

Szerkesztőség:

Városház-épület, Fischel Fülöp
könyvkereskedésben.

A szerkesztővel értekezni lehet naponta
kint d. u. 4—5 óra közt.

Idő intéendő a lap szellemi részére
vonatkozó minden közlemény.

ZALÁ

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik N.-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischel Fülöp,
könyvkereskedés.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — 12
Félévre 6 korona (3 frt — 12
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr

Hirdetések: jelszavunka mámitatna!

Bé mentetlen levelet csak ismert koszból fogadnak el.
Kösziratot nem adnak vissza.

Felelős szerkesztő:

Nyitlér petitsora 10 kr.

SZALAY SÁNDOR.

Előfizetők, valamint a hirdetősek: vonatkozó Fischel Fülöp
könyvkereskedésbe intéendő.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

Nemzetellenes zászlóbontás.

A néppárt valóban gyönyörűen halad. Kezdte az egyházpolitikai revízióval, mely ma már — egypár száz hecczkáplánon kívül — senkinek se köll, és folytatta oly eredménnyel a dolgát, hogy ma már alig van retrográd irányzat, melynek szolgálatába e párt ne szegődött volna. Az „egészséges konzervativizmus“ jelszava alatt országháborítást, forradalmat csinálna, ha lehetne és egyenesen nemzetárulást prédikál, mert lehet. Az állam és a hatóságok tekintélyének lerombolása terén kezükre játszik az agrárszocialista (helyesebben kommunista) izgatónak. Reakciót hirdet akkor, midőn a szabadelyű politika sikertől-sikerhez vezet az országot.

A pánszlávokkal és románokkal régtől fogva kacérkodott. E viszonynak most meglett a gyümölcse. A párt egyik látható feje, Molnár János apát, a nemzetiségi törvény revízióját töltette a programba. Akárcsak Lukácsit vagy Stefanovitsot hallanók Hangsúlyozta, hogy a nemzetiségi törvény csak papiroson van meg és követelte a törvény nem jó

részének megváltoztatását, persze a nemzetiségi törvények javára. Azonfelül bevalotta — pirulás nélkül, szinte dicsekedve — hogy a néppárt, illetőleg ő (Molnár apát) adott néhány nemzetiségi lapnak kauciót, Szóval feltárta egész rendszerét egy oly reakciónak, mely egyenesen az államegység megbolygatására vezetne.

Tehát nem csupán a lelkiismereti szabadság, de már az egységes nemzeti kialakulás terén is visszafelé akarják dirigálni a történelem kerekét. Revideálni és restaurálni! Ez a jelszó! Revideálni mindent, a mi szabadsági és a mi nemzeti vívmány. Restaurálni — talán azokat a boldog idők, a melyek megteremtésére Kolonics érsek tett esküt a maga idejében.

Józan és hazafias olvasóközönségnek bizonyára fölösleges megmagyarázni, hogy hová vezetné Molnárék politikája. A magyar érzelmi intelligencia körében alig van ma már valaki, aki ne tudná, hogy a nemzeti államot, a magyar állam egységét három nagy érdek követeli: az ország érdeke, az uralkodóház érdeke és a monarchia nagyhatalmi állásának kérdése. Ezt

csak a néppárt nem tudja, vagy pedig tudva vét e három érdek ellen, midőn revíziót követel a nemzetiségek javára.

Bánffy Dezső báró néhány nappal Molnár apát fölhaborító programtágitási debutje előtt olyan tiszta magyar politikát hangoztatott a képviselőházban, melyet lehetetlen lelkesedés nélkül magáévá nem tennie minden jó hazafinak. Valósággal szétszedte a két nemzetközi propagandát: a szocializmust és a néppártot. A maguk tisztára nemzetellenes mivoltában mutatta be őket. A miniszterelnök büszkén vallhatta magát sovínisztának. A magyar államegység kiépítését annyi sikerrel szolgálja, hogy a nemzetellenes, állambontó törekvések ellen a törvényengedte erőnek kiméretlen alkalmazására nemcsak joga, de hazafias kötelessége a feladata szívonálán álló magyar kormánynak.

Magyar szempontból évek óta alig hallottunk gyászosabb, el- és megvetendőbb beszédet a néppárti vezérnek minapi revíziós és reakciós mondókájánál. A ki e legújabb zászlóbontást figyelemmel kísérte és a ki e szomorú ténynyel összehasonlítja

TÁRCA.

„Bánomisén.“

— Rajs. —

Írta: A Y Jenő.

Volt nekem abban a kis városkában egy tiszteletes barátom.

Habár törvényes apjának a matrikulában is olvasható, reá maradt neve Pap Kálmán volt, mégis az egész város „Bánomisén“ urának nevezte, a min én csodákoztam legkevésbé, mert a kollégiumban mi sem hívtuk másként.

Ezen megtisztelő vezetéknevét sem hosszú lábainak, sem hórihorga alakjának, még kevésbé szigorú, néha zord kinézésű arcának, hanem azon sajtóságának köszönhető, melynél fogva mindenre azt válaszolta, vagy ha válaszolni nem kellett, azon megjegyzést tette: „bánom is én!“

Nevezett kollégiumban is megvolt az a jó szokás, hogy a kétszáz, naponként éhesen lelkelő, járókelő s éhesen lelekvő diák élelmészére a nemes tanács kosztadót rendelt, a ki aztán az igazgatónak mérte a legjobb porciót s a kiről az igazgató viszont azt állította, hogy a legtisztességesebb élelmész.

Bánomisén egyszer irgalmatlanul neki kezd a diák-litániának, mialatt villaján a házi egernek egy igen elhízott, lótt példányát mutatja föl. Homéri kacagás követte e felmutatást s minden-

künk elkiáltotta a „bánom is én“, csak az nem a kit leivakabb megilletett volna: Bánomisén maga. Ez volt az első alkalom, melynél kömondása nem jutott eszébe, a másodikat alább mondom el.

Processzióban vittük az egeret az igazgatóhoz, a ki — tiszteleére legyen mondva — ez egyszer nekünk adott igazat. Még az nap el is ment kétszáz bérmentellen levél a szülőkhöz, melyben tanulás alatt görnyedező gyermekeik megirták haza a rendkívüli eseményt. Minden levél így kezdődött: „Edes szülőim! Megrendül a férjkebel stb.“ Ezután következett a férfi-kebel megrendülésének oka.

Ennek következménye lón, hogy több egeret nem kaptunk, de a vizsgálatok alkalmával az egész tal, t. i. mi négyen megbuktunk, a mi megint azt a kellemetlen következményt vont maga után, hogy fundációs helyeinket elvesztettük.

Bánomisén a postához ment s csakhamar biztos állásba jutott s megüledett az említett kis városkában.

Egy dolgot azonban kifejejtettem elbeszélésemből s ez lényeges. Bármily rossz élelmész volt is a mi kosztadónk, volt-neki egy igen szép leánya, a kit Idának hívtak s a kibe mi, Bánomisént kivéve, mindnyájan szerelmesek voltunk. Annyi szerelmes verset alig írtak még leányra, annyi szép hasonlatot még alig loptak a classicusokból, mint mi loptunk Idára. Ezen verseket mutogattuk egymásnak, bíráltuk

közösen, meg is mondtuk, hogy kire van írva s azért még sem volt s-relemföltö egyikünk sem.

Mikor a 8-ik osztály elvégzésével elváltunk, szavunkat adtuk egymásnak, hogy az osztályból valamelyik Idát nőül venni kötele. Sorba megkérjük s ha mindnyájunkat kikoszaraz, újra kezdjük a megkérést, — egyikünknek végre is sikerül. S a lakodalomra hivatalos az egész osztály, el is jövünk mindnyájan.

Mintegy öt év mult el ezen bus perctől számítva, a nélkül, hogy egymásról sokat tudtunk volna. Szétszört a sors, a hányat annyi felé. Nem tudom pondoltak-e a többiek vissza Idára, nekem legalább a tentelzett ideig nem jutott eszembe, s akkor is csak azért, mert a lapokban olvastam, hogy az előbbeni élelmész halála következtében megürlt élelmészögre pályázatot hirdetnek. Atyja tehát meghalt, szegény Ida! S ettől a perctől kezdve megint elfeledtem.

De otthon másként állott a dolog. Ceglédy, egy volt tanuló és osztálytársunk, mint joghallgató belopódzott Ida szívébe s mivel ő is csinos s a mi a ló, igen derek, igen okos legényke volt, minden ember szívesen nézte a keletkező viszonyt. Az élelmész halála alkalmával oly szépen viselte magát a család irányában, hogy a porciók osztásában nagyon szűkebbül asszony is szívesen látta házána s még segítette is a különben szegény „akademikust“, a mit ez viszont avval halált meg, hogy megtanította Idát magyarul, a minek az öreg kezdetben igen örült, később azonban százszor is meg-

Üzlet-megnyitás!

Van szerencsém a n. érd. közönséget tisztelettel értesíteni, miszerint helyben, a főtéren a volt Eisinger Henrik utóda cég helyiségében üzletemet megnyitottam, és azt teljesen új árukkal szereltem fel. — A legnagyobb választékban és legolcsóbb árak mellett kaphatók selyem-, gyapju-, és divat-szővetek, női felöltők, fehérneműek, nyakkendők, nap- és esernyők, függönyök, szőnyegek és butorszővetek. Vászons- és damaszt-árak. — Különl-gesség vízmentes esőköpenyekben. Nagy választék uri gyapjuszövetekben. Gyári raktár gráci és insbrucki Loden-kelmékben, öcikli, vadász és utazó ruháknak.

Teljes tisztelettel

Kövesdi Kálmán.

Bánffy báró kifogástalan, szinte lélekemelő magyaros kijelentését, magyaros tetteit, lehetetlen, hogy kétségben maradjanak aziránt: kiknek higgyen, kikhez csatlakozzék, kikre bizza jólélekkel Magyarország sorsát.

A kiegyezési javaslatok.

A kiegyezési javaslatok készen vannak és a magyar kormány csak arra az időpontra vár, amelyben osztrák kollégája a reichsrath elé terjeszti javaslatait, hogy aztán ő is a képviselőház elé terjeszse a vonatkozó összes törvényjavaslatokat, mert a betervezésnek mind a két házban egyidejűleg kell történni. Hogy ez husvét előtt vagy után lesz e, az alarendelt fontosságú kérdés. Nagy érdeklődés van az a kérdés, hogy a siker minő kilátásával kerülnek a javaslatok a két ház elé?

És itt meg kell állapítani mindenképp azt, hogy még a javaslatok betervezése előtt két végtelen fontos kérdésben báró Bánffy miniszterelnöknek lett igazsága. Az első kérdés a két állam iparának egyenjogúsítása az állami szállításoknál és a teljes kölcsönösség e téren. Ezt a kérdést, mihelyest vitás lett, a fejlődésben levő magyar ipar javára kellett eldönteni és mint a következmény mutatja, az erre vonatkozó osztrák követelést el kellett ejteni.

A második sokkal fontosabb kérdés a „junktim”-ra vonatkozik, melyet legelőször gróf Apponyi követelt a magyar képviselőházban és melyet később gróf Badeni *conditio sine qua non*-képen állított fel. Gróf Apponyinak akkor azt felelte báró Bánffy, hogy a kiegyezési javaslatok és a kvótá elintézése csak véletlenségből esik egy időre, de sem közjogilag, sem az egyszerű józan ész és világos logika törvényei szerint nem tartoznak össze. Gróf Apponyi fenntartotta az ő junktimját és báró Bánffy előzékenységet tanusított, amennyiben elfogadta a junktimot a két javaslat szentesítésére nézve.

Ezt az álláspontot képviselte b. Bánffy

gróf Badenivel szemben is. Utóbbi azonban, akit egy turbulens kisebbség szorongatott, attól tartott, hogy a kiegyezési javaslatok a kvótajavaslat nélkül nem lesznek keresztülvihetőek a reichsrathban, követelése fonák-sága dacára ragaszkodott a junktimhoz, melyre végre, a viszonyok által kényszerítve, jobb meggyőződése ellen, a magyar kormánynak is bele kellett egyeznie, nehogy az egész kiegyezést veszélyeztesse. Gróf Thun első ténye a junktim eljétése volt, mert az a fönnfőrgő körülmények közt a tárgyalások meghiúsulását jelenti. A junktimot báró Bánffy szándéka szerint fogadták el és az csupán a javaslatoknak a korona által való egyidejűleges szentesítésére redukálódik.

Most tehát másként áll a kérdés. A két kormány nem akarja a junktimot, míg az ellenzék itthon is, Ausztriában is görcsösen ragaszkodik hozzá. A reichsrathban a német pártok a legelőszobor fenyegetnek az esetre, ha a kiegyezési javaslatok a kvótajavaslat nélkül kerülnek tárgyalás alá. Ott a kiegyezést úgy sem igen akarják, sőt a leghatározottabb visszautasítást jósolják neki; ha pedig be nem tartanak a junktimot, ez a kiegyezési javaslatoknak az osztrák reichsrath részéről való biztos elvetését jelentené.

Vajjon minő állást fog e kérdéssel szemben elfoglalni a magyar ellenzék, nevezetesen a nemzeti párt? Osztrák ellenségeinkkel egyesülten fog-e működni és azok malmára hajtja a vizet, vagy pedig hazafias érzelmekkel meg fogja látni a magyarokat magatartásában az újmulatást a saját eljárására nézve és aszerint igazodik? Qui vivra, verra.

Politikai szemle.

Országgyűlés.

Amolyan „buszalmi demonstráció” volt a szerdai ülés képe. A honatyák tüntettek a saját lelkiismeretességük mellett. Mikor az elnök tizenegy óra után megnyitotta az ülést, világszállal telt ház szihongott morajjal zúgással, a mely mintha ezt szümmögne:

— Lásd, hazám, kitartunk az utolsó percig, nem szelünk szájjal, pedig hogy csalogat a vakáció.

neki, hogy a kivei beszélni akar, avval nem fog beszélni az életben soha. Aztán elment Idához, hogy vele beszéljen, de itt sem bocsátották be, azt mondták: jöjjön máskor.

De neki beszélni kell a kisasszonnyal! Jöjjön holnap temetés után talán akkor Eljött a temetés után. Az özvegy fogadta: leánya bezárkózott sirt. — De neki éppen avval a bezárkózott leánnyal kell beszélnie. sirt könyeit akarja letörölni. — de mivel? Van-e hatalom, mely azokat letörölné? —

Ninc, de van olyan hatalom, mely azokat nyugodtabb könyeké változtatja.

— Is en hozta Pap ur, — zokogá a szegény leány.

— En Ida kisasszonnyal akarok beszélni, de annak nélkül.

— Anyám is kimenjen?

— Ki.

Az öreg távozott. Ekkor elővé Bánosiné azt a rövid, kis levelet és azt mondta:

— Tessék ezt elolvasni.

A leánynak arca lángba borult, miáltal elolvasta.

— Nekem Károly barátom és iskolatársam volt, én postahivatalnok vagyok, szerény, de biztos jövedelemmel s most azért vagyok itt, hogy kezét kérjem.

— Tudja kegyed, hogy mi áll ebben a levélben? S ha tudja, mégis feleségül akar engem? Meggondolta e, mit mond ehhez a világnak?

— Bános is én!

— Látja, kegyed becületlen ember, de nem

Különben csupa válasz volt az egész napirend. Nem kevesebb mint hét interpellációra lelelték a miniszterek.

Perce! Dezső végezte el leghamarábban a dolgot. Felelt Mócsy-nak, Fichler-nek, Boda-nak három interpellációjára. Különböző ügyekről egy és ugyanazon válasza volt.

— A rendőrség eljárása korrekt. Mesebeszéd, hogy a rendőrség erőszakoskodó, törvénytörő, és alapjaiban rágalom, hogy mi rendőrállam volna. Nem igaz, hogy jogtalanul tartották házkutatást, az se igaz, hogy péntek korbáztak el a szocialistáktól, szóval semmi se igaz, csak az igaz, hogy Magyarország valóságos Eldorádó, melyben virul a személyes és mindenféle más szabadság és a ki ezt nem hiszi el, az — legteljebb felületes riporter.

Ilyeneket és ehhez hasonlókat mondott három variációban Perce! Dezső. Persze, hogy sem Mócsy, sem Fichler, sem Boda nem voltak hajlandók a belügyminiszter szépitését elbinni, de a többség, mely ma különösen jó kedveben volt, mindent helyeselt.

A közoktatásügyi miniszternek egy várnai választási epizódra vonatkozó interpellációra adott válasza hamar tullest a ház, miután Zmeskál Zoltán, az interpelláló, nem volt jelen. Épp ily gyorsan intézódott el a New-York interpellációs ügy, melyre nézve Erdélyi Sándor kijelentette, hogy ő a New-York ellen felhozott támadásokra nem reflektál, de bejelenti a kormány nevében, hogy a külföldi biztosító-társulatok működésének ellenőrzését célzó törvényjavaslat készül és azt majd oly időben terjeszti be, hogy az a kiegyezési javaslatok tárgyalása után tárgyalható lesz.

— Elég hosszú terminus! — jegyzé meg valaki.

Az igazságügyi miniszter bevéde alatt kétzer is megesselt, hogy az interpelláció szövegét olvassa, az abban előforduló t. kormány rövidítését így olvasta:

Té kormány, a mi nagy derűtlenséget idézett elő minden oldalon.

Eddig a dolgok még elég simán folytak, de ekkor fölkel a miniszterelnök, hogy Kossuth Ferencnek ismeretes interpellációjára válaszoljon, hogy mi alapon adta ki a kormány ismeretes rendeletét, melylyel a szűtői, gyűlekezési és egyesületi jogot megátadta.

A miniszterelnök hosszasan magyarázgatott minden egyes rendeletet, és e magyarázatok alapján arra a konkluzióra jutott, hogy a szabad-elvű-pártból kikerült szabadelvű kormányának nem az a véleménye a szabadelvűségről, hogy minden szabad, hanem, hogy a szabadságokat a közrend érdekében szabályozni kell.

Nagy zúgás követte e szavakat. Juth Gyula felpattant:

— Maguk nem szabadelvűek. Ne nevezzék magukat szabadelvűeknek! Ez törvénytörés, a mit maguk csinálnak.

bánta, mert a fiatalok mindig arról beszéltek, a mi nekik tetszett s az öreg még bele sem szólhatott, mert nem értett magyarul többet a szakmóknál.

No, s aztán hogy volt? Szerették egymást híven, igazán. Idát a szerelem szebbé, Karolyt pedig fonnyadtá tévé; Ida fölnyilt, mint a rózsza. Karoly okos lett, mint a könyv s midőn bírói vizsgálatáról tért meg a leány ölelésére, midőn büszkén azt mondta, hogy most lesz állomása. egymásé lesznek a világ előtt, s midőn a leány sugaras arccal, tórró esőkkel köszöné meg a jó hirt s azt mondta rá: „hála istennek!” — megzakadt az öröm fonala. Egy kis küzdés s a tudó sorvádnak vége. Az egész betegség nem más, mint hosszas haldoklás, melynek vége rövid halál. S aztán kivitték oda, a hová előttünk mindnyájan elmentek s a hová mi is elmegyünk mindnyájan.

Az emberek a szegény öreg anyát sajnálták, a ki fiát fölnevelte, hogy akkor temesse el, midőn már célját érte. A szónok virágról szólott, melyet akkor szakítottak le, midőn a bimbóból fejlődni kezdett; a hosszas törekvés virág és mag nélkül szállt sírba. Gyönyörű tavasz, de nyár, ősz és tél nélkül — megcsalt élet — rendtelést gnyuló halál.

Tanulótársai közül csak Bánomi-én volt jelen. Hajdanában cantus praeses volt. Ma is ő vezette az éneket a még német nyelvtanára is bevallá, hogy ily szépen soha sem énekel. S Bánomisén csak véletlenül jött be. Tegnapelőt kapott egy kis levelet az esti postával, Karolynak utolsó sorai voltak. Midőn megérkezett, azt mondták

gondolta meg, hogy mit cselekszik. Hagyjon engem magamra síró bánatommal, majd estialok én is oda, ahová Károly men:

— En itt vagyok és azért vagyok itt, hogy kegyed kijöjjön velem s azt mondja annak a szegény ősz asszonynak: me itt áll vőlegényem, mahoz négy hétre esküszünk.

— De Pap ur, gondolja meg az Isten szerelmeért hogy mit tesz; könnyebb nekem így meghalnom, mint később kettős bánattal.

— En már meggondoltam mindent, s szeretném, ha kegyed többet biznék becsületemben, mint saját gondolkodásában.

S a leány annak a különös Túrfinnak becsületben bízott. Az az ősz asszony majd elajult, midőn leánya a különös vendéget, mint vőlegényét mutatá be s midőn meg azt is hallania kelle, hogy a menyekző már négy hét mulva lesz, könyekre akadva kiáltá: „Szegény Károly, de idejében temettek el teged!”

— Anyám, ne legyen meg szerencsétlenebbé! Erre az öreg aztán nem sirt többé, fölegyenesedett, mint a százados tölgy, megcsókolt leányát, megölelé jövedő vjét s oly hevesen soritá meg kezét, mintha a szori és erje köszönetnyilvánítási fok volna.

A boldog vőlegény, a mint jött, úgy távozott, csak abban egyeztek meg még, hogy dispensációt kérnek.

Négy hét mulva megtartották a menyekzót, s a nagy városnak volt mit beszélnie; felesztendő mulva egy kis leányuk született s akkor a kis

A jobboldal éljenzet, a baloldal azonban hochbott a miniszterelnöknek, ki kijelentette, hogy a kormány ismeretes rendeletével csak kötelességet teljesített.

Kossuth Ferenc röviden válaszolt. Kijelentette, hogy a mit a miniszterelnök mondott, az nem felel meg a 48-as törvények szellemének, mert azokban pl. a cenzura eltöröltetett, a miniszterelnök pedig azt ismét helyreállította. Ez újabb felszólásra lélt a miniszter, ki azonban percenként nem tudott szóhoz jutni, mert az ellenzék folytonos: *Eldől! eldől!* kiáltásokkal lehetetlenülte tette neki a beszédet.

Végül az elnök nagy nehezen helyreállította a csendet, mire Bánffy kijelentette, hogy ő nem csinál cenzurát.

Ezzel az ülés napirendje ki volt merítve, mire az elnök azt az örvendetes bejelentést tette a Háznak, hogy április 13-ig a ház nem fog érdemleges ülést tartani, az április 11-iki közös ülésen kívül.

...A mikor a Ház április elsejét fogja járni — mondá nagy derűsítők között Hentaller Lajos.

A Ház egy órákor a sablonos boldog ünnepkívánással ment széljel.

Oszták parlamenti illem.

Az oszták reichsrath képviselőházában Dasymsky lengyel szocialdemokrata képviselő erős filippikát mondott Magyarorszag és a magyar kormány ellen. Beszéde Magyarorszagon nem csakély megütöközt keltett, és a sajtóban olyan hangokat hallottunk, melyek ennek a galiciai Hübele-Balászán neveletlenségét veje fejtetések kiinduló pontjaul felvetették a kérdést, hogy hát hol marad a magyar kormány, hogy ilyen sértést hallgatással vesz. ellene megtorlást nem alkalmaz és egyáltalán nem nyilatkozik.

Szemrehányást könnyű tenni, de annak meg is felelni nem lenne tanácsos, sőt bizonyos mértékben nem lett volna politikus. Foglalkozunk — löbb azzal a kérdéssel, hogy a magyar kormánynak minö eszközök állnak rendelkezésére Dasymsky képviselő orvtámadásának visszautasítása vegett. A jelen esetben csakis a sajtó és a szónoki emelvény. Ez utóbbi nem jöhet figyelembe, mert ha bonyodalmakhoz nevel is, de mindenesetre olyan sajtósávós eljárashoz vezetne, mely abban állna, hogy az oszták képviselők támadásait a magyar parlamentben utasítanak vissza és megforditva. Ha valamelyik magyar képviselő hasonló módon megtámadná az oszták kormányt és gróf Thun miniszterelnök a támadást parlamenti visszautasítás tárgyává tenné, eljárásában bizonynyal lenne holmi önkénytelen komikum.

Hogy azonban a reichsrathban sem az elnök, sem az egyik miniszter nem érzett magában

készséget Dasymsky támadásaira azonnal válaszolni, ez az egyetlen aggasztó a dologban. A magyar képviselőházban hasonló támadás nem maradt volna megtorlás nélkül, mert ugy Szilágyi Dezso, mint Bánffy miniszterelnök is lovagias kötelességöknek tartották volna a barátságos szomszédállam kormányát a legnagyobb méltóságban megvédelmezni. De még e mulasztásra is, melyet azonban sem szépitni, sem takargatni nem lehet, van menség és ezt az oszták reichsrath teljességgel minösíthetetlen viszonyaiban találjuk meg.

Ott ugyanis a turbulens elemek alól el akarják vonni a talajt a legképzeltetlenebb és leghihetlenebb elmézés gyakorolják velük szemben. Nem szabad felednünk, hogy ebben a képviselőházban a legújabb ülészek első napján Schönere képviselő azt a kérdést vetette fel: vajjon Fux elnök nem való-e a fegyházba és követelte, hogy e kérdés feletl ugyanaz a Fux elnök rendelje el a szavazást.

Ezt a képviselőházban nem lehet rendes mértékkel mérni; végkép rendelkezni az, a pártviszonyok benne hasonlóképpen, és az oszták krakélérek megítéléséhez való mértéknek ki kell esni a tisztességes szemlélnök tisztá kezéböl. Képviselőktöl, a kik papirgolyókat és tintatartókat vadjalnak az elnökök fejéhez, a kik elzülött suhancok hangján aljasságokat vadjnak egymás szemébe és késszurásokkal támadják egymást, ilyen képviselőktöl nem kívánhatjuk, hogy éppen a mi kedvünkért tanuljanak némi életmodort s felig-meddig tisztességesen viseljék magukat.

A magyar képviselőház és a kormány tehát vigyázatlanságot követne el, ha észrevennének és válaszra érdemesítelnék Dasymsky beszédét, a mint nem érdemes, hogy észrevegye az ember azt az utcai gyerköcöt, a ki valakire kiölti a nyelvet. Szóra szó esnék és csakhamar olyan szöhar kerekednek, a mely távirati uton közvetítetven, érthetelenséget és komoly ellenségeskedést vonna maga után.

De a sajtó is jól teszi, ha nem kap mohón az ügy után. „A karaván halad.” A tisztességes sajtó nem azonosíthatja magát az i yen beszédekkel s nem bajlódhatik olyan emberekkel, akiknek homályos az ítelete.

Sokkal megnyugtatóbb lehet ránk nézve, ha az oszták reichsrathban támadnak és szidnak bennünket, mert ez azt bizonyítja, hogy a kigyezés kérdésében a helyes utat választottuk; hogy az oszták képviselőház turbulens elemei a mi részünknöl olyan anyagi sikereket s eredményeket szimatolnak, melyeket igrig és önzöl lelkük nem képes elviselni. Mi azonban teljes tudatában vagyunk erős állásunknak, jogainknak, de kötelességeinknek is és nyugodtan haladunk tovább a magunk után.

A mi másnak gondolkozása szerint a legnagyobb boldogság: egy nemes, tiszteletreméltó férj s egy kedves egészséges gyermek, az neki a legnagyobb karhozat volt.

Mert hát a földön is van tisztítóhely, nemcsak a más világon.

Ha ez a férj, a ki nem volt férje, durva goromba lett volna irányában; ha azt a gyermekét, a ki ma imádotl, rugta, verte volna; ha kormarába jár, ejjelezi, elkartyázza a havi fizetését stb. Ida boldognak érzi magát, de ez a boldogság halálilag kirozta, boldogiallansá, szerencsétlenné tette. Érezte ezt Kálmán is és segíteni akart a bajon. Elvitte társaságba, mulatságokba, maga is hívott egyszer-másszor ismerős családokat magá:oz estélyre, a törekvésével hajótörést szenvedett. A fiatal menyecske társaságban tökéletesen élvezhetetlen volt, dermesztö hideg, alig várta, hogy haza kerüljenek, vagy hogy vendégei eltávozzanak.

Hatha az olvasás segít? Hirlapokat járatott, este, midön a kis Sarollát lefekelték, egy csesze gözölög the mellett fölolvastot néjének divatról, társadalmi mozgalmakról, szerelmes novellákat, tudós regényeket. A szegény asszony mindent végig hallgatott, meg is köszönte sz-pen férjének, de látszott, hogy csak azért hallgatja meg, hogy azt a jó, áldott embert ne sértsse.

Egy napon, midön Kálmán estefelé hazajöit az irodából, Idát kiserit szemekkel találta.

— Mi baj van? — kérde.

— Semmi! — volt a kiterö felelet.

— De hát miért sirtál? Tercsi! — kiáltá be a szolgálót, — mi történt itthon?

Tercsi is kiserit szemekkel sompolygott be az

7153/1898. sz.

Városházából.

Hirdetmény.

Nagy-Kanizsa város tanácsa rászéről közhírré ítetik, hogy Nagy-Kanizsa város 1898. évi I—II. osztályu kereseti adó kivételi listajroma a 1883. évi 44. t. c. 16 és 18. §§ értelmében a mai naptól fogva 8 napon az a városi adóhivatal helyiségeében közszemlére kitötetett oly cöböl, hogy a hivatalos órán belül bárki által betekinthető, hogy az ellen észre vétetett «egtehesse, és pedig:

Azon adózók, kik az illetö listajromban megállapított adónemmel már a mult évben is megvolt róva, a listajrom közszemlére kitötelenek napját azon adózók, kik a kivételi listajromban megállapított adóval f. évben először rovtattak meg, adótorozásuknak az adókönyvecskéében törten bejegyzését követö 13 nap alatt írásban a városi Tanácsnál benyujthassák.

Nagy-Kanizsa, 1898. évi april hó 1-én.

NEU ALBERTS. k. VECSEY ZSIGMOND s. k.
ellenör. polgármester.

H I R E K.

— **Mazomlyi hír.** Dr. gröl Jankovich László főispán csütörtökön dé után atu azonban városunkban időzött. Az éjteli vonattal hazautazott a megye székhelyere.

— **Kisvezés.** A zala-egerszegi m. kir. pénzügyigazgatóság Orids János érettségi vizsgáit tett alsó-lendvai lakost az alsó-lendvai m. kir. adóhivatalhoz díjtalan adóhivatali gyakornokjelöltté nevezte ki.

— **Sümei Kálmán előléptetése.** Vármegyénk és Nagy-Kanizsa társadalmi köreiben bizonyára általános örömmel értesültek arról, hogy *Sümei Kálmán* az »Elsö Magyar Általános Biztosító Társaság« vezér-titkárrá léptette elő. Sümei Kálmán megyénk szülöttye, ki az idő alatt, míg az »Elsö Magyar Általános Biztosító Társaság« nagykanizsai főügynökségénél mint titkárműködött, írói tollával és kiváló társadalmi szereplésével az intelligens községet itt is teljesen meghódította. A nagykanizsai »Irodalmi és Művészeti Kör«-nek ő volt alapító elnöke. Elöléptetése alkalmából mi is szivünk őszinte melegével üdvözöljük őt.

város beszélt, de hát miért hívták Pap Kálmánt Bánomisén postás urnak?

S az a Pap Kálmán postatiszt ur igazán azt mondta az egész mendé-mondára, hogy: bánom is en!

Na hanem, ha nem is mondta, hogy bánja, végre mégis bánja biz ö.

A kis lányka szépen kezdett fejlödni, olyan egészséges, piros-pozsás gyerek vált belöle, hogy abban nemcsak az anyának, de az egész világnak is öröme telhetett. Kényeztette azt a háznak minden bejárója, csak anyja maga soha. Midön ezt Kálmán észrevette, odahagyta kávéházát, nem járt ki többé a lelóra sétányi conventkorcmába sörzöni, hanem hazament a kis Karolához játszani. S mikor a gyerekekkel az asztalok, székek s ágyak alatt bujkált, hancukázott, mikor terdei hintázta, s a leányka belekapaszkodott sűrű szakállába s örömben visított; mikor késöbb, midön dadogni kezdte, az apa szöt darálta leütöbet; az anya szemei meglettek könnyvel, s kimen a szobából, a mint mondá, dolga után kelle látnia.

Ha aztán egyszer eröt vett rajta az anyai érzélem, ha gyermekét fölkapta karjai közé, ugy szoritá kelyéhez, hogy a gyermek apját kiáltá segítségül.

Az az apa pedig tulajdonképpen nem is volt más, mint egy kiállhatatlan, nemesszívú és nemes gondolkozásu becületes ember.

Anyja pedig töbet szenvedett, mintha a világ kigyót bekát kiáltott volna rá, mintha kilökött volna az ember-társadalomból, mert akkor legalább lett volna egy emberi lény, akiért él-hal: gyermeke, — igr nem volt senkje.

udvarról s az ismételt kérdésre oly hevesen kezdett zokogni, hogy ida újból neki kezdett a sírásnak.

— Na de most már elég volna a sírásból. Tercsi mi történt itt?

— Nem talájjuk, — zokogá fuldokolva a leány, „a Karolat.”

— A gyermeket? — kérde ijedten Kálmán.

„Hát a gyermek ida?”

— En tudom, — zokogá Ida, „eltűnt.”

— Mióta?

— Mintegy egy óraja.

Keresték mindenütt, fölforgatták a szöbakat, tüvé tettek az udvart, kertet, — a gyermek eltűnt, nincs és nincs. A kuttak vizét annyira kimerítették, hogy a fenéken söködcselö bekát is kihuzták-már, de a gyermeknek itt sem volt nyoma. Kidobolták a városban: Kálmán száz forintot ígért annak, a ki megkeríti. Kereste is a fél város, de már az eszharagot is elhuzták s a gyermeknek se hire, sem h-mva. Kálmán végre már az anyjár s gyanakodni kezdett.

— Isten igralmazzon neked, ha a gyerek élve meg nem kerül!

— Nekem? — kiáltá föl a halálra ijedt nő, uekem Kálmán? hát te azt hiszed... Tovább nem birta, összerogyott, mintha egy pillant alatt kivészett volna belöle minden élet. Erös szivgörcs fogta el. Most aztán elfeledte Kálmán a gyermeket, elfeledett mindent, csak azt a nöl látta maga előtt, a ki ö öit meg.

Fölkapta, ölebe vette, magához szoritotta fejét, dörsölte halántékát, me lét — mind hiába. Iszonyu gondolat, iszonyu helyzet! — Nem elég a gyermekek elveszteni, ezt az anyagi nöl is elvesztile azon öntudattal, hogy ő ölte meg!

Halálozás. Részlettel vettük a következő gyászjelentést: Alulírottak a saját, valamint az összes rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel jelentik a legjobb atya, nagyatyja, dédapja és rokonnak szent iványi és szilassi Szilassy Károly urnak főméltósága herceg Eszterházi nyug. gazdatisztének, 1848/49. hónap 16. hó-nagyán, f. hó 1-én reggeli 3 órákor rövid szenvedés és a halotti szentégek átjatos felvétele után életnek 85-ik évében történt gyászos elhunytát. A drága halott földi maradványai f. évi április hó 2-án délután 5 órákor fogtak Vásártér 547. számú házban a róm. kath. hívallás szerzetésére beszenteltetni és a helybéli róm. kath. sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent-misé áldozat folyó hó 4-én délelőtti 10 órákor fog a helyi Szent-Ferenc-rendűek plebániá templomában a Mindenhatónak bemutatni. Nagy-Kanizsa, 1898. április 1. Áldás és béke lengjen a drága hamvak felett! Öv. Wajdits Józsefné, szent-iványi és szilassi Szilassa Ilona, leánya. Ifj. Wajdits József, Wajdits Géza, Wajdits Árpád, Wajdits Irma, Wajdits Flóra, öz. Danielisz Lipótné, Wajdits Ilona unokái. Danielisz Flórián, Danielisz Laci. Danielisz Jenőke, Danielisz Lajoska, dédunokái.

Gazdy Aranka életveszélyben. Pénteken délelőtti majdnem végzettség váható baleset érte Gazdy Arankát. A kedves művész a szent ferencrendiek templomából jövet, egyik kollegával ott sétálgatott a szerzetesek hosszú kertjének bástyája alatt. Egészen elmerült e a beszegetésben haladatk előre. egyszer csak rémes kiáltások hangzottak az után végig. Vigyázzanak! Vigyázzanak! A legjobb pillanatok lettek figyelmen kívül a zaja a hogy megfordultak, megremélt ve vette észre, hogy hatuk mögött a bástyatal és tásor között a szűk gyalogjárón két elszakadt erős ló szágu dva vonszolt maga után egy nehéz kocsi. A veszély alig volt tőlük néhány lépésvyire, de a kedves művész nem veszítette el lelkiismerétét, ki-erőjével meghuzódott a fal mellett. A másik pihatanban alig egy lépésvyire tőlük tajtékzóva rohantak el a lovak és valóban nagy szerencse, hogy az ide-oda zökkenő repülő kocsi nem érintette őket, a mi igen nagy balesetet idézhetett volna elő. Az ijedségen kívül, hal' is ennek, egyéb baj nem történt.

A szegények gyógyítása. Augenfeld Fülöp kör orvos ur újabbán ismét küldött be hozzánk egy nyilatkozatot Thomka Endre v. tan. urnak ugyancsak a szegények gyógyítása tárgyában közölt levelére vonatkozólag. Ebben megint csak a már első felszólalásában elmondottak hegyességét hangsúlyozza s egyttal kijelenti, hogy újabbán egy szegénynek sürgős receptjét a polgármester urhoz küldötte, aki azt azonnal láttaozta is, de

azt üzenté, hogy máskor a tanácshoz intézze ily tárgy megkeresését. Ebből kitűnik hogy a szegények receptjeinek kezelésével csakugyan a tanács egyik tagja van megbízva, aki azt a maga ügykörében rendszeresen végzi; kitűnik továbbá az is, hogy sürgős esetben a láttaozást a polgármester is azonnal teljesíti; tehát a szegényeknek nem kell attól tartani, hogy patikaszer nélkül halnak meg.

Póttartalékokok esküje. A mult hó elsején bevonult póttartalékok katonai esküje ma délelőtti 8 órákor lesz. A szerartás a ferenc-rendiek templomában misével kezdődik, aztán kivonulnak a katonai gyakorlóterre esküvésére.

Vándor-cigányok Nagy-Kanizsán. Városunk közbiztonsága nem áll a legszilárdabb alapon, az éjjeli őrökös nagyon fogyatékos, de nem mondhatnánk jobbat a nappali rendőrségről sem. Évek óta így tavasz táján a sánci batárba néhány vándor cigány család liti fel sátrát. Nappal az asszonyok szabadon bejárnak Kanizsára és házról-házra mennek koldulni. Ez még nem volna olyan nagy baj, ha ugyan kérégetni akarnának, de ez csak ürügy a lopásához. És ezek a koblórló tolvaj cigány-asszonyok elkerülik rendőrségünk őr (?!) figyelmet. Sőt rendőrségünk tovább meg nem tördődmőségével. A napokban a Telek utcában egy kereskedőhöz szintén beállított két cigány asszony és a folyosóról könyvvel szerezve magukkal elcipeltek egy értékesbb asztalterítőt. — A káros fél azonnal értesítette a rendőrséget. Bejelentéte, hogy a lopás alig történt tíz perc előt, s ha biciklivel utánok sietnének, a tolvajokat elofoghatnák a sánci erdőhöz vezető uton. De ezt a várt kapták: *Majd holnap reggel utáná néztek.* Kérdésük ezután, miért tart a város rendőrséget és mire használja a rendőrség a drága pénzen vásárolt bicikliket? Talán csak nem az a céljuk, hogy a nyári nagy bicikli-versenyeken mint nevezők hivatalosan vegyenek részt? Annyi azonban megtörtént, hogy a rendőrség másnap tényleg keresete a tolvaj cigányokat, de az az eredménynel végződött, mint a milyen a legtöbb esetben el-érnek: *a nyomozás eredménytelen.*

Késégbesezett szerkesztő. Idő: jelenkor. Hely: egy vidéki város a hetilapjának szerkesztősege. A szoba meglehetősen szűkre és üres. Egy asztal áll a poros ablak előtt, rajta: szerte szórt lapok, kutyanyelvek, ollók és néhány üres boros palack. A vagnálták jelzik. minő volt a tartalmuk: somlai, tokai és villányi. A szerkesztő ott ül az asztal előtt, fejét késégbeseetlen tenyerébe hajtja. Noha nagyokat sóhaj. Ő egyébként a szerkesztőség egyetlen és összes tagja, kivéven a szolgát, ki a sarokban szundikál.
Szerkesztő: (Egy lapot tart kezében.) János!

János: Parancsol a nagyságos ur?

Szerk.: Olvastad te is?

János: Igen is olvastam, alaposan megmond-
ták a nagyságos szerkesztő urnak. Azt a gyere-
ket, mikor nálunk volt, nagyon dicsérte, nagyon
szerette a szerkesztő ur... Mi történt?

Szerk.: Semmi, János, semmi. Felelni kellene
reá, de én semmi okosat nem tudok.

János: Mi lesz?

Szerk. (sugva): Legjobb lenne, ha megkérnők
azt a fiút, lefeljen ő rre az ellenem íutézett
cikkre.

János (csodálkozva): De hiszen ő támadott,
nagyságos ur...

Szerk. (sóhajva): Igaz ő támadott, én pedig
nem tudok erre felelni. Hozz egy flaskó villányit,
János!

Tűzkárok. A folyó évi február hónapban Magyarország területén (kivéve Horvát-Szlavon-orosz-
országot) 69 községben 758 tüzeset fordult elő,
míg a mult év hasonló időszakában csak 419
községben volt összesen 483 tüzeset. A tüzesetek
oka csak 239 esetben volt kétségteletől megáll-
pítható, 366 esetben vélelmezett, 153 esetben
pedig egyáltalán meg nem állapítható. A kétség-
telentől megállapított okok tulajdorm része a
mindememű gondatlanságra esk összesen 185
esettel; a vélelmezett tüzokoknál azonban a
a gyújtogatás van tulajdormban. A folyó évi február
hónapban a tűzkárok értéke 540,430 frt, míg a
mult évben ugyanezen időszakban csak 323,931
frt volt a károk összege. Legtöbb kár szenvedett
Zolyom-vármegye (46.18 frt), Vas-vármegye
(41,798 frt), Pest vármegye (26,933 frt), Nyitra-
vármegye (26,825 frt), stb. Kétségtelen, hogy
vol, ameyeknél a kár értéke meghaladta a
10,000 frtöt, ezek között legelső helyen áll a
Zolyom-vármegyében Miklósfalván február 10-én
történt tüzeset 31,080 frtyai kárral.

Mezlopták. Szerdán hajnalban a Szarvas
szálló pincérakasából Ungvár Lipót kávéházi
pincér ladáját ellopták. A nyitott ajtón lopóz-
kodott be a tolvaj a szobába és így észrevétlenül
eltávozhatott a nagy épületből. Az összes ruha-
neműje benne volt a ladában, azonkívül 25 frt
készpénz s egy értékes citra.

A ki megakart halni. Talián Etel 18
éves szolgáló, mivel szeretője hűtlenül elhagyta,
pénteken reggel gazdájára laká-an gyufaoldattal
megmérgezte magát. A mentők beszállították a
kórházba.

Bejelentett tolvaj. Köhn Sándor tót-
szentmártoni lakos bejelentette, hogy egy helybéli
bérkocsitulajdosos kocsisa tőle ellopott egy női
öltözetet. Kocsi Bedő kocsis a rendőrség ezek
után nyomban tartóztattotta. A ruhát a tolvaj
szeretőjénél megtalálta a rendőrség.

— Drága, egyetlen nóm, térj magadhoz! —
Siránkozok és szólítá az alelt női dörszölés
közben, nem fér a te anygali jószágodhoz egy
mákszemnyi gyanyu sem Idám! Szeretett Idám!

A nő az utolsó szavak alatt felíté szeméit,
földözött arra az aggodalomteljes arcra, azokba
a tisztá kék szemekbe s azokból az első pillanatok
alatt olvasott életet, boldogságot, a következőben
átkarolta a szilárd terfi nyakát s most egytt
sirtak, együtt zokogtak.

A nyitott ajtón egyszerre gyermeknyüzörges
hangjai hatoltak be; a szülék egyszerre ugrottak
föl, rohantak ki a konyhába. A nyüzörges meg-
hallatszott, de a gyermekek sehol sem lehetett
latni.

— Karola, — kiáltá Kálmán

— Apa, — hangzott vissz a sütőkemencéből.
Kenyeresütés napja volt. A félig kihűlt keme-
ncebe üvegeket s aszalni való gyümölcsöt ttek.
Karola a szilva s körte után ma-zott be, azok-
bó csent s a jó meleg kemencében majszolás
közben elaludt. K-restették aztán az egész vi-
lágon. Az senkin-k sem jutott észébe, hogy a
gyermek ide tévedhetett.

Kétszeres öröm volt a háznál s nem tudók
könnyen meghatározni, vajjon Kálmán örült-e
jobban a gyermekek, vagy anyja?

E kis epizód után az egész ház megváltozott.
Az előbb oly komor asszony a kicsapongásig
vig lett. Naphosszat é ekei, de olt; a munka
csak úgy pergett a keze alatt, — meg a család-
del is szöba állott, a mi ezelőtt soha sem történt.
S ha férje reggel hivatalába ment, az utcaajtóg
kísérte; délben és este eleje szaladt s ha sokáig
nem jött meg, még az u ca szegletére is kiá lott

s ugy teste megjövetelet. Mikor aztán végre meg-
jött, eleje sza adt, mezőlelte, megcsókolta, mintha
éppen a mezes hetekét fünnepelnek.

Most aztán eljártak a szomszédokhoz, meg-
mulatságra is rátertek s a mindennapi getát el-
nem mulasztották volna, ha kün csupa vén
asszony is hull az egről.

Kálmán alig tudta magát beletalálni az új élet-
módba. De még a jégkeblő embernek sem esk
n-h zere a boldogság. Mért ne látta volna tehát
ő, hogy a felesége tulajdonképpen igen csinos kis
asszonyka; mért ne élvezte volna ő a perc boldo-
gságot, annak a kis menyecskeknél lihegő ke-
blőn. Élvezte bizony s ugy tett, mintha soha sem
lett vol a máskép.

S mi kell mind elieze a boldogsághoz?

Semmi és so. Semmi, mert ha még valami
kellene, nem lehetne boldogságnak nevezni, és sok,
no mert Karola leány volt, aztán egyedül volt,
no meg aztán hiszen Karola volt...

S ez a semmi, meg az s a sok meg őt.

Ida elkezdett szabni meg varni olyan kis fe-
her fejkötőket s picke kis leherneműt, mely meg
a kis Karolának is igen kényvis volt; aztán meg-
jött az anyja is a városból s az is örült annak a
kis holminak; segített ő is, varrt és főtött s Idá-
nak benn kellett ülni a kanapén, vagy kinn a
vadszölő lugasban. Még az ebédet is oda viték
ki, o t tükét mindnyájjan; Ida meg ott is aludt
ebéd után, mikor Kálmán már dolgoz után látott.

S a nyár olyan szép, olyan meleg volt. S a
közé fekvő földcsakat is ellepték az uszók, megjött
a golya is unalmas k-lepelésével.

A hosszú csőrűnek okos szülei lehettek: meg-
tanították arra, hogy a mindennapi kenyeret meg

kell köszönni, s a mit a kis golyácska tanult, azt
a golya teljesítette. Megköszönte, sőt meg is
hálaálta a jótéményt, hozott Ida mamanan egy
kis — fiut

Sokáig hozta, sokáig várták, de végre is meg-
jött s Kálmán boldogan nézett arra a kis pol-
gárra, a ki ugy kiáltott, mint a kántor, a ki nem
hagyta alunni s a kit ő mégsem adott volna oda
a világ mindeu kinezeert.

Hát még Ida! Azt az arkilejezést mely az
anya arcan látható, mikor először mondja: „fiam
van!“ nem tudja a legelső festő sem lefesteni;
olyan szép zenét nem irt a legnagyobb költő sem,
mint a minő az anya hangja, midőn mondja:
„fiam, lelkem, szentem!”

A fiu megvölt, anyja azt mondá, hogy Kálmán-
nak k-resztelték, az apa ujjongott — s aztán egy-
szerre nem volt sem fiu, sem anya. Harmadnapra
kivitték mind a kettőt oda ki az új temetőbe, el-
bucszatták férjétől, apától, leányától, testvortől s
az egész város sirt, mikor rádöbtek a kiszáradt
hantokat.

Azután hazamenek s azt mondták egy szép
asszonnyal, egy jó asszonnyal kevesebb van a
világon, s nemsokára nem mondták semmit, mintha
nem is történt volna semmi, mintha meg sem
halt volna senki, — ellepdedek.

Kálmánnak pedig a kettős sírnál nem jutott
észébe közmondása, itt feledé el örökre.

Egyedül maradt Karolájával. Egytt sirtatták
a holtakat, egytt mentek ki annak sírjához, a ki
nekik mindenük volt a világon.

— **Mi iszik leg többet?** Erre a fogós kérdésére azzal a bizonyára levező hatású válaszsal kell megelégnünk, hogy — nem a magyar. Nem a magyar, hanem a belga, meg az anglus. A belga ember évenként átlag 169-2 liter, az anglus 140 liter sört fogyaszt el. Még a törben született és sörbe is lubickoló német is mindössze 155-8 liter sört nyel el esztendőnkint. Még a borivásban is szomorúan hátul ballagunk. Ezen a téren Franciaország az első, amelyben egy-egy fejre évenként 103 liter jut. Nálunk mindössze átlag 52-1 liter iszik egy-egy ember évente. Szomorú eredménye a filoxera pusztításának! Igaz azonban, hogy így is harmadiknak következünk a glédában. A pálinkaivásban a dánusok járnak legelől 26-7 literrel, nyomukban következnek csak a muszkák, hollandusok és belgák. A legtöbb sör Németországban készül: 61.3 millió hektoliter. Tömérdek sört gyártanak azután még az Egyesület Államokban, Dél-Amerikában és Ausztráliában: összesen 55-4 millió hektoliter; de természetesen mennyiségét Angliában és Irlandban is, (53), továbbá az osztrák-magyar monarchiában (20-61), Belgiumban (12.41), Franciaországban (8-87), Oroszországban, (4-58), Dániában (1-98) és Svédországban (1.45 millió hektoliter). Az egész világ sörproduktója 225 millió hektoliter, amelynek 27-28% a egymagából Németországból kerül ki. A mi az egyes városok sörfogyasztásának mennyiségét illeti, München jár legelől, mert a bajokort sörölt földköltő lóvárosában egy lélekre kerek 566 liter sör esik évente. München nyomában legelől Majnatrankfurt kullog a maga 428 literével, utána Nürnberg 321 literrel, csak aztán következnek Boroszló 189, Prága 172, Berlin 160, Bécs 145, Strassburg 136, majd Budapest 48, Moszkva 28 és Páris 11 millió hektoliterrel.

— **A vetések állása.** A tavaszi munkálokról és a vetések állásáról vidéki tudósítónk jelentése. *Zala-Szent-Gróth:* A kedvező tavaszi időjárás eddig igen jótékonyan hat az őszi gabonaművekre. Férgek és egerek sok kárt okoztak ugyan, de azért van remény, hogy a növényzet meg kiheveri a bajt. A vetések az egész vidéken szép egyenletesen zöldülnek. A tavasziakat már mindenhon elvetették, sőt néhol már ki is keltek. — *Keszthely:* A buzavetések és a rozsok elég jól teletek. A buzában ugyan a fekete hernyok őszkor-itt olt kárt okoztak, minek folytán több gazda kénytelen volt újból fölszántani és bevetni földjét. Ez utóbbi vetések most már kezdenek csirázni. A tavaszi vetésekkel már elkészülték a gazdák, az időjárás rendkívül kedvező volt a munkálukra, a föld is igen porhanyó volt. — *Tapolca:* Az őszi vetések, amiből néhol a buzában kár esett, általában véve kielégitően teletek. A tavasziak vetéséhez nagyon korán hozzáláttak; már régen nem indult meg a veteményezés oly korán, mint az idén. A munkásnép korai foglalatosságával nagyon meg van elégedve és serényen hozzá is látott a munkához; az aratási szerződéseket már nagyszámú megkötötték. A szőlőkben is megindult a munka és a filoxera által kipusztított szőlők új beültetéséhez is hozzáfogtak.

— **Dr. Johnsen,** híres orvos hagyatéka azon recept, mely szerint a Dr. Johnsen kenőcs készül. E szer használatának leírását ingyen küldi meg a Zoltán-féle gyógyszerár (Budapest, Széchenyi-ter) mindazon csak és köszvényes betegeknek, kik címeket beküldik. Az elismerő levelek ezrei bizonyítják a szer páratlan csodás hatását.

— **Hétka alkalom** kínálkozik t. olvasóinknak szönyegek, butorszövet, függönyök, agy- és asztalterítők, takarók, lóporcókok rendkívül olcsó beszerzésére. Ugyanis az 1820. óta fennálló Joannovits Döme hírneves cég (Budapest, IV. Kigó-utca 3.) üzletét házlerombolás miatt augusztusban vaci-utca 2. szám alá helyezte át, s így a raktáron levő összes árukot melyen leszállított árakon árújtja. Ajánljuk a n. é. közönségnek, hogy e kedvező alkalmat ne mulassa el és szökőlegyet e megbízható szönyegüzletben fedezze.

— **Nagy nyerevények.** Amint értesülünk Török A. és Tsa budapesti felárusítók (Váci-körút 4/A.) az 160 magyar királyi osztálysorsjateknál nagy nyeresi eredményeket mutatnak fel. Már az első öt húsznál (tehát a 6-ik töluzás nélkül) 100.000, 30.000, 5000 és még sok egyéb nagyobb nyerevény esett a cégnek vásárolt sorsjegyekre és a többnyire szegénysorsu nyerevnek ki is lettek fizetve. Ennélfogva mindenkinek joggal ajánlhatjuk, hogy szerencsésjét Török A.

és Tsa cégnél kísérelje meg. Tanácsos a megrendelésekkel sietni, miután az előző sorsjátéknál gyakran előfordult, hogy a kik a sorsjegy rendelésével elkéstek, az I. osztályhoz már nem kaptak orsjegyet. A Török A és Tarsa cég lapunkban foglalt hirdetésére különösen felhívjuk olvasóink szíves figyelmét.

— **Nyerevény-valószínűség.** Lapunk mai hirdetései között t. olvasóinknak fel fog tűnni egy hirdetés, mely a maga nemében páratlan; és ha első percre amerikai reklámnak is tűnik az fel, egy kis elmélkedés után mégis ama meggyőződésre vezet az minket, hogy annak megvan a reális alapja és csak úrvéli bennün ama bizalom, melynek a felvideken Quirsfeld János polgártársunk örvend. Mi a sorsjegy-elárusítók legnagyobb része azzal kerdekik, hogy a nyerevények egész halmazá a náluk vásárolt sorsjegyekre esett és ez által edesgetik magukhoz a tájékozatlan közönséget, elhallgatva azonban, hogy hány náluk vásárolt sorsjegyre estek e nyerevények é hány ezer pengőt siratnak vevőik, addig Quirsfeld János magyaros őszinteséggel bevallja hirdetésében hogy biz az általa eladott 189 sorsjegyre a lehelvett csak 23 legkisebb nyerevény ütött be és figyelmezteti a közönséget, hogy a II-ik sorsjáték van hivata az egysenysit helyreallítani. — Ugy tudjuk, Quirsfeld e hirdetéséit ma a szelözsa minden irányában küldötte szét és általuk bizton gondolkozóba ejtette az ország lakóinak nagy részét; mi részünkről genialis vállalkozásához annál is inkább kívánunk neki sikert, mert ő a magyar, főképpen pedig széke y és szepesi háziparnak, mint azt az országos kiállításon alkalmunk volt látni, nagy gyamolítója, kivitele e cikkben Galicia és Németországba tekintélyes, és érdemei kereskedelmi kamarának is elismeri az által, hogy őt hathatós erkölcsi és anyagi támogatá-ban részesíti.

Színház.

Az utolsó lapot tartja ujjai között a sugó, néhány perccel később megszólal: kicsi c engetyű éles hangja. Zörrenve, suhogva szalad te a függöny. A közönség zsigongva dúdol kifelé. A kulisszák mögött hirtelen visszalajtott, tompa zaj fel végig a lesteit erdőszíjletek itt-ott kihaladt, hamvaszöld fának lombjain. Tíz perc múlva kioltják az utolsó villamos körte fényét is. Csend van künn a nezőtéren, benn az öltözőkben, csak a szolgáló nezőléi leplei konganak hosszan az üres színpadon.

Színeszeink közül ma a legtöbbben elbucsztak a kanizsai színpadtól. Nehány nap múlva ki Brassóba, ki Kassán, Satoraly Újhelyen, Zomborban Kecskeméten fog ismét a lámpák elé lépni. Nálunk is szűnetelni fog a színház néhány napon át. Új atakokkal fogunk találkozni, a kik esetleg jobbabbak lehetnek a távozóknál, amit ugyan nem igen hiszünk. A nyári társulatok rendszerint gyengék A zenekar is eszentul tizenkét tag helyet csak hat tagból fog állani. Egyébként nem jósolunk előre, könnyen tévedhetünk.

Az utolsó napok színházi eseményei közül, **Gazdy Aranka** jutalomjátéka körül forgott minden figyelem

Szerdán: Kövesi Albert legújabb bohózata, a „Diplomás kisaszonyok” került színpadra

Csütörtökön: **Gazdy Aranka** jutalomjátékakul „Dolovai nőböl lányá-t” adták. Közönségünk megkülönböztetett rokonszennvel és figyemmel kísérté **Gazdy Aranka** mindegyes leléptét.

A szokásos jutalomjátékokon még nem lattunk eddig olyan díszes, előkelő közönséget együtt, mint ez alkalommal. Szufolasig megtelt a nézőtér, az erkélyülésen ott lattuk dr. gróf **Jankovich** László főispant is. **Gazdy Arankát** viharos tapsal fogadták színreléptekor és a tüntetésben maguk az uri hölgyek is részt vettek. Egymásután a lempompásabb virágcsokrokat és kosarakat nyujtottak föl neki s végül egy hatalmas babérorozort. Virágkereskedőinknek az utolsó két napon sok dolgot adott ez a jutalomjáték, de ki is tettek magukért, dícsérétére válnék az ilyen a legelső lóvárosi virágkereskedőnek is. A csokrok és kosarak közül egyik szebb volt a másiknál. A babérorozortul nemzeti-színű hosszú selyem-zsalag csüngött alá, a következő felirással: *A közönség kedvencének — Nagy kanizsai hírlapirók.* A csokrok mindegyikére — melyek közül a három legdíszesebbel a *közönség* tüntette ki **Gazdyt**, — egy kis levélke volt feltűve, igen szellemes tartalommal. Az ily patlogó szép sorok nem hiányoz-

tak azokról a virágokról sem, melyekkel egyesek ismerték-e a közönség kedvencének szép tehetségét.

Gazdy Arankát nagyon, nagyon meghatotta a közönség e megragadóan szép kitüntetése. Örömeiben nagyon közel állottak a közönséghez, megéreztek hangján, bár ezt mindenáron palástolni ágyeztek. Színes-einkre is átragadt valami ebből az ünnepeles hangulatból; a szokottnál több figyelemmel já szottak, mintha saját ragaszkodásukak akarták volna jelet adni.

Gazdy Arankáról (Johb Vilma) a mi szépet elmondhattunk, azt elmondtuk már eddig. Ha volna egy kívánságunk, az nem más: maradna közöttünk ő sokáig. Közönségünk mindenkor a legszebb emlékei közé fogja sorozni az a rövid néhány hetet, melyet ő itt töltött.

Hidéghi Ernő (Túrján Gida) igen elegans főhadnagy volt; katona maradt mindvégig. A főhadnagy megszokott, szinte jellemzetes lehaságán átragyogott egy komoly férfiszív őszinte, szta szerelme. Hídvégi érthetően, világosan kiemelte, megértette valunk e kettős sajátosságot és a természetesebb módon egyesítette benne a két fővonást.

Hetényi Elemérnél kitűnőbb Bilicyt vidéken alig lattunk. Rég lattuk tőle már ezt. Ebben a szerepben aratta nálunk első sikerét, pusztá megjenesével régi, kedves emlékeket idézett fel, s valami úde, kellemes vidámság aradt a színpadról a széksorok közé a bolondos kis kádet naiv mókái nyomán Fess volt, csinos volt, olyan igazi szeleburdi hadapród, minőkről kek, barnaszemű pici-leánykák szottak álmodozni. Komoly, művészi gondnal, hűen alakított, nem élt vissza szerepének jóoldalaival, a mi igen sok színészt a jó íz-rovására tulzasokba ragad. Képpelt is tapsot; legtöbbet **Gazdy** után. **Gyurman Alice** (Szentimayné) nagyon intelligens színésznő, de a legjobb akarattal sem mondhatjuk, hogy ennek a naiv, sok esetben tulságosan is vidám asszonykának szerepe meg felez az ő egyéniségének. Ő komoly az életben, ilyen a színpadon is, ez az asszonyka pedig legnagyobb ellensége a komolyságnak. — **Erköley** (Lóránt) jó volt. **Göndör Aurel** (Miska) jóízű humorral játszotta a tisztiszolgát ebben a fiatalemberben igen egészséges eret fedeztünk fel, dacára kisebb szerepének, a tehetség ek és idővel, ha ambíciója nem csökken, számottevő színész lesz. A felvonások után öbbször lámpák elé tapsoltak a színészeket, különösen azonban **Gazdyt**.

Penteken: „Folt, amely tisztít” harmadszor került színpadra. A szokottnál előtöb volt a nézőtér kepe, nem a zóna előadások látogatói, hanem a rendez színházi közönség tozalta el a széksorokat. **Gazdy Aranka** bucsuzott. Ez a fellépése már a heti programmon kívül esett. A darab változásnak köszönhető, hogy a kedves tragikáva meg egyszer találkoztunk a színpadon. **Gazdy Aranka** bizonyonlag kedvesen fog visszagondolni kanizsai szereplésére. Két szép határozat közé szorul az ő nagy sikereinek emléke, **Tivly és Matilde**. Ez első es utolsó. **Penteken** a harmadik és negyedik felvonásban fényesen ragyogott alakító képessége. Az utolsó felvonás után viharos tapsal föl-a függöny, hogy a rajongó közönségnek megköszönhesse tüntető elismerését.

Gazdy Aranka tegnap délután fel kettőkor hazautazott Székesfehérvárra. Husvét vasarnapján lép fel először Tiszai társulatánál. **Thury Zoltán** kedves dramolettjében „**Susanne**”-ben játsza a oimszerepet.

Szombaton mutatták be először a „**Kukta kisasszony**”-t.

Ma délután 1000 évet adják. Este a „**Gelen kiskirály**” kerül színpadra.

—lgó.

Törvéyszék.

Végtárgyalások és ítélelhirdetések:

1898 április 4-én.

Lopás és orgazdaság büntetetei miatt vádolt L. Itmann Mari és társ. eleni bűnügyben végtárgyalás.

Magánlak megsértés vétségével eszmei halmazában áll szemérem eleni büntett miatt vádolt Pártó Ferenc elleni ügyben végtárgyalás.

Lopás büntete miatt vádolt őv. Simoncsics Lajosné szül. Takács Rozsi elleni ügyben végtárgyalás

Csalás büntette miatt vádolt Tálósi József és társ. elleni ügyben ítélethirdetés.

Lopás vétsége miatt vádolt Záborszky János elleni ügyben ítélethirdetés.

Április 6-án.

Szándékos emberölés büntetésének kísérlete és vadászati kihágás miatt vádolt Billege István és társ. elleni ügyben ítélethirdetés.

Idegen ingó vagyon szándékos megrongálásának vétsége sat. miatt vádolt Nemes Mihály és társ. elleni ügyben ítélethirdetés.

Lopás büntette miatt vádolt Tkalec György elleni ügyben ítélethirdetés.

Lopás büntette miatt vádolt Varga József elleni ügyben ítélethirdetés.

NYILTTÉR.

(Az e rovatban közzétett nem vállal felelősséget a szor.)

Foulard-selyem 65 krtól

3 fnt 35 krig méterenként — japáni, kínai stb. legújabb mintázatok és színekben, valamint fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 fnt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát-fogyasztásnak** postabőr és vámmentesen valamint háború szállítva — **mintákat pedig postafordultával** küldenek.

HENNEBERG G. selyemgyárai

(ca. és kir. udvari szállító), Záhelyben. (3)

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Alapítástól 1841. évben.

A pesti magyar kereskedelmi bank
váltó-üzlete.

Alapítók: **BUDAPEST** Tartalék-alap: **11 millió forint.**
45 millió forint. V. Dorottya-utca 1. 11 millió forint.

elad a II-ik sorsjáték 1. sós osztályára érvényes

Magy. osztályosjegyet

1/1 6 fnt, 1/2 3 fnt, 1/4 fnt 1.50, 1/8 75 kr.
a pénz beküldés, vagy utánvétel mellett.

Minden va-ár 0 megkapja a hivatalos terv-zele.
Az ezen intézetnél eladott sorsjegyek a bank helygőzjével vannak ellátva.

A megrendelések postafordultával kéretnek, mert a készlet máris fogytán van. 122 1-5

Köstudomás, hogy az első sorsjátékna a leg-több f6- és melléknyeremény az ezen intézet-nél vásárolt sorsjegyekre esett.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP,

259 1898. sz.

124-1

Arverési hirdetés.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a nkanizsai kir. járásbírósg 18003/97. sz.

végzése által Weiszmeier L.pót végrehajtó ja- /ára Krausz Ignác n.-kanizsai lakos ellen 41 fnt 78 kr. tőke, annak 1897. év szeptember hó 9. napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 22 fnt 45 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt ki-légítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 358 fnt-ra becsült butorok és egyéb tárgyakból álló ingóságok nyilvános árverés utján eladottnak.

Mely árverésnek a 259/1898. sz. kiküldetést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Nagy-Kanizsán, az alperes lakásán leendő eszközésére

1898. évi április hó 7-ik napjának
d. e. 9 órája

határidőül kitűztetik s ahhoz a venni szándéko-zók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 177. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul-is eladottnak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1898. évi március 23 ik napján.

BARTS GYÖRGY.
kir. bir. végrehajtó

5238

ik. 897.

Hirdetmény.

P.-Pata Kürtő község telekkönyvi birtokszá-bályozás következtében átalakítottak s ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a me-lyekre az 1886: XXIX., az 1889: XXXVIII., és az 1891. XVI. cikkek a tényleges birtokos tu-lajdonjogának bejegyzését rendelik; az 1892. évi XXIX. t.-cikkben szabályozott eljárása telek-jegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapco-latosan foganatosítottatott.

Ez az a felhívással tételük közzé:

1., hogy mindazok, kik az 1886. évi XXIX. t.-cz. 15. és 17. §§-ai alapján ide érte a §-ok-nak az 1889. XXXVIII. tvcikk 5 és 6-ik §§-aiban és az 1891. XVI. t.-c. 15. §-a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889: XXXVIII. t.-c. 7. §. és az 1891. XVI. t.-cikk 15. §. b) pontja alapján eszközöl: bejegyzések, vagy az 1886: XXIX. t.-cikk 22. §-a alapján történt törlesek érvénytelységét kimutathatják, e vég-ből törlesei keresetükkel hat hónap alatt, vagyis

1898. évi október hó 31. napjáig

bezárólag a tkvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabitható záros hatá-ridő eltelté után indított törlesei kereset annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilván-könyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat

2., hogy mindazok, kik az 1886: XXIX. t.-c. 16. és 18. §§-ainak eseteiben, ide érte az utóbbi §-usnak az 1889. XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §§-aiban foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tu-lajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondás-sal élni kívánának, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis

1898. évi október hó 31. napjáig

bezárólag a tkvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabitható záros határidő le-elte után ellentmondásuk többé figyelembe vé-etni nem fog.

3., hogy mindazok, a kik a telekkönyv áta-takítása tárgyában tett intézkedések által, nemkü-lönbön azok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt esetekben kivül az 1892. XXIX. t. cikk szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvankönyvi jogokat bármely irányban sértve vélik, — ide érte azokat is, a kik a tulajdonjog arányának az 1889. évi XXXVIII. t. cikk 16. §-a alapján történt bejegyzéséi sérel-mesnek találják, — e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatóság-hoz hat hónap alatt, vagyis

1898. évi október hó 31. napján

bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabitható záros határidő elmulta után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bárminemű igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesítheik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes utján és csak az időközben nyilvankönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Egyúttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adnak at, hogy a mennyiben azokhoz egyszerű-mind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak, az eredetieket a tkvi ha-tóságnál átvehetik.

A kir. törvényszék mint tkvi hatóság

Nagy-Kanizsán, 1897. október 3-án.

112 1-3

GÓZONY SANDOR,

kir. társbíró.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házi-szer elöntött az idő megpróbáltatás-nak, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájda-lemcsillapító bedörzslőként alkalmaztatik közvénynei, csúznál, tagzsárgatással és megfűlésekkel és az orvosok által bedörzslősekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 fnt üvegenként árban majdnem minden gyógyszerertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerész Budapest. Be-vásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget "Horgony" védjegy és Richter cégjegyzé-szék nélkül mint nem valódi utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, ca. és kir. udvari szállító, BUDAPEST.

Arverési hirdetés.

Liszó község képviselőtestületének folyó évi március hó 25 ik napján tartott rendkívüli ülésében hozott hatá-rozat alapján ezenel közhírré tételük, hogy a liszói volt urb-eres telkes-gazdák ingatlanain gyakorolható vadászati jog 1898. augusztus 31-től 1904. július 31-ig terjedő hat évi időtartamra nyilvános árverés utján a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe adatik.

Az árverés Liszóban, 1898. május hó 8-án d. e. 9 órakor a községi bíró házána fog megtartani.

Az árverési feltételek a somogy-szent-miklósi kör-jegyzői irodában betekintheők.

Liszón, 1898. április hó 1-én.

Matecsi József (P. H.) **Szekerés János**
körjegyző. 119-1 bíró.

Fontos házi asszonyok részére.

VALÓDI BOROSTYÁN-KŐ PADLÓ-FÉNYMAZ

legtartóbb padló-fényező különféle színekben, valamint

gyorsan száradó szesz-padló-fényező

SCHRAMM CHRISTÓF

lakk- és fényező-gyáraiból Bécs (Simmering), Offenbach a-Majna m. (Rohrmülle), Berlin SW.

Továbbá mosható zománc festékek elegáns színárnyalatban mindennemű házi tárgyak részére;

Bádok és fényező-lakk játék- és fényezett-áru gyárak részére.

Bőr-lakk, fényezett-lakk, és etiketten-lakk. valamint minden-nemű lakk az összes iparágak és használati mód részére.

Különlegesség: hintó- és szán-lakk — vasutak, vagon és hintó-gyárak, kocsigyárak, fényezők sat. részére.

Raktárak: Fesselhofer József, Neu és Klein, fűszerkedők-nél Nagy-Kanizsán, és Strahia testvéreknél Csáktornya.

10-1

Igen alkalmas az utazásokon. — Rövid használat után nélkülözhetlen.

Egészségügyi hatóságtól megvizsgálva.

(Bizonyítvány kelt Bécsben, 1887. jul. 3-án)

Kalodont ja

legjobb és legolcsóbb

Fogtisztító-szer

A száj kiöblítése csupán fog vagy szájvízzel nem elégséges a fogak tisztítására. Ehhez telette-szüksége valamiféle fog-tisztító-szer használatára.

Mindenütt kapható.

Eladó földbirtok.

Nagy-Kanizsa határában 60 holdas házilag kezelt gazdaság, a város egyik nagy forgalmu utcáján, épült lakházzal, gazdasági épületekkel, kellő felszereléssel, fuvar üzlettel, őszi, tavaszi vetéssel, ugyanitt egy bérház, melyben 8 bérlakás, egy szatócs üzlethelyiséggel van, szabad kézből, előnyös fizetési feltételek mellett

jutányos áron eladó.

és azonnal által vehető.

Közvetítő elfodadtatik; értekezhetni

THOMKA ENDRE

tulajdonossal

NAGY-KANIZSÁN.

107-3

Önműködő permetező vörösrézből.

A szőlők és ültetvények permetezésére elismert legjobb készülék a szabadalmazott légnyomással önműködő

„HERCULES” permetező

mely

Brüök A. szab. Bpest, VI. Teréz-körút 2. sz.

Újított és egyszerűsített szerkezet.

Nagy munkaképességű foga répa permetezőhez sikerrel használható.

A verecsés kánin fenéke tisztítás céljából a kezelő munkás által is egyszerűen kinyitható.

Arjagyás legyen és bérmentve.

Minden szivattyzás nélkül teljesen önműködően működik a folyadékot az ültetvényekre.

Ezen leginkább munkája mellett a legkisebb hányattal is meg lehet dolgozni, mivel ugyancsak nagy súlyú terhelés esetén is, mint bármely más permetező.

Viszonylatokunk nagy árengedmény.

Vidéki ügynököket magas jutalék mellett keressük.

1-6

Jelző:

Kevés haszon, nagy forgalom!

Üzletünket

a mostani viszonyokhoz alkalmazva, oly módon rendeztük be, hogy bámulatos olcsó áron legjobb minőségű és legdivatosabb árukat adhatunk el; u. m.:

	Méterje	Méterje
Nagy raktár jó mosó Creton	ezelőtt — 35 kr.	most — 20 kr.
Nagy raktár jó mosó Creton	ezelőtt — 40 „	most — 26 „
Nagy raktár jó mosó Creton prima	ezelőtt — 50 „	most — 35 „
Nagy raktár divatos gyapju Delain	ezelőtt — 65 „	most — 45 „
Nagy raktár divatos gyapju Delain	ezelőtt — 70 „	most — 50 „
Nagy raktár divat seiyem	ezelőtt 1 50 „	most — 75 „
Nagy raktár divat seiyem	ezelőtt 2. — „	most — 98 „
Nagy raktár divat seiyem	ezelőtt 2.50 „	most 1.10 „
Nagy raktár divatos maradék Creton		— 23 „
Nagy raktár divatos maradék atlasz-satin		— 30 „
Rumburgi vászon maradék különféle árak mellett.		
Nagy raktár napernyőkbel	ezelőtt 5.50 kr.	most 2.80 kr.
Nagy raktár napernyőkbel	ezelőtt 4 50 „	most 1.80 „
Legjobb minőségű Chiffon vége		5 50 „
Legjobb minőségű Chiffon vége		6 75 „
Legjobb minőségű gyoics		4 50 „
Legjobb minőségű gyoics		6 75 „

Férfi gyapju szövetek bámulatos olcsó áron.

Kívánatra minták küldetnek.

FANTL TESTVÉREK

Nagy-Kanizsán.

102-4

A babonától ment és gondolkozó osztálysorsjegy-vásárlókhöz!

A mennyiben az I-ső osztálysorsjátéknál az általam eladott 189 darab sorsjegy közül eddig összesen **6-upán 23 darab** — és az is csak a legkisebb nyereménnyel — lett kisorsolva, a még hátralevő 4 huzásnál pedig a nyeremény-esély már igen csekély, a matematikailag valószínűség tehát arra nézve elvitázhatlanul nagy, hogy a II-ik sorsjátéknál a nálam vásárolt sorsjegyek nagyobb számmal fognak kihuzatni és azokra nagyobb nyeremények is fognak esni, ennélfogva ajánlom a n. é. közönségnek, hogy sorsjegyeit nálam szerezzze be. Az első huzásra érvényes sorsjegyek ösmeretes (1/4, 1/2, 3, 6 forint) árának posta-utalványon való beküldésénél a sorsjegyekhez 1 drb m. kir. **posta-takarékpénztári befizetési lapot** is mellékelek, a további esetleges befizetések kényelméért díjtalan eszközöskéze czéljából.

A II-ik sorsjáték első osztályának huzása május hó 11-én és 12-én megy végbe. A hivatalos huzási listákat, a huzás után díjmentesen küldöm azon ügyfeleimnek, a kiknek sorsjegyet kihuzattak.

A nálam vásárolt sorsjegyekre eső nyeremények 1000 forint erejéig, a határozmányok 11. §-a értelmében, általam fizettetnek ki, míg a nagyobb nyereményeket azonnal a főelárusító (előkező bank) fizeti ki Budapesten.

A nyerőket a legnagyobb jótartásról biztosítani — részemről fölöslegesnek tartom.

Quirsfeld János Kassán,
díszművész- és osztálysorsjegy elárusító.

Legnagyobb nyeremény

legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona

Az összes 50,000 nyeremény jegyzéke.

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

		Korona
50	1 jutalom	600000
	1 nyer. á	400000
	1 " "	200000
	2 " "	100000
	1 " "	90000
	1 " "	80000
	1 " "	70000
	2 " "	60000
	1 " "	40000
	5 " "	30000
	1 " "	25000
	7 " "	20000
	3 " "	15000
	31 " "	10000
	67 " "	5000
	3 " "	3000
	432 " "	2000
	763 " "	1000
	1238 " "	500
	90 " "	300
31700 " "	200	
3900 " "	170	
4900 " "	130	
50 " "	100	
3900 " "	80	
2900 " "	40	
50,000 nyer. és jut. összegben		13.160,000

A második nagy magy. kir. osztálysorsjáték nemcsakára ismét megkezdődik és

100,000 sorsjegyre újból 50,000 nyeremény

jut, vagyis az oldalt levő nyereményjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerel fog.

A nyereményesélyek tehát, amint már általánosan ismeretes, óriások.

Szíves meilöbbl megrendeléseknél eredeti sorsjegyek a tervezett eredeti árban és pedig:

egy egész I-ső oszt. eredeti sorsjegyet 6.— irt " fél " " " " " 3.— " negyed " " " " " " 1.50 " " nyolczad " " " " " " — 75 "

küldünk szét utánvételt, vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

A huzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos huzási jegyzéket, hivatalos tervezeteket pedig díjtalanul állanak előre is rendelkezésére. Amint ismeretes, a huzás k a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosak és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kiváló szerencse

kedvezett főuradánknak az I. magy. kir. osztálysorsjátékban, a mennyiben már az előző osztályokban (az első öt osztályban) 100,000, 30,000, 5000, valamint számos 2000, 1000, 500 és 300 koronás nyereményt nyertek főuradánknak, melyeket a szerencsés nyerőknek ki is fizettünk.

Ajánlatos ennélfogva a II-ik magy. kir. osztálysorsjáték I-ső huzásához a megrendeléseket meilöbb hozzánk juttatni. Emlékeztetünk az első sorsjátéknál hangtatott azon többesüri figyelmeztetésünkre, hogy röviddel az első osztály huzás előtt az első osztály sorsjegyek elkelnek; és igazunk is volt, mert még közvetlen az első osztály huzás előtt a bel- és külföldi eláramlott bennünket rendelvényekkel olyannyira, hogy a későn érkezőket legnagyobb sajnálatunkra már nem eszközölhetünk.

Kérjük tehát a rendelvényeket az első osztályhoz meilöbb, mindenesetre azonban legkésőbb

április hó 8-áig

hozzánk b. küldeni, mert csak ez esetben ígérhetjük ezek biztos eszközösését.

Török A. és T^{SA}

a magy. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítottól

BUDAPEST, V., Váci-körút 4/A.

Gutori Földes Kelemen

aradi gyógyszerész

Margit Crèmeje.

Margit-Crème legjobb arczsereme rövid idő alatt tisztítja és szépíti az arcot.

Margit-Crème egyedüli szereszeplő, májfoltok, pattanások, bőrtarka (Mitesser) ellen.

Margit-Crème egyedüli szereszeplő, májfoltok, pattanások, arc- és kézvröszösödés, napbarnítás ellen.

Margit-Crème bámulatos hatása abban rejlik, hogy bőrre kenve ez által rögtön fölvetetik és ez okozza azon csodás átalakulást, hogy a a szeplővel vagy májfoltokkal fedett arcz 3-4 nap alatt alabástromfehérré lesz.

Margit-Crème teljesen ártalmatlan, miután nem zsíros, hanem igen finom, hamar felszívó hatással bír. Az arc nem lesz olyan fényes mint más Crémetől, azért nappal is használható.

Margit-Crème nagy tégely 1 irt, kicsi 50 kr.

Margit-hölgypor fehér rózsás és crème 60 kr.

Margit-szappan 1 doboz 35 kr.

Margit-fogpép 1 doboz 35 kr.

Csakis akkor valódi, ha minden doboz gutori Földes Kelemen gyógyszerész Aradon fölirattal és címerrel van ellátva.

Hamisításoktól óvakodjunk.

Főraktár Nagy Kanizsán:

BEIK GYULA

gyógyszertárban

A megváltóhoz

Hirdetések

felvétetnek

FISCHEL FÜLÖP

könyvkereskedésében

Nagy-Kanizsán.

Szerkesztőség:

Városház-épület, Fischei Föld,
könyvkereskedésben.A szerkesztővel értekezni lehet napon-
ként d. u. 4-5 óra közt.Ide intézendő a lap szellemi részére
vonatközd minden közlemény.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik N-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischei Föld,
könyvkereskedésben.

KIÖPENTÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt - 12)

Félévre 6 korona (3 frt - 6)

Negyedévre 3 korona (1 frt 30 kr)

Hirdetések jutányosan számítottak.

Bérmegtelen levelet csak ismeri kezesből fogadunk el.
Késíratot nem adunk vissza.

Felelős szerkesztő:

Nyitltér petitióra 10 kr.

Előfizetők, valamint a hirdetések a vonatkozó Fischei Föld
könyvkereskedésbe intézendők.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

SZALAY SÁNDOR.

A zalai főszolgabírák mozgalmá.

Egy hozzánk beküldött kérvény-másolatból értesültünk vármegyénk főszolgabíráinak mozgalmáról, melynek célja az, hogy a megyei törvényhatóság őket fizetés-emelésben részesítse; mert mostani fizetésökből (1200 frtból) „*tisztessegesen megélni, ruházkodni, családát fenntartani, reprezentálni, a társadalomban megillető helyet elfoglalni nem lehet.*”

Igy mondják ők, és mi föltétlenül elhiszük nekik. Sőt többet mondunk! Ha a mai életviszonyok között valaki privát vagyton nélkül 1200 frt évi fizetésből úgy tud főszolgabíraskodni, hogy fölig adósságba nem merül, — az nem közönséges ember, az schwarzkünstler, az bűvész.

És elhiszük, hogy esetleg főszolgabíráink között vannak is ilyen bűvészek; de azt is tudjuk, hogy a megyei törvényhatóságnak és általában az egész közigazgatási intézménynek nem lehet célja schwarzkünstlereket kreálni. Valamint az sem lehet célja, hogy valaki a privát vagytonából fedezze az intézmény fenntartásával szemben követett takarékoskodást.

Öszintén bámuljuk a főszolgabíráknak eddig tanusított kitartó türelmét és szinte érthetetlen volna az előttünk, ha a megyei törvényhatósághoz intézett kérvényökben maguk meg nem okolnák, hogy mi volt a tápláló reménységök. Az államostást várták.

Mivel azonban — amint ők maguk mondják — „a nagyszabású és nagyterjedelmű törvényjavaslatból az ellenzék obstrukciója folytán semmi sem lett” — most már a bizonytalan időre elhalasztott állomositást nem várhatják s a törvényhatóságtól kéri anyagi helyzetök javítását.

Ez a javítás a kérvényökben előterjesztett részletezés szerint 8800 forintra rug.

A főszolgabíráknak ez a kérelme teljesen jogos és méltányos. A megyei törvényhatóság nem zárkozhatik el e kérelem elől. Es annak tárgyalása nagyon természetesen szőnyegre hozza azt — ami iránt már mi is készültünk lapunkban felszólalni — a közigazgatási tisztviselők fizetésének reorganizációját minden vonalon.

Nem hiszük, hogy akada a vármegyei törvényhatósági bizottságnak csak egyetlen

tagja is, aki be nem látná, hogy közigazgatási tisztviselőink az alispántól kezdve az irnokokig mindnyájan olyan fizetésben részesülnek, amely éppenséggel nincs arányban azzal a nagytartósságu és terhes feladattal, mely a nagy államgépezet keretében osztályrészükül jutott.

Ha Zalavármegye törvényhatósági bizottsága azt akarja, (pedig azt kell akarnia), hogy a szigorú köteleesség tudás és köteleesség teljesítés színvonalán álló tisztikara legyen: anyagi függetlenséget, tisztességes megélhetést kell minden tisztviselőjének biztosítani.

A régi patriarkális idők elmúltak; a közigazgatási tisztviselők most már nem kedélyesen pipázgató, borozgató és tarokkozó urak, hanem munkában vevő, szürke hivatalnokok, akik a közigazgatási tért étetpályául választották s akik ennél fogva jogosan elvárhatják, hogy az a szellemi, erkölcsi tőke, amelyet erre az életpályára visznek, nekik tisztességes existenciát biztosítson.

Ezt kéri Zalavármegye tizenkét főszolgabírája is. Hogy csak maguk kéri s hogy

TÁRCA.

Ibolyafakadás.

— „A Z A L A” eredeti tárcája —

Gyönyörű, derűs, ibolyafakasztó tavaszi nap volt. A százhaldas park rügyező fái alatt egy-egy korai pillangó röppent tova bizonytalan, felőbbenéssel, nyugtalanul. A hallgatóság csendben valami bűvös zsongás ringott tova. A sokáig szendergett természet életrekelésének titkos hangja ez.

Napfényben gyönyörködő, édesen sűtkérező madárkák libbentek ágról ágra, féloldalt fordították minduntalan óvatos kis fejcsékéjüket, ha valami parányi neszt hallottak, úgy nézdeltek jobbra, balra, föl, le.

Minden csendes volt. Csak a platánok alatti padok egyikén ült két fiatal teremtes és halkan suttogtak. Talán éppen őket figyelték a lombtalan galyakon sűtkérező madárkák.

— Tudom én azt Elza, hogy mi nem lehetünk soha egymásé.

— Miért, Endre? Talán mivel maga szegény, én meg gazdag vagyok?

— Bizony azért. A maga szülei sohasem egyeznének abba, hogy magamfajta szegény, szürke ember felesége legyen. Majd egyszer csak betoppan valami gróf, vagy báró és aztán...

— És aztán?

— Megejtik a lelkét rábeszélő szép szóval. A leány komoly, határozott tekintettel nézett a fiatalemberre.

— Akkor maga még mindig nem ismer engem.

— Ej dehogy nem. Csakhogy az életet is ismerem. Nem maga az első Elza, aki fogadalmat tesz a szíve üdvösségére és nem maga az utolsó sem, aki kénytelen lesz megtagadni a szíve üdvösségét.

— Én, Endre? Nem soha! Majd meglátja, hogy nem.

A fiatalember lélekvizsgáló szemekkel nézett a leány nyugodt, szenvedélytelen, de erős határozottságot sugárzó arcára; aztán megragadta annak áttetsző, rózsaszínű kis kezét és áhitattal emelte forró ajkaihoz. Reszkető hangon suttogta:

— Köszönöm; hiszek és remélek.

A kastély felől valami erősebb zaj hallatszott, mire az édesen suttogó pár szétrebbent éppen úgy, mint a fölötök sűtkérező madárkák.

Elza a kastély felé vezető uton ment kissé gyorsított léptekkel, Endre pedig ellenkező irányban tűnt el a nagy terjedelmű park hatalmas fái között.

Elza alig haladt pár száz lépést, atyjával találkozott.

— Mi ez Elzácskám? Te egyedül jársz a parkban?

— Igen, apuskám. Itt csak nem érhet semmi baj. A madárkák és ibolyák nagyon jó, ártatlan teremtesek.

— Igazad van; valóban azok. Talán ibolyáztál?

— Nem, apuskám, csak gyönyörködtem az ibolya-fakadásban.

— Kedves gyönyörűség! Az ibolyafakadás a természet legédesebb költészet.

Elza tágra nyílt szemekkel bámult atyjára, Lüneburg Tóbiásra, akiről még eddig csak azt tudta, hogy nagy váialatok tervezeteivel van tele a lelke. Hát a tavasz még a folyton számító üzletemberek lelkebe is költői érzést lehel?

Még el sem osztolt bámulata, mikor atya egyszerre meglepő fordulattal azt kérdezte:

— Nem láttad valahol a nevelő urat?

Elza a váratlan kérdésre széddül kezdett, elhalványult. Zavartan kérdezte:

— A nevelő urat keresed?

— Igen, igen. Talán találkoztál vele?

— Igen, úgy hiszem: valahol a parkban lesz. Mikor kijöttem...

— Merre ment?

— Valószínűleg a platánok felé.

— Persze, persze, mint a fele poeta-lélek, ő is gyönyörködik az ibolyafakadásban.

Elza most fölig pirult és felő tekintettel vizsgálta atya arcát.

— Beszéli akarsz ve'e?

— Természetesen, még pedig sürgősen. Meg fogom keresni.

— Veled mehetek én is?

— Nem angyalom, te csak menj-be, anyád vár. Négyzemköt kell beszélnem a nevelő urral.

Lüneburg elisietett a platánok felé.

Elza fölig megsemmisülten állott meg, néhány pillanatra és reszketve nézett siető atya után.

Üzlet-megnyitás!

Van szerencsém a n. érd. közönséget tisztelettel értesíteni, miszerint helyben, a főtéren a volt Eisinger Henrik utóda cég helyiségében üzletemet megnyitottam, és azt teljesen új árukkal szereltem fel. — A legnagyobb választékban és legolcsóbb árak mellett kaphatók selyem-, gyapju-, és divat-szővetek, női felöltők, fehérneműek, nyakkendők, nap- és esőernyők, függönyök, szőnyegek és butorszővetek. Vászón- és damaszt-árak. — Különlegesség vízmentes esőköpenyekben. Nagy választék uri-gyapjuszövetekben. Gyári rakliár gránci és insbrukki Loden-kelmékben, bicikli, vadász és utazó ruháknak.

Teljes tisztelettel

Kővesdi Kálmán.

mozgalmukba még a velök közvetlenül egy irodában működő tisztviselőket, a szolgabírákat, sem vonták be: ebben mi nem látunk önző elzárkózást, inkább bizonyos tapintatosságot. Még a látszatát is el akarták kerülni annak, mintha ők egy nagyobb arányú mozgalom-indítással presszionálni ügyekznének a törvényhatóságot. Megindították a mozgalmat a maguk szűkebb körében, minden nagyobb zaj nélkül, de bizonyára azzal a megnyugtató, biztató tudattal, hogy a megyei törvényhatóság az ő kérvényeket tárgyalván, ez a tárgyalás szönyegre hozza az összes közigazgatási tisztviselők fizetésének reorganizációját.

Hisszük, hogy megyei törvényhatósági bizottságunk nem is fog elzárkózni e jogos várakozás elől és követni fogja azoknak a megyéknek példáját, amelyek tisztviselőik fizetését a kor igényeinek megfelelő arányossággal rendezték és ezzel megelőzték azokat a bajokat, amik más megyékben a tisztviselők súlyos fizetése miatt támadták meg a közigazgatás erkölcsi erejét.

Nagy érdeklődéssel várjuk fősztolgabíráink kérvényének tárgyalását, mert abból folyólag reméljük vármegyénk közigazgatási tisztviselői anyagi helyzetének javítását, anyagi függetlenségük biztosítását.

A tizenkét szolgabíró által aláírt és benyújtott kérvény így hangzik:

Tekintetes Törvényhatóság!

Zalavármegye összes fősztolgabírái Zala-Egerszegén a decemberi számonkérő-szek megtartása után egy értekezletre jöttünk össze, hogy megbeszéljük anyagilag tarthatatlan helyzetünket s annak javítása iránt a szükséges lépéseket megtegyük.

Ezen értekezlet határozatahoz képest alázatos kérelem fordulunk a tekintetes törvényhatósághoz és kérjük fizetésünk és mellékjuttalaink felemelését és kérjük, hogy indokaink előterjesztése nekünk megengedtessek.

A vármegyei közigazgatás államosításának kérdése már évtized óta napirenden van, s a változó kormányok programjának mindegyikében kilátásba is helyeztetett ezen kérdés minél előbb

leendő megoldása. — Végre a közigazgatás államosításának javaslata elkészült s a törvényjavaslat az országgyűlés elé kerül. — A nagyszabású és nagy terjedelmű törvényjavaslatból az ellenzék obstrukciója folytán semmi sem lett s a nagy javaslat helyett, csupán az 1891. évi XXXIII. t. c. két §-a fogadtatott el, melyben a közigazgatás állami volta mondatott ki.

Ezen törvény meghozatala óta pedig csupán annyi történt, hogy a közigazgatási bíróság felállított és a közigazgatás államosításának kérdése a változott s a jelenlegi magas kormány programjában újabb tentartott.

A mult év során úgy értesültünk, hogy a közigazgatás államosításának kérdése kedvezőtlen pénzügyi viszonyok miatt ojtattik el, — míg a folyó évben a miniszterelnök ur ő nagyméltósága újvi beszédeben a közigazgatás kérdéséről megemlékezvén, azon kijelentést tette, hogy a közigazgatás reformjáról, mint a legközelebbi jövő programjáról, nem is beszélhetni, mert a helyzetet egészen az Ausztriával való kiegyezés kérdése uralja.

Ezzel tehát elesett azon rég táplált reményünk, hogy a közigazgatás államosítása kérdése megoldásával a közel jövőben vagyoni helyzetünkön is segítve lesz.

Kétségtelen pedig az, hogy a közigazgatás államosításának kérdése azért is vette fel annak idején, mert anyagilag is függetlenné kívánták tenni a közigazgatási tisztviselőket az által, hogy fizetésük és mellékjuttalok a méltányossághoz képest kiegyesíttessék. — Heljes volt a terv, mert az anyagi függetlenséggel karöltve jár általában a függetlenség és ezzel a helyes és igazságos független adminisztráció.

Ennek dacára a dunántúli vármegyék néhányan kivételével, de különösen Zalában a fősztolgabírák fizetése és mellékjuttalok oly csekély összegben van megállapítva, hogy meg szerény igények mellett is, — a kinek magán-vagyona nincsen, — a megélhetés kérdésével kénytelen küzdeni.

Ha tekintjük azután, hogy a katonaság, a kir. bíróságok, a pénzügyi tisztviselők, a tanítók fizetésének felemeléséről a közelmúltban intézkedések történtek s most már a papi jövődalmak kiegyesítése van szóban, — tán joggal és keserűséggel kérdezhetjük, hogy miért vagyunk mi, fősztolgabírák az országban, a megyének mostoha gyermekei?

Miért csak mindenki segélyt, csak mi nem? Miért biztosították más tisztviselőnek a tisztességes megélhetés, csak nekünk nem?

Hisz az utolsó évtizedben hozott törvények miniszteri rendeletek, intézkedéseknek majdnem mindegyike egy-egy újabb terhet tett a közigazgatási tisztviselők vállára.

Hisz teendőinknek evróli-évre történt szaporodásával a közigazgatási ügyemet kívánt gyors-

sításával, szabályosabb voltával, a mai kívánalmakkal szemben, csak megerősítéssel tudjuk végzni feladatunkat.

Mai napig már rég elmúlt az az idő, mikor még a tisztviselői állás nobile officium volt; ma már nem címet, nem rokoni összeköttetést, nem vagyont kell keresni a tisztviselői állások betöltésénél, — mert nem ez adja meg a qualitatit, hanem a tehetség, a képzettség, a szorgalom s a tiszta karakter az, melyet a tisztviselői állás betöltésénél figyelembe kell venni, s ezzel önkénytelenül előterbe nyomul az anyagiakról való gondoskodás kérdése is.

Kétségtelen dolog az is, hogy a mult időben, a mikor még a hagyateki ügyek tárgyalása a fősztolgabírák hatáskörébe tartozott, akkor a vagyoni helyzet rosszabból panaszkodni nem lehetett, mert a hagyateki tárgyalások az ahhoz érő fősztolgabíróknak jelentékeny jövedelmet biztosítottak. E meglekés jövedelem is elvételétőlünk.

Kétségtelen, hogy a civilizáció haladtával az emberiség igényei is növekednek; hisz ezt az el-iben lepien-nyomon látjuk és így a megélhetés folyton növekedő nehezségével kénytelen küzdeni s küzdenie kell annak, kitől nemcsak magától, de családjától is megvárja a társadalom, hogy állásához méltóan éljen és alkalomadtával állásához képest reprezentáljon is.

Tekintetes Törvényhatóság!

A tekintetes törvényhatóság által reánk ruházott tisztelettel és szorgalommal, becsülettel akarjuk teljesíteni, erőnkhez képest teljesítjük is, de ehhez anyagi segélyt kell kérnünk.

Fizetésünk, utalványunk, lakbérünk és irodalátalányunk felemelését kérjük — nem a on mérvben, melyben arokat végleg megállapítani kívánnók, csak a on mérvben, melylyel ideiglenesen ránkunk segítve leend és ahhoz képest, amint egyes vármegyékben a fősztolgabírák fizetése jelenleg megállapítva van s mint a milyen fizetés a kir. járásbírák huznak.

Zalavármegyében minden fősztolgabíró fizetése 1200 ft., a mely összegből levonva az évi nyugdíjösszeget 48 ftot, az állami adót 19 ftot, az utadót 1 ft 90 krt és a 12 drb nyugta bélyegét 3 ft 84 krt., összesen tehát 72 ft 74 krt, marad a fizetésből 1127 ft 36 kr., vagyis egy hónapra 93 ft 23 kr.

Ily fizetésből tisztességesen megélni, ruházkodni, családot tentartani, r-rezentálai, a társadalomban megillető helyet elfoglalni nem lehet.

Utállalányunk 400 ft., pedig köztudomású dolog, hogy egy tisztességes fogat tentartása évenként legalább is 600 ftot igényel.

Lakásbérünk 200 ft. Akármilyen szegény igények mellett is, 200 ftot egyetlen egy járási szék helyen sem kapni lákást, nemely járási szék helyen ennek kétszereséért sem

Vajon mit akarhat olyan sürgösen beszélni a nevelővel? Es négy szemkőzött? Csak nem vett észre valamit? Mi lesz akkor?

Kinzó aggodalom szállotta meg lelket.

Néhány pillanatig tétoyán állott. Azu an egyszerre valami löhisés elhatározás ébredt szívében.

Endréné csak egy pillanatra sem szabad megálázást szenvednie ő érte. Atya után fog lopózni. Es ha azt látja, hogy Endrét megtamjadja, eleje áll és kimondja nyiltan szerelmét. Azután történjék, aminek történnie kell.

A park egy kis kanyargó mellék útján — atya után surrant s mikor már jól közelebe ért, a hatalmas törzsű fak mellett meg-megáll va, követte annak lépteit.

Látta nemsokára, hogy atya és Endre találkoztak.

A szive lazasan vert. Visszafojtott lélekzettel leste, hogy mi fog most történni.

Azok udvariasan üdvözölték egymást.

Nesztelenül surrant közelebb és egy futórzshöz simulva, hallautózt és felejtök kandikált.

Oly halkán beszélgettek azok álló helyökben, hogy egyetlen szót sem hallott meg a beszélgetésből.

Látta, hogy atya valami levelet vesz ki zsebéből és azt a nevelő elé tartva, olvassa.

Szent Isten! hát valamelyik levelet is megtalálta? Azt hitte, hogy azonnal megese misül.

Erösen hallgatózott, de egyetlen hang sem ringott el hozzá a párbeszédből; ami pedig nagyon érdekes volt.

Lüneburg halk hangon elolvasta a levelet,

aztán a nevelőre szegezett tekintettel kérdezte: — Nos nevelő ur? En sokszor megbámultam az ön pszikogiai tudását és hatalmas érzékét; mondja: mit olvas ön ki e levélből? Milyen jellemű embernek tartja Varsay barátot?

— Azt uram, nagyon nehéz volna így megmondani. De mivel még is őszinteséggel tartozom viszonzni Lüneburg ur rendkívül megtisztelő bizalmát, annyit meg kell mondanom, hogy ezek az érzelmi ömlengések szemzedett hazugságok Varsay bárónak minden sorából kivigyorog az önzés. Ez az ember nem Elza kisasszony iránt, hanem hozományá iránt érez.

— Gondolja?

— Erre akár meg is eskü szöm.

— No lám! Lassa, én nem vagyok olyan nagy pszikologus, mint ön, és rám is ilyen hatással volt ez a levél. De hát a feleségem el van ragadtatva. Persze, tudja: báró! Na én erre nem adok semmit. Gondoltam magamban: ön olyan őszinte ragaskodással van irántunk s a mellett mélyen gongolkozó, higgadt fiatulember, megkérdezem én önt is, hogy mit szól ehhez a levélhöz.

Nagyon köszönöm bizalmát, Lüneburg ur, de az én egyéni nézetem a házassági viszonyokra nézve az, hogy azokhoz első sorban mégis csak a szivet kell megkérdezni. Mert megtörténik ugyan, hogy az ugynevezett „csinált” házasságok is sikerülnek; de azokban mégis csak több a lemondás, a csendes martirium, mint a valódi boldogság.

— Igaza van, kedves barátom, igaza van, Hígyje el én is egészen így gondolkozom. A magam részéről, — ha a t látnám, hogy leányom szive valakizhez nem vonzódik, — sohasem tudnám erőszakolni a házasságot. Es ebben az esetben is föltétlenül leányom elátározását fogom döntő tényezőnek tekinteni.

Lüneburg ur összehajtogatta a levelet; azután szép csendesesen hallgatagon, komoly arccal, gondolatokba mélyedten haladtak a kastély felé.

Elza kerülő uton, de nagyon gyorsított léptekkel sietett szintén a kastély felé úgy, hogy előbb ért be, mint atya és Endre.

Már a terrasszon ült, mikor azok odaértek. Szeretlen nagy komolyság ült mindkettőjük arcán még akkor is.

A nevelő udvariasan felköszönt hozzá, azután elvált az atyától és lehorgaszott fövel, szomoruan went a kastély ama szárnya felé, hol szobája volt.

Lüneburg szintén komoly képpel lépett föl a terraszra, némán ült le egy székre. Egy ideig maga elé merengve, gondolkodot, aztán fölkel s így szolt:

— Édes Elzám, négy szemkőzött, zavartalanul szeretnék veled beszélni. Negyedőrn mulva jőjj, kérlek, dojgozó szobámba.

— Ott leszek apuskám! — mondta a leány határozott, csengő hangon. Akkor már tudta, hogy ott mit fog majd mondani atyjának.

Iroda-átalányunk 150 forint. Ezen összegből kell az irodahelyiséget tisztítani tartani, zsuroztatni, meszelteni, októbertől április végéig, tehát hét hónapig át tarttani, világítani s a szükséges irodaszereket, nyomtatványokat beszerezni.

Ezzel szemben, ha a kir. járásbírók fizetését látjuk a nézők, tapasztaljuk, hogy egy járásbírónak a fizetése 1800 tolt 1800 forint, lakbéro 250 ftről 300 ftrig terjed s e fizetés mellett ott van az előmenetel, esetleg a korpótlék folytán a jobb fizetésre való kilátás.

Ha pedig az európai államoknál teszünk be-érintést a tisztviselők fizetése tekintetében, úgy látni fogjuk, hogy Magyarországon a megyei tisztviselők % fizetést s-m kapnak a többi állam hasonló rangú tisztviselőinek fizetéséhez képest. A szomszédos Ausztriában most fogják javítani a tisztviselők fizetését s e célra 10 és 15 millió forint fordítatik, pedig ott a főszoizgábiróval egyenlő rangosztályban levő hivatalnoknak fizetése 2400, 2600, 2800 frt jelenleg is.

Nem tekintjük fontos körülménynek, de mégis felémeltjük, hogy míg a kir. járásbíróknak kiküldetése alkalmaival 5 frt napidíj és kilométerenkint 25 kr. fuvardíj jár, addig a járási főszoizgábiró 3 frt 50 kr. napidíjjal és 15 kr. kilométer pénzzel kénytelen beérni.

Tekintetes Törvényhatóság!

A járási főszoizgábirák vagyoni helyzetének tarthatatlanságát az ország többi vármegyéje, különösen a dunántúli vármegyek belátván, ezen megyék Zala vármegyénél nagyobb fizetéssel dotálják főszoizgábiráikat.

Szabad legyen csak a dunántúli vármegyéket felhozni! Vasprém-megyében a főszoizgábiró fizetése 1344 frt, Vas megyében 1380 frt, Somogy-és Baranyamegyében 1400 frt, Fejér-és Komárom megyében 1350 frt, Moson megyében 1320 frt, Sopron megyében 1600 frt.

Ma, mikor az átlamosítás kérdése a napirendről ugyasólván levetteti és így ez uton helyzetünk javítására nem is gondolhatunk, s akkor, a mikor a közigazgatási helyzet változtatására vonatkozó egyéb tervek és javaslatok a magas kormány által felvételtek, az okkól, mert az átlamosítás kérdése erre mindig elég oknak látszik, — bizalommal kell fordulnunk Zala vármegye tekintetes közönségéhez, hogy javadalmazásunkat a következőkben megállapítani sziveskedjék és pedig: főszoizgábiró fizetése 1.800 frt, lakbéro 300 frt, utiátlányá 600 frt, irodai átlányá 200 frt.

Az így mutatkozó fizetés-és mellékjарuléék-többlet és pedig: 1. 12 főszoizgábiróról fizetés javítás a 400 frt 4800 frt. 2. 10 főszoizgábiró lakbéro járulééknak javítása a 100 frt. 1000 frt. A per-laki és sümegi főszoizgábirák a lakást természetben kapják 3. 12 főszoizgábiró utiátlányának javítása a 200 frt. 2400 frt. 4. 12 főszoizgábiró

irodai átlányának javítása a 50 frt. 600 frt— 9800 frt szükséges többlet kiutalása iránt a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszteriumhoz íerir, mely kérelem ha megtagadtatik, úgy a megye törvényhatósága az 1.644.344 frt 46%, kr. Zala vármegye állami adója után megyei pótdó kivetését rendeli el mindaddig, míg a kérdés törvényhozást után el nem intézettek.

Kelt Zala-Egerszegem, 1898. február 6-án.

A tekintetes törvényhatóság alázatón szolgál:

Botka Ferenc, Fűzik Gyula, Gadi Miklós, Kolbenschlag Béla, Kovács Resz, Malatinszky Lajos, Merky Antal, Szentmiklóssy Gyula, Samodits Victor, Tukách Imre, Thassy Lajos, Vioz Ferenc.

Tollfuttában.

Nagy-hét!

Van is nekünk nagy-hetünk!

Robanunk, kavarogva a létküzdalem örvényeiben. At. Sima mosolygással surranunk el egymás mellett, ahol lehet; oldalba lökdösök egymást, ahol csak így lehet helyet szorítani. Nincs nekünk most már se nagy péntekünk, se huszlagyó-kedvünk; csak kenyértogyasztó napjaink vannak. Nincsenek ideális, szent helyeink, ahol himpor hullanék a lélek megtépdesett szárnyain. Még a *Golgótból* is „kenyérmész” lett. — — — — —

Künn a szabad természetben, a léleksszabadító egyedüliségben, megallok és szárnyaira bocsátom lelkemet. Méhet, repülhet, szárnyalhat szabadon, korlátlanul a nagy végtelen-ségben.

Csoda-e, ha ebből a nagy-héttelen világból visszazsál a gyermekkor feledhetetlen, édes világába, amikor még volt nagy-hetünk. — — — — —

A vessprémi vár szirtfokáról megszólal a méltóságos dóm hatalmas ércóriás: az öreg „*Jer-tályos*” és áhíttara ébresztő, búgó hangja fényes erővel hullámszik tova az épület-tömegek fölött, a „*Tábor-dlison*” át a *Bakony* bérosi közé és ott hal el a büszke „*Papó*” renygetegében.

Megértjük a hatalmas ércnyelvű szónok szózatát; megyünk csendesen, valami kimondhatatlan ünnepies hangulattal a „*várhegy*” meredek útján föl a székesegyházba.

Az óriás boltívek alatt, a kolosszális oszlopok között a hívők zsufolt ezreire kibontja szárnyait a fájdalom áhíttat gyászoló anyaga. Mintha valami nagy, világmegrázó tragédia pillanatát vár-

nak a megváltoztatatlanság tudatának megadásaival.

A főoltártól lassan, lombán ucsva ereszkedik alá a kavargó tömjéntűt és illatával megtölti a templom-hajó levegőt, majd szelcszokadava, gyenge, ködzerű párázatban illanik el a kórus boltívei alatt.

Csend; — vihart, pusztulást váró csend mindent. Csak a szentély távolából hallatszik a miséz papok csendes mormolása s itt egy-egy beteg tödejü imádkozónak elfojtott, kínos, vergődő kőhögése.

A kórusról minden szem a főoltárra szegődik. A trombitások, a fuvolyások, a dobosok, hegedűsök instrumentumaikat szorongatva, a kuréneknek nyitott ajkkal várják a nagy-pillanatot, a pusztulás pillanatát.

Az agg, özv kanonok odatipeg a főoltár közepe, kiterjeszti a nép haligato ezrei felé reszes kezét és tompa, síri hangon éneklí:
— Gloria in excelsis Deo!
Leírhatatlan erőjú, oszlopokat rázó, végítéleti harcsona-zugás, dobpergés, puffogás, a zenei énekhangok forrissimái szakadnak egybe s pillanatban és azt a megrázó orkesztrumot fényesen búgó harmoniával kísérik a „*bucsnad*” harangok. A szászót-mászás „*Miska*” bucsmadalmától félelmesen recessz a dóm minden ablaka.

Aztán egyszerre csendesül minden.

Az oltárokat megfosztják ékességeiktől. Puszta, kopár, hangtalan lesz a szentegyház.

Végbemegy a megváltás nagy tragédiájának expozíciója. A templom a Gólgota szimbolumává lesz.

És a délutáni *gyászveszernyén* a nagy templompusztulás fölött megzendül a „*kie-papok*” ajkain a szolozama mélyen szomorú dallama:

— „Jerusalem, Jerusalem! converte ad dominum Deum tuum!”

Mánap pedig, nagy-pénteken, a megpusztított oltár előtt magasra emeli a pap a fekete posztóval letakart feszületet s háromszor éneklí a megrázó ígétet:

— „Ecce lignum crucis, in quo salus mundi pendet.”

A kárpít legördül.

A világtörténelem leghatalmasabb tragédiája véget ért.

A hívők ezrei zokogva omolnak le. — — — — —

Alig várta, hogy elteljék a negyedóra, főlisietelt atya dolgozó szobájába.

Lüneburg tenyerébé hajította komkolát, úgy gondolkodott, hogy miként értesse meg leányával annak a lépésnek fontosságát, ami most reá vár. Szavakat keresett kavargó gondolatai számára. De Elza megelőzte. Oda sietett hozzá, letérdelpelt melléje a szőnyegre és átkarolta.

— Apám, kedves apuskám, ne haragudjál reá, bocsás meg neki, én közlekedtem hozzá.

Lüneburg bámulva nézett leányára.

— Hát a te tudoddal és akaratoddal történt?

... Igen apám, igen! mert szeretem, csak őt szeretem.

— Így a levélről is tudsz?

— Tudok mindent, mindent. En vagyok az oka mindennek.

— Jó, jó, iszen akkor minden rendben van. De bizonyos vagy benne, hogy igazán téged szeret és nem a hozományodat?

— Tudom, tudom; mert ő minden nélkül is elvesz engem.

— Az nagyon szép; akkor semmi akadály sincs, hogy egymásé legyetek az ibolyafakadásal.

Elza most elragadtatással szorította magához atyját és félig megüdvözöltten rebegte:

— Hát igazán belezegestek, te is, anyám is?

— Nagyon természetesen. Anyádnak különösen imponál a bárói cím. Persze nagyon szépen cseng, hogy *Varsay bárónd*.

Elza, őhnt sebzett özike, ugrott föl.

— Mit? Hát Te Varsay báróról beszéltél?

— Nagyon természetes. És te nem?

— Nem, nem, nem apám! Én Bakó Endréről.

— A nevelőről?

— Igen apám, mert én csak őt szeretem! csak az övé leszek.

A leány térdre esett ismételtlen atya előtt és megtörtlen várta szavait.

Az apa megismogatta leány fejét, lehajolt hozzá, homlokon csókoltá, aztán elérékenyültten, süttogva mondta:

— Ne félj! Én nem ölöm el az ibolyafakadást!

Ahogy Török János gondolta.

— Humoreszk. —

Nem tudom Önök — kedves olvasóim — hallották-e híre! — hogy Ferdeszegem van egy török meceset, s ennek a török mecesetnek van egy Török János nevü dékánja? Ez a Török János nem arról nevezetes, hogy a ferdeszegi török mecesetnek dékánja, hanem arról, hogy a ferdeszegi plebános urnak 300 forintos fogadását megnyerte.

Nem akarok unalmas, hosszú feneket keríteni az elmondandó dolognak, hanem egyszerre ott kezdem, hogy kik ismerik a ferdeszegi plebánost és a törösszegi ref. lelkész urat, azok bizonyára tudják, hogy e két szentatya arról nevezetes, hogy egymást szeretik a vallási dolgok ismeretében laggatni.

Sokszor megtörtént, hogy egész délután vitat-

koztak minden eredmény nélkül s így történt meg, hogy 300 fortos fogadással arra határozták el magukat, hogy nem szóval, hanem háromszoros néma kézjeladással döntik el: melyikük jártságabb a vallási dolgokban s ennek megtörténte után többé nem loznak vitalközni.

A fogadá megértént. 15 napi gondolkodási időben áll: podak meg.

... A ferdeszegi plebános — különben — igen vig kedélyű ember volt s most egyszerre mely gondolkodású, szinte morc kinézésű, haragos arcu lett, és e rögtöni változás Török János dékán uram előtt megmagyarázhatatlannak tűnt lel.

Egy reggel fel is tette magában — ha ma is olyan szomorú, haragos lesz a plebános ur, hát megkérdezi, — mi bántja? — mert valami nagy okának-fokának kell lenni, hogy olyan haragos most mindig.

Török János ezt a sekrestyében gondolta meg, hová csakhamar megérkezett a plebános, látázólag még melyebben gondolkozó arccal mint tegnap.

Török János előbbi gondolatainak ura lett, mert egész bátrau szóló a plebánoshoz: „Plebános ur! ha szómmal nem vétek, — miért olyan szomorú, haragos a plebános ur egy pár nap óta?”

— János, megvan annak az oka!

— Má ugyan mi volna az oka?

— Mi János? Semmi egyéb — mint hogy a három száz forintos fogadásomat nem szeretném elveszteni.

— Háromszáz forintos fogadást elveszteni?

Az én multba szállott lelkem visszatér.

Megrezenek.

Idegeimen valami csodás érzés vonaglik át.

Szeretném megragadni annak a kettévágott, nagy életnek szerte-omlott szálait. Szeretnék fölajdulni, Istenhez kiáltani, hogy miért nem lett folytatása, miért nem lett nagy, mindeneget átható, újjáéremtő, általános, egységes diadala annak a munkának!

Miért nem?!

Milyen hatalmas, főszegecs nagyhete lenne most akkor az egész világnak!

Ha a megváltás Golgotájából is „kenyérmezőt” nem csináltak volna.

—y.

A vármegye házából.

Dr. gróf Jankovich László főispán a törvényhatósági bizottság május havi közgyűlésére a következő meghívót küldötte szét az állandó választmány tagjainak:

A törvényhatósági bizottság folyó évi május havi rendes közgyűlésén felveendő 1897. évi vármegyei házipénztári- s a vármegyei pénztárban kezelt összes alapok; mégis a zala vármegyei — továbbá Zala-Egerszeg és Nagy-Kanizsa rendezett tanácsú városok gyámpeénztári számadásai tárgyában teendő véleményes jelentés elkészítése végett az állandó választmányi ülése 1898. évi április hó 15-én ugyancsak a fent kitett bizottsági közgyűlésen teendő törvényhatósági ügyek közgyűlési tárgyalásának előkészítése végett pedig az állandó választmányi ülése 1898. évi április hó 22-én mindenkor délelőtt 9 órakor Zala-Egerszegen az új megyeház gyűléstermében fog megtartatni — mely ülése-re választmányi tag urat van szerencsém ezennel tisztelettel meghívni.

Zala-Egerszeg, 1898. évi március hó 23.

Dr. Jankovich László gróf s. k.,
Zalavármegye főispánja.

Városházából.

Az új anyakönyvvezető helyettes:

J. Horváth István, hivatalos működését április 14-ikén fogja megkezdeni Nagy-Kanizsán. Lapunk után már előre is kéri azokat, akiknek az az anyakönyvi hivatalban valami hivatalos dolguk lesz, hogy személyazonosságuk igazolására iránt megfélelő módon intézkedni sziveskedjenek, mivel neki most még nagyon szűk körre szorítkozik személyes ismeretsége. Együttal értesíti a közönséget,

arról is, hogy a hivatalos órák alatt a szakmájába vágó kérdésekre vagy esetleg felforgó kétségek eloszlatására bárkinek a legnagyobb készséggel megadja a szükséges fölvilágosítást.

H I R E K .

— **Április 11.** A városi tanács a következő felhívást intézte Nagy-Kanizsa polgárságához:

Felhívás!

Nagy-Kanizsa város közönsége hazánk újjászülésének tényét az 1848-iki nemzeti vívmányoknak és azok törvénybe iktatásának ötven éves fordulóját a f. évi április hó 11-én, mint az 1848-iki törvények legfelsőbb szentesítésének napján megünnepli és ez alkalomból f. évi április hó 11-én d. e. 10 órakor a Deák Ferenc téren, a szabad ég alatt, kedvezőlen idő esetén pedig a helybeli plebánia templomban hálaadó isteni tisztelet tartatik.

Miért is midőn ez alkalommal Nagy-Kanizsa város lelkis közönsége az egész nemzettel, a törvényhozás mindkét házával és Ő Felsővel dicsőösen uralkodó apostoli királyunkkal együtt ünnepli meg az ország történetében korszakot képező 1848. évi törvényhozási alkotásoknak szentesítéssel való befejezését, tisztelettel felhívjuk a közönséget, hogy a tartandó ünnepies szent misén minél számosabban megjelenni és az ünnepély fénye, méltósága emelésére és az általános ünnepies külsőképeni kifejezésére házaikat fellobogozni és feldíszíteni sziveskedjenek.

A szabadság és az 1848. évi törvényhozási alkotások Magyarország minden polgárának drága örökségét képezik, azokért háladatos szívvel áldozni, azokra emlékezni minden hazafinak kötelessége.

Nagy-Kanizsa város közönsége sem maradhat adós a nemzet, a törvényhozás és a koronás király iránti hálájának lerovásával.

Nagy-Kanizsa város közönsége hazánk örömeiben és bánatában mindenkor igaz szívvel vett részt, mutassák meg tehát ezúttal is, hogy a nemzettel együtt érezünk és a kimagasló történelmi eseményről halálal megemlékezünk.

Ünnepeljünk tehát mindnyájan f. évi április 11-én, tegyük ünnepi díszes és ünnepelő lélekkel méltóvá e napot a nagy nemzeti ünnephez, és tegyük méltóvá Nagy-Kanizsa város hazafias és lelkes közönségéhez.

Eljen a haza!

Eljen a kirdly!

A városi tanács.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1898. április 2-án.

VECESEY ZSIGMOND s. k.,
polgármester.

— **Kitüntetés.** Vastagh János tapolcai áll. polgári iskolai tanárt, az 1896-iki országgyűlési juttatásának javaslataira, a kereskedelemügyi miniszter a köznevelés terén szerzett érdemeiért a millenniumi állami nagy ezüst éremmel tüntette ki.

— **Püspöki látogatás.** Antal Gábor dunántúli ev. reform. püspök jövő hó 8-án a helybeli misszió egyház látogatása végett Nagy-Kanizsára érkezik.

— **Eltéjzés.** Kaufmann Adolf a nagykanizsai takarékpénztár részv. társaság tisztviselője, jegyet váltott Berger Vilma kisasszonnyal Szombathelyen.

— **Ünnepség.** A nagykanizsai ipariskola f. hó 17-én délelőtt 10 órakor tartja meg a miniszterium által elrendelt szabadság-ünnepet. A tanügy barátait, a munkaadókat és mestereket tisztelettel meghívja az ünnepségre az igazgatóság.

— **Névváltoztatás.** Sattler Ernő nagykanizsai illetőségű joghallgató, nevét belügyminiszteri engedéllyel „Szűcs”-re változtatta át.

— **Gazdasági tejszövetkezet.** Vidékünk fölbirtokossága körében igen örvendetes mozgalom indult meg, mely a Gazdák tejszövetkezetének megalakítását célozza városunkban. A mozgalom élén Edenspanger Ernő úrnapi bir okos áll, ki az eszmének vidékünk már több előkelő földbirtokosát megnyerte és tekintettel a tejszövetkezetek fontos hivatására, bizonyára az összes érdekelt felek szívesen hozzá fognak járulni, hogy a terv sikerrel megvalósítható legyen. A tejszövetkezetek mindenütt igen átvös intézménynek bizonyultak és kiváló befolyással vannak az állattenyésztésre. De közegészségügyi, valamint közlekedési szempontból is nagyon melegen üdvözölhetjük ezen mozgalmat, mert a tejszövetkezetek teljes garanciát nyújtanak arra nézve, hogy a fogyasztó közönség minden időben tiszta, egészséges tejjel és tejtermékkel lesz ellátva. — A szövetkezetbe belevonatnak természetesen a kisbirtokosok is, kik a szövetkezetbe való belépés által teljesítményüknek állandó elárúsító forrást biztosítván, nagyobb gonddal ázzhatik az állattenyésztést, ami kiváló befolyással van a gazdasági viszonyokra. Ezen ügyben — mint értesülünk — legközelebb nagy népszerűséget tartanak, melyen ez ügyet érdemlegesen ismertetik.

— **Török-Bálint a plebánia ellen.** Zimándy Ignácra, a törökbalinti (Fehérmegyei) plebánosra, a ki Kossuth Lajosról gyalázó pamfletet adott ki, odahaza is rájár a rud. Török-Bálint község képviselőtestülete április 2-án tartott közgyűlésén tárgyalta a Zimándy-ügyet, melyet Győry Sándor jegyző vetett fel, mert ugyan, a közvélemény a képviselőtestületől várja: szolidaritást vállal-e azzal az emberrel, a ki meggyalázta, igaztalan vádakka illette annak az embernek emlékét, ki egész életét a szabadság és

fogadás Mitele az plebános ur? Talán segítségére lehetek valamivel.

— Ejjános, ebben nem hiszem.

— Talán mégis, ha megmondja a plebános ur?!

— Megmondani megmondom, de nem hiszem, hogy tudj valamit segíteni János. — Ez után elmondta a háromszoros kézzeladással tett fogadást, melynek a 15 napi gondolkozási ideje holnap jár le.

— Tehát holnap lesz a terminus, plebános uram?

— Holnap bizony János!

— Igaz, rövid idő! de ne busuljon plebános uram! én plebános uram helyett egy szó nélkül megfélelek mindenre.

— Az ám János, de én fogadtam.

— Nem tesz semmit plebános uram! Holnap legyen beteg. Én ez még ma elhíreszteltem a falunkban s holnap ha jön a tiszteletes ur, küldje hozzá.

— De hát ha elveszítjük a 300 frtot?

— Ne féljen plebános uram! En megfélelek mindenre a tiszteletes urnak.

...És a ferdeszegi plebános még az nap délután ágyba feküdt a dékán pedig tünek-tának beszélt, hogy a plebános ur ilyen, meg olyan nagy, beteg talán a holnap reggelt sem éri meg...

De megérte, és a vörösszegi lelkész urnak erőltetett, alig hallható hangon adta tudomására, hogy a fogadás áll; de helyette a dékán fog megfélelni.

— Hej, hiszen van barátom! — szól a vörösszegi lelkész — nekem mindegy akárki. — Hol van a dékán?

— Valószínű: lakásán vár reád.

— Isten veled! Jobbulást kívánok a viszontlátásra! — S a tiszteletes egyenesen a dékánhoz megy, mivel az udvaron találkozik, kinek e mondja jövetelének célját.

— Van tudomásom róla tiszteletes uram.

Még néhány szóval: és megkezdődött a néma játék, mint ahogy Török János nevezte.

Először a tiszteletes ur az ég felé mutat; a dékán pedig lefelé. Másodszor a tiszteletes ur egy ujjal a dékán felé; a dékán pedig két ujjal a tiszteletes felé. Harmadszor a tiszteletes ur a tenyerét; a dékán pedig az öklét mutatja. S ezután a tiszteletes minden szó nélkül visszamegy a plebánoshoz.

Ez az egész? — gondolja magában a dékán.

— ...Tied a győzelem! a fogadást te nyerted meg. Mondhatom úgyesen betanítottad a dékánodat. Itt a 300 frt!

A plebános nagyot néz s meglepetve kérdezi: „Hogy hogy?”

— Barátom! én először azt mutattam, hogy a mennyet Isten teremtette; ő erre azt mutatta, hogy a földet is. Másodszor azt mutattam, hogy Isten egy emberi teremtett; ő azt, hogy Évát is teremtett melléje. Harmadszor azt mutattam, hogy Isten a világot a tenyerén tartja; ő azt,

hogy he is markolhatja; — tehát tied a győzelem!

A tiszteletes eltávozása után a plebános rögtön Török János dékánért küldött és mire a dékán megérkezett, arra a plebános már a régi, vig kedélyű lett.

— Derék ember vagy János — szól a plebános — a fogadást helyettem meghyerted; de szeretném tudni, hogyan?

— Hogyan plebános uram? hát ugy, hogy a tiszteletes ur először azt mutatta, hogy az ő lelke felmegy menyországba; én meg azt mutattam, hogy pokolba, — s ezért a tiszteletes ur megharagudott, azt mutatta, hogy kiszurja az egyik szememet; én meg azt mutattam, hogy mind a két szemét tiszrurom, és ezért még jobban megharagudott —, azt mutatta, hogy a tenyerével pofon üt; én meg erre azt mutattam neki, hogy öklöllel ütöm pofon; s ezért annyira megharagudott, hogy ott hagyott, mint Szent Pál az oláhokat.

De ekkor már a ferdeszegi plebános a hasát fogta annyira nevetett, s csak ennyit tudott mondani: „János! a tiszteletes ur — nem így gondolta.”

— De én így gondoltam.

Burkusa Bárá.

egyenlőség megvalósítására szentelte. A község érdeke megkívánja, hogy a kínos és kényelmetlen ügyben állást foglaljon, nehogy az ember bármi okból elkövetett abszurditása miatt egy virágzásnak induló község lakosságát az ország színe előtt a hazafiainak legkisebb vádjá is érhesse. A képviselőtestület határozatában kimondja, hogy bár a Zimándyt hazaszerűen és guzembernek kijelentő közlemények Zimándy magánügyét képezik és elbírálásukra a képviselőtestület magát hivatottnak nem érzi, annak tudatában van, hogy azok a község, bár német ajku, de minden tekintetben hazafiainak ismert: lakosságát, legtávolabbról sem érintik. Zimándy plébános azonban felszólítja a képviselőtestület, hogy e ránezve olyan lenéző ügyet tisztázza, mert ellenkező esetben a képviselőtestület ellene fölöttes hatóságánál kénytelen lépéseket tenni, a mennyiben a község reputációja nem engedheti, hogy lelkésze tisztázatlanul oly vadakkal terhele tovább is állásban maradhasson. A határozatról szóló jegyzőkönyvi kivonatot lapunknak is megküldötték.

— **Uj név.** Hucktedt Irén, a mi szép hangú kedves földink hétfőn reggel Budapesten járt, hogy az orsz. színezégyület tagjai közé felvétesse magát. A felvételnél egy kis mulatságos jelenet játszódott le. A felvételi bizottság elnöke Molnár László kifogásolta a Hucktedt nevet és kijelenti, hogy míg egy szebb hangzású művészi nevet nem választ, vizsgálatra nem bocsáthatja. — A mi kedves földink nem igen szepent meg, kérdelő hangon megszólította az elnököt, hogy keresztelje meg. Kérése derűségeit keltett a borotvált képű urak és a nagy trufushaju énekes primadonnák körében.

— Nő jó — felelt erre Molnár László — hát legyen ezental a neve Hagonai. Elfogadja?

— Igen, kereszt apám, patgottot találom utána a válasz, a mi szótlen mosolyt csalt az arcokra.

Dr. Keszler József felvételi bizottsági tag azt kérdezte tőle, hogy hol működött eddig?

— Peterdínél, — volt a rövid felelet.

— Volt-e fizetése?

— Igen, kétszáz forint, de csak papírosan. A vidéki direktor urak erre a feleletre ráncsbasztek a homlokukat és legtöbbször tenyerébe rejtette arcát.

— **Halálozás.** Egy huszonkétéves ifjú letelett a gyótró, hosszantartó kór a ravatalra. Egy köztestületnek örvendő polgártársunk, Philipp Lipót asztalos-mester családját ejtette mély szomorúságba huszonkétéves fiúknak halála. Csak néhány év előtt kiserített ki a bánatos szülők egyik huszonnégy éves fiúknak koporsóját és ime, a kegyetlen halál egy újabb áldozatot ragadott ki a gondozó, szerető szülők és testvérek karjai közül. Philipp József három év előtt tett eretségét; beteg volt már ekkor is. A postaiszi tantályman halgatója volt egy évig, de fejlődő betegsége lemondásra kényszerítette őt. Azóta folyton fogyott, bár a szülők mindent föloldoztak érte, a hideg halál nem könyörült, vasárnap reggel magához váltotta. Temetése hétfőn délután történt meg nagy részvét mellett.

— **Meghalt.** Két héttel ezelőtt hirt ádunk hogy Benedek János zalapúti kőrgyöző megörlt, és élevesz-lýsen megconkítottá saját testét. Mint Zala-Egerszegről írják, Benedek az ottani megyei kórházban meghalt.

— **Ipartestületi közgyűlés.** A keszthelyi Ipartestület folyó hó 11-én tartja XIV. évi rendes közgyűlését. Az erre vonatkozó meghívás a tárgysorozatban kivül tartalmazza: 1) a pénztári számadást 1897-ről 2) egy „Nvtelen” jövevény 500 forintos alapítványa — és 3) a könyvtár záró számadását, és végül 4) a vagyonkimutatást. Tagdíjakból belőlyt a múlt évben 328 ft. hátralékokból 183 ft 30; az Ipartestület összebevétele: 917 ft 57 volt, a kiadások pedig 781 forint 36 krajcára ruktak. A könyvtári záró számadásból megtudjuk, hogy 382 ft áll az Ipartestületnek ezen célra rendelkezésére. Az Ipartestület összvagyna 4284 ft 43 kr.

— **Van-e eredmény?** Nagyon csatlakozik a ki azt hiszi, hogy a földmivélsügyi miniszter beéri azzal, hogy kiadja a rendeleteit s mint a ki jól végezte a dolgot, napirendre tér a régi rendelet fölött s ad ki száz újabbat; a földmivélsügyi miniszter rendeleteinek eredményét

is kívánja tudni. Csak az a bökkenő, hogy vannak rendeletek, a melyeknek az eredményéről nagyon bajos beszámolni. Ilyen például Darányiné az éger írtására kiadott rendelete, a melyhez minden törvényhatóság részére néhány száz egerfogót mellékeltek. A rendelet az alispáni utasítással az egerfogókkal kiadatok a főszolgabíróknak, a főszolgabírók a községi és körjegyzőknek, ezek pedig minden községnek adtak 10—20 egerfogót. Az most már a kérdés, hogy minő eredményvel használták ezeket az egerfogókat? Teések erre megfelelni! Ha az igazat, a tisztaváltságot jelentenek, akkor azt kellene jelenteni, hogy ezeket az egerfogókat nagyon kevés helyen használták, mert a mely község határában pár száz eger fogó volt, ott 10—20 egerfogóval nem érdemes elkezdenni; a hol még nem volt eger, ott fölöleges lett volna egerészni. Előreláthatólag kiküldnek majd a kérdésre adandó egyenes válasz elől s azt fogják jezenteni, hogy az eger legnagyobbr rézben elpusztultak. Punktum. Ezzel igazat mondanak, mert tényleg nagyon megfogytak a kártékony állatok, a mi kiélgítő eredmény, noha nem az egerfogókat tudható be, hanem a gyakori nedveségek, a mi hatalmasan kúpusztította az egerék állományát.

— **A gyilkos elefánt.** Nemrégiben Barcon produktán magát Proházska Ferencnek a menaszériája. Mikor az állatsereglet Harcáról utnak indult Pécs felé, a tulajdonos sokallotta a vasuti költségek és az elefántot a hajcsárral gyalog küldötte Pécsre. Utközben Bottykán megpihentek. Amíg a hajcsár a korszmában ült, egy paraszt ingerelte az elefántot. A hatalmas 130 éves állat feledhődött, ormányával telkaptta a parasztot, levágta a földre és rátaposott, úgy hogy az embernek a szájából lögytak ki a vérző belsei és természetesen nyomban meghalt. Az elefánt csakhamar lecsillapodott és éjjeli 11 órakor minden baj nélkül ért Pécsre. A botykai paraszt volt az elefánt első emberi áldozata.

— **A gondatlanusság áldozata.** Holper Rudolf örüllási lakos vedészfegyvert tisztogatta, mely azonban töltve volt. A gondatlan ember szörnyű módon bűnhődött könnyelműségeért, mert fegyvere tisztogatás közben öly szerencsétlenül sült el, hogy a golyó 10 éves leányának fejét találta. A gyermek sebe életveszélyes és életben maradásához kevés a remény. A boldogtalan apát följelentették.

— **Megszült asszony.** Somogy-Szt.-Királyon egy özvegy Szőke Istvánné nevű napczamoszó ragályos börtet-gségeit kapott s hogy alkalmatlan nyavalyájától megszabaduljon, több okos asszony tanácsára, kenyérsütlés után a még forró kemencébe bujt. A örüllőtlé levők, nehogy a gyógyító meleg ellilanjon, a kemence ajtaját becsukták. Időtelével kérdezik: vajjon nem jönne-e ki? Semmi felelet. Bizonyosan jól esik neki a kura. Egyszer azonban megszokják, hogy a beteg se ki nem jön, se nem szól, benéznék, látják, hogy az e célra behelyezett deszkáról letoldulva, eszméletlen állapotban felszök a kemence fenekén. Az előhívott szomszédok vonszolták ki nagy ügygyel-bajjal a különben is nagytermetű, nehéz asszonyt a szők szájú kemencéből. A szó szoros értelmében megsült. Fél napi kínos halálutása után azon éjjel meghalt. Két családos fia s két kiskorú gyermeke siratja a kuruzslás szerencsétlen áldozatát.

— **Hamis pénzek.** A boldog emlékezeti hatással, azt hittük, egyútt, egyszerre tűnt le a bíres új pesti pénzverők dicősege. Azonban azok a jeles urak, kik a hatóságártás munkájával megbirkóztak, úgy látszik nem riadnak vissza a komoly ezüst forint, meg a vidáman csengő, tetesztetős korona másának az olomba üntésétől sem. Hivatalos értesítés jött a posta-hizatalokhoz, amelyben óva intettek mindeneket a legujabban forgalomba hozott hamis pénzek elfogadásától. Egy torintos és koronas érmék forgognak kézről-kézre. Az újfajta „ezüst” pengőnek különös ismertető jele, hogy ónból és horganyból, illetve ónnal bevont sárgarézből van óntve; magyar a veretjük, 1878-as évszám van rajta; szürke színű s elmosódott; — a hamis korona körülbelül ugyanilyen vegyi elemek összetétele, de magyar és osztrák veretű, s s 1895. évszám díszelg a Szent István koronája alatt.

— **Gyógyszereszek sérelme.** A belügyminiszterium egészségügyi osztálya legujabb körrendelete kimondja, hogy a ki jövőben gyógyszer-árt birtokába akar jutni, vagy új jogért folyományokat, köteles a tisztí főorvostól bizonyítványt felmutatni, melyben igazolandó, hogy a folyamodó gyógyszerész teljesen egészséges és érzékszervei semminemű loygtkozásban nem szenvednek. Ertsülésként szerint a körrendelet nagy felháborodást idézett elő a gyógyszereszek között. A sérelmes rendeletet legutóbbi ülésén az Országos Gyógyszereszegetlet is szóva lélte és fölirattal kérte meg a belügyminisztert, hogy a rendelet mielőbb visszavonassék.

— **Husvétí vásár.** Dacára a zord időnek, hétfőn a husvétí országos-vásár sikerült volt, de csak akkor vált volna be igazán, ha a tomboló vad szél nem okvetlenkedett volna egész nap. Szarvasmarhákat és lovakat messze vidékérről hajtottak fel és minden a legjobb áron kelt el.

— **Magyarország munkások rokkant- és nyugdíj-egyleteinek** vagyona rövid négy évi fenállása alatt 50.000 ftrral szaporodott, tagjainak száma pedig az 5034-et meghaladja, központja: Budapest, VIII. ker. József-körút 68/a. Fiók-egyletei a következők helyen vannak: Ó-Buda, Diósgyőr, Zombor, Miskolcz, Apatin, Szolnok, Resiczabánya, Temesvár, Dunaföldvár, Kaposvár, Érsekújvár, Szekesfehérvár, Pószony, Esztergom, Oravica, Stajerlak, Sátoralja-Ujhely, Nagy-Kanizsa. (helyisége: Hunyadi-utca, Kovács-téle vendéglo) Szeghalom, Máramarossziget, Kudsir, Vajda-Hunyad. Az egyletnek tagjai lehet minden munkás, iparos vagy bármely más foglalkozásu egyén, sőt nők is kórkörlömbség és orvosi vizsgálat mel-lőzésével. A tagsági díj 10, 12 és 15 kr. hetenkint. Tíz évi tagság után a tag saját szakmájában történt munkákeptelenség esetén 4 trt 20 kr., 4 trt 80, illetve 5 trt 95 heti segélyt élvez élete végéig. Minél később válik a tag munkakeptelenné, annál nagyobb heti segélyben részesül. A beiratsási díj egyeseknek a helybeli fiók-egyletnél 50 kr. A beiratasok, úgy mint a heti befizetések minden 1-jét és 15-ét követő vasárnap délután fel 3—6 óráig eszkeszölköetnek, illetve törtéennek.

— **Az Istlen is katonának teremtett!** A vármegye egyes járásaiban már befejeződték az ujoncállítások, többi részére csak majd ezental kerül a sor. Hangosak a járási székhelyek, beölti az utcákat a citrán fölpanlíkázott, feibokretázott legények éles kurjongatása. Van közöltik szomorú is, vig is, de valamennyi hajtogatja a szeles poharat, valamennyi iszik. Keszthelyen a múlt hét végén ejtették meg a sorozást. Voltak olyanok is, kik a sorozás után mindjárt megmutatták harcratermetségüket, rendezvén az „Amazon-szaló udvarán egy kis cselepetét, melyben különösen a zalaváriak tűntek ki, mint győztes harc-osok; a csendőrség közleledének híre azonban hamarosan beszüntetették a viaskodást. A sorozás eredménye a következő: Felvételt sorozásra az I. korosztályból 274, a II-ből 158, a III-ből 124. Besoroztatott az ajánlás és beosztás fenartásával 1220 vezetéses ajánlással 1, egy éves önkéntes 1, mint közönséges önkéntes jelentkezett 1, örökölt mezőgazdaság birtokosa kedvezményben részesített 2, mint családientartó 2, mint kevésbé alkalmas 14, a honvédség pórtartalékába 1, visszahelyezett 202, fegyverképtelen 123, mint siket-néma és nyomorék töröltetett 3, katonai kórházba rendeltetett 1, távolmaradtak az I-ső korosztályból 39, a II-ből 14, III-ből 9, teljesen ismeretlen 18.

— **Megyettem anya.** Nemrég Bottornya község közleledében a Mura habjaiból egy három éves kis gyermekhullát fogtak ki a molnárok. Kiletét nem tudták megállapítani; az orvosi boncolás alkalmával a hullán erőszak nyomai nem voltak felfedezhetőek. A községben eltemették a kis fiúcskát, de a muraszerdahelyi csendőrség megindította a nyomozást, mely eredménytelj járt. László Mari cselédeányt gyanúsították a bűntett elkövetésével és e feltetésük csakhamar igazolást nyert. László Mari ugyanis három éves törvénytelen kis fiát ugyanaz nap reggel vitte el szerdahelyi nevelőjétől, a mely napon a hullát a folyóból kifogták. Mikor kérdőre vonták, zavarba jött, dadogott és kitérő válaszai val mindinkább igazolta az ellene támasztott gyanút, végre töre-

Levelezőlapok

Nagy-Kanizsa látképével különbözó kivitelben és összeállításban kaphatók Fischel Fildp könyvkereskedésében Nagy-Kanizsaan.

Ára darabonként 3 krajcár.

delmesen bevallotta, hogy a gyermek az övé, ő dobta a muraszterdahelyi hídról a folyóba, mivel a tartásdíjat nem bírta érte megfizetni. A hiena szívű anyat átadták a bíróságnak.

— A vetések. Tegnapelőtt tette közzé a földmivéleti miniszter a vetések állásáról és a mezőgazdasági állapotról szóló havi jelentését. E szerint március 26-áig nagybárra száraz a részben enyhé, de inkább szeles, sőt itt-ott viharos időjárás uralkodott; a hó vége felé megváltozott az idő s azóta csaknem nap-nap után kisebb-nagyobbmértű esőzések vannak az országban. Az erősen száraz tél után a mostani jó esőzések kitünő hatást gyakorolnak a növényzetre, különösen pedig az elvetett tavasziakra, a melyek nagybárrában szépen kelnek; de az ősi gabonavetések is nagyon sok hasznát veszik a természetben megritkultak és gyengék a buzávetések: Torontál, Bács-Bodrog (alsó részén), Aráti, Temes, Bihar, Sáros, Zala, Vas és Sopron vármegyékben részben egész a feregszabályokig, részben azonban a téli fogakár, illetve nagy szelek következtében. Egér okozta károkat jelentenek még a Dunántúlról, nevezetesen: Győr, Tolna és Vasprémből. Ez habár az ország nagy részében az ősi gabonafélék ma még nem felelnek meg a gazdák kívánalmainak, azért konstatalható, hogy a visszamaradt buza- és rozavetések a jó esőzésekre bokrosodásnak indulnak s többnyire szép haragoszöld színt mutatnak. A rozsok épp úgy, mint a búzák több helyen megritkultak, itt-ott ki is veszték; a hol esőfény az Alföldre és Dunántúlra, a hol férékszabályok és utófogak jelentékeny kárt okoztak. Az ősi árpa aránylag még a legjobban áll az ősziek között, ámbar ebben is mutatkozik némi veszteség a már említett körülmények befolyása alatt. A répacz a mostani időjárásban a mezőgazdasági munkálatokkal nagyon gyorsan haladtak a gazdák; nagybárra az egész országban elvetették az árpát, zabot, búzát, takarmánymagvakat, sőt a répát is. A buronyra ültetését is csaknem felejtették.

— Elfogott vásári tolvaj. A legutóbbi alsó-lendvai országos vásár alkalmával az ottani csendőrök épp akkor fogták el Csarni Ádám ismert vásári tolvajt, mikor a Totola János nagykanizsai kalapos sátorából ellopott kalapokkal el akart illanni. A tolvajt szőnnel bekisérték a járásbírói börtönbe.

— Talált és elvesztett tárgyak. Folyó hó 2-án a főterem csomója követte hat darab kulcsot találtak. A józsa tulajdonosa jelentkezhetik a rendőrségnél. — Ugyanaznap este 6 órakor a főutcában egy — az 1848-as honvédek részére való gyűjtője — veszett el. Felkérlek a megtalálót, hogy ezt az eseményt a rendőrségnél átadja.

— Fővárosi Újdonság! A ki ez előtt néhány évvel járt utójára Budapesten, ma bizony alig ismerne meg rohamosan fejlődő fővárosunkat. A szomorú emlékü újépület utolsó falmaradványait most bontja felvidéki tolvajok csákánya, másutt egész házsorok ütnék el, helyükbe pompás modern paloták emelkednek s különösen az óriás forgalmú Kerepesi-ut, melynek apró rozogant házai bántották valaha a keleti pályaudvaron Budapestre érkezők szemét, épült ki már csaknem teljesen teljes pompában. De nemcsak építkezési szempontból haladt a Kerepesi ut oly csodálatos rohamos módon, kereskedelmi haladása sem maradt amannak mögötte s ki megtekintni például a Népszínház átalakításán épp most megnyitott „Párisi nagy áruházat,” mely a Kerepesi-ut 28. számú külön a célra épült nagy sárokalotva összes földalatti, földszinti és elsőemeleti helyiségeit foglalja el, ugyancsak bámulni fog a múltipar kinézése ezen minden eddig létezett háttérbe szorító hatalmasán. A legszerényebb, valamint a legutolsó igényeket egyformán ki-

elégítő ezer meg ezer a száma a mindenteljes díszmű, játék, porcellán és bűvészetnek. Lámpák, vasbűvészetek, a férfi-divat öltözködésnek, az ügyvezetőknek, s a jó isten tudja milyenféle és fejta árúknak, melyek mindegyike számára külön osztály van berendezve. Az egész reagent üzlet mely néhány milliónyi értéket tartalmaz és melynek több mint 300 főnyi személyzetéből egy fél százaladjal kitélnek, a híres párisi „Bon Marché” mintájára és elveit szerint készült és összes osztályainak megtekintésére egy nap aligha volna elég. Az az ország, melynek kereskedelmi vállalkozó szelleme 2-3 évtized alatt ennnyire tudott fejlődni, az határozottan halad felülmúlhatatlannal a boldogulás célja felé!

— Eladó ház. Nagy-Kanizsán, élénk forgalmú utcában levő, jövedelmező bérház, jó menetelti üzlettel, szabadkézű eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

C S A R N O K

A tilalmak babonája.

Számtalan bálhiedelem van elterjedve a nép között, szántatlan babonáság, melyeknek eredete még a kereszténység előtti korra visszafelé vezet. A népek egészen sajátzerű jogi fogalmai vannak, külön gyógytana, külön okoskodása, melyek mind régi pogányfölfogás maradványai, a mostani civilizáció mellett továbbra is lényegesen maradtak. Miként a közönséges jogtudományok, megvanak ennek is a maga tilalmai és parancsai; miként az orvosi tudományok, vannak ezeknek is egészségügyi szabályai és gyógyszerei; miként a természettanak, ezek is vannak sajátzerű nézetek a dolgok, okok és okozatok összefüggéséről és befolyásáról. Ez a babona sokkal többet tud, mint egy közönséges ember; a babonát követő embernek sokkal kevesebbet szabad lennie és sokkal többet abbahagynia, mint egy fölvilágosultnak. Ez nagyon természetes, mert az ilyen két fölvilágosnak, kétféle világnak tartozik eleget tenni.

Az indiai braminnak nagyon sok dolgot kell kerülnie. Van nekik egy hosszú litániájuk, mely sok száz dolgot tartalmaz, melytől a braminnak óriásközel kell, ha lelke bűvét nem akarja elveszíteni. Mindezek előttünk kisöngyiségeknek tűnnek fel; azt hiszik, hogy azok közömbös dolgok, melyekről minket a legrosszabb esetben is egy tal víz, meg egy kis szappan megtisztít; de a szegény hindu azzal lelke üdvösségét örökre veszélyeztetli.

Mit mindent nem szabad a szegényeknek tanulniuk, kiállniuk föl csudákozva. Pedig nem is kell ily messzire menünk. Csak tekintsünk azt a mi népünk között, s látjuk, hogy a babona nálunk is mily sok dolgot tilt, minden helyesök és alap nélkül.

Brahma hitvallásának követői nagyon körülírt, mindenféle előírt szabályok által meghatározott életet élnek. Az evés, ivás, járás, állás, alvás, az öltözködés, vetkőzés, a tűz meggyújtása s eloltása, az adás, vevés minden kaszt számára, minden korban és nemnek elő van írva; s ha valaki az előírt szabályokból csak egyet is meg nem tart, bűnbe esik, melyet nagy bünbűdés követ. A bramin nem teheti a földre lábát, nem nyújthatja ki kezét, nem vehet lélekzetet, s nélkül, hogy tisztaságát ne veszélyeztesse, s lelke kárát ne okozza. Hogyha megérint egy alacsony kasztbeli embert, ha oly helyre lép, a hol állati maradványok, szexek, hajak vagy csontok fekszenek, ha megérint azok lélekzetét, kik vöröshagymát vagy foghagyományt ettek, saját nyálát vagy könyvét lenyeli, mindez oly tisztátalannak tezi őt, hogy ha ezen bűnökért nem vezekel, kárhözra jut. Ha egy állatot meztől, ezzel halálos bűnt követ el; ha egy tehenet öl meg, habár egész véletlenül is, nagyobb bűnbe esik, mintha valami rokonát ölte volna meg.

Ha a nép babonáját tekintjük, ott is nagyon sok dolgot találunk, a mi tilos és a mi még

valószínűleg a pogány kor fölvilágosításának maradványa. A tilalmak némelyike valóban azelőtt és észszerű, némelyike legalább megmagyarázható, de a legtöbbje egészen oly alaptalan, s ostály, mint a braminok tilalmai. Így például az a szabály, hogy fecskét vagy gólyát nem szabad megölni, egészen érthető és okoszerű. Ezek hasznos állatok, s lehet hogy az a fölvilágosító közreműködött, hogy ezek a családhoz tartoznak. De a babona nem ezzel indokolja a tilalmát, hanem, hogy azért nem szabad ezeket megölni, sem fészkeiket feldolni, mert akkor villám üt be a házba, vagy akkor a tetén véres tejet ad, de azért sem lehet azokat bántani, mert hátha azok elbűvölt emberek.

A veresbetyert sem szabad ártani, sem fészekét elrontani; nem azért mert ártatlan kis állatka, hanem mert ilyenminék vihar, néhez nyavalya, nagy szerencsétlenség a következménye. Eppen így tiltja a babona a szarka és a barázdabillegő megölését, mert az szerencsétlenséget okoz. Ez ember vigyázzon arra, hogy a Katalin-bogarát valahogy meg ne sértse, mert ez is rosszat hoz. A vakandot sok helyen nem szabad megpillantani, mert már ez magában vakságot okoz. A pókot délelőtt nem szabad megölni, mert a pók délelőtti szerencsét jelent s ha az ember azt megöli, tőrre teszi vele a szerencsét is. Délután már szabad megölni, mert akkor szerencsétlenség hoz.

Mikor holdvilág van, akkor nem szabad fenni mert a fonák hamar elszakad; nem szabad a fehérenmúlt fölvilágosítani, mert annak a holdfény árt; nem szabad semmi kocsit vagy más járművet megállítani, mert az akkor hamar elbörtök; nem szabad táncolni, mert holdvilágos éjjel a föld kérge oly vékony, mint a pókháló, s mert a tánc a föld szellemét fölcsalja.

Nem tanácsos reggelenként ballább lépni ki az ágyból, mert akkor veszekedés lesz az nap. Hogyha valaki már fekszik az ágyban, akkor nem szabad az ágy alá bujni, mert akkor az ágyban kilenc napig senki nem tud aludni. A kinek az ágya úgy van felállítva, hogy lábai a kapu felé fektetnek, az attól tartani, hogy nem sokára halva viszik ki a házból. Ugyanaz a sors fenyegeti azt is, a ki a földre kötött vízen lép keresztül. Ha valaki látogatást tesz, akkor nem szabad állva maradnia, le kell ülnie, különben elveszi azoknak álmát, a kikései látogatást tesz. Tilos dolog az ajtót erősen becsapni, mert ilyen előtt épp úgy fog becsapódni a mennyország ajtaja. Éjszaka nem szabad a tükörbe nézni, mert ilyenkor az ember abban valami rárt arcot, vagy őrdögöt lát. Vasárnap nem szabad fát faragni, mert az ember az isten ujjába vag. Vasárnap tilos ruhát varrni, mert azt, aki azt viselni fogja, mennykő ütli agyon. A teugeren nem szabad ülni, mert az ember a szélvihart hívogatja. Az égre nem szabad ujjal mutatni, mert ezzel egy angyalt szur agyon s az illető ujj le fog rothadni; épp úgy nem tanácsos, sőt veszedelmes villámlás, szivárvány, nap vagy hold felé ujjal mutatni.

Különösen sok tilalmat köt a babona az év napjaihoz. Újvesztendő napján nem szabad senki-nek tisztá inget fölvitni, vagy álmát ennie, az ilyen tisztá kezeletet okoz. Az egész karácsonyi idő alatt, tizenkét éjszakán át nem szabad semmi-nemű eszéköt a földükön szabadon kőni hagyni, mert azokban az akkor kőnjaró tüzes sárkány nagy károkat okoz. A ki nagypénteken megy kertjébe, hernyókat visz oda. A ki nagyestűrtökön sült kenyert, ezzel azt idézi elő, hogy az ő háza tájékán egy egész esztendőig nem lesz eső. A ki áldozó csütörtökön varr, vagy kezeletet kap vagy villám üt meg. Pál fordulása (jan. 26-én) vagy gyertyaszentelőkor (febr. 2). nem szabad fenni, az ilyen földjeire vakandókat idéz vagy pedig farkas fog betörni udvarára. Husbagnyó kedő ájelen nem szabad a földekre kimenő, mert ez a baromfi kárát okozza. Hamvazó szerdán nem szabad a marhát megölni, mert ez elveszi annak erejét. E napon nem szabad sem adni, sem venni semmit, mert az

Hölgyek figyelmébe!

Az egyedüli színtalan arezkenes, feltétlen biztos hatással

A

Árak: 1 nagy korsó 2 kor.
1 kis korsó 1 kor.

CRÈME NIOBE.

Árak: 1 nagy korsó 2 kor.
1 kis korsó 1 kor.

Egyedüli főraktár: ALT és BÖHM NAGY-KANIZSA.

nem hozhat szerencsét. Aki ápril 1-én, angusz- tus 1-én vagy december 1-én született, nehé- zhalállal fog meghalni. A ki kánikulában háza- sodik, annak házassága szomorú lesz.

Különösen nagy szerencsétlenséget okozó nap Jakab napja, július 25-ike. Ilyenkor Thüningiá- ban a világról sem merne valaki fára mászni, mert könnyen nyakát szeghetné. Szent Mihály napján nem szabad a mezőn dolgozni, sem fanni; ugyanez áll szent Gál napjára is (októ- ber 28.)

A mindennapi életben is számtalan tálalommal találkozunk, úgy hogy valóban el kell csudál- lozunk, hogy mit mindent nem szabad meg- teennünk, ha nagy veszedelemnek nem akarjuk magunkat kitenni. Valóban, a köznép még igen sok helyen nem sokban különbözik a braminok- tól, kik előtt száz és száz szabály áll, mit sza- bad, s mit nem szabad tenniük.

Általános szabály az, hogy a kenyeret nem szabad úgy tartani, hogy megkezdett része az ajtó felé legyen fordulva, mert ilyenkor a sze- rencse kimegy a házból. Ugy sem szabad fek- tetni, hogy alsó része az ég felé álljon, mert ez azt jelenti, hogy boszorkányság fogja a házat megrontani. Az ebéd fölött nem szabad ételt a tányéron hagyni, a kóst nem szabad élével föl- felé fektetni; az előbbi zivatart okoz, az utóbbi pedig a levegőben repkedő angyalokat sebezheti meg. Egy másik babona szerint mindazon gyer- mekekre, a kik abban a pillanatban születnek, mikor a kés élével égnék van fordulva, böhér- pallos vár.

Az evés ivással nagyon sok babona van összekötve. Ha az ember a villát földre ejti, nem szabad tovább enni vele, mert ez lájt okoz. Tilos dolog a tojást sötétlenül enni, a kenyér belét az asztalra hagyni; mert ezt az ördög összegyűjti és tüzesen ételi meg az em- berrel a pokolban. A félig kiivott poharat nem szabad újra megöltöteni; ilyenkor az, a ki belőle iszik, közhvényes lesz.

Ha az embernek valami seb van a kezén, vagy a lábán, tartózkodni kell a templom láto- gatásától, mert ilyenkor a seb gyógyíthatatlanná válik. A ruhát sem szabad magán a testen megfoltolni, mert ez azt okozza, hogy az ember nehez halállal hal meg, elveszti esztét. Hasonló sors fenyegeti azt is, a ki csizmáját a saját lábán tisztítja meg. A ki kezeit az asztalkendőbe törli, annak telve lesz pattanásokkal. A kifésű- léskor kihullott vagy levágott hajjakat nem sza- bad az ablakon kidobni, mert ez főfájást okoz; aboszorkányok e hajból valami bűvőt szert készíthetnek, melylyel másokat megrontanak s melyből jégesőt csinálnak. E haját nem szabad az ablakra rakni, mert ez akadályozza a haj- nővést; madarakkal is tilos elvitetni, hogy ezek azt fészek-készítésnél használják, mert ez ismét főfájást okozhat. Lajjobb, ha az ember ezt elássa. Ha valaki festületlenül megy ki, az illető a boszorkányok hatalmát vonja magára.

Ha az ember tübbe köp, ettől sebés szájat kap. A lábbal nem szabad mozogni, „haran- gozni”, mert az ördög ül rá s az ember „sáját snyját” harangozza a sírba. Az Bres bölcsőt nem szabad ringatni, ha csak az ember nem

akarja azt, hogy nem sokára gyermeke szület- sék. Az ajtóban nem szabad a karokat a két ajtóragaszték felé kiterjeszteni, mert a ki leg- először keresztül megy rajta, szívszorulást kap. A ki egy macskaszőrt vagy cerna-szálát elnyel, azedülésbe esik.

Ha valaki elutazik, addig nem szabad szobá- ját kitisztítani, míg csak az illető a birtok ha- tárat el nem hagyta, vagy a míg a várost látja; különben az uton szerencsétlenség éri őt. Ha valaki marháját a vásárra hajta, akkor sem szabad a szobát kisöpörni, mert a vevőket sö- pörnek el ezzel. A ki arra vetemednék, hogy a szemetet este viteli ki házából, ezzel a szeren- csét vizi ki.

A házból nem szabad semmit ingyen, ok nél- küül kiadni, mert az ember a szerencsés ad tul. Valami csekélységet, habár egy tnt is, kell ok- vetlenül követelni érte. Ez áll különösen a gabonára, a marhákra s a kert terménye- ire, tejre stb. Az ember ily ajándékozással a tulajdon simpathiáját sérti meg, a mi továbbiszi a szerencsét s veszélyezteti azt. A tulajdonost tehát adás-vevés útján kell változ- títani. Ha valaki kenyeret ad kölesön, előbb egy kis darabot kell levágni vagy azt papírosba becsavarni, különben az ember megfoszja magát az áldástól. Némely helyeken tilos bizonyos na- pokon, különösen hétfőn, valamit kölesön adni, mert ez is elveszi az áldását. Tú, kés vagy olló ajándéka adva elvágja a barátságot. Napnyugta előtt vagy után nem szabad a házból semmit el- ajándékozni vagy eladni: ez is elveszi az áldást. Különösen tilos ilyenkor tojást, tejet, vaját stb. eladni.

Ha valaki egy darab kenyeret vagy zsemlyét kap valakitől, a melybe az már beharapott, nem szabad neki ugyanazon helyre harapni, mert a két- tő egymás elleneségévé lesz. De ha előbb ráfúj a beharapott helyre, a harapás nem árt. A mely napon tehénnek borja lett, nem szabad a tejből semmit sem eladni, előbb vaját kell kö- pülni belőle, különben a tehén kevés és rossz tejet fog adni. Ilyenkor a három első napon nem szabad kölesön adni semmit, mert a kölesösvé- rők a tejet magukhoz vonhatják. Az első vajon nem szabad tudni, azt magában a házban kell elfogyasztani, különben az ember kockáztatja a tehén hasznát. Mikor a marhát levágják, tilos dolog a-t nagyon megsajnálni, mert ekkor igen nehezen hal meg.

Veszedelmes dolog az embernek egészségével kérkedni. Ha éppen erről beszél valaki s azzal meg van elégedve, mindig hozzá kell tenni: „hála istennek!” vagy „jó órában legyen mondva.” Ha valaki más dicséreti egészségünkre! vagy más tulajdonunkat, el ne felejtünk hasonló szavakkal válaszolni, hogy a dicséret varázsoló erejét meg- törjük: vagy pedig háromszor küpni, ennek is jó a hatása. Különösen az egészséget és a gyerme- keket nem szabad dicsérni, a nélkül, hogy „jó órában legyen mondva”-t ne tegyünk utána. Ha ezt csmulasztjuk, könnyen baj állhat be.

Csecsemőket tilos keresztútlanon átvinni, mert meghalnak vagy szerencsétlensékké lesznek. Az újszülöttet nem szabad köténybe csavarni, mert később kötények után fog szaladgálni. A gyer-

mek legelső öltözete ne legyen új, mert aztán sok ruhát fog elszaggnai. A születéstől egész a keresztelésig nem szabad a gyermeket egyedül hagyni, mert a sátán kicsereéli vagy eljönnek a vízi tündérek és má- gyermekeket tesznek a böl- csőbe. A kik vasárnap vagy csütörtökön szület- nek, azokat nem szabad vasárnap megkeresztelni, különben később szellemeket fognak látni. Egy ugyanazon családban nem szabad két gyermek- nek egy keresztnevet adni, mert egyik meghal közülük. A gyermeket keresztelő előtt nem szabad kereszt néven szólítani, mert ez őt szerencsétlenné teszi. Ha egy leány ugyanazzal a vízzel keresztel- tetnek meg, a melylyel előbb egy fiút, a leány- nak szakála fog nőni. A keresztülőknek a temp- lom felé menet nem szabad semmin keresztül lépni; ez a gyermeket holdkörössé teszi. Ha leány a keresztanya, ne legyen sötét ruhája, kü- lönben meghal a gyermek. Ha a keresztlevelet bepecsételik, a gyermek buta marad stb.

Hosszra terjedne cikkünk, ha a népbabona minden parancsát és tilalmát föl akarók sorolni. Azt hisszük, belőle ennyi is elég. Már ennél is fősóhajunk: !stenem! mit mindent nem volna szabad megtenni. K. F.

VASUTI MENETREND.

Kézváros 1897. október 1-től.

KANIZSA ÁLLOMÁS.

Irány	Indulás Kanizsáról				Erkezés Kanizsára			
	vasút	óra	perc	más	vasút	óra	perc	más
Pécsfelé	sz. v.	4 42	regg.		gy. v.	5 33	regg.	
	sz. v.	2 35	d. u.		sz. v.	12 10	d. u.	
	gy. v.	12 20	este		sz. v.	11 22	éjjel	
	v. v.	7 33	este		v. v.	7 59	regg.	
Szombh Hécs Zala-Eg.	sz. v.	6 05	regg.		sz. v.	11 01	este	
	gy. v.	12 20	d. u.		sz. v.	3 42	regg.	
	v. v.	5 15	d. u.		v. v.	8 04	regg.	
	sz. v.	2 05	d. u.		sz. v.	1 35	d. u.	
Budapest	gy. v.	5 48	regg.		sz. v.	3 52	regg.	
	v. v.	9 15	regg.		sz. v.	1 34	d. u.	
	sz. v.	2 —	d. u.		v. v.	8 55	este	
	sz. v.	12 15	éjjel		gy. v.	12 10	éjjel	
B.-Szl.-Gy.	gy. v.	5 06	d. u.		gy. v.	11 45	d. e.	
					sz. v.	8 9	regg.	
Barcs Gyékény	sz. v.	4 57	regg.		sz. v.	1 29	d. u.	
	sz. v.	2 25	d. u.		sz. v.	11 41	éjjel	
	sz. v.	7 25	este		sz. v.	11 14	regg.	

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

A babonától ment és gondolkozó osztálysorsjegy-vásárlókhhoz!

A mennyiben az I-ső osztálysorsjátéknál az állalam-eladott 189 darab sorsjegy közül eddig összesen csupán 23 darab — és az is csak a legkisebb nyeresémnyvel — let kihozva, a még hátralevő 4 huzásnál pedig a nyeresémny-esély már igen csekély, a matematikail valószínűség tehát arra nézve elvi- tázhatatlannúl nagy, hogy a II-ik sorsjátéknál a nálam vásárolt sorsjegyek nagyobb számmal fognak kibuzatni és azokra nagyobb nyeresémnyek is fognak esni, ennélfogva ajánlom a p. é. közönségnek, hogy sorsjegyeit nálam szerezze be. Az első huzásra érvényes sorsjegyek ösmeretes (4, 12, 3, 6 forint) áranak posta-utalványon való beküldésénél a sorsjegyekhez 1 drb m. kir. posta-takarék-pénztári befizetési lapot is mellékelek, a további esetleges befizetések kényelmese és díjtalan eszközlése céljából.

A II-ik sorsjáték első osztályának huzása május hó 11-én és 12-én megy végbe. A hivatalos huzásli listákat, a huzás után díjmentesen küldöm azon ügyfeleimnek, a kiknek sorsjegyeit kibuzattak.

A nálam vásárolt sorsjegyekre első nyeresémnyek 1000 forint erejéig, a határozmányok 11. §-a értelmében, állalam fizettetnek ki, míg a nagyobb nyeresémnyeket azonnal a főelárusító (előkelő bank) fizeti ki Budapesten.

A nyerőket a legnagyobb titoktartásról biztosítani — részemről föliszolegesnek tartom.

Quirsfeld János Kassán, díszműár- és osztálysorsjegy-elárusító.

nem hozhat szerencsét. Aki ápril 1-én, angusztus 1-én vagy december 1-én született, nehézsággal fog meghalni. A ki kánikulában házassodik, annak házassága szomorú lesz.

Különösen nagy szerencsétlenséget okozó nap Jakab napja, július 25-ike. Ilyenkor Thüringia-ban a világrét sem merne valaki fára mászni, mert könnyen nyakát szeghetné. Szent Mihály napján nem szabad a mezőn dolgozni, sem fanni; ugyanez áll szent Gál napjára is (október 28.).

A mindennapi életben is számtalan tilalommal találkozunk, úgy hogy valóban el kell csudál-Lozunk, hogy mit mindent nem szabad megte-tenünk, ha nagy veszedelmek nem akarjuk magunkat kitenni. Valóban, a köznép még igen sok helyen nem sokban különbözik a braminok-tól, kik előtt száz és száz szabály áll, mit sza-bad, s mit nem szabad tenniük.

Általános szabály az, hogy a kenyeret nem szabad úgy tartani, hogy megkezdett része az ajtó felé legyen fordulva, mert ilyenkor a sze-rencse kimegy a házból. Ugy sem szabad fek-tetni, hogy alsó része az ég felé álljon, mert ez azt jelenti, hogy boszorkányság fogja a házat megrontani. Az ebéd előtt nem szabad ételt a tányéron hagyni, a kóst nem szabad élével föl-felé fektetni; az előbbi zivatart okoz, az utóbbi pedig a levegőben repkedő angyalokat sebezheti meg. Egy másik babona szerint mindazon gyer-mekekre, a kik abban a pillanatban születnek, mikor a kés élével égnek van fordulva, böhér-pallos vár.

Az evés ivással nagyon sok babona van összekötve. Ha az ember a villát földre ejti, nem szabad tovább enni vele, mert ez lázt okoz. Tilos dolog a tojást sőtalanul enni, a kenyér belét az asztalra hagyni; mert ezt az ördög megszegettíti és tüzesen éteti meg az em-berrel a pokolban. A félig kiivott poharat nem szabad újra megtölteni; ilyenkor az, a ki belőle iszik, köszvényes lesz.

Ha az embernek valami seb van a kezén, vagy a lábán, tartózkodni kell a templom látogatásától, mert ilyenkor a seb gyógyíthatatlanná válik. A ruhát sem szabad magán a testen megfoltolni, mert ez azt okozza, hogy az ember nehéz halállal hal meg, elveszti esztét. Hasonló sors fenyegeti azt is, a ki csizmáját a saját lábán tisztítja meg. A ki kezeit az asztalkendőbe törli, annak telve lesz pattanásokkal. A kifésű-léskor kihullott vagy levágott hajakat nem sza-bad az ablakon kidobni, mert ez főfájást okoz; aboszorkányok e hájból valami bűvőt szert készíthetnek, melylyel másokat megrontanak s melyből jégesőt csinálnak. E haját nem szabad az ablakba rakni, mert ez akadályozza a haj-növést; madarakkal is tilos elvitetni, hogy ezek azt fészek-készítésnél használják, mert ez ismét főfájást okozhat. Legjobb, ha az ember ezt elássa. Ha valaki fésűtelentül megy ki, az illető a boszorkányok hatalmát vonja magára.

Ha az ember tübbe köp, ettől sebes szája kap. A lábbal nem szabad mozogni, „haran-gosni”, mert az ördög ül reá s az ember saját anyját „harangozza” a sirba. Az üres bölcöt nem szabad ringatni, ha csak az ember nem

akarja azt, hogy nem sokára gyermeke szüles-sék. Az ajtóban nem szabad a karok a két ajtóragaszték felé kiterjeszteni, mert a ki leg-először keresztül megy rajta, szívszorulást kap. A ki egy macskaszőrt vagy cernu-szálat elnyel, szédülésbe esik.

Ha valaki elutazik, addig nem szabad szoba-ját kitisztítani, míg csak az illető a birtok há-tárát el nem hagyta, vagy a míg a várost látja; különben az uton szerencsétlenség éri őt. Ha valaki marháját a vásárra hajta, akkor sem szabad a szobát kiüsmörni, mert a vevőket ső-pörnék el ezzel. A ki arra vetemednék, hogy a szemetet este viteli ki házból, ezzel a szeren-csét viszi ki.

A házból nem szabad semmit ingyen, ok nél-kül kiadni, mert az ember a szerencsén ad tul. Valami csakélységet, habár egy tüt is, kell ok-velentül követelni érte. Ez áll különösen a gabonára, a marhákra s a kert terménye-ife, tejre stb. Az ember ily ajándékozással a tulajdon simpathiáját sérti meg, a mi tova-viszi a szerencsét s veszélyezteti azt. A tulajdonost tehát adás-vevés után kell változ-tatni. Ha valaki kenyeret ad kölcsön, előbb egy kis darabot kell levágni vagy azt papírosba becsavarni, különben az ember megfoszja magát az áldástól. Némely helyeken tilos bizonyos na-pokon, különösen hétfőn, valamit kölcsön adni, mert ez is elveszi az áldást. Tú, kés vagy oló ajándékba adva elvágja a barátságot. Napnyugta előtt vagy után nem szabad a házból semmit el-ajándékozni vagy eladni: ez is elveszi az áldást. Különösen tilos ilyenkor tojást, tejet, vaját stb. eladni.

Ha valaki egy darab kenyeret vagy zsemlyét kap valakitől, a melybe az már beharapott, nem szabad neki ugyanazon helybe harapnia, mert a kétő egymás ellenéggé lesz. De ha előbb ráfúj a beharapott helyre, a harapás nem árt. A mely napon tehénnek borja lett, nem szabad a tejből semmit sem eladni, előbb vaját kell kö-pülni belőle, különben a tehén kevés é rossz tejet fog adni. Ilyenkor a három első napon nem szabad kölcsön adni semmit, mert a kölcsönve-vők a tejet magukhoz vonhatják. Az első vajon nem szabad tudni, azt magában a házban kell elfogyasztani, különben ez ember kockáztatja a tehén hasznát. Mikor a marhát levágják, tilos dolog a nagyon megsajnálni, mert ekkor igen nehezen hal meg.

Veszedelmes dolog az embernek egészségével kérkedni. Ha éppen erről beszél valaki a azzal meg van elégedve, mindig hozzá kell tenni: „hála istennek!” vagy „jó órában legyen mondva.” Ha valaki más dicséret egészségünkét vagy más tulajdonunkat, el ne felejtünk hasonló szavakkal válaszolni, hogy a dicséret varázsló erejét meg-törjük: vagy pedig háromszor köpni, ennek is jó a hatása. Különösen az egészséget és a gyerme-keket nem szabad dicsérni, a nélkül, hogy „jó órában legyen mondva”-t ne tegyünk utána. Ha ezt elmulasztjuk, könnyen baj állhat be.

Ceacsömöket tilos keresztutakon átvinni, mert meghalnak vagy szerencsétlennékké lesznek. Az ujjalöltöt nem szabad köténybe csavarni, mert később kötények után fog szaladgálni. A gyer-

mek legelső öltözete ne legyen új, mert anná sok ruhát fog elszaggnai. A születéstől egész a keresztelésig nem szabad a gyermeket egyedül hagyni, mert a sátán kicséréli vagy eljőne az a vízi tündérek és má- gyermekek tesznek a böl-csöbe. A kik vasárnap vagy csütörtökön szület-nek, azokat nem szabad vasárnap megkeresztelni, különben később szellemeket fognak látni. Egy ugyanazon családban nem szabad két gyermek-nek egy keresztnevet adni, mert egyik meghal közülük. A gyermeket keresztelő előtt nem szabad kereszt néven szólítani, mert ez őt szerencsétlenné teszi. Ha egy leányt ugyanazzal a vízzel keresztel-nek meg, a melylyel előbb egy fiút, a leány-nak szakála fog nőni. A keresztstüléknek a temp-lom felé menet nem szabad semmin keresztül lépni; ez a gyermeket holdkörössá teszi. Ha leány a keresztanya, ne legyen sőtét ruhája, kü-lönben meghal a gyermek. Ha a keresztlevelet bepecsételik, a gyermek buta marad stb.

Hosszra terjedne cikkünk, ha a népbabona minden parancsát és tilalmát föl akarók sorolni. Azt hisszük, belőle ennyi is elég. Már onán is fősóhajunk: Istenem! mit mindent nem volna szabad megtenni. K. F.

VASUTI MENETREND.

Kézíves 1897. október 1-től.

KANIZSA ÁLLOMÁS.

Irány	Indulás Kanizsáról			Erkezés Kanizsára		
	vonat	óra	perc	vonat	óra	perc
Péregyháza	sz. v.	4 42	regg.	gy. v.	5 33	regg.
	sz. v.	2 35	d. u.	sz. v.	12 10	d. u.
	gy. v.	12 20	este	sz. v.	11 22	éjjel
	v. v.	7 33	este	v. v.	7 59	regg.
Szombathely	gy. v.	12 —	délt.	gy. v.	4 56	d. u.
	sz. v.	6 05	regg.	sz. v.	11 01	este
	gy. v.	12 20	d. u.	sz. v.	3 42	regg.
	v. v.	5 15	d. u.	v. v.	8 04	regg.
Zala-Eg.	sz. v.	2 05	d. u.	sz. v.	1 35	d. u.
	sz. v.	12 45	éjjel	gy. v.	7 05	este
	gy. v.	5 48	regg.	sz. v.	3 52	regg.
	v. v.	9 15	regg.	v. v.	1 24	d. u.
Budapest	sz. v.	2 —	d. u.	v. v.	8 55	este
	sz. v.	12 15	éjjel	gy. v.	12 10	éjjel
	gy. v.	5 06	d. u.	gy. v.	11 45	d. e.
	B.-Szt.-Gy.	sz. v.	8 9	regg.	sz. v.	8 9
Barcs Gyékény	sz. v.	4 57	regg.	sz. v.	1 29	d. u.
	sz. v.	2 25	d. u.	sz. v.	11 41	éjjel
	sz. v.	7 25	este	sz. v.	11 14	regg.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

A babonától ment és gondolkozó osztálysorsjegy-vásárlókhöz!

A mennyiben az I-ső osztálysorsjátéknál az állam eladott 189 darab sorsjegy közül eddig összesen csupán 23 darab — és az is csak a legkisebb nyereménnyel — let kiborolva, a még hátralevő 4 húzánál pedig a nyeremény-esély már igen csekély, a matematikailag valószínűség tehát arra nézve elvitázhatalanul nagy, hogy a II-ik sorsjátéknál a nálam vásárolt sorsjegyek nagyobb számmal fognak kihuzatni és azokra nagyobb nyeremények is fognak esni, ennél fogva ajánlom a p. é. közönségnek, hogy sorsjegyeit nálam szerezze be. Az első húzásra érvényes sorsjegyek ösmeretes (1/4, 1/2, 3, 6 forint) árának posta-utalványon való beküldésénél a sorsjegyekhez 1 drb m. kir. posta-takarék pénztári befizetési lapot is mellékelek, a további esetleges befizetések kényelmese és díjtalan eszközlése céljából.

A II-ik sorsjáték első osztályának húzása május hó 11-én és 12-én megy végbe. A hivatalos húzást listákat, a húzás után díjmentesen küldöm azon ügyfeleimnek, a kiknek sorsjegyet kihuzattak.

A nálam vásárolt sorsjegyekre eső nyeremények 1000 forint erejéig, a határozmányok 11. §-a értelmében, általam fizettetnek ki, míg a nagyobb nyereményeket azonnal a felárusító (előkelő bank) fizeti ki Budapesten.

A nyerőket a legnagyobb titoktartásról biztosítani — részemről fölislegesnek tartom.

Quirsfeld János Kassán,
díszműdrú- és osztálysorsjegy elárusító.

közölje velünk becses czimét.

Sabaria Néplátszó
és delhatesszék.

LEVELEZŐ-LAP

utján

s mi azonnal küldjük Önnek
husáraink, füstöllyusaink és
mindennemű kalbász-félék árjegyzékét
franco díjmentesen!

Sabaria-sonka
és disznosir.

ELSŐ SZOMBATHELYI
SERTÉSHIZLALDA ÉS HUSFÜSTÖLŐGYÁR
SZOMBATHELY.

Egy doboz ára:
1 forint 20 krajcár.

Utánvéttel vagy az
Üzesség előleges behitl-
tése után küldelik.

KLTYTHIA a bór ápolására
szőpítésére és
fommitására
P u d e r
Legelőkelőbb alsószékli, hál és társaság PUDER.
Fokt. Rosonka. az árny-
vegyileg analýzált az újlatra Dr. Pohl J. G. Kf. tanár által Bécsben.
Eltámaszt leveleket a legjobb közökből minden dobozhoz
mellékelve vannak.

TAUSSIG GÖTTLIB
Kapható a legkisebb társaságok, egyéni szerkesztés-
désben és egyéni szerkesztésben. N.-Kanizsán: Ait és
Höhm, Keleti M. Mór és Kreiner Gyula cégekkel.

Forrást: német, I. Volszka 2.
Kapható a legkisebb társaságok és illusztrációk díjében.

A MAUTHNER-féle

hirneves

konyhakerti- és
virágmagvak

zárt és hatóságilag védett csomagok-
ban, a törvényesen bejegyzett

medve-védjeggyel

valamennyi nagyobb

fűszer- és vaskereskedésekben
kaphatók.

A Budapest Andrassy-ut 23. szám alatt létező
Mauthner Ödön cég csakis olyan csomagoknál vállal
teljes jótállást egészen friss és valódi magvakért,
a mely csomagok ragasztva, a medve-ábrával és
a Mauthner névvel jelölve, ugy a mint a mellékelt
40-17 rajz is mutatja.

Vetés ideje: Augusztus és szep-
tember.

Ültetés távolság: 15-20 cm.

Talaj minőség: jól trágyázott.

Mauthner-féle magvak.

Ansatzzeit: August und Sep-
tember

Pflanzweite: 15-20 Cm.

Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

Világi cikk. — Minden országban fényesen meghonosítva.

SARG-féle elismert nélkülözhetlen fogtisztítószér
KALODONT

(Az egészségügyl hatóság által megvizsgálva.)

Igen praktikus utazások alkalmával. — Aromatikusan üdítő. — Mindenütt kapható.

Hogy egészségünkre és jólétünkre nézve a legfontosabb tényező a jó emésztés, azt mindenki tudja, de még kevesen
veszik tekintetbe, hogy ebben az elmaradhatlan előfeltétel jó fogak birtoka. A régi német közmondás: „Gut gekaut ist halb verdaut“
többször és többször ajánlható.

E. M. Thomas bécsi udvari fogorvos és cs. tanácsos, dr. Koch tanár és egyéb tekintélyes tudósok és legtöbbször Dr. W. D. Müller a berlini egyetem fogászati gyógyintézetének tanára: „Die Mikroorganismen der Mundhöhle“ cz. Leipzig 1892. munkájában meggyőzően
bebizonyították, hogy a nedves meleg szájtüregben folyton és hihetetlen mértékben mérgező anyagok képződnek, és hogy az ezekből
származó betegségeknek csakis a száj szabályos és lelkiismeretes tisztántartása veheti elejét. A benső összefüggés „elrontott száj“
és „elrontott gyomor“ közt csakis uj, beható vizsgálat által lón megállapítv.

A víz egyedül azonban nem távolítja el ezen mérgező anyagokat. Teljesen eléretik egy antiszeptikus módon ható, gondo-
san elkészített és jónak elismert fogtisztítószérnek — reggel és este — használata által, a mint a **SARG-féle KALODONT**
el van készítve, melynek értékét, a naponként növekedő kelendősége több millió fogyasztása fényesen bizonyítja.

Rosseau azt mondta: „Ez asszony szép fogakkal sohasem csunya“. De nem csupán a szépség és a mosolygó ajk bája
éretik el a fogak gondos ápolása által, hanem az állandó egészség és jólét a legkésebb korig lesz biztosítva.

Az itt elmondottak igazolása a legmagasabb körökben érkező elismerő és megrendelő levelek minden darabhoz van csatolva.

Óvakodjunk a csomagolásoknál hasonló osalásokra számító, értéktelen utánzatoktól!

Szerkesztőség:

Városház-épület, Fischel Fülöp
könyvtárában.A szerkesztővel értekezni lehet napon-
ként 2. u. 4-5 óra közt.Ide intézendő a lap szellemi részére
vonatkozó minden közlemény.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik N-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischel Fülöp
könyvtárában.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt) — —
Félévre 6 korona (3 frt) — —
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr)
Hirdetések jótanácsos számításra.

Börmentetlen levelet csak ismert keszkből fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Felelős szerkesztő:

SZALAY SÁNDOR.

Nyitvatartás 10 kr.

Előfizetők, valamint a hirdetőinkre vonatkozó Fischel Fülöp
könyvtárában intézendők.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

Az igazság győzelme.

Az ünnepiesen zúgó harangok husvét
napján fényes erővel hirdetik az igazság
diadalát.Az érdekharcok örökös hullámzásában
verejtekezve, legtöbbször kínosan, félig
reményvesztetten küzdők ezreinek lelkét
főlemelik ezek a hangok. Ugy zúgnak bele
az emberkavargás bántó morajlásába, mint
valami biztató, bátorító égi szózat a puszt-
ulás éjszakájába. Hatalmas ígét hirdetnek
artikulálatlan hangokon a kétség és remény
között vergődőknek, akikben már már meg-
rendült a hit, hogy „*less még ünnep a
világon!*”Sötét van; lélekbesítő, megtevesztő, éj-
szakai sötétség. A világosság meg-megvil-
lanó fényes sugárfegyverére eltemető, puszt-
ító hatalommal zúdul a sötétség fekete
pallosa. Az igazság őrszelleme egyszerű
szegényes zúgokban vonal meg és fájdal-
masan nézi a hazugságok cifra ördögeinek
szertelen orgiáit.Nincs hát kéz, elég hatalmas, mely
közéjük ütne a hazugságok, az igaztalan-
ságok vihógó, tobzódó ördögeinek. Nincshát erő, erősebb annál a hatalomnál, mely
az igazság lényére zudul, hogy szilánkokká
zuzná a sötétség rettegető pallosát? Örök
átok, rettenetes és örületbe ejtő, a küzdő em-
beriség, ha nem bír kibontakozni a sötétség
éjszakájából; ha nem tud soha világosság-
osztó Istenéhez emelkedni. Örök átok, két-
ségbeejtő még gondolatnak is, ha a meg-
tevesztett milliók szakadatlanul önmaguk
rakják meg páma ágakkal a lélek rablán-
cait kovácsolók utját. Hisz akkor soha,
soha nem lesz ünnep a világon. Akkor
sohasem lesz a tisztaszivűeké a föld, hanem
a ravaszaké, akik ügyesen meg tudják vetni
ágyukat mások együgyűségén vagy tudat-
lanságán.Igy gondolkoznak a kétség és remény
között vergődők, a kik szeretnek meg-
korrigálni az élet nagy aránytalanságait, a
kik a szív boldogító melegségét szeretnék
belevinni a lét sivár küzdelmeibe; akiknek
minden lépten-nyomon agyukba markol
tűzes kézként a gondolat, hogy az embe-
riség millióinak lelke most is szakadatlanul
rabláncokban van: a megtevesztő eszmék
rabláncában. Veszedelmesek, a haladástszázadokra megkötők ezek a rabláncok. És
nem ügyeznek azokat lerázni egy sem a
rablelkek közül, mert valamennyi önként
vette föl. Ezek a legveszedelmesebb rab-
láncok: mert ezeket a legelszántabb, a leg-
nagyobb szabadsághősök, a messiások sem
bírják teljesen összezúzni. E rabláncok
csörrenése a sötétség hatalmának szomorú,
lélekbesítő zenéje, mely csüggesztő szaka-
datlanul kíséri az emberiséget.Elboruló homlokokkal, talán bizalmat veszítve,
kétségbeesve kellene megállanunk és remény-
vesztetten hagynók lehanyagolni az igazság
fényes, de mindig vergődő lobogóját, ha
meg nem kondulnának időnkint az igazság
győzelmét hirdető harangokAz igazságnak, a milliók lelkébe emberi
öntudatot sugárzó igaz világosságnak isteni
apostola szól hozzánk, csüggedőkhez, a
husvétü harangzúgásban.Bizzatok, reméljétek! A világosság és
sötétség küzdelme öröktől fogva van és
időtlen időközön át kíséri fogja a küzdő
emberiséget. Az igazságnak verejtékkel meg-
harmatozott mezőit el-el fogja borítani a
hazugságok tenger-árja; de alatta csirába

TÁRCA.

Trilby otthon.

— „A ZALA” eredeti tárcája —

Írta: Balgó Sándor.

„Es egy reggelen eltűnt annak a szürke ház-
nak magas ablakából a hóhéher orgonavirág, a
halványkék aranycirádás karosu virágvázat nem
helyezték többé oda...”Aranygalléros kis diákgyerek volt. Divatos,
szűk kését szorította egyre előbbre. Férmas
bűszkeséggel leszitette ki mellét, minden harmad-
dik lépés után fess blúza szélét húzotta lefelé,
hogy jobban simuljon derekához, hogy jobban
feltűnjék elegans karossága. Nem néztem: hány
aranyszalag van a csillogó új pa-zomán között a
fekete kemény posztón, csak gyermekes tisztá,
szelíd arcát vizsgáltam. Kifejező, mély szeméit
lovpa, idegesen vette fel a szürke ház magas
ablakára. Megdöbönt... A hirtelen elővillanó
sötét gondolat erősen belekapott lelkébe, beles-
apadt. Kimondhatatlan mély bánat állt pilláin, a
homlokán, a szemöldökök között zord redők
képződtek. Egy kissé tántorgott, szédült. Lehor-
gaszott fejlet óptudatlanul, ernyedten átvágott az
uton, nekidőlt a szemközti utca saroképületének.
Az átszivárgó könyök csillogó fátylan, remegő
ajakkal némán szögödött tekintete annak a szürkeháznak utolsó ablakára. Nézte bánaosan, szóltan,
szomoruanÉs jött egy másik, hasonló hozzá. Megállt
mögötte, sok ideig nem szólt, csak nézte, végre
szeretettel megérintette annak a szomorú kis
gyereknak a vállát.

— Ugye-e nincs ott egyik sem?

— Ki, mi? ..

— Az a két szép hóhéher virág: az illatos
szelence, és a szöke Loreley, a kedves Trilby.
Tudod, hogy én piktor leszek? Jön majd az én
mötörmemben is ilyen aranyzóke, hosszuhaju
szép leány... szeretni fogjuk egymást... De hát
ne sirj, ugy is hiába. Láttam, mikor elutaxtak.
Telve volt a kocsjá virággal, de a legszebb köz-
tük mégis ő volt. No, gyere!Megindultak lassan, lomban és minden lépésnél
hosszan viszandétek arra az ablakra és minden
lépésnél szomoruan, panaszosan sobajtott fel
mind a kettő.Bolondos, édes kis gyermekszívek, a szinpad
felszaladt függönye alatt szedték fel az első bohó
almot és elszórják azt utca szivájában. Ezek a
legszebbek, a legszomorubbak. Vajjon ki nem
emlékszik közülünk egy ilyenre?... És val-hányszor élvezet az én utam is,
ott ama szürke nagy ház előtt, fellekintek én is
arra a magas ablakra. Keresem a hóhéher
orgonavirágot, keresem, azt a szökehajú szép
leányt, kit annyira megszereltél nálunk mindenszínházbarát ember. Tudom, hogy őresen áll
a kis szöke, de félénkek, mintha csak valami
erre kényeztetene. Aztán kutatva keresem a
nyitját annak az őszinte ragaszkodásnak, és
csodálkozom a hatásos magával ragadó erejében,
mely villámszerűen nyit utat maga előtt Rövid,
alig nehány est volt mindössze.A meztelbős, alomképi kis model első mo-
solya, és a szenvedélyes, hüszke, lörhetlen
akaratu spanyol nő démonikus diadallelkiátsa
közé alig szorult egy számottevő, új szerep, de e
kettő övedai körül fejlődő szép tehetségnek si-
kereit, a zúgó viharos tispokat, a temetetlen
virágosokrot és a két hatalmas babérkoszorut.Ma Trilby volt, holnap *Maidának* hvták vagy
Jób Vilma, *Paulette* az a neve. Esti tizenegy
órától másnap estig azonban mindez ott maradt
az öltözöben a festékes nyulalbak, a rümporos
puff mellett. A kulisszák csillogó, hamis lénye
nem kisérte el a színház kapuján túl, az életben
csak *Gazdy Aranka* volt a neve.Az ő lakása ablakából lükt el egy reggel a
hóhéher orgonavirág, a halványkék aranycirádás
karosu virág nem babráltak többé finom, vékony
ujjai. Elment.Zaklatolva, prüszkölve robogott be a hatalmas
vaszörnyeteg a homályos, fedett állomásra.

— Szekes-Fehérvár! Tessek kiszállni!

A döcögő konflis ülésén félszlomba bóbiakolt a
kocsis, egy hosszú utcan végig türelmetlenül hall-
gattam az elfáradt ló pátkocsátottságát, vagy husz

Üzlet-megnyitás!

Van szerencsém a n. érd. közönséget tisztelttel értesíteni, miszerint helyben, a főtéren a
volt Eisinger Henrik utóda cég helyiségében üzletemet megnyitottam, és azt teljesen új
árukkal szereltem fel. — A legnagyobb választékban és legolcsóbb árak mellett kaphatók
selyem-, gyapju-, és divat-szövetek, női felöltők, fehérneműek, nyakkendők, nap- és esernyők, függönyök, szőnyegek és butorszövetek.
Vászon- és damaszt-áruk. — Különléggesség vízmentes esőköpenyekben. Nagy választék uri gyapjuszövetekben. Gyári raktár gráci
és insbrukki Loden-kelmékben, öicikli, vadász és utazó ruhákban.

Teljes tisztelettel

Kövendi Kálmán.

indulnak, felsarjadnak a virágok és az iszap is azoknak gyökerét fogja táplálni. Valamint az ostorcsapások, a gunyos meghurcoltatás, a bitótúra vonszolás sötét, átkos borzalmiból is megváltói halhatatlanság sugárkoronája fonódott az igazság isteni apostolának homloka köré.

Ezzel a biztató gondolattal emelkedjék lelkünk az emberiség millióinak sorsa fölött örökös, láthatatlan Istenhez és míg a szentegyházak falai között a harangok zugását fonséges erővel kíséri a nép Alleluja-éneke: a mi szívünkre simuljon le a biztató hit ereje, hogy a hazugságok romjai fölött is megzendül majd egykor az egész emberiség ajkán az igazság nagy dőldalát hirdető Alleluja.

Politikai szemle.

Miniszterelnök Bécsben.

Apr. 6.

A magyar miniszterek elhagyták az osztrák fővárost, miután közreműködtek az 1899-évi közös költségvetésről szóló törvényjavaslat elkészítésénél. Az előirányzat magasságáról csak hézagosságot adtak a miniszterek, pedig éppen most kellene nagyobb világosság, a mikor a flotta céljaira 55-56 milliónyi rendkívüli kiadásokat igényelnek. Mar a közös miniszteri értekezlet külsőségeiből is látható volt, hogy Spaun báró, az új tengerészeti főnök a három kormányának, a magyaroknak, az osztrákoknak és a közbeszó kemény diót adott törésre. A hét miniszter első ízben vasárnap délután gyűlt össze, hogy másnapra ismét találkozzanak egymással. A közbeszó időt a két pénzügyminiszter felhasználta arra, hogy a tengerészeti osztály követeléseivel szemben közös eljárásban állapodjanak meg. Hétfőn délután a miniszteri értekezlet ismét eredménytelenül ment széjjel. Tegnap délelőtt a magyar pénzügyminiszternek audienciája volt az uralkodónál, ezt követően a két pénzügyminiszter beható értekezlete, mire a közös miniszteri értekezlet az ügyet olyképpen lejezte be, hogy a felség elé terjesztette. Az uralkodó elnöklése alatt tartott miniszteri tanács egy óráig tartott, melyben az 1899-iki közös költségvetés előirányzatának jelenthették ki. A léghivatalos tudósító nem terjeszkedik ki arra, hogy Spaun báró tengerészeti terveinek sok konterenciában, értekezletben és tanácsban mily sorsra jutottak, de tekintettel a két pénzügyi

kormány magatartására, melylyel az adózók tulajdonság megterhelése ellen nyilatkoztak, bizvást föltehető, hogy az eredetileg igényelt ötven millió jelentékeny lezárlást szenvedett, és hogy a minisztertanács által engedélyezett rendkívüli hitel évek hosszú sorára osztatot föl, úgy hogy a közös költségvetésben nem lesz nagyon érezhető. Feltehető, hogy az egész flottaterv a tanácskozás folyamán vasárnapról tegnapig egész más alapot nyert, mint az az eredeti koncepcióban fel volt állítva, olyképp, hogy a monarchia nagyhatalmi állásához fűződött igényeknek megfelelően, de a két államféllel pénzügyi viszonyai sem maradnak tekintetben kívül.

A költségvetés előirányzat lobbó részleteire nézve analógiák alapján a következő kombinációk engedhetők meg:

Annyi áll, hogy a hadsereg megerősödött békeállománya céljaira a hadügyi költségvetésnek hat évre előirányozott progresszív emelkedése 4 és fél millió forinttal ezáltal utólagos fogóvételnek a költségvetésbe. A tisztizetések javítása felől nem hírlék semmi. Az üteganyag megújításának kérdése még nem érlelődött meg egészen.

Minden valószínűség szerint a kvóta kérdésének modus procedendi-jével is foglalkozott. Ismerete, hogy még Gautsch báró abban állapodott meg a magyar kormányval, hogy a magyar kvótabizottság, melyen most a sor, hogy nyilatkozzék, rögtön megalakulása után jöjjön Bécsbe és szóbeli tárgyalásokba bocsátkozzék az osztrák bizottsággal. A Thun-kabinet most azt a kívánságot terjesztette elő, hogy a magyar bizottság előbb közlője állapodjat irásban, mire osztrák részről meg fog hivatni a szóbeli tanácskozások folytatására.

Mindenesetre azonban a kiegyezési javaslatok a husvétü ünnepek után a parlamentek elé terjesztetnek a kvótajavaslat nélkül.

A kvóta.

A kvótatárgyalások, mint tudjuk, nincsenek szervei összefüggésben a kiegyezési tárgyalásokkal. Hogy az ellenzék mégis az egyidejűleg tárgyalást követeli, az csak közönséges pártaktika. Ha a két kérdés megoldása időben összehajlik is, az eljárás teljesen különböző és különböző tényezőkre van bízva. A kiegyezési tárgyalásra nézve a két kormány egy a dolog lényegét, miut az eljárást illetőleg megegyezett. A vonatkozó javaslatokat április 20-án az illető törvényhozások elé terjesztik s akkor egész terjedelmükben ismertek lesznek az addig titokban tartandó megállapodások.

A kvóta kérdésében fontos lépés történt előre és a kérdés mai állása báró Bánffy miniszter elnök nagy győzelmet jelent, mert az ő államférfias alhatatossága folytán tereltett a

kérdés arra a tere, melyen az igazságos megoldás lehetséges, sőt valószínű. Ez az egyenes adók alapja a monarchia két államában. Az osztrák kormány és kvótaküldöttség kénytelen volt e kérdésben egymástól minden álláspontját feladni. Legelőször is a teljes paritás követelték az osztrákoktól 50:50. Ezt a neveléses javaslatot komolyan vették a legradikálisabb magyar-lalok.

Az után a lakosság számarányával álltak elő s ez apon 47, 42. majd meg 40%-ot akartak Magyarországra tukmálni. A magyar ellenzék lapok riadót futtat s azt híresztelték, hogy Bánffy 38%-ra kötelezettséget vállalt. Ezt a hirt minden cáfolat dacára fenntartották az urbi et orbi hirdették, hogy jövőre 38:62 lesz a kvótarány.

Es csak legujabban állt az új osztrák kvótaküldöttség arra az álláspontra, melyet magyar részről kezdettől fogva elfoglaltak, és a legelső, amit nagy meglepedésünkre tapasztalunk egy jelentékeny minueno-licitáció az osztrák követelésben, melyek már az első tárgyalás előtt 36:64 arányszámokra redukálódtak. Ez alap az igazságos magyar ügynek és a magyar kormány józan felfogásának teljes győzelmet jelent. Ezen az alapon tovább tárgyalhatunk osztrák barátainkkal.

A flumei új választások.

Az autonomista párt, mely dr. Maylander podeszta alatt a rapresentanza feloszlásának oka volt „választási felhívást” bocsátott ki, mely nagyhangu irázásokba burkolt visszavonulást jelent. Kijelentik az autonomisták, hogy ezek a normális viszonyok helyreállításához hozzájárulni, ha a kormány megszünteti a mostani kivételes állapotot és Fiume autonómiáját elismeri.

Nos hát a magyar kormány Fiume autonómiáját soha sem érintette és a kivételes állapot pusztán ama renitencia következménye, melyet az autonomisták jónak láttak tanusítani. Abban a pillanatban, melyben a flumei rapresentanza többsége a kormánnyal szemben elfoglalt álláspontját feladja, természetesen elvesztették létjogosultságukat a kivételes rendszabályok.

Az autonomista párt listája, mely a választások alkalmán keresztül fog menni, a kormány szabadulva hivat, mint Gelleich Miklós, Gelleich Janos, Gerbaz Ernanno és Loibelsberger Benedetto nem veszi figyelembe, míg az autonomisták négy korábbi jelelője minden mandátumot visszautasít, miért is a legujabb választás listában nyolc új névvel találkozunk, melyek az előbbi listában nem fordultak elő.

A körülmeny, mely rendes viszonyok közt az előbbi renitenciahoz való visszaterést jelentené, a jelen pillanatban elvesztette mély fontosságát, mert világossá lett, hogy az autonomisták keblében tartózkodó szakadás történt. Az ötven jelölt közt ugyanis harmincan Vio Ferencet vallják

percig tartott már ez így, aztán jobbra fordult.

A harmadik ház ablakából hóhéhr orgonavirág. Nem is vártam be, mig megállt a kocsi, kiugrottam. Kell, hogy ebben a házban lakjék a mi aranyos kis Tryllynk, egész biztosra vettem. Alig néztem körül a kapu alatt, tenn álltam már a bal feljáró lépcsőjén. Az ajtóra szegzett névjegyem ez állt: *Gazdy Béla kir. jbró.*

Egy kissé megijedtem ezután, a kezem remegve pihent a villamoscsengő fehér gombján, meg nyomtam.

A legszerezetremelőbb mamák egyike jött elémbé, ahogy beküldtem a vizitkártyámat. Ragyogott az arca, és az a meleg kézszerítés jól tudom: nem engem, az a kanizsai közönséget illette.

Előkelő, vig uri társaságot találtam a szalonban és soha annyi dicséretet nem hallottam a mi szerény városunk közönségéről, mint ez alkalommal. A szőke haju kedves Trylly szerzetremelő háziasszonyi otthonossággal forgolódot a vendégek köztt. A kiáncsi kérdések labirintusán biztos kezekkel vagott át, mindenre talált egy szellemes megjegyzést.

Homályosodni kezdett. Egymástól távoztak a vendégek. En azáltal magam elé meredve, elrejtve ültem egy alacsony szőlyében, körülöttem mindenütt virág. Alig látszik itt-ott egy tenyérnyi a falakból, kisebb nagyobb babrkozorok sora-koznak egymás mellett. Élénken kívül közölök sötét, friss zínével az „Irodalmi és művészeti kör” kedves koszoruja, és a miénk, a széles nemzetizsinű selyemszalag szinte csillog, a hogy végig

lüt rajta a köszöntő esthajnal egy egy betévedt bucsuzó fénylőlyi.

Lassan, nesztelenül odalopózkodott a háttám mögé, alig figyeltem oda, csak egy paltanás halatszólt, nyomban utána végigrezgett a zongora acélhúrjain egy leheletszerű finom keringő. Valami misztikus varázslat rejlett e-ben, a szakadozott harmonikus hullámzó akkordokban, ahogy lágyan szertelolytak a sötétlő, viráglállal telt szalonban.

— Nos, miről álmodozik?
Elpirultan, ijedten emeltem fel fejemet. Diszkrét, rózsaszínű viárosság terjengett körülöttem, az átellenes sarokból egy nagy ernyős lámpa szórta halvány fényt. Nem tudom ki gyújtotta fel.

— No, beszéljen már, hisz, ez nem egy kart hauri szazados cellája, hol szent kegyelettel fakult pergament foliánsokat kell forgatni. Ehez mi úgy sem értünk, hisz maga épen nem barátja a szenteknek. Nos, mire gondol most?

— Kiváncsi vagyok.
— Rajtam mulik a kielégítő felvilágosítás?
— Igen.
— És miből áll ez?
—

— Ugyan, ne szeszélyeskedjék, mint valami színész. Nagyon ellette ezt fölünk a kulisszák mögött.

— Nem haragszik meg érte?
— Nem.
— Jó. Mondja, hány anonim szerelmes levelet kapott Kanizsán?
— Nézze, itt van mind. Egy, kettő, tíz, husz,

sok, nagyon, sok... Itt van, olvassa. De nem, meguk úrságirók, tulajdonság is lecseszők, közlők meg elárlunk valamelyik ártat an kis diákyerek felett titkát. Ez egyebként nem volt benne az alkuban. Engem csak a felelet kötelezett.

A picit asztalkán szemembe ötlött egy icit picit tömör ezüst Amorka. Kinyújtott jobb karjában parányi ujjai között két sima karikagyűrűt van egymásba kapcsolva.

A háttérben ügyes kis akverell a/ aranyos keretben. Niobét ábrázolja, szőke fej rajta, nagyon-nagyon ismerős, és csodálatos, ennek a hölgynek ugyancsak egy pajzán tekete Amorka sugdos a föléibe. Sokáig néztem egyiket is, másikat is. Leolvashatta arcomról a kíváncsiságot, egy kissé bár zavarba jött, de felett.

— Nincs ezeknek semmi értelmük, éppenséggel semmi. Kicsi kis csesebecsek, kedves ajándékok.

Gyors fordulattal azonban másra terelte a beszélgetést, észrevette, hogy egy kissé kóteledekem.

— Hanem mit csinálhatnak most otthon, Kanizsán?

— Sokan öure gondolnak.
— Nincs rá érdemem, hogy ezt tegyék.
— Emlékszik a csüdtörtéti estre?

Lassan álmodozva rátamasztotta kezét a billentyűkre, szép szőke feje belesuklott bársnyos puha tepyerébe, megremegtek a pillái, lecsukta, de azért két csillogó könnyűsepp ámszivárgó, kis huggant és halkán végigpergett arcom.

— Sohasem feledek el.
Megkapó, őszinte mély érzés reagált ebben a

vasárlónak, ezek a békés kiegyezés hívei és semmire sem hajlandók dr. Mayländer (ülőkön-bokron keresztül követni). Ezek csak azért maradtak az autonómista pártban, mert a párt feladta a merev negatív álláspontját és a békés meggyőzés útjára lépett. Ők fogják a reprezentatív párt a többséget képezni, ők lesznek döntők. A podessai állásra egyelőre dr. Mayländer az egyedüli jelölt. Ha azonban a kormányt aggályai lennének Mayländer megerősítésére nevezzék akkor egy másik választásnál vagy Vio Forencet, vagy Milcenich Petert választának meg Fiume podessáinak. Akkor aztán a 10 tagot is megfogadják választani a közigazgatási bizottságba.

Bizonyítva Fiume érdekében lenne legelső sorban, ha az események békességesen, zavartól távol zajlódnának le.

Főnökök és alkalmazottak.

(—ó.) Már volt alkalomunk szólni arról, hogy a főnökök és kereskedelmi alkalmazottak közt a régi jó időkben lennivaló patriarkális viszony mennyire megváltozott. Nehány évtized előtt még az alkalmazott a főnök családjaéhoz tartozóknak tekintette magát, hűségben szolgált és előmozdította főnökének érdekeit, épp úgy, mintha csak saját érdekei volnának, a gyakran megtörtént, hogy kiváló képzettségű alkalmazottak igen előnyös ajánlatokat utasítottak vissza, hogy továbbra is a cég szolgálatában maradhasanak. Ma a viszonyok e tekintetben lényegesen, de egyáltalán nem előnyösen megváltoztak. Főnök és alkalmazottak közt ritkán áll fenn szívélyes viszony és teljes bizalom; a főnök — számos tapasztalatunk okúva — attól fél, hogy alkalmazottjai nem hűségesek, nem ösztönkék s ha módját ejthetik, készséggel járnak a versenytársak kezére; az alkalmazottak pedig ritkán vannak megelégedve munkájuk anyagi juttatásával: azt hiszik, hogy a cég, melynek szolgálatában állanak, ridegen kihasználja erejüket, ügyességüket, szakértelmüket, és nem véve számba az üzleti forgalom mérvét és a súlyos versenyzsónyok közt elérhető haszon mennyiségét, túlköveteléssel állanak elő, főleg akkor, ha magukat némileg nélkülözhetően éntétek.

Az alkalmazottak és a főnök közti viszony lazaságát és utóbbitnak állandóan a szocialista tanok által is élesztett elégtelenségét használja fel igen gyakran a tisztességlen verseny arra, hogy versenytársának arthasson. A fontosabb teendővel megbizva levő alkalmazott ismeri az üzlet titkát, annak gyenge és erős oldalait, vevő közönségét, hitelviszonyait és beszerzési forrásait. Egy ily alkalmazottat elhódítani a tisztességtelen verseny két okból igyekeznek; részint azért, mert a versenyégtől az ügyes, szakképzett segéd elvonása már magában véve is nyereség, részint azért, mert a mai laza erkölcsi viszonyok közepette az üzleti titkok előlulását számos alkalmá-

zatt nem tartja jellembé vágó dolognak, a törvény pedig nálunk — sajnos — e részben megfelelő tiltalmat nem állít fel. A versenytársak általában, nehélsó harmadik negyedik egyen közbenjöttével véghezvitt bűntökölésének következménye azután az, hogy a képességeit, hasznavehetőségét ismerő alkalmazott főnökével szemben egyre fizetésesméltói igényekkel lép fel s ha tulzott igényt ki nem elégítettnek, aiet lemondani, hogy az alattomban működő versenytársának részére biztosított állást elfoglalja. A hűtlenséget és elégtelenséget azonban igen sokszor nyomon követi a büntetés; a lépéssemzettel előcsífogott alkalmazott önbírátságában nem veszi észre, hogy őt a konkurrensszköznek, kifacsarható citromnak tekintik, melyet azonnal eldob, mihi-lyt belőle versenytársa üzlet titkait kifacsarja.

Az alkalmazottak erkölcsi művelésére, bennük a tisztesség és önérték fölébressztésére, intelligenciájuk fejlesztésére tehát nagyobb gondot kellene fordítani s e részben a szakiskoláknak, a főnöknek és a kereskedelmi ifjak egyleteinek kezét kellene fogni egymással. A laza erkölcsi, léha, át nem szórt szociális frázisokkal tévúra vezetett alkalmazottak száma igen nagy s ha javulás nem áll be, nemsokára a hűségös, megbízható, szakmájuknál élő, a kereskedői tisztesség követelményeit szem előtt tartó alkalmazott oly ritka lesz, mint a fehér holló.

De valjuk meg őszintén, hogy a főnökök is — tudva, vagy legtöbbször akaratlanul — sokatrontottak a helyzetben. Nem szólnak ezúttal az inhumánus, alkalmazottait rabszolgáknak nező főnökökről; sem azokról, akik a tisztességtelen verseny eszközeit alkalmazva, maguk nyújtanak rossz példát alkalmazottaiknak, hanem csupán azon információkról mondjuk el tapasztalatainkat, melyeket a főnökök alkalmazottaitól kiszólgáltaknak. Ugy kellene lenni, hogy ezek az információk mindenkor az igazságuk teljes megteleléők legyenek s a tényekkel egybehangzóan tájékozók az információ keréjét az alkalmazottai tehetségei, szorgalma és hűsége fölül. Ámde tekintetben igen visszáis állapotok tárnak elénk, annyira, hogy közelfogással kezd válni, miszerint a szólgálati bizonyítványoknak, de különösen az előzetes információknak hitelt adni nem lehet.

Ha ugyanis az alkalmazott bevéit, szorgalmas, ügyes és megbízható, a főnök nem szívesen váltik meg tőle, ami nagyon természetes; de már az nem természetes és legkevésbé sem jogos, hogy ha a fiatalember más, neki bármilyen alkalmasabb helyet keres, a főnök fudakozódik az alkalmazott fölül, nem informáltaik kellően, azaz, az igazságnak megfelelően. A főnök ilyenkor, hogy alkalmazottját visszatartthassa, oly információit ad, mely se hus, se hal; a segéd képességeit, alkalmazhatóságát inkább elhomályosítani, mint érdem szerint kiemelni igyekeznek, sőt vannak esetek, midőn a szóbeli információ egyenesen kedvezőtlenül hangzik. Nem lehet csodál-

kozni, hogy az ily módon erőszakkal visszatartott alkalmazott kedvét veszté s buzgalmá a hűsége lelohad.

Vizont megtörténik, hogy az alkalmazott sem váltakbe; hanyag, ponatlan, vagy szakismeretleibezagosak. Sok főnök az ily alkalmazottat, hogy tőle szépszerével megszabaduljon, maga biztátára, hogy az itt vagy ott megürült hely elnyerése érdekében legyen lépéseket s hogy az offer sikert eredményezzen, oly információt ad, mely az alkalmazottat nem létező képességekkel rubázza fel, hibáit, fogyatkozásait pedig elhallgatja. Gyakran a tisztességtelen verseny is belejátszik a dologba; — várj megnyomorítalak egy hasznavehetetlen emberrel, — gondolja az alkalmazottjától megválni szándékozó főnök, s vígan dörzseli kezét, ha terve sikerült. A másik pedig, mely a kificsért alkalmazott logyatozásait csakhamar felismeri, mit tehát egyebet, mint hogy a nyakába akasztott terhen hasonló módon igyekszik tudni, s ez az oka annak, hogy sok haszonalan alkalmazott zsebei jobbnal-jobb bizonyítványokkal vannak megrakva.

Ami nem kívánás magadnak, te se tedd embertársadnak! — mondja egy régi erkölcsi parancs — ezt az információt és bizonyítványok kiszólgálatása alkalmával a főnököknek azért is szem előtt kell tartani, mivel az igazságtalanság az alkalmazottak erkölcsi felogásának megromlásában érzékenyen megboszuja magát.

H I R E K.

Színház.

A lefolyt héten csak a közönség emlékezete és egy rongyos, élénk szemű huncut kis zaidőgyerek botorkált a mezőtéri rendetlen székcsorai között. A közönség emlékezte tal megsem olyan sokat, hanem az a mezitőlbas kis gamin nem mert onnan távozni, súlyos köteletségvé tették az örökösét, legalább ő gyomondia, hogy most minden felőléőség az ő gyenge vállaira nehezedett.

A vidéki kritikának — mert vannak ilyenek is, — télenül, ásvíta ütök iró-asztalait előtt, gyengelen tollukhoz hozzászáradt az epés, fekete tinta. Az idő is haragudott, az első napokban, dühöngött a nyargalásdó szél, meg-megcsapkodta hatalmas szárnyaival a színház homályos üvegteretét, visszhangja haragosan, sötétlen hullámzott végig az üres, elárvult mezőtérén. De azután kiderült.

Egy-kettő kivételével, könnyedén bucsuzkodtunk a társulat távozó tagjaitól, az ujonan érkezettek közül a legnagyobb rész i meretlen, és így az öröme még nem lehet okunk.

Nehány nap előtt, ott hullámzott a fővárosban, a *Kerepesi-úton*, az elmélyedt, ábrándozó Romeok, a keményleptű, búsákte Derblay Philippeek, a mord tekintetű Ill Rikhardok, a zóna hőszerelemesek, az örökké mosolygó, sapadt képt bonvivantok, a tapasztalt naivák, a kedélyes anyák és az erősen becaavart nyakuk, felegyrt galléri tenoristák nagy aradatában. Aztán feltek a különböző irányba futó vonatokra, ma már minden társulatnál együtt van, az utolsó körítától a legelső énekes-szubrettig, minden tag.

Az előadások a „A piros bugyellárs”-val kezdődnek. E héten vendégzerepelai fog *Kövesi Albert*. *Comiszet ur-*-ban és a „Neszed”-ban fogjuk őt látni.

— **Megerősítés.** Az igazságügyminiszter dr. Kondor Jenő nagykanizsai törvényszéki aljegyzőt állásában végleg megerősítette. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Tömör Boldizsár* csaktornyai tanítóképző intézeti segédintáért állásában megerősítette.

— **Új körjegyző.** Szász Zsigmondot, Augensteid Fülöp kórorvos fiát, a megüresedett szőtvéri körjegyzői állásra ideiglenesen kineveztek. Az új körjegyző alig múltot huszonnégy éves és fél év előtt kiütötesszel tette le vizsgáit.

— **Iskolák államosítása.** Nagyonfontosságú ügyben történt meg apr. 7-én városunkban az első lépés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter kitűzte a nagykanizsai államilag segélyezett középső polgári fiu- és leányiskolák államosításának feltételeit; ezenkívül az iskolaszéknek a községi elemi iskolák számára építkezési segélyt célzó kérvényére is megjött a mi-

kijelentésben. Csendesén, bizonyos áhitattal kelt fel helyéről.

— Lássá a legkedvesebb emlékek, a legnagyobb fájdalom szülői. Furcsa is ez az élet. Ugy-e, anyácskám?

A kedves mama ott állt az ajtóban és egy kis bataszt kendőt szorított pilláihoz.

Vacsora után, fekete. Lassan parányi hullámocskák verődtek fel a kicsi csecsebec-e-findzásban, a cukor olvadozott. Néztem és a halk zűmmögésében valami mélységesen szomorú hangulat keríteti karjai közé. Kegyetlen hatalom a művészet. Sokat kíván, mindent. Nehéz próba, nagy szenvedés lépcsőjének mindenik foká, mely a magasba vezet. A lapsvihar szép, édes, bubáló zene, de elmulik. Miért veszi el csillogását a dicsőség, a halványuló emlékek csak a sivárság vörösait veszi. Az első ször homályos szemünk. A virág fonnyad, a szárad, a rozsdaszínű, széthullt, kiaszott levelekből nem tudjuk megmondani illatos rózsaszirm, vagy szúrós csalán volt-e valaha. Mi az eredmény? Pedig legtöbbször mindenüket odatették az oltár feicsapó lángjára.

Ime, itt is a boldog, szerettetelt, családi fészek enyhe levegője simogatja arcomat. Kik most együtt ülnek, meleg ragaszkodással függönek egymás lelkén és azokra gondolnak valamennyien a pillanatban, kiket az élet innen, e helyről kiragadt. Azok férfiak, erők. Egyik katonának készül, a másik előtt fényes, magas hivatal tartja nyitva kapuit. Hanem itt mellettem ül a finom

lelkű leány, művészi nagy álmok forrnak agyában. Fiait meg, nagyon fiatal, alig tizenkilenc tavasz mosolya virul nagy szemében. Ki láthat a jövő idők méhébe? Mit rejt ez a magában? Már egyszer kirepült és most rövid időre megpihenni jött a pelyhes lélekbe, hozzásimulni a kedves testvérekhez, aztán szállni megint messze, idegenbe, egy nagy köteleység terhével: *hódítani*.

Ez sikerülni fog mindenütt. A kit a mi pedáns, nehezen felmelegedő közönségünk ennyire megszeretett, az átgázolt már a tüszpróban.

Kocsiberregés, patkócsattanás hallatszott kívülről, ott szünt meg az ablak alatt.

Az aranyos Tribly odafutott a függöny mögé és kibamult a sötét, haragos utcára.

— *Mitődsőg kocsi, a grófnő előállott.*

Mindenki kacagott, több ízben megnevettem én is már e kiforgatott jelentést, de most nagyon nehezemre esett. Ez a választ jelentette.

Remegett a keze, a hogy benne pihent az enyémben.

— Mondja meg a kanizsaiaknak, hogy én... nagyon... nagyon szeretem őket...

Az utolsó két szó csak halványan folyt-le reszkető ajkairól, lezárta vedves szeméit...

Két percel később döbögött már a konfliktus. Visszanéztem még egyszer, a hófehér illatos orgonavirág ott volt az ablakban.

niszter válasza, mely az építkezési segélyt, ily segélyezési címnek hiányában nem eszközölheti, megállapítja azonban a miniszter azon feltételeket, melyek alatt a községi elemi iskolák államosítását megfontolás tárgyává fogja tenni.

Dr. Ruzsicska Kálmán, kir. tanácsos, tanfelügyelő, a minisztertől nyert megbízása folytán e hó 7-én városunkba érkezett, hogy a megfelelő tárgyalást megindítsa.

Vécsy Zsigmond, polgármester felkérésére az iskolaszék tartott elsőül értekezletet a két szobanforgó államosítás ügyében. Kir. tanfelügyelő megtette részletes előterjesztéseit s az iskolaszéki tagok élénk részvétele mellett három órai megbeszélés után addig érlelődött a dolog, hogy az iskolaszék álláspontja tüzetesebb javaslatok alakjában, a polgármester után fog a képviselőtestület elé kerülni.

Városunk egész társadalmá rendkívül érdeklődik enyegfontosságú ügy iránt, melyet minden stadiumában a legnagyobb figyelemmel fogunk kísérni, mert hiszen mindnyájan meg lehetünk győződve arról, hogy az államosítás keresztülvitele tanügyi s társadalmi tekintetben egyaránt áldást hoz városunkra s a tanügyi fejlesztés jövőjének oly perspektíváját nyújtja, mely mindnyájunk keblét a legélénkebb reménnyel s szinte bizalommal tölti be.

Székelly Gizella Ó-Budán Székely Gizella, a Szalkay-szintarsulat tagja, mivel nem juthatott egy neki megfelelő szerephez, elhagyja a társulatot. A neheztelő színésznő igen előnyös feltételek mellett kötött szerződést Fejér-Dezsoval, az ó budai Kisfaludy-színház igazgatójával, hol már a napokban fel fog lépni.

A király keresztfia a katolusor alatt. Köszögen lakik egy jámbor takácsmester, név szerint Freyler János, a ki arról nevezte, hogy éppen negyedszáz év gyermek boldog apja. Mikor a huszonötödik gyermek megszületett, a ki fia volt, elhatározta a házaspár, hogy keresztapának magát a királyt kéri fel. Ő felsége lényeg elfogadta a keresztapaságot és a keresztelést Űzkül gróf ezredes által képviseltette magát. A gyermek a keresztelésben Ferenc József Rudolf nevet kapott. Az idén történt azután hogy a király keresztfia sor alá került, mert hogy most 21 éves. A fiu kifejezte a mérték alatti, hogy tűzér akar lenni. Így történt azután, hogy Freyler Ferenc József Rudolfot besorozták tűzérnek.

A csendőrség szaporítása. Az ország közbiztonsága érdekében a belügyminiszter a honvédelmi miniszterrel egyetértőleg elhatározta a csendőrségnek nagyobb arányban való szaporítását. Nemcsak fontos állami érdekek követelik ezen tovább el nem halasztható szaporítások mielőlti loganatosítását, de szükségessé tették ezt a csendőrségi legénység igen terhes szolgálata viszonyai is. A csendőrség jelenlegi létszáma mellett ugyanis egy-egy csendőrré átlag 36 kilométer beপর্যazandó terület esik, igaz, hogy 13 kilométerrel kevesebb a mult évvel szemben, de a csendőrségi legénységre nézve ez a szolgálat is még mindig oly terhes, hogy annak megkönnyítéséről gondoskodni kellett, ez pedig csak a csendőrség gyors kiegészítésével, illetve szaporításával érhető el. A belügyminiszter a honvédelmi miniszterrel egyetértőleg ennél fogva a már is megkezdett új őrsök felállításával és ev folyamán 70 új csendőrtörzset fog felállítani és ezáltal a legénységi állományt 400 fővel fogja szaporítani, ami természetesen 2 új szárny és 4 szakaszcsoportok felállítását vonja maga után. Az ország közbiztonságának lehető teljes biztosítása szempontjából a 147 gyalog és 3 lovasőr-öt felemelik 268 gyalog- és 8 lovas-őrre, mináltal az eddigi 1056 főnyi csendőrség létszáma 800 cse fölé szaporodik.

Letartóztatott menyasszony. A csebenyi puastáról pár évvel ezelőt egy Kocsis Teréz nevű szegény leány került fel Budapestre. Elszegődött cselédnek s oda került Budara a Kriaxtina városba Zaborszky János heiteshez. Ugy látszik, hogy a leánynak jól ment dolga mert pár évi szolgálat után 700—800 lrt készpénzt szerzett össze, a mely összeggel hazautazott szüleihez. A sok penzre vonatkozólag azt híresztelte, hogy azt a lutrin nyerte. A pénzes leány természetesen kapós lett s a közeli legények valóóság hadjáratot indítottak a leány keze, vagy jobban mondva pénzéért. Végre is Szakály József lett a versenyben a győztes. Tegnap volt a menyegző. Sirt a hegedű, kurjongattak a legények, folyt a bor s vígan táncolt a szép menyasszony. Csakhamar vége szakadt azonban a mulatozásnak. Két detektiv lépett a szobába és letartóztatta a boldog menyasszonyt. Elvitték még az éjszaka folyamán Budapestre. A letartóztatásra az adott okot, hogy a leány a szerzett vagyont a hentesmester fiókjából emelte el. Természetesen ezek után vége volt a menyegzőnek. A véglegny ment jobbra, a szép menyasszony pedig a lóvárosi ügyészhez börtönébe.

A padlások réme. A mult hó folyamán nem kevesebb, mint tizenhárom padlást törtek fel, legtöbbet azonban fel sem kellett törni, mert egy is nyitva volt. Ezekről szarításra felterített lehnemű tündezett el, néhol éppen a legértékesebb, a legdrágább darabok. Az ismeretlen tolvaj mindig ki tudta számítani, hol jut a legjobb zsákmányhoz és mennyire boszankodtak a házbeliek, mikor a mángolás- és a vasaláshoz erősen neki készülő üres padlást találtak. A tömeges feljelentés szeglet ütött a rendőrség fejébe. Végre Bay György alkaptány erőyes nyomozás után kézrekerítette a padlásokvedelő tolvajt Zsidi Pál facér kéményseprő-inas szemelyében. Beidéztek Gál Dániel palinkás butikust és ennek feleségét: az orgazdákát. Egy hosszuzetekre való fehnemű volt a vizsgálat idején felhalmozva Bay alkaptány szobájában, a honnét ezt csakugyan szekéren kellett átszállítani a vizsgálóbíróhoz, hova Zsidi Pál urat is átkísérték.

„A gazember”. Megrágalmazni a hazát, melynek fia vagyunk, legközönőségesebb gaz lett. Egy ez a hazafülséssel. Bemocskolni a világ előtt hozzáférhetetlen magaslaton álló történelmi jellem becsületét és tisztességét, undorító ocsmányság, büntet, melyre a büntető törvénykönyv nem szabott kellőképpen szankciót. Zimándy Ignác törökbalinti plébános ocsmánya pszichológusa, melyvel Kossuth Lajos emlékezetét rakarta elhomályosítani a gloriát, felbőszítette az egész országot. — Legutóbb Vathy István és Hágá Antal lóvárosi hírlapírók a fenti címen egy röpiratot adtak ki Zimándy Ignác és fordítója Zelenyák Jánosnak „Kossuth Lajos a világtörténelem ítélszéké előtt” — című könyvére vonatkozólag. A röpirat bevezető s-rai ezek: „Zimándy Ignác törökbalinti plébános. Tehát fölkennt papja Krisztusnak. Tehát mint ilyennek, az emberszeretettel kell hirdetnie. Zimándy Ignác azonban embergyűlöletet hirdet. Egy könyvet adott ki. Ennek a könyvnek a címe: „Kossuth Lajos a világtörténelem ítélszéké előtt.” Ezt a könyvet kinyomták Budapestben, az Ur 1896-ik esztendejében a Szent-Gellért-nyomdában. Abban a nyomdában, a mit az emberszeretettel (tehát nem embergyűlölet) állíreli hoztak össze. A könyv, cirka hatvan ezer példányban nyomódott. Küldték a szelvérsza minden irányában. Csak a lóvárosi és vidéki sajtóhoz n-m. Persze, mert a könyv a néppárt égise alatt jelent meg. Annak a néppártnak égise aalt, melynek megalapítója strohmanok. Zarándy Gaspárokatt állit az esküdszék elé. — Most, mikor Zimándy könyve német nyelven is megjelent, mikor a lóvárosi sajtó odanyilatkozott hogy ennek az a jas munkának a lenyomását budapesti nyomdász nem teljesítette, — most, mikor csak a bécsi sajtó révén vesz tudomást a lóvárosi sajtó erről, akkor azt hiszi, hogy németszövegű kiadás Bécsben nyomódott: most mondjuk, ki kell jelentenünk, meg kell, hogy mondjuk, hogy a németszövegű kiadás is — a mit Zelenyák János ó-becsei plébános fordította — itt Budapestben, a szentek szentjében, akarjuk mondani, a Szent-Gellért nyomdában

úmozatott le. — Folytatolagasan ilyenek vannak még a röpiratban: „Valami undor, valami név nélküli utalat tojga el az ember lelket, mikor maga a néppártó Zimándy ámitásról beszélt. — „A liberalizmus nem védi az ényomott nép érdekeit... behatol a magánéletnek különösen rezervált területébe, átéli a családi szentély küszöbét, megrendszabályozza a magánélet minden lépését... stb.” — Jegyezzük meg, de igen jól jegyezzük, hogy ezt Zimándy Ignác volt orsz. képviselő írja. Bolond ember, a ki itt a lóváros meg nem látja. Mert valjón, ki lépte át a családi szentély küszöbét? a liberalizmus-e, vagy pedig a magán néppártnak nevező cigánybanda? A lefolyt választások alatt a szent keresztel kik hatoltak be éjfélnék utánna a családok tűzhejébe? Kik fanatizáltak a népet? Kik voltak azok a kik a kyöntató székben is szavazatokat gyűjtöttek? Azt hisszük, erre a feleletet bizvást megadhatja a legeslegutolsó szördolmányos élamított néppárti atyafi is. — Igen: kilátszik a lóváros. Zimándy könyve csak azért íródott, hogy az amugy is agyonbolondított népet 289 oldalon a liberalizmus ellen uszítsa. Avagy ha valaki eme címet adja könyvének: „Kossuth Lajos a világtörténelem ítélszéké előtt.” — nem e követelhetjük attól, hogy könyve A.-tól Z.-ig megmaradjon témája mellett? Igen, azért, mert az imádságos könyvek is manapság azért adódnak ki, hogy azokban ne az islet dicsérjük, ne őt kérjük, hanem a liberalizmust szidjuk mondván: Add meg Uram, a néppártnak az ő ítélt és ezítsed oh, oh én Uram, Istenem a liberalizmust. Tehát a cél megvan. A cél Zimándy: is az volt, a mi a többi néppárti korifeusknál. A fődél mellett a mellékél az volt, hogy Zimándy és Zelenyák, volt képviselők a néppárt híveit szaporítsák. Magyarán: az amugy is szellemileg megbutított tömeget, még jobban megbutítsák, hogy vakokká, süketekké tegyék s mint ilyenek, kaszát-kapát ragadjanak az „urak” ellen.

Nagy ékszerlopa. Reichenfeld Gyula helybeli lakereskedő lakásából ismeretlen tolvajok 500—600 lrt értékű különböző ékszerrel elloptak. Az ékszerek eltűnése nagyon is arra vall, hogy ezeket a házbán jól ismerős egyén követte el. Reichenfeld Gyuláné kedden délután meg kezei között tartotta az ékszeres dobozt, egy drága tülön függőt vett ki belőle. Másnap reggel, mikor egy mellűt akart feltűzni, a konzol fiókja, mely mindig zárva van, nyitva volt, az ékszerdoboz kiírítve, üresen állott benne. Azonnal jelentést tettek a rendőrségnek, de eddig még nincs semmi eredmény, mert a tolvaj semmi nyomot sem hagyott maga után.

Tömeges szerencsétlenség az országúton. Szorozásról hazatérő utjonok vérértől piros tegnap óta a pacsi országút egyik határolónének a környéke. Az utjonok — írja tudósítónk — kocsikon hajtattak tegnap hazafelé, Hahótra, a Pacsán tartott szorozásról. A kocsik egymással versenyeztek a Pakó István kocsija mindenáron elébe akart vágni az Orbán Bálint kocsijának, a melyen öreg emberek is ültek az utjonok között. A két kocsit gyors vágatás közben összeakadt és egy határoló őp mellett felborult. Össze vicsa szott tagokkal, vérző sebekből borítva kerültek el a földön a kocsiban ülők. A legszerencsétlenebbül egy öreg ember jár, a ki a határoló őpre esett, mialatt mellkasát bezúzta. A többieknek vagy a keze, vagy a lába törött el. Az öreg ember életben maradásához nincs remény.

A sánci mulatókért. Községünk e kedvenc kiránduló helye huszét hétfőn ismét megnyílik. Brinner Mihály jóhírű vendégös minden lehető alkövelet, hogy a nagyközönség igényeit kielégíttesse. Kitűnő halokról és jó konyháról gondoskodott: arai pedig a lehető legmérsékelttebbek.

Akinek nincs lámpája — szerez egyet. Bárminő módon, ahogyan csak lehet. Legálább így gondolkodott az a koldus asszony, ki a napokban behatolt a Kronaherecz-úca egyik lakásába és a folyosóról egy értékes lámpát el-emelt. A szobaleány azonnal észrevette, utána iramodott, el is vette lőle a — nagykendőjét, a koldusasszony pedig egész flegmával botorkált

tovább a lámpával. De alig volt ideje mellette az imádságos könyvből olvasni, mert a rendőrség elcsípte.

Hajójáratok a Balatonon. A huszvi ünnepek alkalmából a Balatonon ez évi ápril 9-től 12-ikéig közlön járatok lesznek Siófok és Balatonfüred között. A járatok menendirendje mind a négy napon a következő: Siófokról indul délelőtt 10 óra 45 perccor; Balatonfüredre érkezik délelőtt 11 óra 45 perccor; Balatonfüredről indul délután 3 óra 15 perccor, Siófokra érkezik délután 4 óra 15 perccor. A boglár-vértlőpöli vonalon pedig kiterjeszti a közlekedést a két ünnepnapon Badacsony állomásra is.

— **!!!** — A posta ilyenkor rendszerint meg hozza azokat a szűk borítékokat, a melyektől mi annyira irtóztunk. Rövid sorok, a címe való-mennyinek a napszavasok illu évszák: *Tavasza*. Ha végigolvassuk, azt hisszük, hogy december közepében élünk és odahuzódunk a fűtelten Meidinger mellé. Ezek az álneves poéták elroutják a mi legszebb hangulatainkat, rettegünk, szánk ha odatévednek az íróasztalra. Nincs tavasz. Az enyhe napszár, az ibolyaszínű ég, a rózsaszínű erujók, a világos toalettek, a lassan hullámozó szellő, a smaragdszínű fű mind mind hazudik, csak az utcáseprőnek van igaz. Nincs addig tavasz, míg a finom, fojtó port orrunk alá nem seprik az utcaközpérről. Ezek után jelenthetjük, hogy itt van a szép tavasz; tegnapelőtt sokan köhögtek már az utcán a portól. Söpörtek, azután fel is öntöztek, de kérdezzük az intézőktől: vajjon nem volna-e helyesebb ezt megfordítva cselekedni: előbb öntözni, azután söpörni. Sokan megkösözönek és sok nem éppen kedvező díszítőjelző benne maradna az emberek lelkében.

— **A vetések állásáról** a következők tudósításokat kaptuk: *Zala-Sat.-Gróth.* A bőséges tavaszi langyos esők után az őszi vetés általában igen jó színben van. A buza hiba nélkül telelt — most már színtelen bokrosodik, ugyszintén a rozs is. A tavaszi arpa igen szépen kikel; jó termésre lehet kilátás. A gyümölcsfák szépen rügyeznek, a batak és mandula fá virágzik. Az állatállomány jó huában van. Takarmányfélleiben nincs hiány. A munkás népek nagyrésze már szerződött aratásra és cséplésre, a munkások jók. — *Keszthely.* A tavaszi munkálatokkal serényen végeztek a vidéken. A gabonafélék s takarmány magvak elvetése már megtörtént s a mult heti kedvező időjárás következtében java részt ki is keltek. Az őszi vetések melyek a száraz tél folyamán az egerekől szenvedtek, a márciusi nedvességgel felüdültek. — A munkástörvényről közösiött nygyarúszatnak jó eredménye volt. A talusi lakosság kezd jobban megismerkedni az új renddel s élénken tárgyalják a törvény előnyeit s hátrányait. Egyáltalában nehezen megy a törvényben előírt köteleesség teljesítése, különösen a kis gazdák nem tudják föl-fogni, hogy minek is kell az aratókkal a jegyző előtt kötni a szerződést, mikor azt eddig egy pár szóval maguk is elvégezték. Azt tartják, hogy ezt a törvényt csak a szocialisták vidékére hozták.

— **A gazdasági köznevelés** figyelmét felhívjuk a Sípőcs istván pécsi gyógyszerész által labdacok alakban készített egérméregre, mely bizonyos ki-pisztorítja az elszaporodott mezei egereket. Több év óta számos uradalom, gazdaság, község a legjobb sikerrel használja. Egy postacsomagot (circa 5 kr.) 3 írtért, 100 kgrót 45 írtért küld *Sípőcs István* gyógyszerész Pécseni. Hiteles tapasztalatok szerint egy holdat 1—2 kgr. (10—20 ezer labdac) okvetlen kipuszti.

CSARNOK

A halhatatlanság és az én barátom.

Írja: *Konrády Gyula.*

Asszonyom! On sokat olvas és sokat tud; ismeri a világ irodalmát; nincsen olyan irodalmi és művészeti esemény, melyről tudomás nem eszne. Ismeri korunk tudományos törekvéseit és műirányait. Ön nem pusztán egyszerű impressionista, kinek fogékony lelkében eszmék és irányok visszaturkóznak, hanem önállóan gondolkozik, eszményeket alkot, fölismeri a burkolt célnat, látja a hanyatlás (décadence) és az új irány (nouveau jeu) irodalmának és művészetének örvényeit, melyek megsemmisüléssel fenyegetik a vergődő szívek halhatatlan eszményeit, az emberiség örök ideáit. Emlékeznek csak vissza,

midőn Sudermann irodalmi jelentőségéről beszélgettünk. Együtt olvastuk és élveztük öt, kinek műveiben a lüangelme izzó vérmérséklete lobog. Mennyire megegyeztünk abban, hogy a színházi tudósítók, a hivatalos és nem hivatalos bírálók meghamisítják az olvasó közönség ítéletét, művészi-történelmi hazugságot terjesztenek, tudatlanok és igaztalanok. A hanyatlás irodalma a ti-zis erkölcsök nevében tiltakozik Sudermann erkölcsi felfogása ellen, pedig benne a naturalizmus és valóságismerés törekvése az eszményelvűség csiráit ki nem ölte. Ma is emlékezem arról az élvezetes estéről, midőn társalgó termébe együtt barátait és mi hosszú időn át egyik fülkében a symbolismusáról csevegöttünk abból az alkalomból, hogy nem régiben a fővárosban a képtárlaton együtt néztük „Az emberiség sorsa” című symbolismusos festményt. Élvezettel hallgattam, mikor Mascognit Leoncavallóval összehasonlítta és az én műbecslésemhez, séptani fejtegetéseimből zeneiből megjegyzéseket fűzött hangjainak azon édes csillogó-ével, mely most is tülembe cseng, mint Poë Edgárnál együtt olvastuk.

A szepművészet és az irodalom kérdései azonban elfeledtettek velünk a fontosabb problémákat, az örökkelvalóság kérdéseit.

Az életem vanak problémái, — mondja Boldizsár Ben-Hurnak Wallace mesterművében; — és vannak emberek, kik azok megoldásának próbálgatásával töltik idejüket; de mik ök a túlvilág problémáival, szemben? Olvassa csak figyelemmel ezt a részletet Ben Hurból, a világ-irodalom e bájos Krisztus-regényéből, melyet csak nem régen épen az én ajánlatomra rendeztek meg!

Igaz! — mondá ő szeretőre melő kedvezéssel — az Ön ajkairól, li jól ismeri a modern irodalmat és mindazt figyelemmel kíséri, a mit a művészek és szepművészet létesítenek, ezen unalmas kérdések sem nélkülözhetik az érdekeséget! No de! megvalom Önnek k. Barátom, ezen kérdések fölött nem igen szoktam töprengeni. A modern élet annyira lefoglajja időnkét és összes teheségeinket: a modern írók annyira ingatszok ezen kérdések szabatos fölállításában; annyira határozatlanok; annyi tiltakozatos fölhajrált borítanak a bölcselet nagy problémái fölő, oly képletes és szeszélyes színező és szemképrasztató művészközei (technikája) mesterfogaásaival homályosítják el a valódságot, mint a cinquecento mesterei a festmény tárgyat; a szellemi és lelki problémákat oly eharikus láthatatlan parányokká bigitják, hogy a kétély magvai kicsarúznak szíveink földjébe. Épen az Ön mondása szerint a nő elméje tükör, mely csak benyomásokat tükröztet vissza; az asszony lelke oly érzékeny idegzető (sensitiv), hogy a behatások érintéseinek fölőellen ílléseit alatt álli. Mi korunk asszonyai imádkozunk, mert es lelkünk állandó szüligélete; erre tanított edes anyánk: ezt gyakoroltuk a zárdában. Jól esik nekünk; élvezzük a szívünk áradását, az Istennel való bizalmas beszélgetés áhrándját, a Boldogságos Szűz misztikáját... De nem vagyunk bizonyosak a lélek halhatatlansága fölől sem.

Nézzé asszonyom! Szívünk minden dobbanás e boldogság után való sóvárgás. Lelkünknek állandó örök és kielégíthetetlen szükséglete. Mint a lábteleg forgatja ágyáknaként! Majd itt, majd ott keres megnyugvást és enyhülést: az emberiség is ősi-kergeti a boldogságot; majd itt, majd amott hajtja le a küzdőlemben megvérzett homlokát. A lax egyre győrtli és nyugtalan törvőz eszelleme. S még ha minden reményünk elveszett, minden áhrándunk, minden alunk aszófoszlott, és cserbe hagyunk őszes szerelmeink, akkor is boldogság után epedünk. Lemondani mindenről lehet, de a boldogság vágyát szívünkkel kiirtani nem tudjuk. A világ örömeiről való lemondásban, a magány pusztaságában, a misztikus Istennel való egyesülésben, a zárda falai közt, a remetelakban, az önsanyargatásban is lelkünk vágya, szívünk tartalma, magányunk, lemondásunk, önsanyargatásunk és Istenbe való merűesünk lélekani alapja es. S akkor sem mondhatunk le róla, midőn már-már elakadt a szívnek az a kis patakja, melyet ki nem pótolhat oceánja vérnek. Midőn gyermekkorunk üde ártatlanságában a virágos réten csobogó patak partján hímes lepéké után futkosunk, boldogok öhejtöttünk lenni. És a boldogságot hajszoljuk még akkor is, midőn tarkonyavál vagy eszűsűrtökkel gyermekkorunknak ártatlan örömeit és ifjkorunk szerelmét lejátek föl újra boldog visszaemlékezésével az élet akonyán. Ezért halmoz kincseket kincsekre a

bankár; ezért kutat éjjel nappal íróasztala előtt vagy vegykonyhájában a tudós; ezért rajongunk ifjatorunk első felhevülésében; erre törünk a férfior küdelmére és bajvivásai közt; ezért vonulunk vissza és alkotjuk meg a család fészket, hol elhelyezhessük a nőt és a gyermekot. Ezt hajszolja a világ az élet vasárhelyén, az országban, a színházakban, mulató helyeken, a kártyasztalnál, és a turfon a mondaine élvezetek versenyfutásában. A boldogság akarja megrendadni a szeretes szűk sarkjában.

De hátha e vágyunk nem felel meg a valódság? Látha csupa álombólvevés, és a boldogságunk kába álma hiába győz? Hátha nincs kioldatlan? Az ember tán Longfellow ifjához hasonló, ki az élet örvényei között sziszirt-sziszirtre hág... Es sehhol megnyugvást nem talál! Egy hang fölton azt susogja: feljebb! excelsior!

Igen! excelsior! Nem lehet föl a boldogság a földör, csupán a vágyakozás, a lelkesedés a boldogság után. Madach Adámja végig küzd az emberiség történelmet és ma a mult, sem a jövőndő akultatáiban fel nem leli a boldogságot. Faust és Manfred az egyen typusát képviselik az emberiségben. Es Faust sem a ládában sem a gyönyörűségben, Manfred a megsemmisülés vágyában föl nem leli. Csak az Ur szavában van vigasztalás, mely az emberiséget a kétségbeeséstől visszatarlja: „Ember! küzdj és bízza bizá!!”

De hátha megsemmisülök? Tán a Buddha Nirvánája, a Hartmann bádatlanus boldogít?

Byron Kainját egyidőre felvidítja biborajkkal mosolygó kisérede. De azután őszes akarja színi fejét, mert a nyomornak csiráját hordozza magában milliók számára.

De hisz a megsemmisülés súrnyszerű gondolat Hamlet bölcselekedő nagy lelke és elmékező eszelleme, tragikus lény eléggé ösprendeketi a lét-vagy nem-lét kérdése fölött. A megsemmisülés gondolatába bele nem nyugodhatott.

Elhagyni mindent, mivel bíránk; elhagyni mindenkit, kit szeretünk! Es soha többé vissza nem nyerni! Hasztalan törekedünk a jó, szép és igaz után? Az volna bennünk épen áhránd, kába semmiség, mi a legsebbe, a legnevessebb? Hasztalan szdjítjük a halhatatlanságot és vágyunk az örökkévaló után? Kába törekvés lenne minden anyagi és eszellemi munka, a legmélyebb és kioldhatatlanabb érzelem, a legtenesebb és legmagasabbban szárnyaló eszeme és gondolat...? Hat akkor miért vész az eszmény hátára a végtelenség? Miért valják írók és tudósok, hogy tolluk vagy eszejük alkotja legnagyobb remekait csak füres árnyékok elképzelt eszményvilágba képez? Rafűöl hány Madonnát festett, mivel egyetlen képben eszményének megvalósítását nem remélhetke! Virgil írba akarja vágni Aeneidét, Apelles sahajtja eszejét. Mikor eszel a nyomomorult asszonyammal még annak szádrészét sem tudtam visszadni, mondó egy híres festő, a mit érezek. Ektőszóm, hogy az egészben legsebbe az volt a mit el nem mondtam! Ennek a gondolata üldözi a milleniumra hazatérő Munkácsi, száradunknak tán legnagyobb érzelmait rajzolám író-asztalom előtt, vagy a szószéken, mivel közelebb vélttem magam célombok, annál távolabb húzódtól tölem. Emeszt a győzelem, — mondja a költő —

A földet végtelen remény hatotta át
Szemem önkénteien
Az égbe emelt rovár pillanatát!

De lehetséges, hogy sohasem érünk az öhajtott réparitá? Ha meghalunk, a semmiség tengérája es nekünk buállamirt? De akkor nem boldogabb-e. Asszonyom, a mező vadvirága, az utcan heverő ködaráb? Nekik legabb nincsenek vágyaik, reményeik. Nincsen örömeik. De nem is érzik azt, mit tesz szenvedni és élni és megsemmisülni... Asszonyom, Ön hisz Istenben, ki az ön lelkét oly finomnak, szellemet oly sokoldalúnak, egész lényét oly bájosnak alkotja. Képzelhetke, hogy es a jószág Isten szivtelon szarnok, ki csak győrtődeire, sisphuzi küade-mekre, prometeusai kintá teremtette volna azt a nemes gyöngéd és kikutathatlan emberi szívet? Lebet-e Isten egy Tamerán, vagy egy Nero, ki gyönyörűséget leli az ember kinyájában? Oh nem! Isten végtelenül jó és gyöngéd, ki szereti az emberi szívet. Hisz ha nem szeretné, minek teremtette volna? Nem szereti-e az anya leányát, az anya fiát, a művész művét? Szereti a lelkis, — írja egy nagy francia író —, szeretőből teremtette azokat; mert

különbön miért teremtette volna őket. Husz harminc évig áldja, óvja, élleti, szereti és szentül egyszerre megemmesíti őket? Vajjon, milyen Isten volna? És ha azí mondjátok: teremtési foghatatlan, azzal a szándékkal, hogy semmiféle szüntelen, valjón mily bölcsesség, mily tökély nyilvánítna ebben!... Istennék nagy művészetet, tehát csupa kezdet, kisélet, választ volna minden! Semmi teljes, semmi bevágyt! Hangverseny, melyben csak az előjátékot hallgatjuk... Dráma, mely otromban folyik és borzalomban leli végét! Ez lehetetlen!

Az Őn szavai, mondá az én művelt lelki barátom és mélyesges szívből szemem át a meghatottság könnyei csillogtak megindítanak és olyan nézőpontokra helyeznek, a miyennekről az én modern íróimnak nincs fogalmuk. De hát mit szól az élet nagy aránytalanságához, kíméletlen létért való küzdelmeihez, melyben bukik a gyenge és győz az erős, az élet igazságjaitól megbotránkoztató szörnyűségekhez? A becsületesség koplál és éhen vesz; a becsületlen diadalt arat és bővelkedik. A becsületlen ember szeméből vérkönnék hullanak, mert a jog, az igazság és az isteni törvény szavára hallgat, míg az üldözött gunyt úz az erényes bolondból és nevetsi a becsületlen élet balgatagságát. Becsületlen, de ostoba, szokták mondani. Hisz elég bőven kamatozik a rablás és az uszora révén gyűjtött kincs! Hisz a pénz mindenre látolt veli! A mammon előtt tódra borul a világ. A pénznek legendáját, megírták Zola, Justh és Ouida.

Igaz van asszonyom! Az élet aránytalan és igaztalan, a létért való küzdelemben, a hatalom igyekeletében, mint Nietzsche mondaná, az erősebb elnyomja a gyengét.

...Tragikus az élet képe, és fájdalom közt születnek az erény gyöngyöi. De kérdöm, Isten lehet-e olyan szivtelen szarnok ki gyönyörűségét leli abban, hogy az embert, ezt a szegényt lértet összetörje? A szívnek az érzékeny, a türekeny és finom idegült szívnek teremtő Istene jutalom nélkül odadobhatja az élet késének, a fájdalomnak ezt az érzékeny, gyengéd emberi szívet! Cél és részvét nélkül gyönyörködhet-e azon, mint irigykednek, vitatkoznak és öldöklök egymás a világrendszere hangyabolyában a kétlábu bogárkák, az emberek?

Az igazságos Isten nem jutalmazná meg azokat, kiket semmi csapás, semmi kín, semmiféle szenvedés és gyötrelmek szeretőerő nem tudott eltanorítani? Azt hiszi, hogy az övegyek, árva és szenvedők könnyei, szent Mónikának és az anyának imáit és vércseppeit nem jyhók ösze aranycsészékben és nem viszik Isten trónja elé az angyalok? Vajjon nincs, ki megismerlájja az elnyomott sóhajokat, a lemondás és szeretet áldozatait, hősiere erényeit, melyeket nem ismer jól a világ és nem jegyez jól a történelem?

Ha tehát az élet igaztalan és tény, hogy a történelmi világrendben sokszor szenved az erény és diadalmaszkodik a bűn, kell lenni étnek a siron tal, kell lenni örökkévalóságoknak, a hol hatalmas nyere az erény és bűnhődik a gonosz. Ezt az erőt a királybergi bölcs (Kant) is elfogadta, holott lángelméje összes erejét arra fordította, hogy az Isten léti bizonyító erveit erejét megemmesítse. Miért is követelünk az élet művészi ábrázolásában, a drámban igazságszolgáltatást? Ha nincs erkölcsi igazságszolgáltatás, csakonik szépségeti gyönyörünk. A szép, jó és igaz a létezés, a valóság világában elváthatatlan íkertervérek, az élet egységének elvont elemei.

Szép, szép, k. Barátom: veti ellenembe szeretetre méltó barátom. De hátha a boldogság után való vágyódásunk tehetetlenségünknek sárirákosó jászava; hátha törekvünk az igaz, a szép és a jó, a tökéleteség, az eszmény után csupán tulifonmolt, tuhévílekeny képződdő elment unalma; hátha nem egyéb, mint a megemmisülés irtozata, tulajdonképen pedig az élethez és leveihez való ragaszkodás állati ösztöne, az élni és szeretni vágyó ifjúág gyávasága, mely a testi életkorral fogy és az élet alkonyán a halálnak és a szabadságunk vágyára váltódik ki?! Hátha az isteni jogágra és igazságszolgáltatásra való hivatkozás csak korlátatlanságunkról tanuszkodik és vakmerőségünkön bizonyítja, mint kik a végtelent is véges elmével mérjük, Istennék gondolatait a mi szűkkörű felgatóunk keretébe illesztjük? Gyarló értelmünk sajájával a behatlatlan és felfoghatatlan végtelennék tengerére bocsátkozunk és azt hisszük, hogy mélységét ki-

kutathatjuk... A pygmaeus agaskodik és vakmerően Jupiter vallait akarja rázni az Olimpuson. Kímérte Isten a tudás határait és elfodte előlünk Istenségé tittakat.

Am tegyük föl, hogy igaz van Asszonyom! De akkor csodásan megnöve, mint á nap alkonyatán az árnyék, mered-elem a talány! Akkor a megmagyarákhatatlan a csodás szerével cserélem fel. A halhatatlanság eszméjét nem tudam kimagyarázni; most pedig azt kell állítanom, hogy eléggé ok nélkül csodás és felfoghatatlan módon jutott az emberiség szívébe. Fejtse meg akkor Asszonyom, mi uton-módon juthatott az emberiség a halhatatlanság gondolathoz? Hogyan merde reményleni, hogyan tudta kimondani, ha nem a lélek mélyén gyökerezik, hol az emberi lélek akarva nem akarva találkozik Alkotójával és megleli Őt. Az Isten ihlette az erberi szívet, az ő sugallata teremté meg a halhatatlanság gondolatát. Isten törvényei és a szív törvényei találkoznak. Az emberiség fenkőlt eszméi, halhatatlan ideáljai, sőt magának a halhatatlanságnak eszméje az emberi lélek legmélyebb rétegeiben vertek szétéphetetlen kiirthatatlan gyökereket. A Leibnitz gondolata, hogy a lélek és a test létele előre megszabtott őszahang törvénye szerint működik, itt megvalósult. Isten ugy alkotta az emberi lelket, hogy Istennék és az embéri szívnek vágyai találkozzanak. Isten szeretettel vonzódik az embéri lélekhez; a szív vágyik, lelkendezik Isten után. Az Alkotó törvénye és elrendezést, őszahangzó létektana ez. Csodálatos harmónia. (Praestabilita harmónia.) Kába álom, htu györődés nem lehet. Mélyen kell gyökereznü az embéri lélekben, midőn semmi ki nem írthatta: sem szenvedés, sem a küzdelem, sem a kiabrándulás, sem a katasztrófák. Valóságos lelki szükséglet, lélektani törvény, a természet törvénye, tehát Isten jóságos kezének alkotása. Isten nem csalhat, és a mit törvény erejével ruházott fel, az tény és nem szeszélyes képelet.

Sőt többet mondok, Asszonyom, egyenesen lehetetlen volna, hogy az embéri képzelőtehetőség vagy értelem a halhatatlanság gondolatát önmagerejéből kitalálja, megfogalmazza. Az ember az érzékiekkel, a külső tapasztalattól, a világrend tüneményeinék látásából és felfogásából emelkedik az eszmék magaslatára. De hisz minden, mit maguk körül látunk benső világtunkban és a természet külső rendjében, a változást, a mulandóságot, a hervadást és lijomhullást juttatja esztinkbe. Igaz van Bőrnének: Semmi sem állandóbb, mint a változás és biztosabb, mint a halál. A sasok és az oroszánok elmulnak. A gránit szirtet és kneiszt-hegy oportozatokat megőrli az idő vasfoga. Az évezredek ölgyeket kicavarja a tomboló vihar. Hol az előti a tenger habjai rugtak és mormoltak hullámszerűen, most sivár homokpusztek kerülnek el; virázó városok helyén feneketlen hullámok torlódnak. Pompéji és Herkulanum kiasott köveiről felénk kiált a rájok végettöközöt: Ecce po teri! vestra res agitur! Utódo, a ti sorstokrol van szó. — Mulnak az örömfők, változnak az érzelmek, enyhüdnek a szenvedések és új sebek fakadnak a lélek/fájdalom testén. Elődoink sárhalmi felett járunk, és a porló csoportjaink felett tognak sárirákosni utódaink. Maga a földgömb is — mondják a természetűdösök — ki fog húlni, egyensúlyba tér az erők egyeteme, megszűnik a mozgás, megmérvedik az értelem, kifogy az élet és a gondolat... Szóval mindenütt változás, mindenütt a halál képe lebeg. És mi mégis halhatatlannoknak hisszük és valljuk magunkat. A gondolkozásnak törvényei vannak, melyek állandóak és kikerülhetetlenek. Ezen törvényeket a halhatatlanság gondolata sem kerülheti ki és ki nem jatszhatja. A mulandóság és a halandóság állandó tapasztalata és a halhatatlanság eszméje őszesegezhetetlenek, ha nem Isten oltotta a szívbe, ha nem felet meg neki a valóság.

Belőtom kedves barátom! — mondja a hájos háziasszony, miálalt egy illatos havannával kínál — az emberiség közmeggyöződése ez. A bárbar népek örök vadászairól és a legyözött ellenség szorgaságáról álmodoznak; az egyiptomi lélek-vándorlásban hisz és gulákat, obeliszketemel; a római és görög világrendet Tantalus, Ixion és Sisyphus kínjairól és a Cha on ezeréről regél; a mohamedán Walhalla-t reuel és érzék gyönyöröket vár a tulvilagtól.

Igen! vágtam közé — az ó-kor bölcsői: Sokrates, Plató, Arisztoteles és Cicero, a keresztény lángelmék: Ágoston, az Ttamá, Dante, Racine, Descartes és Leibniz — szóval mind

erről beszélnék. Erre esküszik néhány hitetlen kivételével az egész világ. E nagyserű általános ténytel szemben az egyekes tagadása mit ér? A kételkedés nyugtalan zavara, nyomorult kétségbeesése nem ismer határozott rendszert; tagad, haboz és kételkedik és miként Judás, a megemmisülés gondolathatán keres enyhülést. Mit ér a megemmisülés vágya, a nirvána, mely a legtöbb esetben csak hazugság és önmítia, melylyel legtöbb esetben úgy jár az ember, mint a régi görög mesében a teher alatt görnyedő öreg és a halál? — A lángelmékben és az emberiség közmeggyöződésében Istennék itélete, Isten akaratá szót hozzánk. Ki megveti, elszakította magát az ész és a szív legtöbb törvényétől. És ennek meg van a maga hosszuló nemzése a szív és az értelem világában egyaránt. Ki a fizikai világrend törvényeit megsérti, megemmisül. Ki az erkölcsi és szellemi világrend természetjeit sérti meg, az is megemmisül, megemmisül pedig értelmileg vagy erkölcsileg. A kundiáló fényes vigan lobogott; az én szellemes barátom kifejező szép szemében a halhatatlan lélek ihletett fénye tündöklött. Miért szíve vágyott és nyugtalanzkodott, értelemében megvilágosodott. Az érzések, a szív és a gondolatok; a sejtítés, a vágy és a tudás találkoznak. Iróasztala'n Bourget legujabb kötetét pillanttam meg, a bűnösök, a szerelmekes író gyöntatóját. Nos asszonyom! kérdem — az Ő analista regényírója, a századvég szerelmekes és galans bűneinek bűves hájos korcsolója, nem beszél a lélek halhatatlanságáról, mely vigaszt nyujt a szenvedőknek, a megterőknek?!

Dumas erkölcs-tani álláspontot szigoruan itéli, erkölcsi tisztaságot és javulást követelt, de önmagára utalja az embert. Bourget a templom ajtajára, a halhatatlanságba való hitre mutat és a megterésre utal. A kétely föld felé húzza az ember, a hit fölemel; a vallástalanság elernyesztí az élet sebeit, a föld feletti igazságban való bizalom begyógyítja. Minden tudományunk és minden sikerünk a századrészt sem eri fel a veszteségnek, hogy kihalt belőlünk annak a rejtelmes kapcsolnak az érzése, a mely a látható mindenséget őszefűzi a láthatatlan világgal, a földfeletti hatalmat belevonja a lét küzdelmeibe, megismerteti gyöngségünkkel, de meg is vigasztal. Az ember boldogsága megköveteli, hogy oda forduljon, a hová ősei, és a vallás ígéiben keresen orvoslást szenvedéseire. És ez a századvégi írónak eszmemenete... A naturalizmus halálkölki. Az írodalom, a művészet veszek. Ez őszegyűtöttem a dokumentumait. Hiszek a feltámadásban, hiszek a megterésben.

Bejötek a ház családi asztelyének pihető kis galambjai, az édes gyermekek... Nem, a szeretet nem halhat meg örökké... kóporsóból is kikél és eget kér, a lélek halhatatlan... mondja az én szellemes barátom... mi közben gyermekei aszöke anygylaljeit simogat és lilium tisztaságu lelküt érintése alatt könyök csillognak szemében.

Későre jár az idő. Jó éjszakát! Asszonyom! Jó éjt! Kedves Barátom! A föld feletti transzcendens problémák mélyebben érdekelnek, mint a földiek. A legközelebbi visontlatásra!

Szerkesztői Üzenetek.

J. K. Kár önének bukkolodni, az lly ruha elárulja mindjék ki rejthetk alatta, ismernek szép munk, nagyon ismernek.
E. O. Kár volna mindent alyirászomágon hossz. B. ismertek könnyen, kirol szól a nóta. Mi gyönyörködnek és mulattunk is rajta. Kaldón mást, szivesen köszölök, ha jó.
V. T. Hogy miért mondjátok azt így, kérdése meg a tanácsját, nekünk nincs időnk hossz, hogy az llyeszekkel kiboldjunk.

NYILTÉR.

Assé rovatan közlöttökert nem vállal felelősséget a szerk.

Nyerssellyem-baszteruha 8 fnt 65 krtól

42 fnt 75 krtól teljes öltönyhöz való kelmé — Tussore é Shantung-Pangé sz, valamint fekete és szines Henneberg-sellyem 45 krtól 14 fnt 65 krtól méterenként — a legújastan-abb szőve, miné és mintázatban. Privát-fogyasókknak postaférek — vámsmentesen, valamint háshoz szállítva, — mutatunk pedig postafordultával küldesnek

HENNEBERG G. selyemgyárai

(és. és kir. udvari szállító) Békéshabon.

(8) Magyar levelezés. Számba közzeser levéltárgy ragasztandó.

MÉHES mely 9 Dzierzon és 1 szalmafonatu kaptárból áll, 40 frtért eladé.
Megtéríthető Nagy-Kanizsán Günsberger Ödön ur házában. (Magyar-utca.)

Hirdetések:

209/1898. s.ám.

127-1.

148/1898.

130-1.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagykanizsai kir. járásbírósnak 1898. évi 2663 p. számú végzése következtében Faics Lajos nagykanizsai ügyvéd által képviselt Malek György kiskanizsai lakos javára, Nink Janos langvizi lakos ellen 75 frt s. jár. erejeig 1898. évi március hó 10-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 340 frtra becsült 2 ló, 1 csikó és 1 tinóból álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a nagykanizsai kir. járásbírósnak 3997/1898. számú végzése folytán 75 frt tőkekövetelés, ennek 1893. évi december hó 3. napjától járó 8%, kamatai és eddig összesen 88 frt 78 krban bírólág már megállapított költségek erejeig Langvizen a helyszínen leendő esközlésére

1898. évi április hó 15. napjának délelőlt 9 órája

határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Nagy Kanizsán, 1898. április hó 1. napján.

MAXIMOVITS GYÖRGY
kir. bírósági végrehajtó.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagykanizsai kir. járásbírósnak 1898. évi 121 sz. végzése következtében Dr. Fürst Győző pécsi ügyvéd által képviselt Prager Samu pécsi szabó cég javára Krausz Ignátz nagykanizsai lakos ellen 22 frt s. jár. erejeig 1898. évi január hó 17-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 352 frtra becsült 2 ló, 1 csikó és 1 tinóból álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a nagykanizsai kir. járásbírósnak 835/98. sz. végzése folytán 22 frt tőkekövetelés, ennek 1897. évi november hó 1. napjától járó 5%, kamatai és eddig összesen 19 frt 30 krban bírólág már megállapított költségek erejeig Nagy Kanizsán a helyszínen leendő esközlésére

1898. évi április hó 21. napjának d. n. 2 órája

határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1898. évi április hó 7-én.

MAXIMOVITS GYÖRGY
kir. bír. végrehajtó.

Alapítástól 1841. évben.

A pesti magyar kereskedelmi bank váltó-üzlete.

Alapítók: **BUDAPEST**
15 millió forint. V. Derettya-utca 1. Tartalék-alap: 11 millió forint.

elad a II. k. sorsjáték I. ső osztályára érvényes

Magy. osztályosjegyet
1/1 6 frt, 1/2 8 frt, 1/4 frt 1.50, 1/8 75 kr.
a pénz beküldése, vagy utánvétel mellett.

Minden vásárló megkapja a hivatalos terv. zse. e.
Az ezen intézetnél vásárolt sorsjegyek a bank költségjével csanak ellátva.

A megrendelések postafordultával kérének, mert a kizsolat máris fogytán van. 122 1-5

Köztudomású, hogy az első sorsjátékmal a leg- több 16- és melléknyeremény az ezen intézetnél vásárolt sorsjegyekre esett.

Laptulajdonos és kiadó:
FISCHEL FÜLÖP.

KLYTHIA a bőr ápolására
szépitésére és finomítására

Legelőkelőbb öltözéki, haj és társalgó PUDER.
Fehér, rózsaszín, és sárga

vegyileg analizált és ajánlja: Dr. Pohl J. J. Cs. Kir. tanár által Nécsben.
Ellenemző levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve vannak. 6

Egy doboz ára: 1 forint 20 krajcár.

Utánvétellel vagy az öszazeg előleget beküldése után küldetik.

TAUSSIG GOTTLIEB

Átskir. udvari tolltőke-üzempan és illatszere-gyár Nécsben.
Főraktár: BÉCS, L. Wollzeile 3.

Kapható a legtöbb illatszere- gyógyszerkereskedésben és gyógyszerertárban. N.-Kanizsán: Alt és Böhm, Keleti H. Mór és Kreiner Gyula cégeknél.

Richter-tete Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves hásszer ellentáll az idő megpróbáltatásnak, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító beörszölésésként alkalmaztatik kászvényos, oszdnál, tagazagatásnál és meghűléseknél és az orvosok által beörszölésére is mindig gyakrabban rendelotik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment sinevésis alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszere hárszer, melynek egy hártartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegkontéi árban majdnem minden gyógyszerertárban kizsletben van; főraktár: Török József gyógyszerertárnál Budapestben. Hárszárás alkalmával igen óvatossak legyünk, mert több kisebbértékű utánzat van forgalomban. Ki sem akar megkárosodni, az minden egyes üveget "Horgony" védjegy és Richter öszjegyzés nélkül mint nem valódi utánzat visszaz.

RICHTER F. AD. és társa, az. és kir. udvari szállítás. RUDOLFTART.

Csak fiatal embereket

érdekelhet tudni, hogy a párisi Dr. BOITON Injeotio Orientál

már néhány napi használat után elmulasztja még a leggrább bánalmakat is; főlölegesen tohát szantál olaj vagy copalva balzsammal kizsletotni, mert ezek csak a gyomrot rontják és a bajt nem gyógyítják meg.

1 üveg Boiton Injeotio ára 1 forint.

Magyarországi főraktár:
ZOLTÁN BÉLA gyógyszerertára BUDAPEST,
V. Nagytörvén-utca 23. (Széchenyi-tér sarkán.)

Kapható minden nagyobb gyógyszerertárban.
324/325 Postal megrendelések címe:
Koltán gyógyszerertár Budapest
Főraktár Nagy-Kanizsán:
Práger Béla gyógyszerertárban.

Mily elkerülhetetlenül szükséges a szőlők permetezése az elmúlt évadban bizonyult be midőn caakis a permetezett szőlők nem mentek tönkre, Ennek elérhető-sére legjobbnak bizonyult **Mayfarth Ph. és társa** öszabadalmazotto önműködő „SYPHONIA” szőlővessző és növénypermetezője, mely az oldatot szivattyuzás nélkül önműködően a növényekre permetezi.

Ezen permetezőkhől már sok ezer van használatban és számos dícsereő bizonyítvány mutatja kitűnő voltát valamennyi egyéb rendszerrel szemben. 1-10

Ábra és leírás rendelkezésre áll

MAYFARTH PH. és társánál mezőgazdasági gépgyárak, különlegességi gyár borsajtok és gyümölcs-értékesítési gépek részére.
Bécs, H/1, Taborstrasse 76. szám.
Kzjegyzékek és számos ellenemző levél ingyen. — Kzprizetők és immeteladók kívánatosak.

Igen alkalmas az utazásokon. — Rövid használat után nélkülözhetlen.

Egészségügyi hatóságtól megvizsgálva.

(Bizonyítvány kelt Bécsben, 1887. jul. 3-án)

Sage's Kalodont ja

legjobb és legolcsóbb

Fogtisztító-szert

A száj kiüblítése csupán fog vagy szájvizel nem elégséges a fogak tisztítására. Ehhez felette szükséges valamiféle fogtisztítószert használna.

Mindeutit kapható.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági gépgyárosok

BUDAPEST, Váci-körút 63. sz.

Állít a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek, egész 12 lóerőig, szalma-kasszások, továbbá járgány-céplőgépek, hordó-céplők, tisztító-rosták, konkolyosok, kasszáló- és aratógépek, szénagyűjtők.

Legjobb sorrotógépek, boronák, szeszkavágók, répvágók, kukorica-morsolók, daráló, őrlő-malmok, egytemes szeszkék, két- és háromvasúthékek és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékkel mindenre ingyen és bérmentes küldetnek.

Önműködő permetező vörösrézből.

A szőlők és ültetvények permetezésére elismert legjobb készülék a szabadalmazott légnomással önműködő

„HERCULES“ permetező

mely

Brüök A. szab. Bpest, VI. Teréz-körút 2. sz.

Uffelt és egyszerűített szerkezet.

Nagy munkaképességével fogva répa permetezéshez sikerrel használható.

A vörösréz kanna feneke kímélés céljából a kezelő munka által is egyszerűen kinyitható. Árjegyzék legyen és bérmentes.

Minden szőlőültetvény sőt állattenyésztésnél is alkalmas a foyadékat az állattenyésztésre.

Ezen legkíméletesebb munkája mellett a legkisebb költségekben bánt az anyaggal, mivel ugyanezen mennyiséget sokkal nagyobb területen osztja szét, mint bármely más permetező.

Visszonteladónak nagy árendédmény.

Vidéki ügynököket magas jutalék mellett keresek.

1-6

1,000,000 Korona

Egy millió

nyerhető.

A 2-ik magy. kir. szabad. osztálysorsjáték.

50.000 nyereségének jegyzéke.

A játéktörv. 9 §. szerint a legnagyobb nyeresemény

1.000.000 Korona.

A nyeresemények következtében vannak beosztva.

Nyeresemények:	Korona:
1 db.	600.000
1.	400.000
1.	200.000
2.	100.000
1.	90.000
1.	80.000
1.	70.000
2.	60.000
1.	40.000
5.	30.000
1.	25.000
7.	20.000
3.	15.000
31.	10.000
67.	5.000
3.	3.000
432.	2.000
763.	1.000
1238.	500
90.	300
47350.	200, 170, 130
	100, 80, 40 korona.

50.000 nyer. és 13.160.000 kor. jutalom 13.160.000 kor. ért. melyek hat osztályban kiosztottak.

A 2-ik magy. kir. szab.

osztálysorsjáték

a sorsolási program szerint egy millió koronát, tehát hat alkalmas összegű késszámot nyer a legnagyobb nyeresemény a játéktörv. 9. §. szerint; sőt fogva ezen osztálysorsjáték nagyon előnyös nyereséket osztja ki; és pedig

100.000 eredeti sorsjegy 50.000 pósznyereséget ny

A sorsjegyek felének nyeresé kell. Az összes 50.000 nyeresemény a melléte álló jegyekben fel van sorolva és a kormány ellenőrzése mellett hat egymástól következő rövid időközben kiosztották, midőn is a nyertes összeg a szerződés nyereségek közzétételét követően.

Eredeti sorsjegyeket következésképpen eredeti áron adnak el:

Egész eredeti sorsjegy 6 frt — kr
Fél " " 3 " — "
Negyed " " 1 50 "
Nyolcad " " 0 75 "

Az összegnek postautalványon való vétele után azonnal megküldjük a rendezett eredeti sorsjegyet az első kifizetésre a részvényesnek. Kifizetésre utalással is küldjük a sorsjegyeket.

Minden sorsjegyküldeményben az eredeti kifizetés programot is megküldjük és minden kifizetés után részletesen megkapják az eredeti kifizetés lejáratom.

Gyakran sorsokat kockázatoknak minden vállalatokba, a midőn a kifizetésre helyezett nyeresemény nagyon kifizetés. Ezzel fogva kockázatosnak egy sorsjegy vételével aránylag oly kevésbé veszélyes, amely által kifizetés nagy lehet nyereséget.

Sorsjegyküldetésnek nagyon csekély és gyorsan elfogyhat, tehát ajánljuk, hogy a rendelkezésnyel azonnal és kifizetésre utalással, lehetőleg azonnal, azonban mindenesetre legkésőbb f. é. március 30-ig kifizetésre küldjük.

Fehér Lajos és társa

sz. közp. osztálysorsjáték osztályos
Budapest,
Gizella-tér 5. szám.

Fontos házi asszonyok részére.

VALÓDI BOROSTYÁN-KŐ PADLÓ-FÉNYMÁZ

legtartósabb padló-fényesítő különféle minékben, valamint

gyorsan száradó szesz-padló-fénymázak

SCHRAMM CHRISTÓF

lakk- és fénymáz gyáraiból Bécs (Simmering), Offenbach a Majna m. (Rohrmühle), Berlin SW.

Továbbá mosható zománcz festékek elegáns színárnyalatban mindennemű házi tárgyak részére;

Bádog és fényező-lakk játékek és fényezett-áru gyárak részére.

Bőrlakk, fényezettlakk, és etlquettenlakk, valamint mindennemű lakk az összes iparágak és használati mód részére.

Különlegesség: hintó- és szánlakk — vasutak, vagon és hintógyárak, kocsigyárak, fényezők sat. részére.

Raktárak: Fesselhofer József, Neu és Klein, fűszerkerdeknél Nagy-Kanizsán, és Strahia testvéreknél Csáktornyaán.

10-1

1898

Vetés ideje: Augustus és szeptember.
 Ültetés távolsága: 16—20 cm.
 Talaj minőségétől trágázott.

Mauthner-féle magvak.

Amassantzeit: Augustus und September
 Pflanzenweite: 15—20 Cm.
 Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

A MAUTHNER-féle
 hírneves

konyhakerti- és virágmagvak

zárt és hatóháigilag védett osomagokban, a törvényesen bejegyzett medve-védjeggyel

valamennyi nagyobb fűszer- és vaskerencedésekben kaphatók.

A Budapest Andrassy-ut 23. szám alatt leléző Mauthner Ödön cég csakis olyan osomagoknál vállal teljes jótállást egészen friss és valódi magvakért, a mely csomagok ragasztva, a medve-ábrával és a Mauthner névvel jelölve, úgy a mint a mellékelt rajz is mutatja.

40—17

Köhögés

rekedség és elnyálkásodás ellen a legjobb határu szer a RÉTHY-féle

pemetefü czukorka

mely ezen bajokat gyorsan megszünteti. Kapható mind gyógy-szertárban. Egy doboz ára 30 kr. 5 dobozzal 1.50 kr-ért. bérmentve küld

Réthy Béa

Réthy Béa
 Gyógyszerész Békés-Csabán.

Csak akkor valódi, ha minden doboz fenékén 78—10 aláírásom látható.

Gutori Földes Kelemen
 aradi gyógyszerész

Margit Crèmeje.

Margit-Crème legjobb arczéme rövid idő alatt lifítja és szépíti az arcot.

Margit-Crème egyedüli szer szeplő, májfoltok, pattanások, bőratka (Mitesser) ellen.

Margit-Crème egyedüli szer bőr pattanások, arc- és kézvrórsodás, napbarnítás ellen.

Margit-Crème bámulatos hatása abban rejlik, hogy bőrre kenve ez által rögtön főlvetetik és ez okozza azon csodás átalakulást, hogy a szeplővel vagy májfoltokkal fedett arc 3—4 nap alatt alabástromfehérré lesz.

Margit-Crème teljesen ártalmatlan, miután nem xiros, hanem igen finom, hamar felszívó hatással bír. Az arc nem lesz olyan fényes mint más Crémétől, azért nappal is használható.

Margit-Crème nagy tégegy 1 ltr, kicsi 50 kr.

Margit-hölgypor fehér rózsás és crème 60 kr.

Margit-szappan 1 doboz 35 kr.

Margit-fogpép 1 doboz 35 kr.

Csakis akkor valódi, ha minden doboz gutori Földes Kelemen gyógyszerész Aradon főíráttal és címerrel van ellátva.

Hamisításoktól óvakodjunk.
 Főraktár Nagy Kanizsán:

BEIK GYULA
 gyógyszerész

A megváltóhoz.

Legnagyobb nyeremény
 legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona

Az összes 50.000 nyeremény jegyzéke.

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Korona	
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 „ „	200000
2 „ „	100000
1 „ „	90000
1 „ „	80000
1 „ „	70000
2 „ „	60000
1 „ „	40000
3 „ „	30000
1 „ „	25000
7 „ „	20000
3 „ „	15000
31 „ „	10000
67 „ „	5000
3 „ „	3000
432 „ „	2000
763 „ „	1000
1238 „ „	500
90 „ „	300
31700 „ „	200
3900 „ „	170
4900 „ „	130
50 „ „	100
3900 „ „	80
2900 „ „	40
50,000 nyer. és jut. összegben	13.160,000

100,000 újbel 50,000
 sorjegyre nyeremény

A második nagy magy. kir. osztálysorsjáték nemsokára ismét megkezdődik és

jut, vagyis az oldalt levő nyereményjegyzék szerint az összes sorjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A nyereményesélyek tehát, amint már általánosan ismeretes, óriásiak.

Szíves meilöbbi megrendeléseknél eredeti sorjegyek a törvényszerű eredeti árban és pedig:

egy egész 1-ső oszt. eredeti sorjegyet 6.—frt
 „ fél „ „ „ „ 3.— „
 „ negyed „ „ „ „ 1.50 „
 „ nyolczad „ „ „ „ —.75 „

küldünk szét utánvétellel, vagy a pénz előleges behűldése ellenében.

A huszadik után megküldjük tisztelt verőinknek a hivatalos huszái jegyzéket, hivatalos törvények pedig díjtalanul állanak előre is rendelkezésre. Amint ismeretes, a huszái a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosnak és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kiváló szerencse

kedvezett főuradánknak az I. magy. kir. osztály-sorsjátékban, a mennyiben már az előző osztályokban (az első öt osztályban) 100,000, 30,000, 5000, valamint számos 2000, 1000, 500 és 300 Koronás nyereményt nyertek főuradánknak, melyeket a szerencsés nyertésnek ki is írtunk.

Ajánlatos ennél fogva a II-ik magy. kir. osztály-sorsjáték 1-ső huszához a megrendeléseket meilöbb hazának juttatni. Emlékeztünk az első sorsjátéknál hangosított azon többszöri figyelmeztetésokra, hogy röviddel az első osztály huszá előtt az első osztályú sorjegyek elkélnek; és igazunk is volt, mert még közvetlen az első osztály huszá előtt a bel- és külföldi elárastott bennünket rendelményekkel olyannyira, hogy a későn érkezőket legnagyobb sajnálatunkra már nem oszkoálhatták.

Kérjük tehát a rendelményeket az első osztályhoz meilöbb, mindenestre azonban legkésőbb

április hó 15-éig

hosszok beküldeni, mert csak ez esetben ígérhetjük ezek biztos oszkoálását.

Török A. és T^{SA}

a magy. kir. szah. osztálysorsjáték főfelárastottól

BUDAPEST, V., Váci-körút 4/A.

Hirdetések
 felvételnek

FISCHEL FÜLÖP
 könyvkereskedésében

Nagy-Kanizsán.

Kultúrtevénytől polokta
balha-, könyvarovar-

moly-, és háziállatok
televé ellen.

Kapható:

Nagy-Kanizsán:

- Ily Fesselhofer József
- Deutsch Lajos
- Marlon és Huber
- Neu és Klein
- Pauk Jakab
- Rosenfeld Adolf és fia
- Schlesinger Izidor
- Schwarz és Tauher
- Strém és Klein
- Weiss es Schmidt

xx

- Fecsa:**
Schleiffer M. G.
- Periak:**
Kramarits Victor,
Sosterics Pál.
- Nümeq:**
Bodis Mátyás
Darnay Kálmán
Márkus Salamon fia
- Barcstelep:**
Szabó Sándor
Weiss Sándor
- Curgó:**
Kreissler Géza
Schwarz R.
Fischer Simon
- Nagy-Bécs**
Dedinszky J. gyógyszer,

ZACHERLIN bámulatos hatása!

felülmulhatlan biztosság és gyorsasággal pusztít mindennemű kártékony férget és azért a vevők milliói által dicsértetik és kerestetik.

Imertetői jelei a következők: 1. a lepecsételt üveg, 2. a „ZACHERLIN“ név.

Jelző:

Kevés haszon, nagy forgalom!

Üzletünket a mostani viszonyokhoz alkalmazva, oly módon rendeztük be, hogy bámulatos olcsó áron legjobb minőségű és legdivatósabb árukat adhatunk el; u. m.:

	Méterje	Méterje
Nagy raktár jó mosó Creton	ezelőtt —.35 kr.	most —.20 kr.
Nagy raktár jó mosó Creton	ezelőtt —.40 „	most —.26 „
Nagy raktár jó mosó Creton prima	ezelőtt —.50 „	most —.35 „
Nagy raktár divatos gypju Detain	ezelőtt —.65 „	most —.45 „
Nagy raktár divatos gypju Detain	ezelőtt —.70 „	most —.50 „
Nagy raktár divat sejtém	ezelőtt 1.50 „	most —.75 „
Nagy raktár divat sejtém	ezelőtt 2. — „	most —.98 „
Nagy raktár divat sejtém	ezelőtt 2.50 „	most 1.10 „
Nagy raktár divatos maradék Creton		—23 „
Nagy raktár divatos maradék atlasz-satin		—30 „
Rumburgi vászon maradék különféle árak mellett.		
Nagy raktár napernyőkbeli	ezelőtt 5.50 kr.	most 2.80 kr.
Nagy raktár napernyőkbeli	ezelőtt 4.50 „	most 1.80 „
Legjobb minőségű Chiffon vége		5.50 „
Legjobb minőségű Chiffon vége		6.75 „
Legjobb minőségű gyolcs		4.50 „
Legjobb minőségű gyolcs		6.75 „

Férfi gypju szövetek bámulatos olcsó áron.
Kívánatra minták küldetnek.

FANTL TESTVÉREK

Nagy-Kanizsán 102-4

Szerkesztőség:

Városház-épület, Fischel Fülöp
könyvtárhelyiségében.A szerkesztővel értekezni lehet naponta
kint d. u. 4-8 óra közt.Ide intéseendő a lap szellemi részére
vonatköz minden közlemény.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik N-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischel Fülöp,
könyvtárhelyiségében.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt - 12
Félévre 6 korona (3 frt - 12
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr

Hirdetések jutányosan számítatnak

Börmentes levelet csak ismert kasszából fogadnak el.
Készítőt nem adnak vissza.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

Felelős szerkesztő:

SZALAY SÁNDOR.

Nyitólátó petitsora 10 kr.

Előfizetők, valamint a hirdetőkhöz vonatköz Fischel Fülöp
könyvtárhelyiségében.

Azok a „megfigyelő osztályok.”

Orvos-szakértői kézből eredt sorokat kapunk, melyek megdöbbentő közvetetlenséggel festik különösen a szegényebb sorsú örtltek helyzetét, mely ezekre közkórházaink uk ugynevezett megfigyelő osztályaiban vár.

Az idegeket teljesen tullesztő lázassággal folyó létküzdalem, a különböző eszmék forrongása folytán megzavart, részben már erősen feidult élet-harmonia, az egyéni jogok és kötelességek tekintetében bámulatos erővel uralkodó fogalomzavar, a vágayk és ösztönök féltelensége, a főlemelő, tisztító idealizmus le hanyatlása mind erős tényezők arra, hogy nap nap után több-több egyén agyrendszere megbomoljék, s megdöbbentő arányban szaporodjék a lelki, szellemi működés egyensúlyát vesztekett száma.

A lapokban sűrűn megtaláljuk a hírlapírói sablón szerint záródó szomorú jelentést: »Beszállították a kórház megfigyelő osztályába.«

Ez a rövidke sor a be nem avatottak képzelete elé a kórházaknak egy különálló és szakszerűen berendezett épületszárnyát tárja, hol a megtéboldódás szimptomáit

mutató szegény betegeket a modern elme-gyógyítási igényeknek minden tekintetben megfelelő cellák várják. És ez a kép a különben megrázó esetekhez a megnyugvás érzetét fűzi; mert ugy gondolják legtöb-ben, hogy ott, abban a szépen berendezett megfigyelő osztályban a beteg részestülni fog mindenben, ami csak rettenetes bajának enyhítéséhez járulhat.

A beavatottak tülében azonban az a rövidke, néhány szó, hogy »beszállították a kórház megfigyelő osztályába« — olyan forma idegborzongató hatással szong, mint mikor valaki föle lebecsátják a sirbolt ajtaját. Mert ezek a beavatottak tudják, hogy a mi kórházaink megfigyelő osztályljal nem rendelkeznek s így azokat a beszállított szerencsétleneket az elkülönítés szükség-ségének kényszere folytán olyan helyiségekbe kell elhelyezni, mely fás kamarának, mosó konyhának, pincének talán igen alkalmas lehet, de a szegény örtlteknek legfölebb csak arra lehet jó, hogy rettenes bajuk bomlasztó hatásának fokozódását gyorsítsák. Ilyen siralmas helyen kell azután maradniok, mig öket vagy a halál vagy az országos

téboldyába való szállítás lehetősége meg nem váltja. Az a baj, hogy a halál rendszeren gyorsabban jár, mint az elszállítás lehetősége.

Körül-belül így vagyunk mi Nagy-Kanizsán is, a mi különben szépen berendezett és teljesen modern színvonalon álló közkórházunknál is. Abban az időben, mikor építették, nem gondoltak még arra, hogy az örtlés esetek olyan megdöbbentő arányban szaporodjanak és csupán egy megfigyelő fülkét építettek.

Ha csak egy örtltet szállítanak be az ugynevezett megfigyelő osztályba, akkor még elhelyezhető, de ha kettő, három is van (ami fájdalom: nem ritkaság) akkor kénytelenek azokat pince-helyiségbe tenni. Mikor azután az orvos megállapítja kétség-telenül az örtltséget, akkor megtétetnek haladéktalanul a kellő lépések, hogy a beteg az országos téboldyába vétessek föl. Ott azonban a legtöbb esetben nincsen hely és a betegét szállítani nem lehet.

Ezen az állapoton valami módon okvetlenül segíteni kellene minden közkórházunknál s így a nagykanizsainál is. Gondoskodni

TÁRCA.

Az egyház és az üldözöttek.

(Az egyház és a szegények, foglyok, lelenek, özvegyek, árvák).

Az egyház Magyarországon sem lehetett más, mint másult. A barbarokat nevelte másult, a barbarokat nevelte itthon. Ezt magaszos hivatása hozta magával és ugyan e hivatásában kelle eljárni a magyarnál. A hasonlóság teljes. Miből következik, hogy a miben történelmi adataink nincsenek, azt az egyház általános történetének adataiból bizrást kiegészíthetjük. Ha az asy-lumokra nézve semmi adatunk sem marad fónn, bátran azt mondhattuk volna, hogy a templomok nálunk is asy-lumok voltak. Mert az egyház katholicitásánál fogva ez másépk nem lehetett

A mit pedig pl. az asy-lumokra nézve igaznak látunk, valónak kelle lennie az egyház egyéb eljárására nézve is. A szegények és elnyomottak irányában ugyan azon állást kelle foglalnia, melyet Németországban elfoglalt és a mely egyenesen a hitelvekből vette származását. Mődszerüket tehát teljesen jogosultnak tartjuk, midőn analogia utján egészítjük ki a kereszténység nagy tényeit első azadunkban. Így kell pótolnunk amaz adatok hiányát, a mi kutforrásaink általában jellemzi.

Krisztus vallása lényegében a boldogtalanok vallása. Innen a katolika egyház nagyszerű vé-

delmi szerepe a szerencsétlenek vigasztalására nézve. Az egyház e feladatának a középkor erőszakkal telt állapotaiban épp ugy megfelelt, mint bármikor. Fentebb említtük már, hogy az egyház a tizedet és papi javakat a szegények vagyonságának tekinté, azaz olyannak, melylyel a szerencsétleneket támogatnia kell. Az ötödik orleansi zsinat kimondá, hogy a ki elveszti azt, a mi alamizsnául adatott át a temp'omoknak, kolostoroknak és az idegen megszálló helyének, az a szegények gyilkosa és ki van átkozva, míg a kárt meg nem téríti. A püspökök erre nézve szigorú felügyeletre voltak kötelezve. A toutszi zsinat ugyan ugy határozott és egy pásztori levelében még hozzá tette, hogy a tizedet azért szolgáltsák be a hivek, hogy abból a foglyokat ki lehessen váltani. A rheimi zsinat megtiltá az egyházi javak eladását, mert azok a szegények istápolására valók. Arlesi szent Aurelianus püspök kolostori rendszabálya meghagyá, hogy a szerzetesek minden feleslegüket pénzben és ruházatban osszák ki a szegények és foglyok közt.

A germán állam mit sem tett a szegényekért. Minden gondoskodást az egyház iníciált. Sok püspök egyháznak meg voltak a maga szegényei. kik lajstrovába voltak felvéve és gondozásuk az archidiaconra volt bízva. A szegények e lajstroma Matriculának nevezetett, a szegények matriculariusoknak. E szegények a templomhoz tartozó épületben kaptak szállást, mely hasonlóképp Matriculának nevezetett. Így Dagobert király szent Dénes temploma házi szegényeinek (matrizularii)

épületeket, szolgálkat, réteket, legelőket, erdőket, malmokat, nyájakat és pásztorokat ajándékozott' lly szegényházak gyakorta piobánia templomok mellett is voltak. Az első orleáni zsinat elrendelte, hogy a püspök a szegényeket, kik már dolgozni nem képesek. étellel és ruházattal támogassa. A Bencés-rend alapítója, Nursiai szent Benedek egy külön fejezetben szólt a szegények és idegenek ellátásáról.

Kevésbé tudunk a talált gyermekek sorsáról. De épp e körülmény mutatja, hogy a keresztényi könyörületeség a szerencsétlenek irányában általánoson nyilvánult. Törvényekre tehát nem lehetett szükség, de a talált gyermekek, az akkori felfogás szerint, mindig a talált rabszolgájává lön. Egyházi szempontból a vaisonai zsinat érdekes, mely Honorius és II. Theodorius római császárok edictumát feljuttotta. A kitett gyermek találójá tartozott a dolgot az egyháznak bejelenteni. A subdiacon a legközelebbi vasárnap az oltárról kihirdetett a közöngnek, hogy gyermek találtatott, a kit tiz nap alatt elvihet az, a ki ahhoz való jogát kimutatja. Ez idő alatt a gyermek a találónak marad és ez vagy kártérítést követel, a gyermek szüleitől, vagy az istentől várja a jutalmát. Maga a császári edictum a találó birtoktul nyilvánítja a gyermekek, ha eszem reclamáltatott és a püspök ezt bizonyította.

Az özvegyek és árvák védelme az egyház részéről általános volt, a mi annál fontosabb volt, mivel ezek a jogtalan elnyomásnak minden időben leginkább ki voltak téve. Már a híres sar-

Üzlet-megnyitás!

Van szerencsém a n. érd. közönséget tisztelettel értesíteni, miszerint helyben, a főtéren a volt Eisinger Henrik utóda cég helyiségében üzletemet megnyitottam, és azt teljesen új árukkal szereltem fel. — A legnagyobb választékban és legolcsóbb árak mellett kaphatók selyem-, gyapju-, és divat-szővetek, női felöltők, fehéreműek, nyakkendők, nap- és esernyők, függönyök, szőnyegek és butorszövetek. Vászón- és damaszt-árak. — Különlegesség vízmentes esőköpenyekben. Nagy választék uri gyapjuszövetekben. Gyári raktár gráci és insbrukki Loden-kelmékben, bicikli, vadász és utazó ruháknak. Teljes tisztelettel

Kövesdi Kálmán.

kell első sorban arról, hogy a közkörházak alkalmas megfigyelő osztályokkal látásának el, hol a szegény betegek is a humanizmus szellemének megfelelő ellátásban részesülhessenek addig is, míg rendes tébolydába szállíthatók; másodsorban oda kell hatni a szükséges lépések megtételével, folytonosan sürgető feliratok útján, hogy az országos tébolyda az idegesség szomorú korszakának megfelelő arányban kibővítettén, ne forduljanak elő olyan esetek, hogy a szegénysorsu örültek a gyógyulás föltételeitől majdnem teljesen elzárva, az elmeegógyításra be nem rendezett közkörházakban pusztuljanak el.

Szóval — miként a hozzánk érkezett orvosszakértői felszólalás is végzi — itt az ideje, hogy ennek a humanizmust sértő állapotnak véget vessünk.*

Színház.

Az utcasarkokon újból feltűntek vasárnap reggel a falragaszok, de gyéren ültek már esténként a széksorok, a szezon siet a vége felé. Megfogott a társulat, csökkent a közönség lelkesedése is. A legujabb esték főpróbái nem a legsike útjébe, lehet, hogy annál zajosabbak lesznek majd a levai előadások. Mert nem volt több az új társulat bemutatkozása egy hányveti löpőháznál, hol mindenki úgy tesz, úgy játszik, a hogy akar, de nem, a hogy a közönség megkívánja. Szalkai ugylát zik, jo hirnevet akar maga után hagyni. Rajta! Nem a közönség lesz a vesztes, mert ma még elbirunk néhány silány előadást, hanem úgy halljuk, hogy az ősszel visszazan-dekokiz hozzánk. Nem tudjuk, mi igaz ebből. A főkapitány megadhatja neki erre az engedélyt, de kivüle alig lesz akkor más közönség. Ezzel a mai társulattal bajosan fog egyszer is telt ház előtt játszani nálunk.

Énekesm? Nincs, egyetlen egy sincs. Mert sem Szalkainéról, sem Bárdosi Lionaról a legjobb akarattal sem hihetjük, hogy ők énekesnők. Naiva, az van, vagy egy fél lucat, de drámai szende, az ismeretlen valaki most a direktor ur e őt. És hol van a szalonszínész? Szeleni kitűnő naturburs az bizonyos, elegáns, ügyes, de kivel játszaná esetleg az Allamtitkár, vagy merre rejtegeti lírai szerelmét, ki mindenáron Romeot akarja játszani.

Kár volna tovább kulatni. Csak annyit akarunk megjegyezni, hogy a főkapitány várhatott

volna még az engedély kiadásával, míg több igazgató pályázik. Különbén szeptember előtt még más társulat is jöhet hozzánk, melynek esetleg akkor végződik a szezona, mikor a Szalkai társulat kezdődik. A vasárnapi és hétfői előadásokon átéstünk, úgy, a hogy. Láttuk a direktor ur szép biciklijét is, igazán szépen. simán hozzá-lapad széles melléhez és Csorba Márton rizsporos haja, szürke bajújsza, szép magyaros nadrágja, pilykés mellénye sem az utolsó.

Az új tagok közül Szeleni, Hegyesi Rózi és Beckői figyelemreméltók. A régiek közül csak Sáhgy volt mindenben a régi jó és Ujvárosi, a ki ugyan most játszott először, de igen nagy sikerrel.

A keddi előadás elé már várakozással néztünk. „Folt, a mely tisztít” került színre. Negyedszer láttuk, de nem hasonlítjuk össze a sikerült, zajos előadásokkal.

Holczi Lionát (Matilde) a természet felruházta a legszebb külső előnyökkel, szép szinpadai alak, magas, forrás és ha szive volna, arca vi-szavérné benséjének minden rezgését, de így merev maradt, csak sötét szemöldökei rángatóztak egyre. Jó színésző lehet, nem vonjuk kétségbe, de ezt a szerepet nem érte meg. Az első felvonásban nem éreztük a szenvedélyes leány elfojtott szerelmének kínos vergődését, hiányoztak azok a finom vonások, melyek elurulják sóvárgó lelkeinek gyötördését. A harmadik felvonás teljesen hidegen hagyta a közönséget.

Hegyesi Rózi (Enrique) nem bírta kivívni a közönség ellenszenvét. Nem felel meg az a szerep az ő egyéniségének. Ő egy szentimentális, örökös siránkozó kis leányt mutatott be az alako-kodó, hazug, cselszövő, rosszindulatú, álnok, beestelen nő helyett. E nőről csak Don Justo szavaiból vetünk ki, hogy rossz, hogy alako-skodó, kép-mutató. Hegyesi játékból épenséggel nem; nem érdemelte meg, hogy Matilde leszurja. Szeleni (Lorenzo) és Sáhgy (Jusztó) sikerült alakítást meg ebben a diszharmonikus előadásban is élvezni tudtak.

Kedden este az idő is, de még a szinpadai be-rendezés is ellene esküdött a jó előadásnak és egy két ízben a legkomolyabb jelenés komikusává vált.

Szerdán Kövessi Albert vendégfelleptével „Coulisset ur” került színre. —lgó.

H I R E K.

Óriási tüzvész.

Alig hogy szétlebbent szárnyait a napsugaras tavasz, alig hogy leolvadt a szalmatelees házak-ról a tél fehér köpönyege: megjelent a vörts-kakas.

Szombaton délután a nagy önépre készülődő-eket seregy munkájok közben megzavarta a tűz-oltók rémes kütharsogása Őzv. Herczegh Györgyné szalmatelees pajtája gyuladt ki a Magyar-utcában.

A nyugati szél belekapott a felcsapó lángok méhébe és a kiszakított tüzcsóvákat szerte szórta a levegőben. Nehány perc múlva négy közelebb-távolabb eső helyen gyuladt ki egymastól a tűz. A szomszédok fejvesztve rohantak egyik udvarból a másikba. A száraz szalmateleőkön lohogva folytak végig a láng hullámok, a möhő elemek mormolását tulharsogta a kétségbeesett asszonyok jajongása.

Iszonyatos volt a kép. Négy öt helyen emel-kedtek magasra a lómör, sötét füstcsalópok, a szél magasra verte a lángokat, tűzes öszök, fekete pernye röpödött sűrűn a levegőben. A gyorsan kivonult tüztőlóság alig tudta meghatározni az első pillanatanban; hol kezdjen nehez munkájához; ott, hol az éhes lángok möhön belekapnak a száraz tetökhöz, mentésről már szó sem lehetett, a tűz továbbterjedést ügyezték meggátolni és ez sikerült is. Önfeláldozó nehéz munka volt ez. A kocsiút közepén alig lehetett kiállni a hatalmas lángok perzselő forrásától, de bátor tűzőlők, élén a löparancsnokkal, mindenütt ott állottak az izzó, égető falak alatt, s csak akkor pihentek egy-egy pillanattal, ha a csőből kifogyott a víz.

A kivonult katonaság szintén igen nagy szolgálatot teljesített, sőt néhány éberszemű bakának köszönhető egy kétségbeesett anya élete. A szerencsétlen asszony, mikor már a lángok egészen betemették házának tejejét s az erős gerendák zuhogva dőltek le a tetőre, eszeveszvetten be akart rohanni szobájába, mert nem találta sehol négy éves kis fiát. Nehány baka hirtelen utána sietett, és nagy nehezen sikerült is neki a kétségbeeset-ten őrvjngő anyát a kész halálból kiragadni. A gyermeke nem volt benn a házban, de nem akarta elhinni, míg elő nem kerítették.

Van a tűzvésznek egy nehez, veszélyes sebesülte: Bárd Fülöp, fiatal mészáros. A törekvő, szorgalmas fiatal embert sokan ismerik városunkban, egyetlen fia őrv-g szüleinek. Hazak-nál nem voltak otthon, mikor kigyuladt közvetlen szomszédságukban a tűz, mely hamarosan átcsapott az ő istállójukra. Bárd Fülöp mikor hazatérkezett, első sorban is az istálló ajtaját szakkította fel. Két lova és öt darab szarvasmarhája állott benn. Da alig lépett előbbre recsesenve, ropogva dől be felette a tető; ezer szerencse, hogy összeégyve, de így is kimentették a halál torkából. Az ájult fiatal ember arca egészen eltorzult az égési sebektől és egyik keze fejéből patakzott a vér. A kivonult mentők nyujtották az első segélyt, de szükségessé vált őt a kórházba szállítani. Bárd Fülöp gyöt-rő kínokat szenvedett az első napokban, de állapota ma már kielégítő; felgyógyulását bizonyosra veszik.

Egy másik sebesültje is volt a tűznek; Lajki Ferenc földmívelő sérült meg az arcán. — A mentők részéről Unger Ulmann Elek járadozott leg többet; nemcsak mint mentő működött legelől, hanem a tűzoltásban is fāradhatatlanul segéd-kezett.

dicai zsiat 343-ban az özvegyek, árvák és szegények oltalmát a püspökök kötelességévé tette. Azóta az egyházi törvényhozás mindig e nyomok haladt. — E védtelen időkben az özvegyek gyakran a kolostorban találtak menhelyet. Így pl. Viennsbén egy kolostor állott 25 özvegy számára. A második maevni zsinaton (585) a püspökök e határozatot a kegyetlen bírák ellen, hogy mielőtt ítéletet hoznának özvegyek és árvák ügyében, értesítsék az illető püspököt, hogy ez a törvényekben részt vehessen. A mely bíró vagy vadló ezt elmulasztja, kizáratik az egyházból. I. Chlotar pedig elrendelte, hogy távollété esetén a püspökök által ában ellenőrzői a bíráskodásnak.

Szent István is intézkedett az özvegyek és árvák ügyében a német egyházhoz hasonló szel-lemben. „Akarjuk — mondja törvénye — hogy az özvegyek és árvák törvényünk oltalmában részesüljenek, úgy, hogy ha valamely özvegy fiával és lányával háramaradt, és azokat egész életén át t-riani igérte, azt engedélylünkkel te-hesse és senki által házasságra ne kényszerítel-sek. Ha pedig fogadalmát megváltoztatva, férjhez akar menni és gyermekeit el akarja hagyni, az árvák vavyonából mit se vigen el magával, csak a mi ruházatához szükséges. Ha pedig az özvegynek nincsenek gyermekei, és özvegyi állapotában meg akar maradni, akarjuk, hogy va-gyonát szabadon kezelhesse és úgy éljen, a mint akar. Halála után pedig vagyona férje rokonaira szálljon, ezek nem létében a királyra.” Egyszer-mind intézkedik, hogy a világi hatóság ebben az egyházi segítségére legyen mert I. törvényköny-

veben így szól: „Akarjuk, hogy a világnak is engedelmeskednek (isztelességeikben a püspököknek az egyház igazgatására az özvegyek és árvák védelmében.”

A szegényekre nézve tényleges rendelkezést nem találunk, de a keresztény lellogás és gyakorlat megvolt. „Az ur szegényeit — mondta Hartvik szent Istvánról — oly kegyes irgá-lom-lal fogadná, hogy soha sem távozzék tőle egy vándor és jövevény is a nélkül, hogy meg ne vigasztalta volna. A szegények táplálására nap-onként kifogyhatatlan költséget rendele es éjjelen-kiint titkon egyedül szokott elindulni, hogy ala-mizsáját a szegények kezébe juttassa. Egy éjjel azonban, amint így ismeretlenül meglátogatta az Ur nyáját, mindjárt, mihelyt a pénz otzogatni kezdé zavar támadt és a möhő köldösök reá rohantak és a mint pénzt elragadták, szép ősz szakallát tépték az isten emberének. Erre a szent király így kiálta fel: „Menney királyné! a ki engem királyllyá tettél. Ime így tiszteltek meg engem a te vitézeit. Ha ellenségem tette volna rajtam, a te szent sengedelmekkel bosszút áll-na nek, de tudom, asszonyom, hogy az örök boldog-ság vár reám és megemlézem Üdvözítőnk őrvendetés szaváról, melylyel tanítványait vizgat-talta, mondván: Egy hajszál sem vész el a fej-tekről. Így szólván az isten em-be-re, egyszerű-mind megtogadná, hogy szive ajtaját soha nem zárja el azok elől, kik segélyt keresnek.”

Nem lehet itt érintetlenül hagyni az egyhá-s-ferfiak gyakori kőbenjárását sem elítélték érde-keben a királyoknál. A püspökök és föllepésének

peldáival telve az annálisok. Ugyanezt látjuk Magyarországnban. „Gellert nagy szorongatásban volt néha a rábizott nyáj miatt, mondja a szent férfi legendája. Mert valahányszor szent István király egyik-másik fiát az igazság vesszejével meg akarta fenytetni, a szent atya mindannyiszor a kegyesség és irgalmasság könyveivel oltalmaz-otk. Történék egyszer, hogy valakinek védelm-ezésére a királyhoz sietett... dolgát szerencsésen végezte, mert a nemének, a kit nagy bünnel vádoltak volt be a király előtt és a kinek még a nagyszámu főurak sem nyerhették meg a király bocsánatát, ő kegyelmet nyert.”

Igy látjuk a középkorban az egyházat mindenütt, mint az egyetlen erkő csi faktori, a népek tanítóját, a gonoszok figyelmeztetőjét, az erköl-csök javítóját; mondhatni, mint a jónak képyi-selőjét a rossz mellett. De mindentűt, a m-nyire a szükség okvetetlen megkövetel, alkalmazkodva, mert éppen erkölcsi működésének céljából saját existenciáját nem téveszthet szem elől. A középkorban, mely kiválóan csak győneket és erőket ismert, az egyház közepett áll, türethetővé téve az ellentét kegytelenségét.

Az exkommunikáció, a tűz és vízpróba, a hamis eskü.

Láttuk, mint védelmezte az egyház az egyno-motkat. De e védelmi magatartása mellett volt támadó fellépése is. Az egyházi és gonoszok ellen volt ez intézve és különösen az egyház közeiségeiből való kiátkozásban, az excommuni-kációban nyilvánult. A fentebb idézett törvények

A kár igen nagy. Három lakóház teljesen leégett, a negyediket sikerült valahogy megmenteni az éhező lángok szájától. Elpusztult teljesen kilenc pajta minden takarmánnyal együtt, köztük egy oserépfőles, öt sertésöl, egy nagy kukoricás, hat darab sertés, kilenc boglya széna, nyolc szekér szalma, azonkívül igen sok tűzifa, és vagyont érő gazdasági eszközök.

A tűzoltók még a késő éjjeli órákban is dolgoztak.

— **Április 11.** Ünnepi díszit öltött husvét másodnapján városunk. Aranyos napfényt öntözött el az utcák, melyek csaknem mind lobogódíszit öltöttek. Nemzeti színű zászlókat lengetett a tavaszi fuvalom és a fő utcákon ezírel hullámozott a közönség. A városi tanács rendezte a nemzeti ünnepséget és részt vett ezen városunk minden hazafias érzésű polgára. Délelőtt tíz órakor szabad ég alatt tartottak nagy misét. A felső templom bejáró előtt állították fel az oltárt, alant jobbról az „Irodalmi és Művészeti Kör” dalárdája, balról az „Önkéntes tűzoltó egyesület” zenekara foglalt helyet zöld galyakkal körülvett emelvényen. Ezek között hosszu sorban állottak a székek a meghívott egyesületek részére. Tíz órakor jobban mint négy ezren szorongtak a Deák-téren. A fentartott helyeken jelölt: A városi tanács és képviselőtestület, a 48-as honvédek, számszerűen: negyvenhármán, kir. törvényszék, járásbíró, kir. ügyészség, szolgabíró, a helybeli helyőrség tisztikara, az izz. hitközség elöljáróság, az állami anyakönyvi felügyelő, m. kir. posta- és távirat hivatalok, m. kir. adóhivatal, m. kir. erdőgazdálkodás, pénzügy, főgymnásium, felső-kereskedelmi, polgári és közs. elemi népiskolák, ker. játékos nőegylet, izz. jótékony nőegylet, Kisdénevelő Egyesület, Ipartestület, általános munkásejtő egyesület, csendőrség, önk. tűzoltó testület, a kiskaniszi polgári Olvasókör és zenekar, a Zalamegyei Aggharcosok, általános betegsegélyző egyesület. — Az ünnepi misét a szent-ferenczi szerzet szolgáltatta; *Véber* Vince kvardian celebrált fényes segédlettel. *Nóth* Norbert provinciai hazafias szellemű szép ünnepi szónoklatot tartott. Igen találón méltatta április 11-ikének jelentőségét, utalt rá, hogy a mai napon

ünnepe az egész ország, de azért a történelem lapjairól március 15-ikének emlékét kitörölni nem lehet, ez mélyen bevésődött a nemzet szívébe, s hogy a szabadság ünnepnapja március 15-ike marad örökké. A mise közben az „Irodalmi és Művészeti Kör” dalárdája néhány szép dalt énekelt, a tűzoltó-zenekar és a kiskaniszi polgári zenekar felváltva játszott hazafias és egyházi darabokat. Az ünnepély féltizenkettő óra ért véget. Ezután a 48-as honvédeket megajándékozták a városház nagytermében, utánna pedig a Szarvasban nagy ebédet adtak az öreg harcosoknak.

— **Eljegyzés.** Dr. *Fabian* Zsigmond ügyvéd, a helybeli ügyvédi kar egyik legrokonszenvesebb tagja, eljegyezte *Nyuly* Gizella kisasszonyt.

— **Ideiglenes helyettesítések.** A megüresedett vármegyei III-ed aljegyzői állásra a törvényhatóság részéről megjelentő választásig *Bödy* Zoltán vármegyei IV-ed aljegyzőt, a vármegyei IV-ed aljegyzői állásra pedig *Segedy* János vármegyei V-öd aljegyzőt ideiglenes helyettesül nevezte ki a főispán.

— **Halálozás.** Részvétellel vittük *Olty* Guidóné szül. csereszogárdai *Csésznák* Stefánia halálhírel. A fiatal előkelő uriaszony emésztő betegsége ellen, a mely hűles következménye volt, Arcóban keresett gyógyulást, de nem talált, halála sokkal hamarabb bekövetkezett, semmint hozzátartozói hitték. Férjén kívül két gyermeke: *Malvin* és *Laci* s nagyszámu rokonság gyászolja. Temetése vasárnap délután fojt le Szentgyörgyváro. A családi sirboltban helyezték örök nyugalomra.

— **Az utbíztosok kérvénye.** Zalavármegye 12 utbíztosa a törvényhatósághoz kérvényt adott be anyagi helyzetének javítása céljából. A terjedelmes kérvény alaposan indokolja a kérvényezők kívánságát és egy részletes bevételi és kiadási kimutatásban bizonyítja, hogy a legtöbbjüödelmet élvező u bíztosok kénytelen adósságot csinálni, ha csak fizetésére van utalva. A kérvényező utbíztosok elég figyelmesek voltak a nekik nyújtandó segélynek módozatait is megírni, mely módozatok szerint az utalás is nagyobb megterhelése nélkül is jelentékeny javulna tarthatatlanság helyzettük. Jogosnak és méltánynak bizonyított kérésüket a legjobb reményben bízták a vármegye intéző körének igazságszeretettel párosult nagylelkűségére.

— **Videki szarvasállítások.** *Kaposvártól* a héten *Szalay* Oszkár szerkesztésében „*Somogyi Napló*” címen új napilap indul meg. A lap radikális demokrata irányu lesz. — *Szombathelyen* e hó elején megszűnt a „*Dunántul*” című politikai lap. A megszűnt lap szerkesztőse most ismét

tömrőlve „*Vas megyei Hírlap*” címmel új politikai hetilapot indít. Szerkesztője *Geszner Imre*, a „*Dunántul*” volt felelős.

— **Gyümölcsészeti tanfolyam Kecskemélyen.** A m. kir. földművelésügyi miniszter az országban három helyen gyümölcsészeti tanfolyamot szervezett tanítók számára azon célból, hogy az okoskerü gyümölcsfenyésztést a tanítók és tanfolyamokon elsajátítsák, a nép érdeklődését a mezőgazdaság e hasznos hozó ága iránt felkelték, továbbá, hogy megérjék területen gyümölcsészeti felügyelőktől alkalmazhatók legyenek. E tanfolyamok közül a kecskemélyi gazd. tanintézetben március 24-étől április 2-ig az ország legtovább eső részeiből is 21 tanuló és egy főelbírtos, *Ebenspanger* Géza vett részt. A tanfolyamot *Farkas* Sebestény gazd. intézet főkeresze vezette, délelőtt 7—9 órai elméletileg, 9—12 órai gyakorlatilag; délután 2—4 órai elméletileg, 4—7 órai gyakorlatilag. Apr. 2-án tartott meg a zárvizsga, amelyen Molnár István királyi tanácsos, gyümölcsészeti bírtos elnökölt, aki mind elméletileg, mind gyakorlatilag bizony megfogarta a hallgatókat. A vizsgát mindannyian jó sikerrel állották ki.

— **Az izz. jót. nőegylet köréből.** A nagykaniszi *Izz. jótékony Nőegylet* kedden délelőlt választmányi ülést tartott, melyben *Rosenfeld* Lajos egy. titkár kegyeletileg megemlékezett helyesi *Bischofs* Dávidné urnó az egylet tiszteletbeli tagja elhunytáról. Az ülés folyamában *Vidor* Samuél elnök jeleneti a választmányt, hogy a folyó év első negyedében már 1063 forint utaltattó ki segélyezésekre. — A választmány az izz. hitközség kérvénye folytán évi 300 forintot szavazott meg iskola-segélyül.

— **Tűs.** Hétfőn éjjel tizenkét órakor *Mihály* József háza kigyulladt Kiskanisza. A háznál senki sem volt otthon, de a szomszédok hamarosan kiraktak mindent a szobákból. A kivonult tűzoltóság gyorsan lokálálta a tüst.

— **Halál a vágányok alatt.** A m. kir. álamvasutat *Beley* (Somogy.) állomásánál a napokban a 19-es számu vasuti őrt egy tehéncocsi elgázolta. A vizsgálaton őrt darabokra tépte a nagy vaszörnyeteg.

— **Üngylikossági kísérlet.** Karmacson *Kovács* Kati földművelő, megnyvta a földi nyomorúságos életet, f. hó 8-án délelőt fölment a háza padlására s ott felakasztotta magát. Ipa, *Dozsa* József, ki az udvaron foglalkozkodott, látta midőn menye egy kötelet vitt kezében sietve. Rosszat sejtve, menye keresésére indult, a kít a padlásra a szelemenfára felakasztva meg is találta. A kötelet azonban elvágta s a szerencsétlen asszony eszméletlen állapotban lezuholt a padlás földjére. Hosszas életigtetés után magához tért, s megbánva tettét, még az nap délután önkézzel gyurta és szította meg a család számára a a husvét diós, mákos és szilvás patkókat.

tanusítják, mily kos esetben volt kénytelen az egyház e legretentesebb eszközét használni. Az exkommunikáció ama barbar világban nélkülözhetetlen volt és a legjobb kézben, mivel nem a világi érdekek szolgáltá. A kiközösített bűnös polgári értelemben is sújtva volt, mert tiltva volt vele társalogni, vagy csak együtt enni is; a ki ezt téve, maga is darab időre kizárattat az egyházból. Ez általános kizártság a társadalomból megrázó háttással volt a bűnös kedélyére. De hogy az exkommunikáció visszaélésre ne vezessen, az egyház önmagát fékezé. Már nagy *Leo* pápa óvta a püspököket az elhamarkodott kiközösítéstől. Később zsinati határozatok ugyanily értelműek. Az exkommunikált a legközelebbi zsinathoz felbontásig van. Ha egy püspök tulságosra volt az exkommunikáltal szemben, a szomszéd püspökök meginthették a püspököt és pártfogásukba vehették a bűnös a közelebbi zsinatig.

Az eljárás az exkommunikációban következő volt. Az evangélium felolvasása után a püspök pezsedet tartott a papsághoz és néphez, a melyben a vádolt bűnét és annak következményeit kifejtette: „Tudjátok meg kedves testvérek, hogy N. N. az ördög sugallatára, miután a keresztjei fogadalmat megszegte és ez által az ördöghez a kinek műveitől elesküldött, visszatért, és nem irószott Krisztus szólokertjé vagyis egyházzal elpusztítani és megrabolni, Krisztus szégyényeit, kiket O vérvél megrováltott, elnyomni és megölni és javaikat megrabolni. Miután az általunk igazgatott egyház híának kell vala lennie, mert benne

a víz és szent lélek által újra született és Isten örkösévé fogadtatik, de ennek dacára mint az ördög fia, azt utánozta, azon agály szállott meg minket, hogy hanyagságunk következtében a bárányok egyike elveszthetne, a melyekért a pásztorok fejedelmének uolsó rettenetes itélőszéke előtt felelősnek leszünk ama ránk néve oly borzasztó szavak értelmében: Ha az igaztalannak szemére nem lobbantjátok igaztalanságát, úgy vért a te kezéből fogom követelni (Erzsechtal III. 18.), és azért lelkeszűnket harmadszor is intelműnkkel küldöttük hozzá és őt a kanoni szabályokhoz képest javulásra, elég tételre és bűnbánatra szólítottuk fel atyai szeretettel. Ámde ő, fájdalom, miután az ördög az ő szívét megkeményíté, megvetéte üdvös intéseinket. Ez szent vallás és béke illy megtörőre azonban megvannak az Ur és apostolok szabályai, melyek minket utasítanak, miképp bánjunk el ilyen bűnösökkel. Mert az Ur így szól az evangéliumban: Ha testvéred vétkezik ellened, pirongsd meg (Máté 18. 15.). Ha valaki testvértnek nevezi magát, paránza vagy házasságtörő, gylkos vagy rabló, s i yennel ne is egyetek egy társaságban (I. Korinth 5. 11.). Ez János, Krisztus kedvenc tanítványa megtilja még az illy ember üdvözlését is. Ne üdvözöljétek őt és ne fogadjátok őt háztokba; mert a ki őt üdvözli, részt veszzen az ő gonosz műveiben (II. János 10. 11.). Azért az ur és apostolok parancsainak beteljesítésével a rothadt és győgyithatatlan tagot, mely minden gyógyító irt megvet, a kiközösítés pallosával vágjuk el az egyház testétől, nehogy

ragályos betegség által a test többi tagja beteged legyen.”

Mivel tehát N. N. gyakori intéseinket megveté, mivel az Ur parancsa szerint harmad ízben hozzánkötölt felszólításunknak a javulára és penitenciára nem engedelmeskedett, mivel bűnét meg nem vallotta, mivel utasításunkra ő, ki egyházunkhoz tartozik, (parochianus) bűnoságot nem kért, annak okáért eltiltjuk őt minden bűntársával, részeseivel és támogatóival az atya, fia és szent lélek, Péter apostoli fejedelem és minden szentek itélőszéke által és az Isten által csekélységünkkel felruházott teljes hatalommal fogva, hogy a földön és az égben köhessünk és odaadhassunk, az Ur drága testének és véreinek élvezetétől, elzárjuk őt a szent atya, az egyház közösbőlől, exkommunikálnak és kihatározotnak és elkarhóztatnak nyilatkoztatjuk őt az ördöggel, angyalival és az örk tűzbe dobottakkal együtt, hacsak az ördög kötelekeiből ki nem bontakozik, javulásra és bűnbánatra nem tér és az Isten egyházzának, melyet megsértélt, elegend nem tesz.”

E szavakra harmas Ament következett. Az első a püspök, a másodikat a klerus, a harmadikat a nép mondá.

A szertartás megrendítő volt emelte meg az, hogy a püspök mellett tizenkét pap állott égő gyertyákkal kezükben, melyeket az exkommunikáció végével a földre dobtak és eltápostak. Ezután a püspök megmagyarázta a népnek a kiközösítés következményeit, hogy tudják, hogy a bűnös szentul pogányinak tekintendő, mivel mindennemű érintkezést a híveknek be kell szün-

— **A szerelmes szalma-öveg.** A kuruzslóban népünk még mindig hisz. S nemcsak a testiekre nézve talál gyógyító irt a falusi vén asszony kődobozában vagy ráolvasásában, de a lelkekben is ott keres vigasztalást; mert abban a nézetben van, hogy többet nyom a cigányasszony kivetett kártyája vagy a kérés tenyeréből kislábizolt jósolat, mint akár az orvosi tudomány vagy bármely okos szó vagy tanács, mert arra nem ad semmit. Nem egyszerűen alkalmunk ballani reménytelen szerelemben leledző ifjú lányokról vagy legényekről, kik varázslattal vagy tömjénfüsttel s egyéb hókuszpókuszokkal akarják kemény szívű kisselméjüket szerelemre gyulasztani, vagy a fölültenekétől megukhoz bílnocelni. Sőt a hüvelygöcsögöt néha-néha még a gyógyszerészhez is fordul bizalmasan orvoslásért, hogy az itt kapott medicina segítségével sóhajai a szeretetnek szívében visszahangra találjanak. Így módon akarta visszászerezni *Pildács* Borbála varasdi szalma-öveg is iránta elhírdült jéréjt, ki egy napon őt a fáképnél hagyva, róla többet mit sem akart tudni. A maga ereje gyöngé volt ahhoz, mert ura hajthatatlan volt; de akadt egy cigányasszony Zala-Ujvárról, valami *Bednyes* Mária, ki biztosította róla, hogy van egy csalhatatlan szere, melynek férje ellenállani nem fog tudni; csak adja oda 16 frtnyi készpénzt s rékljét, mely vagy 2 frtot megért s akkor kitárhajta karjait a csak győzze ölelgetni férjét, mert nem mulik el 24 óra s férje együtt fuja vele a turbékoló galambpár szerelmi duóját. Minden ugy történt, a hogy a cigányasszony kívánta. Készült a kuruzsló szer és az elhagyott Ariadne várta várta Thesensat, de hiába várta. Csak akkor, a mikor meggyőződött róla, hogy férje ura még mindig a régi s hogy Faraó ivadéka alaposan becapta: följelentette *Bednyes*ot, kit a csáktornyai csendőrség le is tartóztatott.

— **Nem Zaidi Pál volt.** Lapunk t. á. 29. számának hír-rovatában „*A padlások réme*” című hírből az van, hogy a ruhatolvaj Zaidi Pál facér kémeny-seprő inas volt. — A hír megjelenése után Zaidi Pál kémeny-seprő segéd személyesen igazolta magát szerkesztőségünknek és tudatta velünk, hogy itt névcere lehet, mivel annak a ruhatolvaj, facér-kemény-seprő inasnak nevé Zaidi Pál, hanem Zaidi Ferenc a neve. Együttal kijelentette azt is, hogy ő (Zaidi Pál) a megbélyegzett Zaidi Ferencel semmiféle átfalásában nincs. Ezt el is hisszük neki, mert Zaidi Pál kémeny-seprő segédet tisztesség iparosnak ismeri mindenki.

— **Elveszett ékszer.** A múlt hó végén a főúton egy arany medaillon, mely két türkisz-törrel van díszítve, belől egy női arcképet foglal, elveszett. Kérk a becstelen megtalálót: szives-

kedjek ezt a rendőrségnek átadni, hol a tulajdonos illő jutalomban fogja részesíteni.

— **Alattogénossággyűlés kimutatása vármegyénkben** april hó 12 én: *Lépten:* Barátságiget 1 udv., Boldogfa 1 udv., Összesen 2 község 2 udvar. *Szervezők:* Alsó Kustány, Batka, Petőhénye, Ratka, Zala-Koppány, Összesen 5 község.

— **Értesítés mindenfelé.** A földművelésügyi miniszter mindent megpróbál a nép anyagi helyzetének javítására. A múlt napokban a keszthei vasúti állomásra érkezett a tihanyi állami gyümölcsfalepről három vaggon küldetésre alkalmas gyümölcset, 1 kocsival az állami utmester-, 2 kocsival pedig Meszes-Győrök közég számára. A miniszter oda törekszik, hogy az utak mellékei mindenütt az egész országban gyümölcsfákkel beditessenek, hogy a már ugyanis nagyon elkeseredett népnek jövedelme ezáltal is fokoztassék. Az állami utak mellékeire, Keszthei és Tapolca között már serényen ültetik az ottani vidék talajában levő johan díszöl mandola- és diófákat.

TANÜGY.

— **Hivatalos.** —

A „Zalamegyei Ált. Tanítótestület” elnökétől.

61/898. sz.

A „Zalamegyei Ált. Tanítótestület” járási körei Tekintetes Elnökeihez.

Igen tisztelt Elnök Ur!

Zalamegye Tekintetes Kir. Tanfelügyelőse másolatban leköldö: e hozzám a Nm. vallás és közoktatásügyi Ministeriumnak—1898. március 24 ikén kelt 64.825. számú, valamennyi kir. tanfelügyelősehez intézett rendeletét, melyben Minister Ur Önagyméltóság hangoztatja, hogy „az általános tanítogénosságok gyűléseiről és a járásköri ülésekről hozzatérkelt jegyzőkönyvekből gyakran tapasztalja, hogy a tanító-egyedületek tárgyszorai szakszor olyan, — nem szorosan az iskola és népoktatás körébe tartozó tételekkel töltetik ki, amelyek sem a tanítók anyagi és erkölcsi érdekeire, sem az iskolai élet szakszerű fejlesztésére, — a nevelés és oktatásügyének előbbre vitelére nem vonatkoznak; amelyeknek tárgyalása tehát a gyűléseken csak meddő erőpazarlás, — sőt amennyiben az üléseken megjelenő állami tanítók fuvar- és napiidiját is élveznek, az államkincstárra nézve, az erre fordított költségek nem gyümölcöző befektetési képeznek. Ennek alapján (öbívja a kir. tan-

felügyelőseket, hogy az egészséges tanító közszellem megtartása és erősbödésének előmozdítása, valamint a tanítótestületek munkálkodási céljának és keretének betartása érdekében a tanítótestületi működést ellenőrizték és lehetőleg irányítani ügykezzenek. Értésiti továbbá a tanfelügyelőseket, hogy a tanítóegyesületi gyűlésekre utazó állami tanítók részére, ha egy községből (ötben) utaznak, a szabályszerű utkilöltségeket csak fele számítható fel. Ugyancsak a költségek kimélese szempontjából arra hívja föl a kir. tanfelügyelőseket: ügykezzenek oda hatni, hogy a tanítótestületi közgyűlése s főleg a járásköri ülések nagyfontosságú kivételei eseteitől és tekintve, akkép késsítsenek elő és oly tárgysozoattal, hogy a gyűlések egy napnál tovább ne tartssanak.”

Midőn a hozzám leköldött rendelet tartalmát i. t. Elnök ural továbbí eljárás véget közlöm, egyttal kérem: méltóztatssék azt — ha lehet a tavaszi járásköri közgyűlésen, ellenkező esetben választmányi ülésen — megtárgyaltatni és annak tudomásul vételét vagy az azzal szemben esetleg felmerülő aggodalmakat velem közlöni, hogy így a miniszteri rendelet tartalmát már a járási körök beérkezett véleményével kapcsolatosan terjesztésem a központi választmány elé.

Nagy-Kanissán, 1898. apr. 14.

Kartársi tisztelettel:
SZALAY SANDOR s. k.
megyei tanítótestületi elnök.

IRODALOM.

— **Budapesti Napló, az újságírók lapja.** Az a tiszonyos magyar újságíró, aki hogy függetlennek magát minden politikai befolyás és minden vállalkozó tőke zugsól, megapattintja a maga erejéből minden vállalat mellőzésével a szerkesztőség újratulajdonosa gyantát a **Budapesti Napló**-t, mesze sikert ért el. A lakos kis csapat meg közel két év újságias stáa s szabadelvű magyar közönységnek legkedveltebb újságmegjálataja lett. Nagyalon bonyán fnyes s jóhírt írói nevüket, kámulatos szorgalommal s kitartással gyűjtén mindennap össze mind azt, ami a szerkesztőség, a lap szabadelvű és feltétlenül, minden irányban független politikájának, nemzeti érdekeitnek és maga lakóinak minden honosság érdekében leendő bizonygat adja: — a **Budapesti Napló** ma már nemcsak helyettesít nek történetében új és eredeti, de a közönység szempontjában gyors felkötésben is eddig nem látott példát mutat. Ez minden szán arra vall, hogy a **Budapesti Napló** alapítói megérdemlik ezt a támogatást. A **Budapesti Napló** csak friss és megbízható irattalakat, lelkis, temperamentumos komoly, tartalmas, hatásban valódeggel megaladós politikai cikkeket, a melyek anyamatokton ismétlik a politikai sulyra döntő jelentőségű újsg véleményeket, tárcorovatának magas irodalmi színvonala, gazdag informatív anyaga, kitűnő irásstílus, kimerítő, őszies, változatos, eleven rovatai s mindamend kölémezésnek változatossága és folyton gyarapodó bővege: napról-napra tökéletesen tanuszkodnak arról, hogy a **Budapesti Napló** fnyességgel megfellel a legvéresebb várokosságok is, a mely megjelenséget megelőzte. A **Budapesti Napló** szerkesztősége és olvasó-közönsege közt páratulal megle és szives viszony fejlődött ki. Napokant jelentkeznek az a szerkesztői közönetek rovatában. A **Budapesti Napló** szerkesztősége, amely csakis addigi munkátelgára, hírlapi hírközre hírvakozva és a közönység szempontjára appellál, fogott bonak bátor vállalkozásában nem emelődött hibás-mában és nem csaldott a közönységben, amely nagy szeretettel karolta fel gyét az első perctől fogva. Ez hogy a közöniség se csaldóját banna, arra váltova, szakadásban hangsúlyos és lelkesedéssel törekszik. A szerkesztőség, amelynek belső tagjai: Vései János, Szerkesztő, Braun Sándor, felelős szerkesztő, Ábrányi Emil, ifjabb Ábrányi Keresztély, Clair Vilmos, Cerri Gyula, Károly Gyula, Fái Béla, Gergely István, Holló Márton, Horváth Elemér, Janovics Pál, dr. Kovács Jenő, Lyka Károly, Márkus János, Marki Adolf, dr. Márton Miksa, Molnár Ferenc, Pekár Gyula, dr. Soltes Adolf, Sváb Tivadár, Thury Zoltán napról-napra egész erejét, egész lelkesedését, összes hírlapiéri kvalitatást vísszi a harcra. Hűségos szívdobogásában ebben a külön munkatársak díszes serege, amelyből csak Agai Adolf, Balogh Pál, Beksics Gusztáv, Besenyei Ferenc, Békési Antal, Eötvös Károly, Fessai Géza, Gyey István, dr. Hagara Viktor, dr. Halmos Ignác, Kupa Árpád, Lengyel Laura, Malonyai Dező, Munkácsy Kálmán, Szabó-Nagyik Janka, Szász Tamás, Szántó Kálmán, Tomeráony István és Tuskó Anna nevét említhetünk meg. Ez a rugója a **Budapesti Napló** eddigi példátlan nagy sikerének és biztosítáka jövőjéül szilárd existenciájának. Ez még egy, annak az újsgnak, amely senkire más, csak a szerkesztőség és a közöniség, amely szemlélté idegen tőke szolgáltatásban nem áll és csak a maga munkálkodó ombarságok, meg a magyar közöniségnek, a magyar lakosnak, a magyar nemzeti ügynek és a magyar szabadelvűségnek az érdekét szolgálja: ebben a függetlenítésben semmiben sem hasonlítátó hatalmas erőforrása van. Olvasóiak ügyelmét újból is felhívjuk a **Budapesti Napló**-re és lemeztelvé a legmelegebben ajánljuk az újsgot. Olvasására az újsgnak íránt érdeklődőknek és valódeggel lelki ígéretükre azoknak, akiknek a magyar hírlapirodalom magas színvonalában és magyar írók és újsgírók hangsúlyozásában kedvék telik.

— **Az e rovatban megemlíttet má megrendelhető és kapható Fischek Pálóp könyvkezeke kedésében Nagy-Kanissán.**

Szerény György.

telniök. Végre elküldettek a püspöki levelek a plebániaokhoz, melyek szerint minden vasárnap az evangélium felolvasása után az exkommunikáció közhírűt tétellett.

Mint a formulálból kitűnik, az exkommunikáció csak kiválóan a nagy büntetésekre mondatott ki, u. m. az egyház ellen vétkezésre, rablókra, gyilkosokra, tolvajokra.

Ha azon „körfélmény tekintjük, mily darabosan és mintegy rögtönzve vétettek törvényeink szomszédaink szokásaiól, hogy azokban korántsem volt gondoskodva mindazon bűnös fenytéséről, melyek egy kezdetleges és a keresztény erkölcsökkel nem oly könnyen megbarátkozó társadalommal együtt járnak, hogy az egyház a népnek nemcsak tanítója, hanem erkölcsének ellenőre és büntetésére nagy hatalommal felruházott fenytője is volt, feltehető, hogy a kiközösítést nem egy oly esetre alkalmazta, melyek a törvényekben sincsenek kifejezve. Különben az első magyar szinatot azon felogását látjuk törvényeinkből, hogy az egyházból való kizárás a legmagasabb büntetés. És ilyenlét tekintetett a felség-értés. Szent István 51 törvénye szerint a felségűrtöknek a templom nem lehet asyllum és a hívek közönységéből kizáratik, et omnium fidelium communione privetur. Hasonlóképp határozott Kálmán király 11. könyvének 6. pontja, mely elrendeli, hogy a királyi naponkint minden templomban imádságot kell mondatni, és a ki a király személye ellen vétene, kiátkozatik és kizáratik az egyházból.

A nyugati szokásokkal és intézményekkel egyetemben behozott hazánkba a büntető törvényi kesés azon bizonyítási eljárás is, mely az úgynevezett tűzes vas és forró vispróában nyilvánul,

s a mely a vádoltinak épp ugy az Istenben és saját árnyallanságában való hiten alapult, mint az istenitélet és párbaj. E bizonyítás színhelye a templom, eszkölóje a papság volt. A jóval későbbi nagyváradi regstrom számos új eset följegyzését tartotta lenn számunkra. De hogy már kezdetől fogva gyakorlatba hozatot, némely intézkedésekből kivilághik. Így határozatot, hogy a vas- és vispróban három tanu legyen és a presbyternek az eljárásban bizonyos díj költetik ki. Továbbá Kálmán király alatt határozatot, hogy a vas- és vispróba csak püspöki helyen, továbbá Nyitra és Pozsonyban tartathassék.

A bizonyítási eljárásnak egy más eszköze, az eskü, mely egyenesen a kereszténység tanaiból vette eredetét, szintén az egyház forma alá tartozott, ugy mint a vas- és vispróba. És ebből folyólag az eskü szentsége ellen elkövetett legnagyobb bün a hamis eskü. A kit hamisan tett esküről vádolták, tüzes vaspróbaja alá vettetett E bünre nézve Kálmán király első könyvének 83-ik pontja intézkedet, midőn elrendelte, hogy ha a hamis eskütételről vádolt egyén a vaspróba alatt bűnöknek találattott, arcán ugyancsak tüzes vassal megélegetetik. Egy teljes századnak kelle lelolynia Kálmánig, míg az esküre nézve az első törvény meghozatot. Egy bizonyítéka e kördlmény annak, mily időtartam kelle a keresztény fogalnak kellő megismeréséhez. Mert az eskü fogalma és hatálya magában involvatta az új vallás egy igaz istenének ismeretét, lélelmét, és megsértésének retentő bündt.

CSARNOK

A sörrel.

Három néme van a szomszagságnak, mondja Brillat Savarin, a csendes, az égő és a mesterséges. Az első, a csendes vagy közönséges szomszagság, a szükségképi kívánság, a mely, miután minden lehellet bizonyos mennyiségű nedvességet von el testünkől, megint az egyensúly helyreállítását célozza. Ezen szomszagságnak a rendesen evés közben és ez képesit bennünket arra, hogy a nap bármely perocében ihatunk. Ez a szomszagság beünket utainkban s létünknek mintegy fontos feltétele. Az égő szomszagság a szükséglet fokozásától s a csendes szomszagság kielégítésének lehetőségétől ered. Egőnek mondjuk, mert az rendesen a nyelv s szájadlászászársága, valamint az egész testnek bizonyos emészto melege kíséri. A mesterséges szomszagság, a mely kizárólag az emberi nem sajátága, azon velünk született ösztön kifolyása, a melynél fogva az italokban azt az erőt kereszük, a melyet a természet neki nem kölcsönzött és a mely csak az erjedés által áll elő. Ez a szomszagság csillapítása inkább mesterséges élvezet, minsem természetes szükséglet. Gyakran olthatatlanná válik, mert az italok a melyeket kielégítésre iszunk, mindig ujra meg ujra felköltik azt. Ezen szomszagság az iszakságot. Csodálatos marad mindig azon természetadta körülmény, hogy az, ki szomszagságot, ennek tulajdonképeni ellenzerével, a tisztá vízzel csillapítja, sohasem iszik még egy kortyot sem a rendes szükségleten felül.

Az emberi telhetetlenség egyik legnyilvánvalóbb jelét látjuk abban, hogy egy korszak emberei sem elégedtek meg azon szomszagsággal, a melyeket a természet a hűsítő víz és az erősítő tejben nyújt. Nem találnak néptörzset, herminó messze kereszük is azt az európai kulturától, a mely saját országának terményei között nem talált volna egyet vagy többet, a mi erjedő italok készítésére nem lett volna alkalmas, hogy általa az idegrendszerre izgatólag hatsonak és a fantázia elé rózsásabb képeket varázsoljanak, minsem azt a pusztá valóság nyújtja. A természetől kedvezésben részesültek mondhatjuk azon népeket, a melyek a szesz ital fellalására nem szükségesek mási, mint azt az észlelés, hogy a szőlőnedv avagy az édes gyümölcsök cukra erjedés által magától változik alkohollá. Egészen mások azonban a körülmények ott, a hol nincsenek ilyen gyümölcsök, a hol az ember megerősített észlelési képességének kell ugyszólván fellalálni azt a cukrot, a melynek erjedése által valamely szesz ital készítése. Hogy elég világosan szóljak, lássuk a bor s a sör fogalmait.

Mi a bor? Erjedt szőlőnedv. Ezzel a definíció kész és ez ép ugy illik Noe törzspánk borára, mint a Horác által megénekeltre, valamint — feltéve valódiságot — az általunk élvezett borra is. — Mi azonban a sör? Malata és komlóból készített ital, lesz a kész felelet. Hol szolgálatja azonban a természet az embernek a kész malátát? Minden szives olvasó tudni fogja, hogy ez alatt nem értünk valamely a föld által szolgáltott terményt, hanem hogy az gyári termék, készítve árpa vagy búzából. E gabonanevek tudvalegőleg nem tartalmaznak cukrot, azt csirázás által elő kell készíteni és erjesztés által előidézni. Csak azon perctől fogva, a mikor az édes árpalé élesztővel kezelve erjedésnek indul, hasonlita ak egymáshoz a bor- és sörkészítés vegy-életi folyamatai. Nagyon jó, hogy nem tudjuk sem azt, hogy ki készíté az első csepp bort, sem azt, hogy ki lökte az első pohár sört, mert másképp vitára adhatna alkalmas az a kérdés, vajjon kit illet nagyobb elismerés meg tisztelet. Rézünköről határozottan nagyobbra becsüljük annak emlékét, a ki az éselebb elmét szükségelő sörözést találta föl. — Az igazság érdekében meg kell jegyezni, hogy a sörnek

imént adott definíciója csak az újabb sörre nézve áll, mert a népvándorlás előtt ahhoz bizonyára még komlót, a modern sörnek egyik lényeges anyagát, nem használtak.

Attérve azon kérdésre, honnan erednek a sörözést illető ismeretek, ugy Planitz igen érdekes tanulmányt alapián, — a kit e sorok folyamán követünk, — nem áll az a régi nézet, hogy a sör specifikus északi ital. Már Diodor görög író említi, a sört mint egyiptomi találmányt, habár sokan ennek semminemű jelentőségét nem tulajdonítanak. Ugyanerre a Diodorra hivatkozik Habich a ki az első tudományos könyvet írta a sörözésről 1864-ben, midőn ezt írja: „Osiris egyiptomi király 2000 évvel Kr. előtt fűzte az első árpasört, mert az ott termelt bor nem volt elég a szomszagság csillapítására. Ezt találjuk még újabb könyvekben is, mi azonban téves, mert Osiris sohasem volt egyiptomi király, hanem az egyiptomi triádok istene: Herodot beszéli, hogy az egyiptomiak árpából készítenek bort, minthogy szőlők nincsenek. Egy egyiptomi sirban feltalált okmány szintén szól a sörrel, a tanító ugyanis inti tanítványát a sörkellemetlen következményeiről és azt mint utálatos italt tünteti elő. Az egyiptomiak azonban a komlót nem ismerék, hanem azt különböző fűszerekkel pótolták. Hogy árpát használtak, azt a hieroglyphák világosan mondják, hogy pedig ebből malátát készítettek, azt azon körülmény mutatja, hogy említnek fehér és veres árpát; hogy erjedésen ment keresztül, azt igazolja annak leírva található bódiító hatása. Ha tehát nem is tudni biztosan, ki volt a sörnek feltalálója, annyi bizonyos, hogy azt a régi egyiptomiak már ismerték.

Az ó-kor egyéb államai között először Görögország érdemel említést, a hol a sör élvezete ismeretlen volt. Ok azt csak hírből ismerték és nem is volt eredeti szavuknak megnevezése, hanem idegen kifejezéseket használtak. A rómaiaknál, a hol a bor olyannyira szeretett s költők által magasztalt itala, a sört, mint utálatos italt említik, a melyet a gallokkal való érintkezésben ismertek meg, de maguk soha sem használtak.

Németországra nézve Caesar beszéli, hogy a germánok a bor behozatalát nem engedték meg. Tacitus idejében (első század Kr. u.) a sör nagyon elterjedt vala és már akkor annak tulajdonságait a németek egyik gyenge oldalán. „Eledelük — írja Tacitus — egyszerű: gyümölcs, friss vadhus vagy savanyu tej; éhségüket minden nagyobb igények s nyalánkság nélkül elégítették ki. A szomszagság csillapítására nézve azonban mérsékletük nem mindig ugyanaz; a ki itt a németeket gyenge oldalukon megragadja, vagyis inai parancsolja a menait csak kíván, az őket ép oly könnyen legyőzheti saját bűnük mint feyveres erő által.” Teljes összhangzásban van ezzel a sör-azon szerepe, a melyet az az északi kultusban játszott. Az égboltozat az isten szirkájának tekintett, Walhallában pedig Odinus asztalánál sört isznak. Emilitésre méltó meg ez időből, hogy az asszonyok voltak azok, kik a sörözés mesterségét űzték.

A mi a komló alkalmazását illeti a sörözésnél, a mi ma nap nehezen nélkülözhetnénk, az a mint fentebb már említve volt, a népvándorlás előtt nem volt alkalmazásban. A régi németek kifűzött tölgylakérgyet, kőristaleveleket és hasonlókat használtak sörök fűszerezésére. Olaszországban állítólag már a hetedik században adtak volna komlót a sörhöz. Biztos tudomásunk azonban csak 786-ból Kr. u. van, a mikorról Pipin egyik levele a komlókeretek műveléséről szól. Ezen időtől fogva gyakrabban lehet a komlót felemlítve találni különböző okmányokban s íróknál, sőt régi német városok címerében is. Cseh szerint azonban első alkalmazása a sörözéshez azláv országokban történhetett, a honnan a második népvándorlás alkalmával juthatott Németországba. Különös sorsban részesült a

komló Angolországba való bevitelenél. Itt legelőször a 15. században említik, mint kitiltott anyagot, miután London város hatósága a parlamenthez folyamodott két ördögös visszavetés megakadályozására, vagyis a newcastle-i közén s a komló kifűzése végett, utóbbira nézve indokul felhozván hogy „elrontja az islést és a népre nézve veszélyes.” Később használatát megengedték, de a 16-ik században megint megtiltották és csak a 18-ik század kezdete óta lehetett azt megint alkalmazni. Nem lesz tán felesleges e helyen megjegyezni, hogy Giessmayer újabb vizsgálatai szerint a komló egy alkaloid mérget tartalmaz.

Nagy Karoly alatt a sörözés már virágzott, még pedig nemcsak a nép foglalkozott assal, hanem, gyártottak is koronai uradalmonkon s birtokokon is. Közvetlen utódi alatt különösen a kolostorok kezdének érdeklődni a sörözés iránt és a királyoktól kieszközölt különös kiváltások támogatták őket vállalatukban. Ezek asztalán értettek, ugy keresztényi felebaráti szeretetből, mert maguk sem vetették meg, sőt nagyon is tudták becsülni a hűsítő korot, a kitűnő ital készítését és még ma is fennmaradtak emlékei az igen keresett „Pater, Convent a Nonnen Bier“-nek (nona-hora), nem különben egykori híres vendégszeretőiknek. Nem egyszer hallani öreg sörötök által dicserni az Augustiner, Franciskaner, Benediktiner söröket, habár ma már a legtöbb helyen régóta kizsiritotta a jámbor szerzetes a káromkodó söröző legény és megfosztotta őt csendes és szelímes működése terétől.

Kezdetben minden egyes ember főzhett sört saját házában, később azonban a sörözési jog a községek tulajdonába ment át. A városok böles atyai amennyire csak lehetett igyekeztek a sörözés mint igen jövedelmező monopóliumot a község részére megynerni és csak ritka esetben engedték az örökült magán sörözési jogot a magistrátussal szemben érvényre juttatni. Behozták kényszerképen az ugynevezett sörmértőidet (Biermeile), a mely a városokat azon joggal ruházta fel, hogy az egy mérföldnyire eső helységeknek csakis 1000 volt szabad a sört hozni. Ezen joggal összefüggésben volt a „Rathskeller“-ek (városi pincék) alapítása, a melyek közül néhány még később is nagy hírré tett szert. A viszonyok még inkább erősödtek a céhek hatalmának emelkedése által, a mibe egyesülni az összes sörfűzők köteleztettek. Különös lözési szabályokat alkottak, megjelölték az eljárás és övtek hamisításoktól. Azoknak, a kik mindig a régi jó idők sörre után sóhajtoznak, szolgáljon tanuául, hogy Augsburgban már 1155-ben Münchenben 1420-ban, Párisban pedig 1264-ben becsátottak ki rendeleteket a sör hamisítását megiltandó.

A sörkészítésre igen szeretett és előnyben részesült anyag volt az árpa, rossz időben pedig a zab. A sör kimeretheőségének meghatározására a város atyai közül különös sörvizsgálók (Bierkieser) voltak kirendelve és az islepróban kívül lényeges volt a bórndrág-próba. E célból bizonyos menyiségű sört a padra öntöttek, amelyre a bórndrág sörvizsgálók leültek, mialatt néhány pint sört megiszleltek. A sör jószágánál a bórndrágnak a padhoz kellett tagadni, mi ha a felkelésnél be nem következett, a sört ki nem mérhetőnek nyilvánították.

Patronusa volt a sörfűző céhek Szt. Gambrius, Flandria és Brabant meseszerű királya, a kit tulajdonképen eredetileg Jan I-nek, vagyis Jan primus (Gambrius)-nak hivatnak. Gambrius országánk első virágzású szaka a renaissance korról esik össze, a melynek fölvirágzású sorsos viszonyban volt azon kulturszak általános erőteljeségével.

(Vége következik.)

Hölgyek figyelmébe!

Az egyedüli zartalan arzenekben, feltétlen biztos hatással!

Arak: 1 nagy korsó 2 kor.
I kis korsó I kor.

CRÉME NIOBE.

Arak: 1 nagy korsó 2 kor.
I kis korsó I kor.

Egyedüli főraktár: ALT és BÖHM NAGY-KANIZSA.

VASUTI MENETREND.

Irány	Indulás Kanizsáról				Erkezés Kanizsára			
	vonat	óra	perc	idő	vonat	óra	perc	idő
Pécel	sz. v.	4 49	regg.	gy. v.	5 33	regg.		
	sz. v.	2 35	d. u.	sz. v.	12 10	d. u.		
	gy. v.	12 20	este	sz. v.	11 22	éjjel		
	v. v.	7 33	este	v. v.	7 59	regg.		
Szombh Bécs Zala-Eg.	sz. v.	6 05	regg.	sz. v.	11 01	este		
	gy. v.	12 20	d. u.	sz. v.	3 42	regg.		
	v. v.	5 15	d. u.	v. v.	8 04	regg.		
	sz. v.	2 05	d. u.	sz. v.	1 35	d. u.		
Budapest	sz. v.	12 45	éjjel	gy. v.	7 05	este		
	gy. v.	5 48	regg.	sz. v.	3 52	regg.		
	v. v.	9 15	regg.	sz. v.	4 24	d. u.		
	sz. v.	2 —	d. u.	v. v.	8 55	este		
B.-Szt.-Gy.	sz. v.	12 15	éjjel	gy. v.	12 10	éjjel		
	gy. v.	5 06	d. u.	gy. v.	11 45	d. e.		
Barcs Gyékény	sz. v.	4 57	regg.	sz. v.	1 29	d. u.		
	sz. v.	2 25	d. u.	sz. v.	11 41	éjjel		
	sz. v.	7 23	este	sz. v.	11 14	regg.		

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

közölje velünk becses crimét.

LEVELEZŐ-LAP

és mi azonnal küldjük Önnek
husáraink, füstölhúsaink és
mindennemű kalbászfélek árjegyzékét
franco díjmentesen!

ELSŐ SZOMBATHELYI
SERTÉSHIZLALDA és HUSFÜSTÖLŐGYÁR
SZOMBATHELY.

Sabaria Halbászok
és delikateszok

Sabaria-sonka
és disznósir.

HIRDETÉSEK
felvételnek e lap kiadóhivatalában
NAGY-KANIZSÁN.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági
gépgyárakosok
BUDAPEST, Váci-körút 63. sz.

által a legutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és göcsöplőgép-készletek 2 1/2 és 12 lóerőig, szalma-kaszálók, továbbá járgány-csőplőgépek, huro-csőplők, tisztító-roboták, konkolyozók, kaszálló- és aratógépek, szénagyűjtők,

legjobb sorvetőgépek, boronák, mooskavágók, répvágók, kukorica-mormolók, daráló, őrlő-malmok, egytemes acélszekék, két- és háromvasúti szekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékét kiadatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Fontos házi asszonyok részére.
VALÓDI BOROSTYÁN-KŐ PADLÓ-FÉNYMÁZ

legtarthatóbb padló-fényestítő különféle színekben, valamint

gyorsan száradó szesz-padló-fényezés

SCHRAMM CHRISTÓF

lakk- és fényezés-gyáraiból Bécs (Simmering), Offenbach a Majna m. (Rohrmühle), Berlin SW.

Továbbá mosható zománcz festékek elegáns színárnyalatban mindennemű házi tárgyak részére;

Bádóg és fényező-lakk játékok és fényezett-áru gyárak részére. Bőr-lakk, fényezett-lakk, és etiketetlenlakk, valamint mindennemű lakk az összes iparágak és használati mód részére.

Különlegesség: hintó- és szánlakk — vasutak, vagon és hintógyárak, kocsigyárak, fényező-k sat. részére. 10—1

Raktárak: Fesselhofer József, Neu és Klein, fűszerkedőknél Nagy-Kanizsán, és Strahia testvéreknél Csáktornyan.

1,000,000 Korona

Egy millió

nyerhető.

A 2-ik magy. kir. szabad.
osztálysorsjáték.

50.000 nyereseménynek
jegyzéke.

A játéktörv. 9 §. szerint a legnagyobb
nyeresemény

1.000.000 Korona.
Egy millió

A nyeresemények következőleg vannak
beosztva.

Nyeresemények:	Korona:
1 á	600,000
1 .	400,000
1 .	200,000
2 .	100,000
1 .	90,000
1 .	80,000
1 .	70,000
2 .	60,000
1 .	40,000
5 .	30,000
1 .	25,000
7 .	20,000
3 .	15,000
31 .	10,000
67 .	5,000
3 .	3,000
432 .	2,000
763 .	1,000
1238 .	500
90 .	300
47350 .	200, 170, 130
	100, 80, 40 korona.

50,000 nyer. és 13,160,000 kor.
jutalom 13,160,000
melyek hat-ostályban kiosztotnak.

A 2-ik magy. kir. szab.

osztálysorsjáték

a sorsolási program szerint egy
millió koronát, tehát hatalmas
összegű készpénzt nyer a legnagyobb
nyeresemény a játéktörv. 9 §. szerint; emellett
fogva ezen osztálysorsjáték nagyon előnyös
nyereséi esélyeket nyújt; és pedig

100.000 50.000
eredeti sorsjegy pénznyeresemény

A sorsjegyek felének nyereséi kell. Az
összes 50.000 nyeresemény a mellette álló
jegyekben fel van sorolva és a kormány
ellenőrzése mellett hat egymásutánis
következő rövid időközben kiosztotatik,
mellyel is a nyertes összeg a szerencsés
nyertesek készpénzben kiadotatik.

Eredeti sorsjegyeket következő eredeti
áron adunk el:

Egész eredeti sorsjegy 5 forint — kr.	
Fél " " " " " " " " " "	3 — "
Hoggyed " " " " " " " " " "	1 " 50 "
Nyelend " " " " " " " " " "	0 " 75 "

Az összegnek postautalványon való
vétel után azonnal megküldjük a rendez
eredeti sorsjegyet az első hasznab-
értéknél. Kívánatra utánváltással is küld-
jük a sorsjegyeket.

Minden sorsjegyküldeményben az eredeti
használati programot is megküldjük és minden
használat után verőnk azonnal megkapják az
eredeti használati listát.
Gyakran eszemek kockázatnak minden vállalatokba,
mellyel a kilitésbe helyezett nyeresemény nagyon
hárdezen. Handfogva kockázatosnak egy sorsjegy
vételével aránylag oly kevésbé összegvet, a mely
által hirtelen nagy tőkére nyerhetünk.

Sorsjegyküldeményben nagyon kevésbé és
gyorsan elfogyhat, tehát ajánljuk, hogy a
rendelvényekkel azonnal megküldjük és kériük
azokat, lehetőleg azonnal, azonban mindenestire
legkésőbb f. 6. május 11-ig hozniuk be kellédeni.

Fehér Lajos és társa

am. k. szab. osztálysorsjáték (Iskolatörv. 11.)
Budapest,
Gizella-tér 5. szám.

ZÁLA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik N-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön. Hirdetők juttatásának díjátlanul.

Kiadóhivatal:

Városház-szállat: Fischei Fülöp
könyvkereskedés.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt - 12
Félévre 6 korona (3 frt - 6
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr

árunkból fogadunk el.
szek vizsza.

a: 10 krajczár.

Felölös szerkesztő:

SZALAY SÁNDOR.

Nyitlétér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekbe vonatkozó Fischei Fülöp
könyvkereskedésbe intézendők.

lettek.

yt kell teremteni.
ely hivatása tudakomoly törekvés-
duktív ügyességének helyet biztosítani az óriás verseny képezni kell különbözőz edéket, melynek arának jövője lesz preszténi, meg kell ban értetni, hogy a iránti kötelessé: rá; hogy folyto uzzalmának, keze adásával kell dolgoz tisztelőes het egyetemében.
találjuk különböző fejlesztése és föllen-
szédekben és leirt maguk az ipar-
ör ilyen formán a de pöngették igen különösen akkor, iparos nemzedék

képezéséről, ismereteinek gyarapításáról a törvényhozás nem gondoskodott.

Ezek voltak a szép szavak, a hangzatos óhajok.

Nem volt Magyarországon egyetlen tisztán látó és helyesen gondolkozó ember, aki be nem ismerte volna, hogy az iparos nemzedék érdekében hangzatosított óhajások teljesen jogosak. Hisz mindenki látta a nemzetmentartó elemek legerősebbjének: a közép-osztálynak szomorú, csendes pusztulását és mindenki tisztában volt azzal, hogy a régi közép-osztálynak nemzetmentartó, nemzetismosító erejét és hivatását jó részben egy modern értelemben alakuló új középosztálynak: az úgynevezett polgári osztálynak kell átvennie. Belátta mindenki, hogy Magyarországra nézve az istenáldásul nyert nyerstermény-produkció csak akkor lehet igazán értékes, ha annak minden igényt kielégítő, versenyképes feldolgozása is a haza határain belül biztosítható. Ehhez pedig értelmes iparos osztály kell.

Belátta ezt a magyar törvényhozás is, azért gondoskodott az iparos tanulók külön oktatásáról, azért szerveztek iparos-iskolá-

kat, hogy az ifju nemzedék kellő ismeretekkel léphessen ki az életbe, a tapasztalatszerzés terére, s a tanultak alapján irányt kapjon a szakadatlan önképzésre.

Ezek az iparos-iskolák most vannak még a forrás stádiumában, s még igen sok balfelfogással kell megküzdeniök. Igen üdvös dolognak tartjuk ezeknek az iskoláknak életében azt az intézkedést, hogy ujabban hazafias ünnepeket is tartanak. Tanúi voltunk egy ily ipariskolai hazafias ünnepségnek Nagy-Kanizsán is, ápril 17-én, amikor a miniszteri rendelet szelleme szerint az 1848-iki törvények szentesítésének ötvenedik évfordulóját ünnepelték. Örömmel tapasztaltuk, hogy mily nemesisítő hatással van iparos tanulóinkra az iskola és különösen az ily hazafias ünnepség. Örömmel és megnyugvással győződöttünk meg, hogy az iparos-osztály fejlesztése, művelése érdekében annyiszor elhangzott és leirt szavak nem jutottak a pusztába kiáltott igék sorsára, nem maradtak csupán papirosra, hanem jogos reményeket ébresztő erőteljességgel vállalódnak egymásután valóra.

A.

zek.

életi tárgya —

sokat, nagyon szép regényekben, hangulatos büvés kis fészek-készít magának, miával megjelennek az nepélyes komolyságot akarják átturbéte az oltár előtt meg

ldogított, meleg fészek y büvész: a legegyszerűndér-palotává vará-

épelete szépen kihív fészekrakást. Maga i majd egyszer csak ő kézzsoritásból széhogannak az egy-
tesolódó két kéznek lésén kell munkálnia. szalmái voltak a fé-
lászáról.

tolt; az ő házuk el-
eseményeiből nagyon
kat. Csak regények-

Egyszer valami gazdasági gyűlés volt házuknál. Nagyon sok, addig ismeretlen férfi jelenlét meg. Várhelyi Gizella addig könyörgött apjának, míg meg nem engedte, hogy jelen lehessen a gyűlésen.

Kastélyuk nagytermében volt a gyűlés. Az elnök és a titkár egy emelvényen ültek. Hát abban azután semmi különös dolog sincs, ha egy érdemekben megkopaszodott elnök és egy gondórfürtű titkár közül akármelyik fiatal leány habozás nélkül a titkáron akad meg mind a két szemével.

Igy történt Várhelyi Gizellával is. Sőt vele még több, még veszedelmesebb dolog is történt. Vörös Gézában, a fiatal titkárnak, megtalálta azt a férfi-alakot, amit az ő eleven képzelete már régen eléje festett.

Mikor azután a bemutatás alkalmával egymással kezét fogták, teljes bizonyossággal érezte is, hogy ez a kéz az a delejes erejű munkatárs melylyel azt a kedves, aranyos fészket ő meg tudná rakni. Az ártatlan, tapasztalatlan leányok keresetlen odaadásával kereste a fiatal ember társaságát. És mikor a gyűlés utáni lakomának vége lett s a vendégek mindnyájan bucsút vettek a kastélytól: a tiszennyolcéves ártatlan teremtés a szívében valami nagy nagy ürességet érzett.

Ennek a nagy-nagy ürességnek mélységében áruló dolog terem. A sóhajás. Az életorganumok tudós ismerői megállapították ugyan, hogy a sóhajás nem egyéb, mint a kielégzésnek egy neme; nálunknál gonoszabb lelkek azonban már azt is

kisültötték, hogy ennek a lélekzetvételnek nem csupán a tüdő, hanem a szív is forrása.

Szegény Gizella sóhajtaozott és s közben, ha atyjával vagy anyjával beszélt, kedves öntudatlansággal mindig Vörös Gézáról kezdett beszélni, mintha azon a gondórfürtű fiatal titkáron kívül más se lett volna a világon. Pedig az csak egy közönséges lateiner ember volt.

Az öregek összenéztek. A papák, mamák tapasztalt lelke ilyenkor hamar készen van az okos tervvel.

Szétválasztani!

Bebizonyított dolog, hogy a távolas is van akkora és olyan jó orvos, mint az idő.

Néhány hét múlva egyik felsőmagyarországi gróf jószágkormányzója levelet írt Vörös Gézának, melyben a gróf megbízásából igen kedves ajánlatot tett neki, ha hajlandó lesz a gróf mellett a titkári állást elfoglalni.

Ilyen hosszú kezűk van a nagyuraknak! Vörös Géza minden habozás nélkül elfogadta az ajánlatot. Néhány nap múlva már megtette a bucsulótogatásokat. Várhelyiekéi is megjelent.

A bucsuvétel a kimért udvariasság rideg szabályai szerint ment végbe. A papa és mama erre nézve már mindent előre okosan megállapítottak. Egészen az ő tervök szerint történt. Csupán azt az egy könycséppet felejtették ki a programból, amely utolsó kézzsoritáskor Gizella szemében megjelent s amely néma szerellemmel mondta meg Vörös Gézának, hogy ez az egész kimért ridegség csak számító hazugság volt.

zólalok

Nagy-Kanizsa látképével különböző kivitelben és összeállításban
pahaktók Fischei Fülöp könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

Ará darabonként 5 krajczár.

VASUTI MENETREND.

Irány	Indulás Kautsárdi				Érkezés Kautsára			
	vasút	óra	perc	más	vasút	óra	perc	más
Püspöki	sz. v.	4 48	regg.		gy. v.	6 30	regg.	
	sz. v.	2 35	d. u.		sz. v.	12 10	d. u.	
	gy. v.	12 20	este		sz. v.	11 22	éjjel	
	v. v.	7 33	este		v. v.	7 09	regg.	
Szombh Bécs Zala-Eg	sz. v.	6 05	regg.		sz. v.	11 01	este	
	gy. v.	12 20	d. u.		sz. v.	3 42	regg.	
	v. v.	5 15	d. u.		v. v.	8 04	regg.	
	sz. v.	2 05	d. u.		sz. v.	1 35	d. u.	
Budapest	gy. v.	5 48	regg.		sz. v.	3 52	regg.	
	v. v.	9 15	regg.		sz. v.	1 24	d. u.	
	sz. v.	2 15	d. u.		v. v.	8 55	este	
	sz. v.	12 15	éjjel		gy. v.	12 10	éjjel	
B.-Szt.-Gy.	gy. v.	5 06	d. u.		gy. v.	11 45	d. e.	
	sz. v.				sz. v.	8 9	regg.	
Bécs Gyékény	sz. v.	4 57	regg.		sz. v.	1 29	d. u.	
	sz. v.	2 25	d. u.		sz. v.	11 41	éjjel	
	sz. v.	7 25	este		sz. v.	11 14	regg.	

Laptulajdonos és kiadó:

FINCHEL FÜLÖP.

közölje velünk becses címét.

LEVELEZŐ-LAP

*és mi azonnal küldjük Önnek
husáraink, füstölthusaink és
mindennemű kalbászfelek árjegyzékét
franco*

**ELSŐ SZOMBATHELYI
SERTÉSHIZLALDA és HUSFÜSTÖLŐGYÁR
SZOMBATHELY.**

Sabaria-szonka és disznósair.

Sabaria Kalbászok és delikateszerek.

H IRDETÉSEK

felvételnek e lap kiadóhivatalában

NAGY-KANIZSÁN.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági gépgyárosok
BUDAPEST, Váci-körút 63. sz.

Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcsapólap-készletek 2-3, egészen 12 lóerőig, szalma-kaszálók, továbbá járgány-csapó-gépek, boro-csapók, tisztító-ceruzák, kunkolyozók, kaszáló- és arató-gépek, szedőgépek.

Legjobb sorvetőgépek, boronák, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsálók, daráló, szél-malmok, egytemes szecskák, két- és háromvasalók és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzék Budapestre ingyen és bérmentés küldetnek.

Fontos házi asszonyok részére.
VALÓDI BOROSTYÁN-KŐ PADLÓ-FÉNYMÁZ

legtartósabb padló-fényező különféle minőségben, valamint

gyorsan száradó szesz-padló-fénymázak

SCHRAMM CHRISTÓF

lakk- és fénymáz gyáraiból Bécs (Simmaring), Offenbach a Majna m. (Rohrmühle), Berlin SW.

Továbbá mosható zománc festékek elegáns színárnyalatban mindennemű házi tárgyak részére;

Bádog és fényező-lakk játék- és fényezett-áru gyárak részére.

Bőriakk, fényezettliakk, és etiquettenlakk, valamint mindennemű lakk az összes iparágak és használati mód részére.

Különlegesség: hintó- és szánlakk — vasutak, vagon és hintó-gyárak, kocsigyárak, fényezők sat. részére. 10—1

Raktárak: Fasselhofer József, Neu és Klein, fűszerkerdeknél Nagy-Kanizsán, és Strahia testvéreknél Csáktornyan.

1,000,000 Korona

Egy millió nyerhető.

A 2-ik magy. kir. szabad osztálysorsjáték.

50.000 nyereseményének jegyzéke.

A játéktörv. 9 §. szerint a legnagyobb nyeresemény

1.000.000 Korona.

A nyeresemények következőleg vannak beosztva.

Nyeresemények:	Korona:
1 db	600.000
1 .	400.000
1 .	200.000
2 .	100.000
1 .	90.000
1 .	80.000
1 .	70.000
2 .	60.000
1 .	40.000
5 .	30.000
1 .	25.000
7 .	20.000
3 .	15.000
31 .	10.000
67 .	5.000
3 .	3.000
432 .	2.000
763 .	1.000
1238 .	500
90 .	300
47350 .	200, 170, 130
	100, 80, 40 korona.

50.000 nyer. és 13.160.000 kor. jutalom

meltek hat osztályban kiosztottak.

A 2-ik magy. kir. szab.

osztálysorsjáték

a sorsolási programot szerint egy millió koronát, tehát hatalmas összegű kasszát nyer a legnagyobb nyeresemény a játéktörv. 9. §. szerint; azelőtt egy osztálysorsjáték nagyon előnyös nyereséket szolgált; és pedig

100.000 50.000
eredeti sorsjegy pénznyeresemény

A sorsjegyek felének nyereségre kell. Az összes 50.000 nyeresemény a mellékelt álló jegyekben fel van sorolva és a kormány ellenőrzése mellett hat egymástól követhető rövid időközben kiosztottak, midőn is a nyert összeg a szerencsés nyertesnek kasszában kiadottatik.

Eredeti sorsjegyeket követve eredeti áron adnak el:

Egész eredeti sorsjegy	5 forint — kr.
Fél " " " "	3 " "
Negyed " " " "	1 " 50 "
Nyolcad " " " "	0 " 75 "

Az összegnek postautalványon való vételét után azonnal megküldjük a rendszeres eredeti sorsjegyet az első hussalban átvételnyel. Kívánatra utávváltással is küldjük a sorsjegyeket.

Minden sorsjegyküldeményhez az eredeti hussal programot is megküldjük és minden huss után veretnek azonnal megkapják az eredeti hussal lejtromot.

Gyakran szerencsés kockázatainak mertem vállalatokba, a midőn a kilitésbe helyezett nyeresemény nagyon káros. Későbbi kockázataimnak egy sorsjegy vételével aránylag oly kevésbé veszteséget, a mely által hirtelen nagy tökélet nyerhetünk.

Sorsjegyküldemények nagyon kevésbé és gyorsan elfogyhat, tehát ajánljuk, hogy a rendelkezésnyel az összes és kárjuk azokat, lehetőleg azonnal, azonban mindenesetre legkésőbb f. é. május 11-ig hozzuk beiktatni.

Fehér Lajos és társa

sz. k. szab. osztálysorsjáték feladatlalt: Budapest,

Gincsház-tér 3. szám.

Szerkesztőség:
Városház-épület, Fischel Fülöp
könyvtárában.

A szerkesztővel értekezni lehet nap-
kint d. a. 4—5 óra közt.

Idő intézendő a lap szellemi részére
vontakozó minden közlemény.

ZÁLA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik N-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:
Városház-épület, Fischel Fülöp
könyvtárában.

KLÓPIKÉTESI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — 24
Félévre 6 korona (3 frt — 12
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr
Hirdetések jutányosabbak másként.

Bérmegtartó levelet csak ismert keszéből fogadjunk el.
Készítést nem adunk vissza.

Felelős szerkesztő:

SZALAY SÁNDOR.

Nyitlár petitszera 10 kr.

Ki öszothet, valamint a hirdetőkhöz vasárnapok Fischel Fülöp
könyvtárában intézendők.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

A megbűnhődöttekért.

A humanusan érző emberi lelkeket már régtől foglalkoztatja az a gondolat: hogyan lehetne megmenteni a társadalomnak, a tisztességes életnek az oly egyéneket, kik az erkölcsi rend ellen vétkezvén, börtönbe kerültek s onnan megbűnhődöttön visszakerülnek ismét a becsületes emberek közé. Ilyen példák, konkrét esetek feküsznek előttünk, nem csupán egy-kettő, hogy az ily megbűnhődötteket rendszeren a kényszerűség kergeti vissza a bűn ösvényére. A kényszerűség, mert rendszeren a létfontartásnak minden segítő eszköze nélkül nyerik vissza szabadságukat; a kényszerűség, mert a becsületes munkát, a létfontartásnak legalább napról-napra biztosító föltételét is elzárja előlük az emberi bizalmatlanság.

Ezen egy cseppet se csodálkozunk! Papirosra írni a humanizmus, a megbocsátás, a mindenre fátyolt borító jószívűség igéit nem valami nagy feladat. Könnyű dolog azt hirdetni a társadalomnak, hogy nyiljanak meg az emberi szívek azok előtt is, akik mögött egyszer már a feddhetetlen élet, a bűnnélküliség, a becsületesség ajtaja

lezárult; hogy bocsássuk meg, feledjük el még az emberölőnek rettenetes bűnét is, ha már megbűnhődött, megvezekletti miatta. De ezt már a gyakorlatban is megtenni, sokkal nehezebb dolog.

Lehet valakinek igen jó szíve, melyet a valódi emberszeretet krisztusi értelemben aranyoz meg, mégis ha arra kerül a sor, hogy az olyan egyének, aki talán rablás vagy emberölés miatt bűnhődöttön került ki a fegyházból, a saját hajlékában foglalkozást, menedékhelyet adjon: a szeretet, a humanizmus érzelme erős küzdelembe jut nála a a bizalmatlansággal, a félelemmel s az emberi természetben gyökerező borzalommal, melyet az ilyen egyének jelenléte kelt bennünk. És így nem lehet csodálni, ha az ilyen egyéneket az emberi bizalmatlanság a télelem, vagy borzalom kizárja a társadalomból még ha őszintén megvezeklettek is; mert a megbűnhődés még nem biztosítéka a teljes megtérésnek.

A társadalomból eként kizárt s a tisztességes munka utáni megélhetés lehetőségétől megfosztott egyén azután — ha talán erős föltevése volt is, hogy életét becsületesen

folytatja — a létfontartás kényszere alatt és elkéserevéstől őröztten megint csak belesodródik a bűn ösvényébe.

Ezeket a szerencsétlenekeket akar most segíteni az a humanitárius egyesület, melyet Sopronban az egész Dunántultra kiterjedőleg szándékoznak létesíteni. Amit a megbűnhődöttekkel szemben egyesektől, még a legjobb szívűektől sem kívánhatunk meg: azoknak felkarolását és támogatását, erkölcsi és anyagi megmentését tűzte ki céljául ez a tervezett egyesület.

Célja tehát nagyon szép, nagyon üdvös és igazán méltó a humanizmus szízáadához. Ennek a százádnak alkonyán szebb intézménnyel nem is igen lehetne megkoszorozni a humanitárius alkotásokat.

Az eléggé nem méltányolható nemes mozgalom élén a sopronmegyei főispán *Simon Ödön* áll; a végrehajtó bizottság elnöke pedig: *dr. Kamia József*, tekintélyes soproni ügyvéd.

A tervezett egyesületet fegyenc- és rabsegélyző egyesületnek nevezték el; de ezt valószínűleg meg fogják majd változtatni, mivel a megbűnhődöttek — a kiknek érde-

TÁRCA.

A nép atyja.

— Elbeszélés, —

Írta: H. Lajos.

Egész Iharosfalva fenekestül tel van forgatva, az utcai járókelők szomoruan adnak egymásnak kezet, busan rázzák fejüket, s leverten, kedvetlenül, szólanul haladnak tovább.

A mesterember szünetelt munkájával, a kereskedő hasztalan várja vevőjét, a tűzoltóság, dacára a vasárnapnak, nem vonul ki gyakorlatra, a takszerek-egylet nem tartja meg mára hirdetett rendkívüli közgyűlését; csak a templomajtóban térdelő koldusok, a vakok, sánták és benák imádkoznak buzgóan az egék urához, hogy ne szólítsa még magához az ő patrónusukat, az ő jótörőjüket: tekintetes Rostás István urat.

Hej, van is oka ő utána sirni-rini Iharosfalva aprajának nagyjának, mert hét megyében is ritkítja pártját az olyan áldott jó ember, mint Rostás István. Van is neki becsülete, nemcsak Iharosfalván, hanem az egész környéken.

Ha azon a vidéken azt kérdi az idegen: ki ott a legtekintélyesebb, legelőkelőbb ember, gondolkodás nélkül mondja rá mindenki: Rostás István. Ha azt kérdeik, ki a legokosabb? Rostás István; ki a leggazdagabb? Rostás István, ki a legjókonyabb, legjobb hazafi, legbökezőbb és

legbecsületebb? mind ezekre a kérdésekre csak azt az egy feleletet kapja a kíváncsi, hogy Rostás István.

A Rostások nagytekintélyű, régi család a vidéken. Itt élt már az apjuk, nagyapjuk, ősapjuk, kik közül többen táblai úrnökök is voltak, sőt a maga idejében az egyik Rostás alispánnak is volt kijelölve.

Ő maga puritán jellemű, feddhetlen becsületes-ségű ember volt, a kizeh sem hivatalnal, sem kitüntetéssel nem lehet félni. A közpályától irtóztott miudig, de társadalmilag mindenben segiti, támogatja polgártársait.

Birtokai bérben vannak, s ő csak abban gyönyörködik, ha mentül több jót tehet. Tess is eleget. Iharosfalva neki köszöni virágzását, a jótékony egylet, az óvoda, a tűzoltóság, a takszerek-egylet, a férfi dalogylet, a teli fillér konyha, hol a szegények pár krajczárért meleg ételt kapnak, mindez az ő kezdeményezése következtében jött létre. A lakosság áldja, tiszteli, s hajt a szavára. Már egyptárszor a város díszpolgárának is meg akarták választani, de még ezt a megtiszteltetést sem volt hajlandó elfogadni, hát nem erőtettek. Valódi Aristides, ki csupa önzetlenségű tesz mindent.

Ha valaki adóját nem tudja kifizetni, egész bátran mehet hozzá. Rostás István erszénye mindig nyitva van. Ha tanács kell, azt is kap bárki; ha az iparos, vagy kereskedő az uzsorás körmei közé került, Rostás István kétszer huszon-

nég óra alatt talál módot mindig arra, hogy kibuzza őt a sárból.

Olyan ember volt Rostás István, kit mindenki szereteti, a kinek még keresve sem akadt ellensége.

Nem csoda tehát, ha Iharosfalvának polgár-ága megdöbbsent s elszomorodott, a mint meghallotta, hogy Rostás István haldoklik.

— Mily szerencsétlenség! . . .

— Igazán borzasztó! . . .

— Azután milyen gyerekes baj az egész, — mondták egymának a házes körül ácsorgó napolok.

— Hát csakugyan halálán van?

— Igen bizony. Az orvos most ment el, s azt mondta, nem ad neki három órát. Oh! oh! ki hitte volna, hogy olyan kis baj ily nagy dologga növi ki magát, — mond egy bekötött lejtű, ráncos képű nép asszony, ki a halottakat hivatás szerben szokta mosogatni s már alig várja, hogy a munkához foghasson.

Rostás István csakugyan halálán volt. Néhány nap előtt egy darázs csipite meg jobb keze fejt. Az izmos ember, ki majd kiontattant az ételtől, nem is gondoló a darázscsípésről, s most, harmadnapra birtelen rosszul lett. A mint reggel fel akart kelni, szeméi előtt kekes vörös karikák lo-rogtak, meglátandó volt s visszacsattant ágyába.

Rögtön orvos után azajajítottak, az vérmergőzést konsztalták. R-nelét ugyan valami csillapító-élet, de nyíltan megmondta, hogy itt az ő szerepe lejárt, s jó lesz pap után kü deni.

Üzlet-megnyitás!

Van szerencsém a n. érd. közönséget tisztelettel értesíteni, miszerint helyben, a főtéren a volt Eisinger Henrik utóda cég helyiségében üzletemet megnyitottam, és azt teljesen új árukkal szereltem fel. — A legnagyobb választékban és legolcsóbb árak mellett kaphatók selyem-, gyapju-, és divat-szővetek, női felöltők, fehérművek, nyakkendő, nap- és esernyők, függönyök, szőnyegek és butorszövetek. Vászón- és damaszt-árak. — Különlegesség vízmentes esőköpenyekben. Nagy választék uri gyapjuszövetekben. Gyári ráktár gráci és insbrukki Loden-kelmékben, dicikli, vadász és utazó ruháknak.

Teljes tisztelettel

Kövendli Kálmán.

kében a mozgalom megindult — már meg-
szűnnek fegyverek vagy rabok lenni. Majd
fognak bizonyosan találobb címet is lenni e
legnagyobb mértékű támogatást érdemlő
egyesületeknek.

A végrehajtó bizottság kibocsátott fel-
hívását egész terjedelmében itt közöljük:

Felhívás!

*Ó méltóságának, Simon Ödön ur sopron-
vármegye és Sopron sz. kir. város főispán-
jának égése alatt megindult emberbaráti
mozgalom — egy Sopronban székelő és a
dunántúli kerületre kiterjeszkedő fegyver- és
rabsegélyező-egyesület létesítése tárgyában —
az alulírott végrehajtó-bizottságot bizná meg a
széleskörű taggyűjtés mandátumával.*

*Honfiak, nemesszivű emberbarátok! Hazánk
száz sebből vérvő társadalmi élete tengerében
naponta nyomtalanul merülnek el az árva-
ság, szegényesség, betegség és bűn áldozatai.
A nemzeti jellemmel elválaszthatatlanul össze-
fürtött szivjóság és áldozatkészség génusza
meg nem szakított éberséggel virraszt u rom-
lás szirtjein, mint világító-torony a sötét éj-
szakában. Jétekony intézményeink mint
balzsamos kötések simulnak a társadalmi
élet testén meg-megújuló forradásokhoz. Csak
egy régi seb támasz Dunántúl nagy részében
a feledékenység takarója alatt várván az
ápoló kezekre, és ez a fegyházakból és fog-
házakból szabaduló szerencsétlenek árván
maradt ügye. Napjainkban minden távolálló
is láthatja a visszaesés kigyójját a megbélye-
zettek soraiban módfelelt pusztítani, mert a
velük sokszor éreztetett előítélet és megvetés a
megélhetés nehézségeivel szövetkezve, meggyöz-
hetlen akadályt emelnek a sirjából támadó
élő. Áldott magyar közönség, ki ismered az
élet küzdelmeit, ki szereted a békességet, ki
magad is-öre vagy az igazságnak és rendnek,
ne ütközzél szónakozás nélkül az erkölcsi
nyomor áldozatai felett, ha jobbjai Hozzád*

visszatérni készülnék. *Állj várakozó vrgal-
massággal, leereszkedő nyájassággal a töm-
lőcök előcsarnokaiba és kíséred nagy párt-
fogásoddal az erény, a munka és béke ösvé-
nyén újra járni kívánókat. Bocsásd el hoz-
zánk, alakulófélben lévő egyesületünkhöz, a
te hívó és célunkban bizó szeretetedet, hogy
felemelt segítő-karjaiddal látására megújuljon
sok tetem az Isten dicsőségére.*

Alapító tagdíj mindenkorra 20 korona, —
havi tagdíj 2 korona.

Sopron, 1898. március 15-én.

A végrehajtó bizottság nevében:

Dr. Kánia József,
ügyvéd, elnök.

Friedrich Ágost, Dr. Gunda Antal,
ker. és iparkasszari elnök. kir. orsz. fegyházügyi elnök.

Lenk Lajos, Brunner János,
gyógyor. dg. h. cv. lelkész.

Politikai szemle.

Országgyűlés.

Csülörtökön megválasztották a delegáció tagjai. A választási aktus negyven percig tartott. A kormánypárton egy kis korteskedés is folyt, mert néhány póttagot rendes tagga akartak előléptetni, de a fogás nem sikerült, a hivatalos lista győzött. Más nem igen történt a csülörtöki ülés alatt. A kitűzött napirend negy pontját — köztük két fontos törvényjavaslatot — minden vita nélkül letárgyaltak, a számvizsgáló bizottság jelentését pedig a képviselőház pénztárának az 1897. év második felére vonatkozó számadásairól, mivel az előadó nem volt jelen, péntekre halasztották s így az ülés egynegyed tizenkettőre már véget is ért.

A közönség tárgyalására kiküldött országos bizottságra megválasztottak rendes tagoknak:

Andrássy Tivadar gróf, Apponyi Albert gróf, Berzevics Albert, Bolgar Ferenc, Csernátóy Lajos, Dániel Gábor, Dókus Ernő, Esterházy Mihály gróf, Falk Miksa, Festetics Andor gróf, Fluger Károly, Francisci Henrik, Gajari Ödön, Gyurkovits György, Hegedűs Sándor, Hieronymi Károly, Horánszky Nándor, Klobusitzky János, Lang Lajos, Lukács Béla, Miklós Ödön, Mohay Sándor, Münnich Aurél, Nakó Kálmán gróf, Papp Géza, Pavics Armin, Pulszky Ágost, Rakovszky Géza, Radó Kálmán, Rosenberg Gyula, Spevec Ferenc, Szerb György, Széll

Kálmán, Teleki Sándor gróf, Tisza István gróf, Tisza Kálmán, Thorozsnyai Miklós gróf, Tolnay Lajos, Urányi Imre és Zichy János gróf.

Póttagoknak:

Adamovics Béla, Herceg Ferenc, Kristóffy József, Lányi Leó, Latinovits Pál, Szabó Imre, Szemere Árpád, Szivák Imre, Záj Miklós gróf és Zeyk Gábor.

A lelkészek jóvedelmének kiigazításáról szóló törvényjavaslat került pénteken napirendre.

A tárgyalás, miután a Ház átvetett Tuba János előadói beszédén, mindjárt érdekessé és elevenné lett. Wlassics kultuszminister szükségét látta, ugyanis, hogy mielőtt a voltaképpeni vita megkezdődne, tájékoztatasa a Házat a maga álláspontjáról. — A minister mindenekelőtt a javaslat alapeit próbálta ismertetni, s azt bizonyítgatta, hogy a javaslat nemcsak nincs ellentétben azzal a bizonyos tradicionalis egyházpolitikával, hanem ellenkezőleg egyenest abból folyik. Hivatkozott e tekintetben a felekezeti középiskolák és a népiskolák állami szubvencionálásáról szóló törvényekre, a melyekben szintú a kisegítő, támogató rendszer valósul meg.

Hogy az összes felekezetek kongrua-rendezése egyazon szabályozással történik, ennek magyarázatul a minister az egyenlőségre apellált s azt fejtegette, hogy itt nem az államnak az illető egyházakkal szemben való jogviszonyáról, hanem csupán egyes, anyagi szükségűl küzdő lelkészek részére a létminimium biztosításáról van szó. Eppen azért az e javaslat által nyújtott segíty a kormány nem tekintti az egyházak végkielégítésének, a mi kifejezést nyer részint a javaslat egy új szakaszában, részint abban a tényszerben, hogy az eddigi budgetbeli segélyek, melyek az egyházak egyetemet illetik, ezután sem fognak elmaradni.

Hosszabbban foglalkozott még a minister ama kifogásokkal, melyeket a ministernek a javaslatlan kontemplált diskrecionális fegyelmi joga ellen emeltek. *Hiszen csak kell valami eszközölésnek a netáni államellenes üzemek megtorlására.*

Dörgö tetszés hangzott fel, a mely hatalmasan ismétlődött meg, a mikor a minister a javaslat ajánlásával fejezte be közel egy óras beszédét.

Utána Apponyi Albert beszélt.

Mindenekelőtt megvédte a javaslatot ama vád ellen, mintha a javaslat egyáltalán bármely egyházpolitikai irányt fejezne ki. Nincs abban semmi elv, semmi rendszer; egy alkalmi, opportunista munkálat, mely az égető szádságon kíván segíteni. O is tehát tisztán ebből a szempontból szól a tárgyhoz, csupán a t bocsátda meg előre, hogy a javaslatnak a kath. egyház különleges közjogi helyzetére való hivatkozása helytelen. Hogy a kath. kongrua-rendezés nem a többi felekezetekével együtt történik, annak oka az

Rostás István egyik ájulásból a másikba eset. Midőn eszméletre tért, közelebe inté vastag gazd asszonyát, s meghagyta neki: küldjön gyóntató után, s ha az eljön, hagyja vele magara.

A vastag gazdasszony kidőcögött ajiön s a konyhában szeműleskedő mindenesét nyakon törölve, ráparancsolt, szaladjon rögtön a plebánira. Ha a plebános ur misén, vagy temetésen volna, fusson lóhalálában a barátokhoz s hívjön el egyet, hogy adja fel a gazdnak az utolsó kenetet.

A mindenes hallván, hogy a toronyban harangoznak, egyenesen a barátokhoz futott.

Mielőtt a szegényes kolostor ajtaját megcsengette, levette kalapját.

Csengetésére a kapu kinyitotta a zárda ajtaját. Ennek a mindenes illendően megcsókolta piszkos, tubákos reverendáját, s előadta, mi járaban van.

A kapus szó nélkül távozott, s öt perc múlva egy magas, halvány arcu, fiatal lelkiaiyával tért vissza, kinek nyakában stóla s kezében a szentségiartó volt. A kapus lámpát és csengetyűt tartott kezében.

A mindenes kalaplevéve ment elűl; a járókelők ájtatosan vetettek magukra keresztet, midőn a szomorú menetet látták.

A Rostás-kuria most még komorabb, mint előbb. A nagy halóságában, melybe kivűről gyér világosság hatolt, a kövér gazdasszony hallgatag alakja mozgott ide s tova.

A beteg még eszméletlenül volt, midőn a barát hozzá lépett. A fiatal barát oly hidegen, oly kö-

zönyösen közeledett a haldokló vakító fehérségű ágához, mint az orvos szokott a boncaszálhoz. Nem a szenvedő, nem a haldokló embert látta ő maga előtt, hanem a bűnöset, a földi férget, ki pályáját bevégezvén, lelki enyhülest óhajt.

Rostás István erős, erőteljes férfiú. Jobb karja kékesen szederes, keze feje formában a daganattól. Arca barázdkkal keresztül szántva, halványas sapadt, nem a betegségtől, de a szoba levegőtől. Szürkés szemei leveletgen tekintettek hol ide, hol oda. Homloka alacsony, feje sűrű, ősz hajjal fedve, szemei bennülök. Orra nagy, nyerges orr, ajkai vékonyak, mint a papir.

Dacára e visszatáztító vékony ajkaknak, Rostás István valaha szép férfi lehetett.

Kissé kimerült tekintetét gyóntatójára fűgeszté. Emlékeit, az elmúlt idők történetét látszék összeszedni.

A barát az ágyhoz lépve, keresztet vetett s néhány latin szót mormogott.

— Hivatott, hogy előkészísem az utolsó utra, — mondá lassu, ünnepélyes, de monoton hangon.

A haldokló összeresztet s gyöngé, alig hallható hangon suttogá:

— Siessünk! Érzem, hogy csak néhány percem van még hátra. Üljön közel az ágyamboz, szent atyám, ha nem intőzik olyan embertől, kinek vére dögletes s ki kezd feloszlátsnak indulni.

A fiatal szerzetes nyugodtan, minden megindulás nélkül h-u-ta székét az ágy közvetlen köze lebe. Azután a stóát jobbába vette s arcához emelve, kérdé:

— Beszéljen, kedves testvérem, szánja-e, bánja e bűneit? A beteg összerázkódott: keresztet skart magára vetni, de jobbja megtagadta a szolgálatot. Látván, hogy halatalu erőlködik, balkezejára támaszkodott s a belső felindulástól lázas hangoz kezdé:

— Nagy bűnös, nagy vétkes vagyok, szent atyám. Nem tudom: remélhetek-e kegyelmet?

— Az irtalom istene mindenkinek megbocsát, — viszonzá a gyóntató szeretetteljes hangon, — ki bűneit teljes sziveből szánja és bánja

— Oh! bár ugy volna! — sóhajtá zokogva az öreg ember. — De hallgasson meg szent atyám. Nagy, nagy vétkes vagyok. Igaz, hogy két évtized óta igyektem jóvá tenni bűnömet, de most érzem csak a lélekismeret furdalását. Tudom, hogy nincs bocsánat számomra oda fenn.

— Nem szabad kétségbe esni sohasem, kedves testvérem, — vigasztalá a lelkiaiy.

— Tisztelve, becsúlve, szeretve voltam mostanig mindenki által. A becsület mintaképnek tartanak polgártársaim, engem a nyomorult gonoszteyőt.

— Beállott az agónia, — susogá a barát félhalkan.

— Nem! nem állott még be. Teljes eszméletnél vagyok; s most látom csak, mily könnyű a világnak port hinteni a szemébe, pávatollakkal ékeskedni; hosszú éveken keresztül a becsület alárcával járni-kelni; de itt, — mondá, balkeze mutató ujját mellére téve, — itt nagyon éget. A pokol minden tűze lobog oda-benn. Van oka! Halgasson meg, szent atyám. Ketten voltunk testvérek. Elek bátyám és én.

„Nemzeti ideál.”

Ex a cime annak a nagy feltűnést keltett könyvnek, melyet *Dr. Ábrányi Kornél* írt s a mely a *Leógrády testvérek* kiadásában jelent meg.

Mutatóul közöljük belőle a következő részletet:

Mit látna Dessewffy Aurél ma?

Ha most támadna fel Dessewffy Aurél gróf és körülnézne, látna mindenekefölti egy hatalmasan kifejlődött magyar tudományos akadémiát, melyben azonban csak a plebejusok és lateinerek azok, akik dolgoznak, alkotnak, építnek s a kik legelőbb csak levelező vagy rendes tagok lehetnek, de melynek az igazgatót és a tiszteleti tagokat nagy részét a magas arisztokrácia tagjaiból töltik be s melynek ítelőszerke előtt, nyílt pályázaton a mágusok szerzőnek (főként ha föltűnteték róla, hogy a pályadíjat vissza ajándékozza) nem nyernie máröben lehetetlen.

Látna továbbá egy bámulatosan kifejlődött sajtót, mely tele van élénkiséggel, szellemmel, gyorsasággal és ügyességgel, mely nemcsak utolérte, hanem sok tekintetben felül is multa Európa több nemzetének időszaki sajtóját s melyről abszolút nem lehet azt mondani, hogy ne a par excellence demokratikus elemek munkája volna, mert hiaz kicsinylő vádként hozták föl ellene, hogy már csaknem egészen zsidó kerekbe jutott s mely mégis, — ma is hagyományos hátséggel ragaszkodik ahhoz a gyakorlathoz, hogy akármféle közönség, vagy más politikai vagy társadalmi nyilvános aktus alkalmával, midőg első sorban veszi észre és regisztrálja az arisztokráciát s csak utána a képviselőházat, a bürokráciát, a gentryt s csak legvégül a szellemi, a művészeti vagy a polgári kitűnőséget. Látna egy sajtót, mely akár legyen bal, akár legyen jótkönységi, akár igódmái vagy művészi esemény, „mindig hátrateszi a demokratikus elemet s mindig előtérbe állítja az arisztokráciát. Ugyanazt, mely minden képzeltelö foglalkozás közt a legutolsó helyre teszi a skriblert.

Látna színbáznakat, melyekben a „nagy és művelt közönség” a demokratikus elemek alkotják s izléssükkel emelik a művészi színvonalat, s anyagi támogatásukkal (éplálják) a művészetek pénztárait; s melyek mégis hátterbe kell hogy szoruljanak a mágusai és a gentry klubok mellett, melyek izoláltak ülnék és a legelső sorokat foglalják el.

Látna lovensenyeket a fővárosban, melyek már nem is lötenyésztési és lönemesítési ekzpozitúrák, hanem valódi társadalmi események és olimpiai játékok, melyek a szezonokat megnyitják vagy befejezik s melyek nemcsak a löködveleket, hanem a számármádók százazreit is odacsődítik és irigyelt lényekké teszik az egész világ előtt a „félvilágot”, mely ott pompázik és feltűnésével elhomályosítja az alsó osztályok polgári erényeit. Látna egy társadalmat, melynek becsületfogal-

mat egészen az arisztokrácia becsület-kodexusa kormányozza s melyben a község el van zárva mindenki elől, aki a párbaj bálványának meg nem hódolt s melyben tehát az egyén a maga életét csak időleges „ajándékknak kell hogy tartson, mely nem is annyira istentől, mint inkább egy jó vívó vagy biztosan lövö gentlemantól függ s ebbe bele kell nyugodnia, ha csak az erkölcsi halált nem akarja választani. Látna egy társadalmat, melyben a vagyonszerzéshez általában egy gyau tapad, az, hogy az talán nem is egészen tisztességes és nem ad jogot tulajdonosának a társadalom előzeit élvezni és vagyónak megfelelő pozíciót foglalni el. Nem is kísérti meg. Hátterbe vonul, mert akár szerepeini vágy, akár nem, egyaránt gáncban részesül. Ha szerepei, akkor arrogáns, ha nem szerepei, akkor elleneseg a magyar társadalmi törekvéseknek és idegen!

Látna egy országot, melyben az állam felekezeti-néklivé lett ugyan, de melyben az egyház nem csak minden vagyonát bírja s minden közjogi befolyását gyakorolja, hanem a térsény védelme alatt üzheti a reverzálásokat is; és látna egy országot, melyben a zsidó, habár nemcsak emancipálva, hanem recipiálva is van, s nem lehet soha miniszter, habár lángesse és tudománya az eget verné is. De nemcsak miniszter nem lehet, de nem lehet bizonyos előkelő társadalmi kluboknak tagja sem, habár jelense és becsülete tulajzarynalá a kerekasztal höiseinek becsületét. De nemcsak a zsidó van ilyen helyzetben, hanem sok tekintetben más felekezetek is; mert hiaz ámbár a felelős kormányrendszer ma is demokratikus alapon áll, de arra nincs eset, hogy egy nem katolikus ember, ha maga Plató, vagy Arisztoteles lenne is, Magyarországon kultuzminiszter lehetne. És mindezeket látna, látna egy a országban nagy gyökérrel bíró politikai pártot, melyet a mély elkeseredés vitt oppozícióba a kath. egyház megtámadott állása és tekintélye miatt!

Látna továbbá egy so! disant demokratikus alkotmányt, melyben a régi nemesi előjogok helyett a nemesi utófogók és előnevek (predikatumok) nagyobb szerepet játszanak, mint e században valaha játsztak; s melyben az előkelő körökhöz számíthatni nagyobb dicsőség, mint jó hazafinak lenni; s melyben a cím- és rangkoráz betegség gyógyíthatatlannak látszik. Látna egy társadalmat, melynek az arisztokrácia kedvteléseit nézni nagyobb élvezet, mint a legzsebb könyvnek olvasása, s melyt osekert nézve, nem is látja a lenézetét, mely számára jut. Látna egy társadalmat, mely bünlő rója föl a polgári elemnek, ha bármiben is az arisztokráciával versenyezni merészel, s melyben az arisztokráciát majom módra utasozni nem neveltséges — s melyben a fertilitymágusok az öperomágusok mellett az igazi polgár féltrevonul, ha büszke; — de melyben hátterbe szorulna akkor is, ha nem volna büszke, hanem tolakodó és követelő. Látna egy társadalmat, mely nem meri önmagát becsülni, mert erre magát illeték-

egyháznak nem közzjogi, hanem vagyoni helyzete, a mely lehajóvé teszi azt, hogy ez a rendszer az egyház saját forrásából az állam segélyének igénybevétele nélkül történjek meg.

Atterve magára a javaslatra, az ellen három kardinalis kifogása van.

Az első az, hogy nem kvalifikált lelkészeket is segélyben akar részesíteni. Ezt a legghatározottabban ellenzi, mert hiszen a javaslat célja csak az lehet, hogy az egyházak kultur-missziójuk teljesítésében megszögíttessenek. Államségélyt adni tanulatlan, képeletlen papoknak, a minők különösen a görög-keletieknél vannak számosan, egyenes bün éppen ama kultur-misszió ellen.

A másik kifogása az, hogy a javaslat a segélyezés alapját a most fennálló összes rendezesített lelkészegeket veszi. Ez helytelen, mert egyes felekezetek, így különösen a gör-keletiek, a lelkészegek számát nagyon felszaporították, sokkal ama kultur-misszió mértékén túl, mely az állam támogatására igényt tart. Meg kell tehát állapítani a lelkészegeknek is ama minimális kvalifikációját, a melynél az államségély igénybevételének jogosultsága kezdődik.

Harmadik nagy hibája a javaslatnak, hogy a segélyezés mértékét a lelkézi jövedelmek jelenlegi állapotához méri.

Szünet után *Bethlen András* gróf beszélt, elegáns, halk tagoltsággal ejtve a szót. A néppárti oldalon azonban így is meghallották, mert itt tetsző visszhang támadt egy-egy mondasárára: a jobboldal azonban néma maradt.

A miniszter egyelőre nem nyilatkozott az agyalókra: egy igen ósz gyöngye szavú szász képviselő *Scheicker Henrik* mondotta el a kifogásait a javaslat ellen. Nem mondott sokat, de sokáig mondotta. Ugy, hogy feltűntő elmúlt már, a mikor a néppárti vezérszónoka *Zichy János* gróf szólására kerülhetett.

Igy kezdette a beszédét:

— A legnagyobb örömmel és meglelédeással üdvözölném ezt a javaslatot, ha

A ha után természetesen elkövetkezett a de is és pár perc mulva már az örömdő üdvözlés helyett egyenesen tiltakozott a javaslat ellen és pedig tiltakozott ellene nemcsak a katolikusok, hanem a reformátusok és a zsidók nevében is...

— Vajjon melyik rabbi kérte meg rá? — tűnökik valaki a meglepő kijelentésen.

Még két perc és a lörge gróf már a választási visszajelések hullámaiban lubickolt. Nagyon haragosan rontott neki a javaslatnak, a melyet szintén „kerteszeszköznek” nevezett. O is nyújtott be egy határozati javaslatot. Ezzel a „magánviharral” végződött az ülés.

Eleknek a szabadságharc után külföldre kellett menekülnie. Kompromittálva volt, mint a forradalmi kormány biztosá. Pénz nélkül ment ki az ismeretlen országokba. Közös vagyonunk még atyánk nevén állott. Mielőtt menekült, egy régibb keletü adás-vevészi szerződést adott nekem a birtok reá és részére. Megigérttem, hogy a mint tehetem, utána küldöm a birtok árát. En, a ki semlegesen viseltem magam a szabadságharc alatt, nyugodtan maradtam, s apai örökségemet minden akadály nélküli magamra irattam. A birtok árát azonban nem küldtem meg Elek bátyámnak, bár több ízben sürgette. A birvagy örödge szállt meg. Vagy elpusztul valahol, — gondolám, — s akkor nem keresheti igaz tulajdonát; vagy visszatér, s akkor: hogy mit fogok tenni, azzal még nem voltam tisztában.

A haldokló társadtan dőlt vissza párnájára, s egy pohár vizet kért. A lelkiatya készségesen nyujta neki az enyhádó italt.

— Így mult el kilenc év.

Bátyámtól az utóbbi években már nem hallottam semmi birt sem.

Ezelött tizennyolc évvel, egy szép nyári este, egy szeptember vége felé lehetett, könnyű párszalkocsi hajtott be udvaromba. A kocsiból magas, erőteljes, izmos férfi ugrott le: hosszú vászonszőpnyeg volt rajta, szemén két pápaszem, bajusza s álla börtévalva. Egy kiasi fücskát emelt le a kocsirol, s nagy gyöngédséggel a karjain hozta be a szobába.

A mint beépett, s látna, hogy magunk vagyunk, a fücskát letette s földre s nyakamba borult:

— Pistám! édes Pistám! káltá megölve, csakbogy megint látlak.

A hangjáról ismertem fel Elek bátyámat.

A haldokló melle elszorult, zihálni, fuldokolni kezdett s a gyóntató ismét azt hitte, hogy beállott az agónia. Rövid-pihenés után azonban folytató:

— Elek bátyám elmondá, hogy tükös küldetés van az emigráció főnökeitöl. Idegen név alatt, idegen utlevéllel utazik. Egy kis kerülőt tett, hogy engem meglátogasson, mert árva fücskáját akarja nálam hagyni. Neje már két éve hogy meghalt, s a négy éves fücska a a viszontagságon, hányi-vetett életü emigrásnak csak akadály. Örökségből: csak néhány ezer forintot akar most elvinni, a többi legyen a gyermeké.

Velem egyet fordult a világ. Birtokom adósággal is volt terhelve, mi lesz belőlem, ha az egészéből a világra részt levágom s nekem csak a megterhelést féli marad?

Mind-neml bírni, a mit szemem szám csak kívánt, s egy csapással mindent elveszteni! Mily nyomorult jövő tarult élelem.

A haldokló ujra megpillent. E kínos szünet alatt a gyóntató arca hó balavány, hol idegesen piros lett. Homlokán izzadságcseppek jelentek meg. Rostás István folytató:

— Akarva, nem akarva szívelyesnek mutattam magam bátyám iránt. Elmondiam neki, hogy pénzt a birtokra nem bírtam kapni, ezért nem küldtem eddig utána. Biztattam, hogy fücskáját csak hagyja nálam; jól gondját fogom viselni: s

csak arra kértem, hogy míg a részére szükséges összeget felhajtásom, menjen ki a tanyára, ott nem háborgatja senki.

Belenyugodott. Ő is jobban szereté, ha nem kelt feltűnést. A kocsit, melyen jött, elbocátottam. Mehet vissza. Azt a német lökőköstölő! majd elküldöm én tovább, ha ölmeré földemeit.

Másnap hajnalban felköltöttem bátyámat, indultunk ki a tanyára. Kis fiát kézen fogva vezette.

Puskám vállamon volt. A kukoricáson csak egyesével mehetünk. Hátra maradtam. A laz elragadott, a mint magam előtt láttam bátyámat, ki most mindenemöl megfoszt, fogyerem felkapva lelöttem.

Szó nélkül rogyott össze.

Mint Kain, Abel meggyilkolása után, a nélkül, hogy áldozatom felé tekinttettem volna, rohaniam el a véres tett színhelyeröl.

A haldokló megállt. A gyóntató a földte arcat s fájdalmas hangon suttagó:

— Borzasztó! borzasztó!

A kínos némaság pár pillanatig tartott.

A haldokló behunyta szemeit s szakadozott hangon végző gyónást:

— Bátyám holteitét nem találom meg sehöl. Másnap kissé leküzdve borzasztómat, kimentem a kukoricába keresni. Elűnt. O is, a fücska is. Hogy golyóm nem ölte meg rögtön, azt láttam a vérvnyomokon, melyek kivezettek az országutig. Ott már nem voltam képes tovább nyomozni. Csak az eset után tizenegy évre hallottam, hogy a barátok kolostorába réges-regen, évekkel

te'ennek tartja; hanem melegezik annyi becsüléssel, mint a menyit a szoktól nyer, a kik bár kötők élnek, de velük — nem érintkeznek!
Látna egy közeletet, melyben egy miniszteriumnak, ha nem egy arisztokráta áll az élén, el kell buknia, ha az ország legnagyobb tehetségeiből állana is; és látna egy közeletet, melyben az alárendeltnek ma is több eszének kell lenni, mint a fölébvalónak!

Látna egy korszakot, melyben a magyarok épp úgy perhorreskálják az államesszmet a közigazgatásban, mint a nem magyarok. A nem magyarok tudják, hogy miért perhorreskálják: azért, mert az államessze magyar. De miért perhorreskálják a magyarok? — azért, mert az államessze a közigazgatásban ma már nem arisztokratikus, hanem demokratikus gondolat és koncepció. A magyaroknak tehát a megye kell, mely az utolsó mencsvár a régi arisztokratikus alkotmányból s hol a régi családi befolyások még mináig dominálnak. És csodálkozva látna, hogy a ragaszkodás a megyéhez, ma, mikor az már csak arisztokratikus intézmény, de sem a nemzeti, sem az államegyeség céljainak szolgálatot tenni nem tud, sőt kára van mindkettőnek, mégis sokkalta nagyobb, mint az ő idejében volt, mikor még a meyekből indult ki a demokracia! — Látna egy korszakot, melyben az alkotmányból ma megint és éppon annyian vannak kizárva, mint az ő idejében. Akkor 800 ezer nemes emberből állt a politikai nemzet, ma pedig a 1800 ezer választóból. Aki nem választó, az ma is csak dolgozik és fizet, mint a régi jobbág; de az alkotmány áldásában nem részesül! És látna a régi s eltörtött jobbágy helyében a középosztályt, az intelligenciának jobbágyosságát! Látna hivatalos szolgálati pragmatika nélkül, koldus fizetéssel önkény alatt nyögni és nyomorogni az egész nagy hivatalnoksereget, látna egy szűk kasztelelre kárhóstatva az egész hatalmas tanári és tanítói kart; látna egy elzárt életre kényszerítve a kereskedőt és iparost; és látna az állampolgár (citoyen) magasított eszménye helyett mogorván lélegzeni a nyársipolgárságot. (bourgeois). Hallaná a régi gunyveket mindazokra a polgári foglalkozásokra, melyeket a régi római világban már Cicero is »A megvetendők« közé sorolt, mintha csak a 19. századbeli magyar arisztokráciának akarta volna az urí és a nem-urí foglalkozásokat megkodifikálni!

És látna egy őszekuszált, megbomlott eszme-harcot, melyben a homogen elemek egymást üldözik s a het-rogén elemek érdeksolidaritást emlegetnek! — A kis bírtok húzza a nagybírtok szekerét, — és gyűlöli a nagy tőkét, a kereskedelmet és az ipart, mely pedig egyedüli forrása a kisbírtok prosperitásának! Látna, hogy a mi után az ő korában még Széchenyi is úgy sovár-

gott, mint a gazda sováro a szarasságkor eső után, látna a tőkét mint ellenséges hatalmat kipecézve, és közmegvetésnek és közbizalmatlanságnak kiáltva cőtábla gyanánt; — és amit neki is a szabad föld gondolatával szemben agyának verejtékével kellett védenie hatvan év előtt, látna most büszkén virágozni a liberalis aerában: a majoratusi intézményt, sőt nemcsak virágozni, hanem a nemzeti eszme védőpajza alatt állani és a régi státushoz képest, megháromszorozva élvezni a világot forgandósága közt a hozzáférhetetlen stabilitást!

A város házából.

7581/898.

Hirdetmény.

Nagy Kanizsa város tanácsa részéről közhírré tétetik, hogy Nagy-Kanizsa város 1898. évi IV. osztályu kereseti adó kivetési listroma az 1888. évi 44. t. c. 16. és 18. § értelmében a mai naptól fogva 8 napon át a városi adóhivatal helyiségeiben közzemlére kitétetett oly célból, hogy a hivatalos órán belül bárki által betekinthető, hogy az ellen észrevételeit megtehesse, és pedig:

azon adózók, kik az illető listromban megállapított adónemmel már a mult évben is megvolak róva, a listrom közzemlére kitételének napját — azon adózók, kik a kivetési listromban megállapított adóval folyó évben először rovtak meg, adóatartozásuknak az adókönyvecskeben történt bejegyzését követő 15 nap alatt írásban a zalaezerségi m. kir. Pénzügyigazgató-ságnál benyújthassák.

Nagy-Kanizsán, 1898. April hó 14 é.

NEU ALBERT
ellenőr.

YECSEY
polgármester.

Hirdetmény.

A helyben állomásos cs. és kir. 48. sz. gyalog ezred póttartalékos legénysége folyó évi április hó 21-én reggel 5 óratól kezdve Kis-Kanizsa Bajcsa, szepetneki major és a Principális kanális által határolt lőtéren harcserű céllovászatot tart.

Felhívom a közönséget, hogy a jelzett területet 6000 lépés körületben esze napon annál inkább, is kikerülje, mert az ott tartózkodás életveszélyes.

Nagy Kanizsán 1898. április hó 13-án.

DEAK PETER s. k.
rendőrkapitány.

H I R E K.

— **Előléptetésnek.** A kereskedelemügyi miniszter Posch Benő post- és távúri írást (iszvet a IX. fizetési osztály 3. fokozatába fiztette, 1897. január 1-től az 1000 forintos fizetésbe Körökényi István, Schuch Karoly, Kúdr Ferenc, Supka Béla, a 700 forintos fizetésbe Krissza Miklós segédírást léptette elő. — **Több Lajos** csaktornyai főnökök az 1200 forintos fizetésbe lépteték elő.

— **Kinevezés.** A király Koblic Elek dr. szegszárdi törvényszéki aljegyzőt a perlaki járásbírószághoz albiróvá nevezte ki.

— **Eljegyzések.** Szalay Irma kisaszszonyt, Szalay Lajos nagykanizsai ügyvéd leányát, eljegyezte Eperjessy Imre szegedi felsőipariskolai tanár, Eperjessy Sándor, nagykanizsai ügyvéd fia.

Leonhardt Jenő, nagykanizsai bankhivatalnok eljegyezte Irmeler Iluska kisaszszonyt, Irmeler József nagykanizsai kereskedő leányát.

— **Borsitsky Ilona jutalomjátéka.** Nincs olyan szinlap, melyen nem áll rajta a neve, nincs az az ellemöntő szerep, melyet ne játszatának vele, bizony egy kissé nevetéseg, de játszotta már *Gertrudist* is »Bank-ban«-ban Kevesen tudják tán, hogy *Borsitsky* földink, és hogy szép sikerek koronázzák pályafutását. Ő mint komika aratta sikereit és a szerepkörében ismert tehetség, láttunk tőle néhány sikerült alakítást, hogy többre nem jutott, nem a saját hibáján mulott. Szétforgácsolja tehetségét, ha továbbra is hasonló helyzetben marad, ezért nagy kár volna, ezzel egy törekvő, komoly tag-

ját vessenén el a vidéki saínészet. *Kedden este tartja Borsitsky jutalomjátékát.* Nővére, *Borsitsky* Mariska, kit mint rendkívül ügyes dílettáist már több ízben láttunk játszani, szintén részt fog venni ezen az előadásán, kivűle *Ternovszky* Nádasy József az orsz. színiakadémia vegzett növendéke mint *vendég* fog fellépni. Ajánljuk a mi tehetséges fő dink jutalomjátékát közönségünk szives figyelmébe.

— **A hercegprimás Balaton-Füreden.** Vassary Kólos kardinalis hercegprimás kedden reggel tíkára, dr. Kóli Medárd kíséretében hosszabb tartózkodásra *Balaton-Füredre* érkezett. Magyország hercegprimásának tudvalevőleg győnyörű nyuralója van *Füreden*, amelynek rendszeren minden esztendőben az őz egyházfőjeletem a legelső vendége. A nyaraló verandájáról remek kilátás nyílik a szép *Balatonra*, a szomszédból pedig oda fehérik a tihanyi klaszrom tornya, ahonnan tisztán hallik át a hajnali, déli és esti harangzó. A hercegprimás legkedvesebb tartózkodási helye az a veranda, a mely alatt egy kis virágos park pompázik, űde, illatos rózzakkal, jácintokkal és hársfákkal. Itt tőlti a főpap naponként a délelőtöt és a késő délutánt innen nézi napnyugtán a lyoni selymek szűz-félé színében pompázó tenger hullámlását. Mellette egy piciny kalitkában ott csicsereg kúseseg kísérsője és beöszegett kedveltje: egy narancs-sárga kis kanári, mely apró fekete gyöngyze-mével folyton jószágos gazdáján csúgog, leve a pillanatot, hogy nevére szólítsák. Ez vigan szök-déssel a kalitka karfáján, ha a kis ajtó kinyílik, az egyházfőjeletem hivatgatni kezd. Ilyenkor csicseregve száll a főpap vállára, majd pedig az újjan ugrándozik és így szórakotatja a főpapot, akinek ebben szinte gyermekies öröme telik. A hercegprimás kedvelt tuszkulmába különben most már szerényen folyik a munka és nagy a készülőds mindenfelé arra a nagy hirre, hogy az idén *Erzsébet királyné és Szofia* ügyey trónörökösne is odaérkezik néhány heti pihenőre.

— **Iskolák Államosítása.** Lapunk 29. számának ily című híret a *Pécsi Napló* átvette, a következő sorok kíséretében: »Tekintve a Pécs városára nézve csaknem elviselhetetlen iskolai terheket, igen kívánatosnak tartanók, ha a pécsi *iskolaszék* is foglalkozni kezdene Pécs szab. kir. város összes iskoláinak államosítási tervével. *Ugy tudjuk, hogy ezen terv megvalósítása nem járna léküzhetlen nehézségekkel.*« — Ezek után bátran hisszük, hogy az államosítási terveket nálunk siker fogja koronázni.

— **1848. ünnepelés.** A nagykanizsai ier. templomban f. hó 14-én ünnepelték meg hazánk új-jászületésének jubilaris évfordulóját. Dr. Neumann Éde főrabbi hazaais szellemű alkalmi beszéde nagy hatást keltett; szép ünnepély magasztosá-gát nagyban emelte *Kartachmaroff* Leo főkantóor és a templomkar gyönyörű éneke. A polgári le-ányiskola folyó hó 16-án ünnepelt a következő mű-orrall: 1. Hymnus. énekelte a polg. leányisk. énekkara. 2. „Unepi beszéd.“ Tartotta Hajgató Sándor tanár. 3. Tied vagyok, tied hazám. Énekelte a polg. leányisk. énekkara. 4. „Visszaem-lékezés“ 1848-ra Lampert Gézáttól. Szavalta Krausz Margit III. polg. isk. tan. 5. „Magyar epiaode“ Willmerstől, songorán előadja Neumann Józsa III. polg. isk. tan. 6. „A honleány.“ Rudnyanszkytól, szavalta Flór Mari III. polg. isk. tan. 7. Riadó. Énekelte a polg. leányisk. ének-kara. — **A nagykanizsai polg. fuiskola** 1898. ápr. 16-án tartott ünnepélyen a következőleg folyt le: 1. Hymnus, énekelte a polg. fuiskolai énekkar. 2. Megnyitó beszéd. Tartotta Dr. Bartha Gyula polg. isk. igazg. 3. Nemzeti dal. Petőfi Sándor-tól, szavalta Figler G. V. oszt. tan. 4. Tavaszi elmúlt, énekelte a polg. fuisk. énekkar. 5. Un-nepi beszéd. Tartotta Hoffmann Mór tanár. 6. A szabadság napja. Szavalta Leuk Gyula V. oszt. tan. 7. Záró beszéd, tartotta Dr. Bartha Gyula polg. isk. igazg. 8. Riadó. énekelte a polg. isk. énekkar. — **Cadktornyádórá** a következő ünnepítást kapta: április 11-ét a csaktornyai áll. tanítóképző-intézet-ben f. hó 13-án ünnepelték meg. A megnyitó be-szédet Margitai József igazgató mondotta a sza-valt két intézeti növendék. A napot Ujlaky Vil-mos IV. éves növendék méltatta. Az ünnepély elejen az intézet énekkara a Hymnust, a végén a Szózatot énekelte.

azelőtt, kora reggel egy haldokló vánszorgott be. Nevét nem tudták. Névtelenül temették el a köz-kertbe. A gyermeknek se hire, se hamva azóta.

A haldokló kimerülten rogyott vissza párnáira A hosszas beszéd következtében majdnem elalult. Néhány pillanat múlva magához tért, a gyónatótól egy pohár vizet kért, s remegő, alázatos hangon kérde:

— Remélhetek-e bünbocsánatot, szent atyám? én, a testvérgyilkos?

A fiatal barát elvette jobb arctól a stólat, hátralékte bal lábával székét, letérdelt a haldokló ágya mellé s hosszasan imádkozott.

Rostás István szemei a fiatal gyónatóra voltak szegezve. Sejtteni látszott válaszárt, ajkának mozgása elárulta, hogy ő is imát mormol.

Végre fölémelkedett az imádkozó pap, bal ké-zébe vette a szent edényt, s abból egy szentelt ostayt vett ki. A haldokló kinyitotta sjkát, de a pap, mielött megáldoztatta volna, lassu, kísérté-tes hangon mondta:

— Testvérgyilkos, legyen a te bünöd itt e földön megbocsátva. Istén nagy, hatalmas. Könyö-rület istén! mily végtetessek a te utaid! A fiu lényetlen nevében spja gyilkosának meg-bocsátani.

Ez el a haldoklóknak nyugta az ostayt. A haldokló rámereszte ügyesedő szemeit.

— Öcsém! unokaöcsém! süttogő rémes hangon. Igen ezek Elek vonásai! Ezzel holtan hanyatlott vissza Vankósára.

A fiatal barát visszatette az ostayt a szent edénybe. Nem volt már arra szükség!

— **A 48-as honvédek megvendégelése.** Lapunk megelőző számában megemlítettük, hogy a 48-as honvédeknek megajándékozták a városház nagytermében, utána pedig a Szarvasban nagy ebédet adtak a harcosoknak. Mint utólag értesültünk, az ebédet *Pihál* Ferenc kir. közjegyző adta egykori bajtársainak, kik negyvenen vettek részt az ebéden.

— **Elvetemedett pap.** A „Vasvármegye” című lapból vettük át a következőt: „*Kollár* német-szent-gróti plébános 5 tanu jelenlétében a legdurvább és aljasabb szidalmakkal gyálalta meg boldogult trónörökösünk: *Rudolf főherceg* emlékezetét. — A fellejtését az elvadult lelkű merénylő ellen azonnali megtérítést az illetékes hatóságnál, s a budapesti kir. ügyészség azonnal intézkedést, hogy a vizsgálót *Kollár* ellen a királyi ház tagjának megsértése miatt azonnal megindítsák! Ez a legújabb eset sajnos bizonyossága ismét annak a sötét gyűlölködő és féltékeny szellemnek, mely egyházmegyéink lelkeskedő papságának egyrézénél lábrakatott. Ő mellesleg, kegyes főpásztorunkat ismételve igaz hódolattal figyelmeztetjük már erre az állapotra. Papjai közül számosan, a privilegium canonis előjogára támaszkodva, oly durva és szégyenletes magaviseletet tanúsítanak, mely az értelemiséghez tartozó művelt emberek méltatlan. Félni lehet ilyen körülmények között, hogy a jelzett „privilegium” ne fog védelmül szolgálni, s a közmegbotránkozás előbb-utóbb ellíri a port afféle focikón, akik méltatlanul viselt egyházi öltönytük iránt tiszteletet követelnek ugyan, de azt semmiképp meg nem érdemlik. Illeték, hogy ezek a merényletek egyenesen a püspöki palota földszíntjén létesítendő oduhól nyerik a buzdítást, s épp azért határozottan fűdvőséges volna e botrányokunk azot lappangó édenjét, kovaszát és mótortát: onnan doloznirojni. Mújd részletesen ki fogjuk megfejteti, hogy milyen indokok szólnak ezen intézkedés sűrgőssége mellett.”

— **A villám.** A keddi nagy zivatar alkalmával a Bachrach-léte fetelepen lecsapott a villám. Baj nem történt, csupán Bachrachék nagy doggeja vonított utána nagyot, aztán mereven elterült. Bizony agyoncsapta a szegény kutyát a villám. — *Letenye* határában ugyanakkor egy szénakazala csapott le a villám és azt felémsztelték a lángok.

— **A ciszmadia és a püspök.** Mióta *Hettyey* Sándor beköltözött a pécsi rezidenciaiba, azóta a szegények és órágos népvándorlást rendeznek a jósvízü püspökköz, aki mindenkit meghallgat panaszával és már eddig is sok szegény embert segít ki a bajából. A püspök jótékonyágának perze hamarosan meggyezerte híre ment, s ha mostanában Pécsnél valaki nyomorba jut, szinte szállóként hangzik feléje: — Menjen a püspökhöz!

A minap egy pécsi ciszmadia, akinek öt gyermekes vas, nagyon elkezeredett azon, hogy nem bir kenyeret keresni, mert nincs pénze bőrt vásárolni, s már a végsőre gondolt, mikor eszébe jutott a pécsi püspök. A asszisztens elűdötelve, bekopogtatott a püspök dolgozozószobájába s. könyvullatás közt elpanaszolta neki ügyét-bajját. A főpápnak megessett a szive a szegény ciszmadia, előveti az asszisztensből egy névjegyet s annak határa sajtakézzelleg ráírta, hogy e sorok átadójának adjanak huszonöt forint áru bőrt. A jósvízü főpap asszén megvizsgáلتa az elkezeredett ciszmadiaát, kezébe nyomott meg néhány forintot és ugy bocsátotta utnák. A ciszmadia pedig rohanva futott a bűrkerekedőhöz, s most boldogan dolgozik kis műhelyében, ahonnan, egálabb egy időre, számfőve van a nyomor.

— **Dr. Fűredi Róbert** nyug. tanár e hét folyamán mutatott be városunk néhány iskolájában pénz- és éremgyűjteményét, mely a maga nemében valóban ritkítja párját. Pénteken 11 órakor állított jel azt a helybeli polg. iskolában s igen érdekes előadásban ismerte te az egyes darabokat, melyek között vannak olyanok is, mik a múzeumokban is csak ritkán találhatók. A közöki. miniszter igen melegen ajánlta dr. Fűredit, a ki valóban megérdemli, hogy gyűjte-

ményét minden iskolában megtekintsék. Az egyes történelmi korzakok szinte meglevővének a tanuló ifjuság előtt, mely nagy érdeklődéssel nézegeti e sokszor alakra is külféle darabokat. Dr. Fűredi kincseket érő gyűjteményével innen Székes-fehérvárra utazott.

— **Újabb lopás.** Alig egy hete, hogy *Reichenfeld* Gyula fakeserkedő lakásából több száz forint értékű ékszeret loptak el és kedden éjjel ismét tolvajok jártak a háznál. Feltörték a pincét és onnan egy nagy bödön szirt loptak el. A tolvájt keresik.

— **Veszélyes tévedés.** *Hegyessy* Kálmán szigetvári főszolgabíró a husvétii ünnepek alatt kiment a közeli erdőbe őziesre. A sikertelen vadászás után, a hogy hazafelé ballagott látta, hogy egy bokor mögött valaki puskát irányoz feléje. Ő is fegyver után nyult, de annak a másiknak élesen villant már ekkor a tüze, *Hegyessy* elejtette fegyverét, s seretek megsebeztek bal keze fejét, néhány szem pedig a lábába furódott. A lövés után támadójának kutyája *Hegyessy*hez futott, ki a kutyát fölismerte s megtudta ebből, hogy *Biedermann* erdőőr lött. Kiabálására az erdőőr is hozzá jött s kétséghevese látta, hogy vadász, vagy fatolvaj helyett a főszolgabíró lötte meg. *Hegyessy* úgy a hogy sebet, melyek nagyon vértetek, támadója segítségével bekötözte. A sebek súlyosak ugyan, de nem veszélyesek. Az erdőőr jelentkezett a bíróságnál.

— **Mezeli egereket** szótosan és tömegesen kipusztít a Sipőcz István pécsi gyógyszerész által labdacok alakban készített, évek óta a legelőkelőbb uradalmakban, számos gazdaságban és községben paratlan eredményre használt *egermegye*. Hiteles tapasztalatok szerint egy holdra 1–2 kgr. (10–20 ezer labdac) elegendő. Postacsomagot (körülbelül 5 kgr.) 3 firtér, 100 kgr-ot 45 firtér küld *Sipőcz István* gyógyszerész Pécsnél.

— **A magyar kir. szab. osztályversajátok** igazgatására lapunk mai számában közzéteszi a II. sorrajáték tervezetét, melyre tisztelettel olvasóink figyelmét felhívjuk.

Színház.

Az okvetlenkedő, bolondos véletlen egy hirtelen merész bukfencsel galibát csinált: a szintársulat marad. Nekünk ugyan mindegy, nem tőlünk kérjük hogy már most, mint lesz, de hát, miért is titkolozunk, mi is kiváncsiak vagyunk egy kissé. Egyébként nem olyan nagy dolog az egész, sokkal könnyebben megfelelhetünk reá, mintha azt kérdőznek tőlünk, vajjon mikor lesz jó villámos világitásunk.

A szintársulat a héten lakást cserélt a *Szarvasból* kiköltözött a *Polgár Egyesület*.

Serdán este *Kövesi Albert* vendégfelleptével „*Couliisset ur*” került színi. Az újabb szezonban ez alkalommal tellett meg először a nézőtér.

Couliisset ur egy újabb kiadásu *Pry Pál*, azaz, előkelőbb csak, frakkot visel és az arisztokraták szalónjának neveltségé véndeje; hasonlóan hircvenes elődjéhez ő is kanál minden lében, s mivel haterer frank évi jövedelme nem elégséges nyencségeknek kielégítésére, ugy rendezi dolgait, hogy mindennap más házánál hivatalos ebédre. Hogy azonban bakot ne lőjjön, alfabet szerint egy kis könyvecskében jegyzéket vezet az egyes háziurak gyengéről és szerelmi viszonyairól. Nem is volna bohózat, ha ez a könyv valahogy Couliisset ur szébenbe maradna, és nem kerülne egy olyan kézbe, a melyben éppenséggel nem szabadna lennie. — Az ismert társzerzők nem törekedtek valami eredeti utáni, de a kezük ügyébe eső helyzetekkel kacagt fakasztanak. Ennél többet senki sem kívánhat. — Egy kissé lederkedő, könnyűvérű társaságba jutunk, de hát valahogy átlöbicolunk azon, s ma már nemcsak a iraciókt tartják a leghétköznapiabb cselekedetnek más feleségével viszonyt folytatni...

Kövesi Albert játszotta a címszerepet. A közönség kacagott, mulatott és tapsolt, de azért mi Couliisset urat, még is másnak képzeljük. Első sorban is urnak, ki Páris legelső szalónjaiba hivatatos. Couliisset ur komoly és ép ebben rejlik komikum. — Már pedig *Kövesi* alakításból ez a vonás teljesen hiányzott. *Holczi* Ilona

(de Brioune grófne) elegáns, szép toalettejjei, királyói alakja meglepte mindazokat, kik most először látták. A szerepe azonban nem elégséges egy kiváló alakításához. *Hegyessy* Rózi (Anette) edesen csicseregte el kicsi szerepét. *Sághy* (Saint Castel) az ő megsokított perfectiségevel játszott. Jók voltak: *Vajda* Ilona, (de Veulettesné) *Hidvégi* Ernő, (de Brioune) *Borsitzi* (Alfrédné) és *Szebeni* (de Veulettes).

A reklám-gyártás legutolsó formájához menekült Szalkay csőtörtőkön, de nem vált be. Az utolsó időben sok minden nem vált be. Gandillot „*Kis hőrség*”-ét adták, de egy vonzóbb címmel: „*Szóvik a primadonna.*” A közönség nem illt fel az ártatlan kis hamiskodásnak, de mi ajánlunk néhány jobb címet e darabhoz, pl.: „*Szóvik az alpreft ur.*”, „*Egy komornyik kalandja.*”, „*Leopold ur zavarban.*”, „*Jón a tábornok ur.*”, vagy „*Menjen maga tábornok ur.*”

Dacára *Kövesy* felleptének, a nézőtér Kongott az ürességtől. Az előadás meglehetősen jó volt és *Kövesy* kúpielt sajonan megtapodott. *Sághy* kiűnő volt az öreg tábornok szerepében, de *Lszóky*, a tábornok ur hadsegédje, nagyon saany káppel játszott. *Szebeni* (a préfi), *Tűbőri* Frida kedvesek voltak.

Péntek! „*Kikapos patikárius!*” Erről az estről legjobb volna nem is beszélni. Első ízben azt hittük, hogy a színpadot szedték rosszúl, de csak-hamar kiderült, hogy az előadásban rejlik minden hiba.

Ennél hanyagabban még nem láttunk. A szerepmentudás gravitált első sorban. Nem írjuk mi ezt az egyes szereplők rovására, mert legnagyobb része az utolsó pillanatban ugrott be”. Szalkaynál igen gyakran megtörtént, hogy egy próba adatt elő új darabot is. Szegény *Beckdi*, ki apaszínésznek szerződött, játszotta a címszerepet. Bizony azt hitte a közönség, hogy ő a *Goldstein* Számi papja s nem egy előző párisi vívő, ki százezer frankot költ évente az asszonyokra. Hihetetlen, hogy a legutolsó grizeti megcsókoljon egy hozzája hasonló férfit, ha midjárt millió forintokkal bir is. Huztak a szűvegéből, de azért hosszabb ideig tartott ez az előadás, mint egy hat felvonásos tragédia. Direktor ur, nem gondolná, hogy a szalonokban nem nádzéseket használnak és a kü isztek mögött álmélködő szereplőket nem edes cu'orral szokták becsalogatni a jelenhez, mint a hogy ezt az őn baritonista, buffo komikus és szerelmes színészevel egy személyben, *Ercsényivel* történt.

Holczy Ilona, *Hegyessy* Róziika, *Borsitzi* és *Szebeni* játéka ebben a körben nem érvényesíthetett. *Rédei*, kit még egyszer sem láttunk egy neki illő szerepben, a szerelmes gyógyszeresgyakornok szerepében ugysekedett. Ez a fiatal ember a vidék egyik előrangú tenoristája, edesen csengő, lágy a hangja, nem nagy terjedelmű, de élvezet hallgatni és a mi a legfőbb sonellek képzet, finom érzékű énekes. Két bariton partit énekelt a napokban, és mindkétszer zajos sikert aratott. Mi aligha fogjuk őt hallani, mert az operett úgy látszik végkép lejtett a mi székünkrol.

Tegnap *Kövesi Albert* bucsú-felleptével a „Három pár cipő” került színi.

Tövénysezék.

Végtárgyalások és ítélőhirdetések:

1898 április 18-án.

Magánakasztás büntette s. a. t. miatt vádolt *Kveszinger György* és ta elleni ügyben végtárgyalás.

Lopás büntette miatt vádolt *Füges* Ferenc elleni ügyben végtárgyalás.

Lopás büntette miatt vádolt *Verbanacsics Elek* elleni ügyben végtárgyalás.

Hatóság elleni erőszak büntette miatt vádolt ifj. *Hajdinyák Ferenc* és ta elleni ügyben ítélőhirdetés.

Sikkasztás és lopás vétsége miatt vádolt *Turi József* elleni ügyben ítélőhirdetés.

1898. ápril 20-án.

Halált okozott súlyos testisértés büntette miatt vádolt Vencel Károly elleni ügyben végtárgyalás.

Csalás és sikasztás vétsége miatt vádolt Haszon Anna elleni ügyben végtárgyalás.

Lopás büntette miatt vádolt Ács (Kovács) János elleni ügyben végtárgyalás.

Közkirát hamisítás büntette miatt vádolt Horváth István elleni ügyben ítélet hirdetés.

1898. ápril 22-én.

Lopás és orgazdaság büntette miatt vádolt Meadl József és társai elleni ügyben végtárgyalás.

Hatóság elleni erőszak büntette miatt vádolt Lukácsics Mátyás elleni ügyben végtárgyalás.

Emberölés vétsége miatt vádolt Bódis Károlyné szül. István Juli elleni ügyben végtárgyalás.

Párviadal vétsége miatt vádolt Reichl Richárd s társai elleni ügyben ítélelhirdetés.

Lopás büntette miatt vádolt Tanczos József elleni ügyben ítélelhirdetés.

CSARNOK

A sörrel.

(Folytatás.)

Szép vonásokban eseteli Planitz az akkori viszonyokat, többek között következőket mondja: „Nemcsak falusi korcsmákban s városi pincékben itta le magát a polgár s paraszt, nemcsak az egyetemeken szaladtak a tanulók szuronyok-s kardokkal kezükben a lebujkoba s tanultak cinnekorsók mellett, hanem úgy a hercegek bankett-termeiben, mint a városi hölgyek szalonjaiban az árpalé nagyra becsült ital vala, a mit bizonyára ott sem szörpöltek drága serlegekből, hanem öntudatosan és nagy élvezettel szintén csak pintes korsókból ittak. A napnak különböző szakában magarangu hölgyek is 3-4 pint sörrel minden nehézség nélkül mérközik meg. A tudomány előkelő képviselői sem elégedtek meg az árpalé elméleti tanulmányozásának élvezetével, hanem munkájuk közben nem egy kancsó s korsó tartalma tűnt el jól keményített nyakfodoruk mögött. Ezen méltó mistaképeit s tudós professoroknak az akkori deakok mindenkor utánozni igyekeztek, az ivásban pedig mindenkor lelkülni, s erre vezethető talán vissza, hogy a bizonyos hagyományhoz szívesen ragaszkodó fiatalok ma nap is oly nagy örömmel keresi fel a jó sörrel és borral kecségető pincéket.

Később a sörkultus Dél-Németországban, a hol manap a sör az italok között oly felette fontos szerepet játszik, nem volt annyira kifejldve mint É.-Németországban. Szászországban s Pommern valóságos ivóországok voltak. Mint az igen elterjedt németországi sörök két kiváló neve a „Braunschweiger Mumme” s „Einbesker Bier” legyen itt említve, mely utóbbi Luthernek is igen kedves itala vala.

Igen nagyot haladtak a sörfőzés terén az erjedési tünetények pontos megfigyelése által; megtanulták az ászoksör főzését, úgy hogy a nyári szükségletet már télen lehetett előállítani, mi a söriparnak hatalmas lendületet adott. Elő van ez manap a sör második fénykorában még segítve különféle gépek s egyéb eszközök által a főzésnél s habár a produktió-képesség növeltetet, mégis ez egyesek ivási kedvé, az általános fogyasztás, a régihez viszonyítottot. Volt idő, midőn mint ma a pálínkaivás, a sörivás egyike a legnagyobb bűnöknek vala s hiába bocsátották ki annak megakadályozására rendeleteket, azok csak kevésbé használtak. Ilyenmő rendeletekkel az iszákosság ellen már a 7. században találkozhattunk. 810-ben pedig főképp az éregebb papok lettek figyelmeztetve s intve a fiataloknak jó példával szolgálni, az iszákosságtól tartózkodni, a mi ellen vétők kizárattak, sőt azt megelőző

testi büntetéssel fenyegettek. Legnagyobb virágzásban volt a sörivás, mint kiválóan alkalmas szer az iszákosságra, a 16-ik században, nemcsak a nép alsó rétegeiben, hanem a felsőbb körökben is. 1495-ben bocsátották ki egy rendeletet, a melyben megtiltják az egymásnak egészségre való ivást stb. („Zutrinkens zu Gleichen, Vollen und Halben.”) 1524-ben a fejedelmek s püspök kezdeményezésére országosra merseklenteségi egyleteket alakítottak. Ugyanekkor jelent meg Bambergben egy nagy birre vergődöt munka, a következő címmel: „Vom Zutrinken. Neue Laster und Misbrauch, der Erfolg aus dem schändlichen Zutrinken, damit jetzt ganz Deutschland befreit und veracht ist.”

A sörfogyasztás érzékeny csökkentes szenvedett XIV. Lajos idejében. Mint ismeretes, Franciaország az időben be tudott tolokodni az összes országok politikai viszonyaiba, a francia kultúra pedig döntő befolyással volt úgy az egész nyilvános mint a magán életre. Franciaul konverzálni, imádkozni, szidni, aszrakozni s vétkezni, enni és inni, mindezen szablonzerden utánozni volt az akkori előfeladata. Ily viszonyok mellett az akkori divó sör-kancsók s korsók is félretették. Finom, Párisból hozott pezsgős poharak s drezdai porcellán tácaik váltották fel azokat, a melyekbe természetesen a nem francia izlésű sör nem került. Idegeket izgató szerek és meleg italok találhatók ezental az asztalnál. Míg előbb tejet kávéval vagy sört itgelliztek, most a kávé a pálínka jutott érvényre s csodálatos, hogy ezen magasabb körökben kiindult utitásokat a különben konzervatív polgárság is nagy hévvel követte s örömmel mondta magának.

Válamivel javultak a viszonyok I. Napoleon idejében, mikor a sör parban megint lendülés tapasztalható. Ez időbe esnek fontos, a sörfőzésre is igen jelentőséges találmányok, egyebek között a sacharometer (cukormérő) is, a melyek úgy az elmélet, mint a gyakorlat embereinek érdekét megint ez irányban felkeltették s a sörfőzés tökélyesbítését előmozdították. A fikus is mindinkább meggyőződött, hogy az árpanedv épp oly hasznára van az emberiségnek, mint a pénzüklésletben szenvedő állampénztárnak és mindenütt minden eszközt megragadtak, hogy úgy a gyárosok, mint a birárok figyelmét a sörfőzésre irányítsák. A sörvizsgálat különböző módjait találta fel s oly híres férfiak mint Gay-Lussac, később Fuchs, Steinheil egyengették tanulmányok által az utat, a melyen aztán tovább haladva az ötvenes években Balling e téren igen sikeresen működött. Biztos ítélet kedvéért az elmélet embebei kényszerítve voltak a sörfőzés lényegét a gyárak színhelyén tanulmányozni, mielő fogva az elmélet és gyakorlat tövös együttműködése alapította meg a sörfőzés újabb módszereit. Elő sorban Angolországban jutott az meglehetősen tökélyre, a hová a kontinens gyárosai jöttek a sörfőzést tanulmányozni. Többek közt Dreher Bécsből s Sedlmayer Münchenből is iderándultak és utóbbi visszatértek a bajor sör neve alatt ismeretes sörnemet gyártotta, előbbi pedig a schwechati sörfőző modern berendezése után a bécsi sört. Ennek különbsége a bajortól abban áll, hogy ehhez (bajor) sokkal sötétebb s magassabb fok mellett készített malátát használnak, a mi a sörnek egész más jellegét kölcsönöz. Dreher az angol malátá készítesmódját és a bajor sörfőzési eljárását egyesítve, megalapította későbbi óriási sikerét. Halála után hára szállt a világ legnagyobb sörfőző gyára, a hol a mai berendezéssel naponként 3800 akó sör főzhető. Az az ember, ki az első évben örült, hogy 8000 akó állíthatott elő, 40 évvel későbbben egy év alatt 680.000 akót produkált. A számos, itt fel nem sorolható sörnemek között még csak a cseh sört akarom felemlíteni, a melynek székhelye Pilsen (azért pilseni sör), ez még világosabb és könnyebb mint a bécsi sör, de erősebben van komlózva.

Hogy mily fontos szerep jutott a sörnek az ártalmas szeszes italok kiszorításánál, hogy elterjedésére és iparának a mai fokra való emelése

mely nagy befolyással voltak a mai gyáros közlekedési eszközök, továbbá hogy olcsó gyári előállítását mind különféle tényezők segítették elő, mindazt külön kiemelni és bővebben fejtegetni felesleges s e helyen nem is cél.

A sörfőzés technikai emelkedésével lépést tartott a sör chemiája is, minak legjobb bizonyítékai a sörfőző iskolák, a melyek közül igen híres a Weichenstephan-ban lévő Freising mellett, ahol nemcsak szakszertű sörfőzőket nevelnek, hanem egyszersmind szakadatlan tanulmányozás s kísérletezés által a sörfőzést minél inkább tökélyesbíteni igyekeznek.

Az adatok jelentősége voltánál fogva nem less talán érdektelen az Egyesült-Államok sörfőzőinek 1882. évben Detroit-ban (Michigan) tartott közgyűlési jelentéseiből megemlíteni azt, hogy az Egyesült-Államokban a sörfőzési ipar az utolsó 20 év alatt oly nagy lendületet nyert, hogy azt ez időben csak az ottani bányá- és vasipar mulja felül. A sörfogyasztás 1863-ban csak 2,00,625 hordó volt, míg 1882-ben alig volt 18,000,000 hordó elég. A részletes statisztika adatok feltűnő sörfogyasztást mutatnak különösen az elnökválasztás éveiben, s úgy látszik, hogy az amerikaiak ép oly szorgalmas sörivők, mint buzgó politikuskok. Az Egyesült-Államok jövedelme a sörfőzési adóból (másnemű adó a sört ott nem terheli) 1863-ban 1,558,088 dollár volt (3,116,166 frt). 1882-ben pedig 16,156,990 dollár vagyis 32,313,840 frt. Összes ebbeli jövedelme az 1882-ik évi: 313,908,690 frt. — New-York Államban 339, Pennsylvaniában 303, Kaliforniában 230 sörfőző van, stb. Figyelemre méltó körülmény továbbá, hogy azon Államokban ahol sört gyártanak, a pálínkafogyasztás felette csekély, míg ott, ahol az különös törvények által mintegy meg van tiltva, vagy igen megkorlátva, a pálínkafogyasztás igen telemes. Mint az érintett kimutatásból kitűnik, a sör 100 év óta igen jelentékeny kiviteli cikk, még Európába is. Minőségére nére inkább kedvelik a könnyebb, mint a nehezebb, sötétebb fajokat.

(Vége.)

NYILTTÉR.

Az e rovatban közzétettéket nem vállal felelősséget a szerk.

1546/B.898.

Ó Felsége a király nevében!

a nagykanizsai kir. járásbíróság, mint büntető-bíróóság becsületértés vétsége miatt vádolt Harkányi Ede Sámuel elleni bűnügyben következő

ítélet

hozott:

A kir járásbíróóság Harkányi Ede Sámuel nagykanizsai születésű és lakos, 19 éves, r. kath. nőilen, joghallgató a lipceai egyetemen, vagyonos, foglalkozásának megfelelő műveltségű, büntetlen előéletű vádlottait a Steiner Deszö kir. törvény-széki aljegyző, nagykanizsai lakos sérelmére elkövetett és a Btkv. 261. §-ban meghatározott becsületértés vétségében lüdnének mondja ki, s ezért a már hivatkozott § alapján ezen ítélet jogerőre emelkedéséül számított 15 nap alatt különben végrehajtás terhe mellett fizetendő, az 1892. évi XXVII. t. c. 3. §-ban előírt celokra fordítandó és behajthatatlanság esetén a Btkv. 53. §-a értelmében 12 (tizenkettő) napi fogháara átváltoztatandó 120 (egyszázhusz) forint pénzüklésletére ítélt, továbbá az esetleg felemlülő tartási költségeknak az államkincstár részére az 1890. évi XLIII. t. cikkben meghatározott módon leendő megtérítésére is kötelezi és ezen bűnügyi költségeket behajthatóknak nyilváníti.

A kir. járásbíróóság végül a Btkv. 277. §-a alapján elrendeji, hogy ezen ítélet indokaival együtt jogerőre emelkedése után a Nagy-Kanizsán megjelenő „ZALA” című hiriapban vádolt költségen közértesse.

Könyvek, irodai felszerelések, diszes levélpapírok, nyomtatványok

FISCHEL FÜLÖP

könyvnyomdájában, könyv- és papírkereskedésében Nagy-Kanizsán

szerezhetők be legjobban és legjutányosabban.

Indokok:

Steiner Dezső kir. törvényszéki aljegyző azon panaszt tette, hogy 1898. évi március hó 26-án este Nagy-Kanizsán a „Szarvas” vendéglő nagytermében, hol a színelőadások tartatnak, a színházi közönség jelenlétében Harkányi Ede Sámuel, joghallgató, nagykanizsai lakos, öt teljesen indokolatlanul „gyáva” és „pimasz” kifejezésekkel illette.

A mai napon megtartott tárgyalás során Harkányi Ede Sámuel vádlott beismerte, hogy a panaszolt kifejezéseket mondta magánvádlónak s azt hozta fel okul, hogy magánvádló oly sértőleg viselkedett irányában, a mi öt erős felindulásba hozta, mert a magánvádló öt színi előadás közben ok nélkül lepiszszegte, továbbá midőn ő ezért magyarázatot kérendő, magánvádlónak magát bemutatta, s egy szóra a tereméből kijönni felkérte, S einér Dezső magánvádló nemcsak hogy nem teljesítette kérelmét, hanem ülőhelyéről még csak fel sem kelt a bemutatást viszonzni. Ennek alapján védelme arra irányul, hogy a sértő szavakat jogos felindulásban használván csak, azért nem büntethető.

A kir. járásbírósg azonban ezen védekezést el nem fogadja, mert semmi oly ténykörülményt nem talált fenforogni, a mi vádlott jogos felindulását indokolhatná, s mert a vádlott által felhozott körülmények önmagukban sem olyanok, melyek alkalmasak volnának oly jogos és erős felindulásra, a mi a beszámíthatóságot kizárná; annál kevésbé a jelen esetben, midőn a vádlott viselkedése adván okot a piszszegésre, vádlott legkevésbé sem érezhette magát sértve.

Ugyanis a felek előadásával, továbbá Dr. Blau Simonné és Rosenberg Richard kifogástalan tanuk vallomásával igazolást nyert, hogy a panaszbeli alkalommal vádlott színelőadás közben szomszédjával huzamosabb ideig és hangosan beszélgetvén, a közelében ülőket, s köztük magánvádlót is a színelőadás hallgatásában zavarta: midőn tehát ezért magánvádló a színházban szokásos halk piszszegést hallatott, semmiféle sértést nem követelt el, mert hisz ellenkezőleg azaz általános és helyes szokás, hogy a ki másat a színelőadás élvezésében megzavar, ezért ő kérjen elnézést, s nem megfordítva ő követeljen magyarázatokat. — Ebből folyólag tehát az sem lehetett sértő vádlottra nézve, hogy magánvádló piszszegéseért különös magyarázatoknak szükségét nem látván, a tereméből vádlottal ki nem ment.

Mínt hogy tehát semmitéle beszámítást kizáró ok lenn nem forog, s mínt hogy a vádlott által használt kifejezések kétségtelenül súlyosan meggyalázók: vádlottat a Btkv. 261. §-ába ütköző becsületsértés vétségében bűnösnek kimondani, s ezért ugyanazon § a alapján megbüntetni kellett.

A büntetés kimérésénél a kir. járásbírósg vádlott büntetlen előéletét, őszinte beismerését és fiatal korát, továbbá azon körülményt, hogy midőn vádlott magánvádlónak bemutatkozott ez ülőhelyéből fel sem kelt, a mi némileg felingerelhette vádlottat, vette figyelembe enyhítő körülményekként; míg viszont az, hogy vádlottnak semmi elfogadható oka sem volt az inzultusra, így tehát cselekményének rugója, miként vádlottnak a meggyalázó kifejezéseket nyomban követő „elvárom segédeit” szavai minden kétséget kizárólag elárulják, nem lehetett más, mint csak a kötekedés ingere, s fejtűnési vágy ugynevezett lovagias ügyet szerzehetni, s ez által az emberek egy része előtt magának nimbust alkotni. — továbbá az, hogy bár halkabb hangon mondta is a meggyalázó szavakat, de azokkal nyilvánosan a színházi közönség egy részének hallatára illette a magánvádlót, s végre a felek társadalmi állása s magasabb műveltsége, mely a beszámítást fokozza, — voltak súlyosító körülményekként méltatandók.

Mínd ezen enyhítő s illetve súlyosító körülmények egybevetésével a kiszabott 120 írt pénzbüntetés megfelelő vádlott bűnösségének és vagyoni viszonyainak.

Vádlott elmarasztalvatása a netán felmerülhető tartási költségekben az eljárást szabályozó 2266/80. 2) I. M. E. sz. rend. 107. és 82. §-ain alapszik.

Az ítéletnek egész terjedelmében vádlott költ-

ségein leendő közzététele magánvádlónak e részben előterjesztett kérelme folytán a Btkv. 277. §-a alapján volt elrendelendő.

A királyi Járásbírósg

Nagy-Kanizsán, 1898. április 12.

MAKARA ISTVÁN

kir. aljbíró.

Selyem damaszt 75 krtól

14 ft 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 ft 65 krig méte, reaktint, — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban Privát-fegyverszéknek postabér és vámmentesen, valamint hámbor szállítva, — mintáikat pedig postafordultával küldünk.

HENNEBERG G. selyemgyáral

(ca. és kir. udvari szállító) Zárköben. (6)

Magyar levelezés. Svájcba kőzetes levelezőanyag ragasztandó.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

VASUTI MENETREND.

Irányban 1897. október 1-től.

KANIZSA ÁLLOMÁS.

Irány	Indulás				Érkezés			
	Kanizsáról				Kanizsára			
Prágából	vonat	óra	perc	idő	vonat	óra	perc	idő
	Prágából	sz. v.	4	42	regg.	gy. v.	8	38
sz. v.		2	36	d. u.	sz. v.	12	10	d. u.
gy. v.		12	20	este	sz. v.	11	22	éjjel
v. v.		7	33	este	v. v.	7	59	regg.
Szombh. Bács Zala-Eg.	gy. v.	12	—	délb.	gy. v.	4	56	d. u.
	sz. v.	6	05	regg.	sz. v.	11	01	este
	gy. v.	12	20	d. u.	sz. v.	3	42	regg.
	v. v.	5	15	d. u.	v. v.	8	04	regg.
Budapest	sz. v.	2	06	d. u.	sz. v.	1	35	d. u.
	sz. v.	12	45	éjjel	gy. v.	7	05	este
	gy. v.	5	48	regg.	sz. v.	3	52	regg.
	v. v.	9	15	regg.	sz. v.	1	24	d. u.
B.-Sat.-Gy.	v. v.	2	—	d. u.	v. v.	8	55	este
	sz. v.	12	15	éjjel	gy. v.	12	10	éjjel
	gy. v.	5	06	d. u.	gy. v.	11	45	d. e.
	sz. v.	8	—	—	sz. v.	8	—	—
Barcs Gyékény	sz. v.	4	57	regg.	sz. v.	1	29	d. u.
	sz. v.	2	25	d. u.	sz. v.	11	41	éjjel
	sz. v.	7	25	este	sz. v.	11	14	regg.

A világhírű Steyri

FEGERGYÁR

KERÉKPÁRJAINAK

képviselőte és raktára

Nagy-Kanizsa, Csáktornya és Zala-Egerszeg területére:

Unger Ullmann Elek-nél N.-Kanizsán.

Ajánlja dúsán felszerelt raktárát kerékpárcikkben.

Az amerikai pneumatik védőanyag „SENSELESS” raktára. Nélkülözhetetlen minden kerékpárnál, miután szegek által támadt lyukakat azonnal beragasztja.

Kerékpár-árjegyzékek ingyen és bérmentve.

KLYTHIA a bőr ápolására

szőpítésére és finomítására Puder

Legelőkelőbb olaszki, hál és társalgó PUDER.

— Fehér, rózsaszín, és sárga —

vagyilag analizált és ajánlja Dr. Fohl J. J. Cs. Kir. tanár által Németben.

Eltűnő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve vannak.

TAUSSIG GOTTLIEB

a kir. udvari toletté-üzempan és illatszeregyár Bécsben.

Főraktár: BÉCS, I. Wollzeile 2.

Kapható a legtöbb illatszeregyeszerkereskedésben és gyógyszerárban. N.-Kanizsán: Alt és Böhm, Keleit M. Mór és Kreiner Gyula cégeknel.

HIRDETME NY.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminisztérium ellenőrző közegei a Második m. kir. szab. Osztály sorsjáték I. osztályára szóló sorsjegyeket feldolgozták azok, a főelárusítóknak elárúsítás végett kiadattak. — A Magyar Királyi Pénzügyminisztérium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Sorsolási Terve. 100,000 sorsjegy 50,000 nyeremény.

Első osztály. Betét 12 korona. Huzás: 1898. máj. 11. és 12-én.		Második osztály Betét 20 korona. Huzás: 1898. június 7. és 8-án.		Harmadik osztály Betét 32 korona. Huzás: 1898. július 6. és 7-én.		Hatodik osztály. Betét 24 korona Huzás: 1898. szept. 14- október 13-ig.	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben Korona 1,000,000 [Egy millió.] 1 jutalom kor. 60000 60000 1 nyer. 40000 40000 1 á 20000 20000 1 á 10000 10000 1 á 6000 6000 1 á 400 4000 2 á 3000 6000 3 á 2000 6000 20 á 1000 20000 50 á 500 25000 400 á 200 80000 720 á 100 72000 1000 á 50 50000 27800 á 200 556000 30,000 nyer. és jut K. 9,550,000	
1 á	60000	1 á	70000	1 á	80000		
1 á	20000	1 á	25000	1 á	30000		
1 á	10000	1 á	10000	1 á	20000		
1 á	5000	1 á	5000	1 á	15000		
3 á	2000 6000	3 á	3000 9000	3 á	10000 0000		
5 á	1000 5000	5 á	2000 10000	5 á	5000 25000		
8 á	500 4000	8 á	1000 8000	8 á	2000 16000		
30 á	300 9000	20 á	500 10000	10 á	1000 10000		
50 á	100 5000	60 á	300 18000	70 á	500 35000		
2900 á	40 116000	3800 á	60 312000	4900 á	130 657000		
3000 nyer. Kor.	240000	4000 nyer. K.	477000	5000 nyer. K.	898000		
Negyedik osztály Betét 40 korona Huzás: 1898. auguszt. 3. és 4-én.		Ötödik osztály Betét 32 korona. Huzás: 1898. auguszt. 24. és 25-én.		A melyik ezen 180 nyeremény közül utalások huzatik ki, kapja a jutalmat.			
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona				
1 á	90000	1 á	100000				
1 á	30000	1 á	30000				
1 á	20000	1 á	20000				
1 á	15000	1 á	15000				
3 á	10000 30000	3 á	10000 30000				
5 á	5000 25000	5 á	5000 25000				
8 á	2000 16000	8 á	2000 16000				
10 á	1000 10000	10 á	1000 10000				
70 á	500 35000	70 á	500 35000				
3900 á	170 663000	3900 á	200 780000				
4000 nyer. K.	931000	4000 nyer. K.	1061000				

Az I. osztály huzása 1898. május hó 11. és 12-én lev. A huzások a Magyar királyi ellenőrző hatóság és kir. közigazgató jelenlétében nyilvánosan történnek a Vigadó termeiben. Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi elárúsítójánál kaphatók.
Budapest, 1898. április 15-én. **Magy. Kir. Szabad. Osztálysorsjáték Igazgatósága.**
Lőnyay. Hany.

legyzéke a második m. kir. osztálysorsjáték 50,000 nyereményének.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésőbb esetben a tervet 9-§ szerint,

1.000.000 KORONA.

1 Jutalom	600,000
1 nyer. á	400,000
1 "	200,000
2 "	100,000
1 "	90,000
1 "	80,000
1 "	70,000
2 "	60,000
1 "	40,000
5 "	30,000
1 "	25,000
7 "	20,000
3 "	15,000
31 "	10,000
67 "	5,000
3 "	3,000
432 "	2,000
763 "	1,000
1238 "	500
31790 "	300
3900 "	170
4900 "	130
8950 "	100
2900 "	40
50000 "	nyeremény és 1. jutalom

Legkedvezőbb esetben egy sorsjeggyel 1,000,000 korona nyerhető.

Nemsokára ismét kezdődik a II-ik magy. kir. szab. osztálysorsjáték és ez alkalommal a kibocsátott 100,000 sorsjegyre 50,000 nyeremény esik, mely összesítve 12,160,000 koronát képvisel. Az oldalt feltüntetett nyeremény-táblázat szerint a sorsjegyek fele feltétlenül nyer. Ezen osztálysorsjáték, mint általában ismeretes, még sokan nem létező nyereményesélyekkel bír. A terv szerinti ára az eredeti sorsjegyeknek egy egész az első osztályba 6.- frt

egy fél " " " 3.-
 egy negyed " " " 1.50 "
 egy nyolcad " " " .75 "

melyeket a pénz előzetes beküldése vagy utánvétel mellett küldünk meg. A hivatalos sorsolási jegyzéket a vezetőknél a megtörtént huzások után minden felosztás nélkül megküldjük, míg hivatalos tervszettel kívánatra bárkinek díjtalanul szolgálunk. Tudvalevőleg az összes huzások a magy. kir. ellenőrzés mellett és egy kir. közigazgató jelenlétében eszhetnek és azoknál számszerűen jelen lehet. Láttuk, hogy az első osztály-sorsjátékánál mily ártnál volt az érdeklődés, olyannyira, hogy közvetlenül a huzás előtt teljességgel kimerültek a sorsjegyek. Az első sorsjáték legtöbb játékosja a játékot a második sorsjátékban tovább folytatja és így az új évők részére csak csekély a készlet. Nagyon ajánlatos tehát a II-ik magy. kir. szabadalmazott osztály-sorsjáték első huzásához a megrendeléseket minél előbb hozzánk juttatni, minden esetre azonban legkésőbb

április 17-éig

hogy azoknak biztosan eljogot lehetünk. Nyeremények minden nagyságban kempénben fizetnek ki nálam.

Pethes R. és Tsa
 a magy. kir. szabadalmazott osztálysorsjáték főelárusítója
 BUDAPEST, V. Nádor-utca. 6.

HIRDETMÉNY.

Eszenel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminisztérium ellenőrző közegei a Második m. kir. szab. Osztály sorsjáték I. osztályára szóló sorsjegyeket feldlvizsgáltak azok, a főelárusítóknak elárusítás végett kiadattak. — A Magyar Királyi Pénzügy minisztérium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Sorsolási Terve. 100,000 sorsjegy 50,000 nyeremény.

Első osztály. Betét 12 korona. Huzás 1898 máj. 11. és 12-én.		Második osztály Betét 20 korona. Huzás: 1898. június 7. és 8-án.		Harmadik osztály Betét 32 korona. Huzás; 1898. július 6. és 7-én.		Hatodik osztály. Betét 24 korona Huzás: 1898. szept. 14 - október 13-ig.	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Legnagyobb nyereség szerencsés esetben Korona 1,000,000 [Egy millió.]	
1 á	60000	1 á	70000	1 á	80000	1 jutalom kor.	600000 600000
1 á	20000	1 á	25000	1 á	30000	1 nyer.	400000 400000
1 á	10000	1 á	10000	1 á	20000	1 á	200000 200000
1 á	5000	1 á	5000	1 á	15000	1 á	100000 100000
3 á	2000 6000	3 á	3000 9000	3 á	10000 30000	1 á	60000 60000
5 á	1000 5000	5 á	2000 10000	5 á	5000 25000	1 á	4000 40000
8 á	500 4000	8 á	1000 8000	8 á	2000 16000	2 á	30000 60000
30 á	300 9000	20 á	500 10000	10 á	1000 10000	3 á	20000 60000
50 á	100 5000	60 á	300 18000	70 á	500 35000	20 á	10000 200000
2900 á	40 116000	3800 á	60 312000	4900 á	130 657000	50 á	5000 250000
8000 nyer. Kor.	240000	4000 nyer. K.	477000	5000 nyer. K.	898000	400 á	2000 800000
Negyedik osztály Betét 40 korona Huzás: 1898 auguszt. 3. és 4-én.		Ötödik osztály Betét 32 korona. Huzás: 1898 auguszt. 24. és 25-én.				720 á	1000 720000
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona			1000 á	500 500000
1 á	90000	1 á	100000			27800 á	200 5560000
1 á	30000	1 á	30000			30,000 nyer. és jut. K.	9,550,000
1 á	20000	1 á	20000				
1 á	15000	1 á	15000				
3 á	10000 30000	3 á	10000 30000				
5 á	5000 25000	5 á	5000 25000				
8 á	2000 16000	8 á	2000 16000				
10 á	1000 10000	10 á	1000 10000				
70 á	500 35000	70 á	500 35000				
3900 á	170 663000	3900 á	200 780000				
4000 nyer. K.	931000	4000 nyer. K.	1061000				

A melyik azaz 180 nyeresemény között utoljábólk huzatik ki, kapja a jutalmat.

Az I. osztály huzása 1898. május hó 11. és 12-én lesz. A huzások a Magyar királyi ellenőrző hatóság és kir. közjegyző jelenlétében nyilvánosan történnek a Vigadó termeiben. Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi elárusítóinál kaphatók.
Budapest, 1898. április 15-én. **Magy. Kir. Szabad. Osztálysorsjáték Igazgatósága.**
Léonyay. Hanyay.

legyzéke a második m. kir. osztálysorsjáték
50,000 nyere- reményének.

A legnagyobb nyeresemény a legserencsésebb esetben a t r-
veszt 9 §. szerint,
1,000,000 KORONA.

1 Jutalom	600,000
1 nyer. á	400,000
1 "	200,000
2 "	100,000 200,000
1 "	90,000 90,000
1 "	80,000 80,000
1 "	70,000 70,000
2 "	60,000 120,000
1 "	40,000 40,000
5 "	30,000 150,000
1 "	25,000 25,000
7 "	20,000 140,000
3 "	15,000 45,000
31 "	10,000 310,000
67 "	5,000 335,000
3 "	3,000 9,000
432 "	2,000 864,000
763 "	1,000 763,000
1238 "	500 619,000
31790 "	200 6367,000
3900 "	170 663,000
4900 "	130 637,000
3950 "	100, 80 317,000
2900 "	40 116,000
50000 "	nyeresemény és 1. jutalom 18,160,000

Legkedvezőbb esetben
egy sorsjeggyel
1,000,000 korona nyerhető.

Nemskára ismét kezdődött venni a II-ik magy. kir. szab. osztálysorsjáték és az alkalommal a kibocsátott 100,000 sorsjegyre 50,000 nyeresemény esik, mely ösmértékben 18,160,000 koronát képvisel. Az oldalt feltüntetett nyeresemény-táblázat szerint a sorsjegyek fele feltétlenül nyer. Eszen osztálysorsjáték, mint általában ismeretes, még soha nem létezett nyereseményesítellyel bir. A terv szerű ára az eredeti sorsjegyeknek egy egysz. az első osztályba 6.- frt
egy fél " " " 3.- "
egy negyed " " " 1.50 "
egy nyolcad " " " .75 "

melyeket a pénz előzetes beküldése vagy utánvétel mellett küldünk meg. A hivatalos sorsolási jegyszákat t. ve-
vőinknek a megübrintés huzások után minden felhasználás nélkül megküldjük, meg hivatalos tervszettel kívánatra
bárkinek díjtalanul szolgálunk. Tudvalevőleg az összes huzások a magy. kir. ellenőrsége mellett és egy
kir. közjegyző jelenlétében eshetnek és azoknál mindenkül jelen lehet. Látnak, h szaz első osztály-
sorsjátéknaí mely ártási volt az érdeklődés, olyannyira, hogy követlenül a huzás előtt teljességgel lehetetlen
volt sorsjegyet kapni. Az első sorsjáték legtöbb játékosja a játékokat a második sorsjátékban tovább folytatja s így
az új vevők részére csak csekély a kárellet. Nagyon ajánlatos tehát a II-ik magy. kir. szabadalmazott osztály-
sorsjáték első huzásához a megrendeléseket minél előbb hozzánk juttatni, minden esetre azonban legkésőbb

április 17-éig

hogy azoknak biztosan eleget tésessünk. Nyeresemények minden nagyságban készpénzben fizettetnek ki nálam.

Pethes R. és Tsa
a magy. kir. szabadalmazott osztálysorsjáték főelárusítója
BUDAPEST, V. Nádor-utca. 6.

133-3

100.000 sorsjegy, 50.000 nyeresmény.

Ezen sorsjáték 6 osztályba osztott
össznyeresménye a következő:

Korona		Korona	
1 jutalom nyeresemény 600.000	1 nyeresemény 25.000		
1 nyeresemény 400.000	7 25.000		
1 200.000	8 15.000		
2 100.000	31 10.000		
1 90.000	67 5000		
1 80.000	8 3000		
1 70.000	432 2000		
2 60.000	763 1000		
1 40.000	1238 500		
5 30.000	90 300		

31700 nyeresemény 4 200 kor. 3900 nyeresemény 170 kor. 4900 nyeresemény 130 kor. 50 nyeresemény 100 kor. 3900 nyeresemény 80 kor. 2900 nyeresemény 40 kor. Összesen.

50.000 nyeresmény
13.160.000 korona összesen.

A legnagyobb nyeresmény a legszerencsésebb esetben

EGY MILLIO KORONA.

BIHARI EDE

Magy. Kir. szabadalmazott

osztálysorsjáték főelárusító helye

Elküldök utánvétellel vagy a betétösszeg előleges beklóditása ellen (postautalvánnyal vagy ajánlott levélben)

I. osztályu eredeti sorsjegyet

egy egész egy fél egy negyed egy nyolcad
6.- frt 3.- frt 1.50 frt —.75 kr.

A hivatalos terv minden megrendelőnek ingyen mellékeljük. A buszajegyeket mindjárt a busz után felszólítás nélkül beklóditom.

Megrendeléseket kérem mind előbb a sorsjegyek eladásával megbízott főelárusítóknak

BIHARI EDE Budapest, Kerepesi-ut 20.
Küldeni.

! Elismert legjobb mosószer !

Lessive Phénix

PICOT J. szab. Páris. 55 éremmel kitüntetve

Fehérmű mosására, egymagában szappan nélkül, szóda, hamu és chlor nélkül LESSIVE PHENIX, mindent legjobban mos.

KEZESSÉQ ! OHLOR NÉLKÜL !

LESSIVE PHÉNIX

kapható Magyarország minden fűszerkereskedésében és droguistájánál és eredeti csomagokban árusítatik.

KAPHATÓ:

Strema és Klein utca N.-Kanissán
Gyár Osztrák-Magyar Monarchia részére: Vác.

Hirdetések

felvételnek

FISCHEL FÜLÖP

könyvkereskedésben

Nagy-Kanissán.

Alapították 1941. évben.

A pesti magyar kereskedelmi bank
váltó-üzlete.

Alapítók: 15 millió forint. BUDAPEST V. Dorothea-utca 1. Tartalék-alap: 11 millió forint.

elad a II. k. sorsjáték 1. és 2. osztályára érvényes

Magy. osztálysorsjegyet

1/2 6 frt, 1/4 3 frt, 1/8 1.50, 1/16 75 kr.

a pénz beklóditása, vagy utánvétel mellett.

Minden vásárló megkapja a hivatalos tervezetét.

200 Az ezen intézetnél vásárolt sorsjegyek a bank költségjelét nemcsak eldona.

A megrendeléseket postafiókjával közzel, mert a kifizetés márc. 15-ig van. 122 1-5

Köztudomású, hogy az elő sorsjátékúknál a leg-
több fő- és melléknyeresemény az ezen intézet-
nél vásárolt sorsjegyekre esett.

előzetes áron

naponta a

Kathreiner-féle Kneipp-malátakávét.

Nemcsak a babáké, hanem az egész család egészségre is alkalmas a Kneipp-malátakávé. Egyedül a Kathreiner-féle malátakávé az, melynek a hatását és kedvességét magában foglalja. A Kathreiner-féle malátakávé étvágygerjesztő, könnyen emészthető, évek óta a legnépszerűbb és legbiztonságosabb italnak bizonyult. Legnagyobb értéke a babáké, valamint ajánlásra legalkalmasabb a gyermekek számára. A Kneipp-malátakávé az egész család egészségre és lakosságára is alkalmas. Kneipp-malátakávé többet és házi készítésűt sem lehet vásárolni.

Üvös az értékesen utaztatni

Igen alkalmas az eladások. — Rövid használat után nélkülözhetetlen.

Egyszerűségi hatóságtól megvizsgálva.

(Bizonyítvány kelt Bécsben, 1887. júl. 8-án)

Kalodonta ja

legjobb és legolcsóbb

Fogtisztító-szer

A száj kiöblítése csupán fog vagy szájjal nem elégséges a fognak tisztítására. Ehhez felette szükséges valamiféle fogtisztító-szer használata.

Mindenfitt kapható.

Eladó földbirtok.

Nagy-Kanizsa halárában 60 holdas házilag kezelt gazdaság, a város egyik nagy forgalmu utcáján, épült lakházzal, gazdasági épületekkel, kellő felszereléssel, fuvar üzettel, őszi, tavaszi vetéssel, ugyanitt egy bérház, melyben 8 bérlakás, egy szatócs üzlethelyiséggel van, szabad kézből, előnyös fizetési feltételek mellett

jutányos áron eladó.

és azonnal által vehető.

Közvetítő elfodadtatik; értekezhetni

THOMKA ENDRE

tulajdonossal

NAGY-KANIZSÁN.

107-3

Legnagyobb nyeresemény

legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona

Az összes 50,000 nyeresemény jegyzék e.

A legnagyobb nyeresemény legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona

A nyeresemények részletes beosztása a következő:

Korona	
1 jutalm	600000
1 apr. b	400000
1 .. "	200000
3 .. "	100000
1 .. "	90000
1 .. "	80000
1 .. "	70000
3 .. "	60000
1 .. "	40000
5 .. "	30000
1 .. "	25000
7 .. "	20000
3 .. "	15000
31 .. "	10000
67 .. "	5000
3 .. "	3000
432 .. "	2000
763 .. "	1000
1238 .. "	500
90 .. "	300
31700 .. "	200
3900 .. "	170
4900 .. "	130
50 .. "	100
3900 .. "	80
2900 .. "	40

50,000 nyer. és jut. összegben 13.160,000

A második nagy magy. kir. osztálysorjáték napokára ismét megkezdődik és

100,000 sorjegyre újból 50,000 nyeresemény

jut, vagyis az oldalt levő nyereseményjegyzék szerint az összes sorjegyek fele feltétlenül nyerül fog.

A nyeresemények tehát, amint már általánosan ismeretes, örökösök. Szíves mielőbbi megrendeléseknél eredeti sorjegyek a tervezési eredeti árban és pedig:

egy egész	1-ös oszt. eredeti sorjegyet	8.— forint
" fél	" " " " "	3.— " "
" negyed	" " " " "	1.50 " "
" nyolcad	" " " " "	0.75 " "

küldünk most utánvételt, vagy a pénz előleges bekielérés ellenében.

A huszadik után megkötjük tisztelt vevőinknek a hivatalos huszadik jegyzéket, hivatalos tervezeteket pedig díjazással állanak előre le rendelésére. Amint ismeretes, a huszadik a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosság és azoknál mindenki megtekinthetik.

Kiváló szerencse

kedvezett főszárdánkban az I. magy. kir. osztálysorjátékban, a melyben már az előző osztályokban (az első öt osztályban) 100,000, 30,000, 5000, valamint számos 2000, 1000, 500 és 300 koronás nyereséget nyertek főszárdánkban, melyeket a szerencsés nyerőknek ki is fizettünk.

Ajánlatos emellett a II-ik magy. kir. osztálysorjáték 1-ös húszadik megrendeléseket mielőbb bezzánk juttatni. Emelkezettünk az első sorjáték nál hangtatott azonnali díjazás ügyelmeztetésünkre, hogy röviddel az első osztály huszadik előtt az első osztály sorjegyek elkelnak; és igazunk is volt, mert még közvetlen az első osztály huszadik előtt a bel- és külföldi elárasztott bennünket rendelvényekkel olyannyira, hogy a később érkezhet legnagyobb sajnálatunkra már nem senki feltehető.

Kerjük tehát a rendelvényeket az első osztályhoz mielőbb, mindenesetre azonban legkésőbb

április hó 15-éig

hozzánk b-külden, mert csak ez esetben ígérhetjük ezek biztos elküldését.

Török A. és T^{SA}

a magy. kir. szab. osztálysorjáték

főelárastói

BUDAPEST, V., Váci-körút 4/A.

Gutori Földes Kelemen

aradi gyógyszerész

Margit Crèmeje.

Margit-Crème legjobb arcseréme rövid idő alatt tisztítja és szépíti az arcot.

Margit-Crème egyedüli szer a szemlő, májfolttok, pattanások, bőrrák (Mileser) ellen.

Margit-Crème egyedüli szer bőr pattanások, arc- és kézvröszök, napbarnítás ellen.

Margit-Crème bámulatos hatása abban rejlik, hogy bőrre kenve ez által rögtön fölvetetik és ez okozza azon csodás átalakulást, hogy a szemlővel vagy májfolttokkal fedett arc 3-4 nap alatt alábbástromfehérré lesz.

Margit-Crème teljesen ártalmatlan, miután nem száros, hanem igen finom, hamar felszívható. Az arc nem lesz olyan fényes mint más Crémétől, ezért nappal is használható.

Margit-Crème nagy téglát 1 forint, kicsit 50 kr.

Margit-hölgypor fehér rózsás krém 60 kr.

Margit-szappan 1 doboz 35 kr.

Margit-fogpép 1 doboz 35 kr.

Csak akkor váldódi, ha minden doboz gutori Földes Kelemen gyógyszerész Aradon fölirattal és címerrel van ellátva.

Hamisításoktól óvakodjunk.

Főraktár Nagy Kanizsán:

REIKGYULA

gyógyszertárban

A megváltóhoz.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házi szer ellentáll az idő megpróbáltatásnak, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzslésű készítményként alkalmazták a közönség, orvosi, laikuság között és megkülönbözteti az orvosi által bedörzslésre is mindig gyakrabban rendelik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment néven ismert, nem titkos szer, hanem igazi népszerű készítmény, melynek egy házi készítésben sem kellene hiányoznia. 40 kr., 70 kr. és 1 forint üvegekben árban majdnem minden gyógyszertárban kapható van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapest. Bevizsgálás alkalmával igen óvatosan legyen, mert több kiöblítettől utána van forgalomban. Ki sem akar megkérődni, az minden egyes üveget "Horgony" védjegy és Richter cégjegyzék nélkül mint nem valódi utasítva vissza. RICHTER F. AD. és társai, az az. kir. udvari szőlőművelő, BUDAPEST.

Szerkesztőség:

Városház-épület, Fischel Fülöp
könyvkereskedésben.

A szerkesztővel érintkezni lehet naponta
kint á. u. 4—5 óra közt.

Idő intéseendő a lap szellemi részére
vonatkozó minden közlemény.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik N-Kantzsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:

Városház-épület, Fischel Fülöp
könyvkereskedésben.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — 12
Félévre 6 korona (3 frt — 6
Negyedévre 3 korona (1 frt 60 kr

Hirdetések jótanyoson számoltatnak.

Dérmentelen levelet csak ismert csekből fogadnak el.
Késiratot nem adunk vissza.

Felelős szerkesztő:

Nyitólár postósora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetőkre vonatkozó Fischel Fülöp
könyvkereskedésben intéseendő.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

SZALAY SÁNDOR.

Szavak és tettek.

Erőteljes iparos-osztályt kell teremteni. Olyan iparos-osztályt, mely hivatása tudatának magaslatán állva, komoly törekvéssel, szakismeretével, produktív ügyességével képes legyen magának helyet biztosítani, előnyöket teremteni az óriás verseny terén. Nevelni, tanítani képezni kell különösen azt az ifju nemzedéket, melynek kezébe Magyarország iparának jövője lesz letéve. Önérzetre kell ébreszteni, meg kell vele már fejlődése korában értetni, hogy hazája, nemzete s önmaga iránti kötelességek nagy feladatot rónak rá; hogy folytonos tanulással, eszéneke, buzgalmánakkal, keze ügyességének teljes odaadásával kell dolgoznia, ha azt akarja, hogy tiszteletes helyet foglaljon el a nemzet egyetemenben.

Ezeket az ígétet megtaláljuk különböző változatokban az ipar fejlesztése és föllendítése végett elhangzó beszédekben és leirt cikkekben. Első sorban maguk az iparosok pöngetik legtöbbször ilyen formán a hurokat még most is; de pöngették igen sokszor szaklapjaikban különösen akkor, mikor még a fejlődő iparos nemzedék

képezéséről, ismereteinek gyarapításáról a törvényhozás nem gondoskodott.

Ezek voltak a szép szavak, a hangzatos óhajok.

Nem volt Magyarországon egyetlen tisztán látó és helyesen gondolkozó ember, aki be nem ismerte volna, hogy az iparos nemzedék érdekében hangoztatott óhajások teljesen jogosak. Hisz mindenki látta a nemzetentartó elemek legerősebbjének: a közép-osztálynak szomorú, csendes pusztulását és mindenki tisztában volt azzal, hogy a régi közép-osztálynak nemzetentartó, nemzetismosító erejét és hivatását jó részben egy modern értelemben alakuló új középosztálynak: az úgynevezett polgári osztálynak kell átvennie. Belátta mindenki, hogy Magyarországra nézve az istenáldásul nyert nyeresztmény-produkció csak akkor lehet igazán értékes, ha annak minden igényt kielégítő, versenyképes feldolgozása is a haza határain belül biztosítottatik. Ehhez pedig értelmes iparos osztály kell.

Belátta ezt a magyar törvényhozás is, azért gondoskodott az iparos tanulók külön oktatásáról, azért szerveztek iparos-iskolá-

kat, hogy az ifju nemzedék kellő ismeretekkel léphessen ki az életbe, a tapasztalatszerzés terére, s a tanultak alapján irányt kapjon a szakadatlan önképezésre.

Ezek az iparos-iskolák most vannak még a forrás stádiumában, s még igen sok balfelfogással kell megküzdeniök. Igen üdvös dolognak tartjuk ezeknek az iskoláknak életében azt az intézkedést, hogy ujabban hazafias ünnepélyeket is tartanak. Tanui voltunk egy ily ipariskolai hazafias ünnepségnek Nagy-Kanizsán is, ápril 17-én, amikor a miniszteri rendelet szelleme szerint az 1848-iki törvények szentesítésének ötvenedik évfordulóját ünnepelték. Örömmel tapasztaltuk, hogy mily nemesítő hatással van iparos tanulóinkra az iskola és különösen az ily hazafias ünnepség. Örömmel és megnyugvással győződünk meg, hogy az iparos-osztály fejlesztése, művelése érdekében annyiszor elhangzott és leirt szavak nem jutottak a pusztába kiáltott ígék sorsára, nem maradtak csupán papirosra, hanem jogos eredményeket ébresztő erőteljességgel váltódnak egymásután valóra.

TÁRCA.

Hideg fészkek.

— A „ZALA” eredeti tárcája —

Várhelyi Gizella nagyon sokat, nagyon szép ábrándos dolgokat olvasott regényekben, hangulatos tárcákban arról a bűvös kis fészkeről, melyet két szerető szív készít magának, mikor a papák, mamák áldásával megjelennek az anyakönyvvezető előtt és ünnepélyes komolysággal kijelentik, hogy ők együtt akarják átturbékolni az életet, és azután erre az oltár előtt meg is esküsznek.

Biz az nagyon kedves, boldogító, meleg fészkek lehet. A szerető keze nagy bűvész: a legegyszerűbb kis kunyhót is tündérpalotává varázsolja.

Várhelyi Gizella eleven képzelete szépen kibontozta az a költői, aranyos fészkekéről. Maga elé képzelte azt a férfit, aki majd egyszer csak megjelen előtte s ők az első kézszerítésből szépen, kölcsönösen megértik, hogy annak az egymáshoz tapadó, delejes kapcsolódó két kéznek okvetlenül egy fészkek megépítésén kell munkálkodnia.

Még nagyon eszményi fogalmi voltak a fészkekhez kezek egybekapcsolásáról. Apja gazdag földbirtokos volt; az ő házuk elzárt levegőjében az élet eseményeiből nagyon kevés mozzanat vert hullámokat. Csak regényekből ismerte az életet.

Egyszer valami gazdasági gyűlés volt házuknál. Nagyon sok, addig ismeretlen férfi jelent ott meg. Várhelyi Gizella addig könyörgött apjának, míg meg nem engedte, hogy jelen lehessen a gyűlésen.

Kastélyuk nagytermében volt a gyűlés. Az előnk és a titkár egy emelvényen ültek. Hát abban azután semmi különös dolog sincs, ha egy érdemekben megkopaszodott előnk és egy gondórfürti titkár közül akármelyik fiatal leány habozás nélkül a titkáron akad meg mind a két szemével.

Igy történt Várhelyi Gizellával is. Sőt vele még több, még veszedelmesebb dolog is történt. Vörös Gézában, a fiatal titkárbán, megtalálta azt a férfi-alakot, amit az ő eleven képzelete már régén eléje festett.

Mikor azután a bemutatás alkalmával egymással kezét fogták, teljes bizonyossággal érezte is, hogy ez a kéz az a delejes erejű munkatárs mellyel azt a kedves, aranyos fészket ő meg tudná rakni. Az ártatlan, tapasztalatlan leányok keresetlen odaadásával kereste a fiatal ember társaságát. És mikor a gyűlés utáni lakomának vége lett s a vendégek mindnyájan búcsút vettek a kastyéltól: a tizennyolco éves ártatlan természet a szívében valami nagy őrösséget érzett.

Ennek a nagy-nagy őrösségnek mélységében áruoló dolog terem. A sóhajás. Az életorganumok tudós ismerői megállapították ugyan, hogy a sóhajás nem egyéb, mint a kildögésnek egy neve; náluknál gonoszabb lelkek azonban már azt is

kisülőtök, hogy ennek a lélekzvetélinek nem csupán a tüdő, hanem a szív is forrása.

Szegény Gizella sóhajozott és e közben, ha atyjával vagy anyjával beszélt, kedves öntudatlansággal mindig Vörös Gézáról kezdett beszélni, mintha azon a gondórfürti fiatal titkáron kívül más se lett volna a világon. Pedig az csak egy közönséges lateiner ember volt.

Az öregek összenéztek. A papák, maguk tapasztalt lelke ilyenkor hamar készen van az okos tervvel.

Szétválasztani!

Bebizonyított dolog, hogy a távolság is van akkora és olyan jó orvos, mint az idő.

Néhány hét múlva egyik felsőmagyarországi gróf jószágkormányzója levelet írt Vörös Gézában, melyben a gróf megbízásából igen kedvező ajánlatot tett neki, ha hajlandó lesz a gróf mellett a titkári állást elfoglalni.

Ilyen hosszú kezdű van a nagyuraknak! Vörös Géza minden habozás nélkül elfogadta az ajánlatot. Néhány nap múlva már megtette a búcsúlátogatásokat. Várhelyiekénel is megjelent.

A búcsúvetél a kimért udvariasság rideg szabályai szerint ment végbe. A papa és mama erre nézve már mindent előre okosan megállapítottak. Egészen az ő tervök szerint történt. Csupán az egy könyveppet felejtették ki a programmból, amely utolsó kézszerítéskor Gizella szemében megjelent s amely néma szerelmelemmondta meg Vörös Gézában, hogy ez az egész kimért ridegség csak számító hazugság volt.

Levelezőlapok

Nagy-Kanizsa látképével különböző kivitelben és összeállításban pabaktók Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

Ar. darabonként 5 krajczár.

A szavakat ime tehát tettek is koronázák. Az érdeklődés már a társadalomban is ébredezni kezd. És jól esett tapasztalunk, hogy azokra a szegény iparostanulókra milyen fölemelő, boldogító hatással volt ez a kis ébredező érdeklődés is. Milyen komoly, öntudatos viselkedést tanúsítottak egész ünnepségek alatt a templomban és az iskola falai között egyaránt! Valami sajtáságos, ébredező sugár reszketett azok az ifjú arcokon. — Tehát ők is valakik! Nekik is lehet okosan, szépen, érett komolysággal ünnepelni, és velők ünnepelnek, részt vesznek lelkes örömben az érett, tekintélyes férfiak is! Van hát nemesebb buzdulat az ő számukra is, nem csupán az ablakbeverés és a papucsgrugás! Olyan komoly áhítat űlt azokon a halvány gyermek-arcokon, mintha ezen az ünnepségen két-három évet idősödtek volna, s egészen új gondolat- és érzélem-világ tárult volna eléjük.

Már csak ettől a kis ébredező érdeklődéstől is! Pedig hát csupán a városi tanács és az »Általános Munkásképző Egyesület« volt képviselve ünnepségükön, meg néhány tanfőúr, szülő és iparosmester volt jelen. Az Iparegyesület és ipariskolai felügyelő-bizottság képviselőit hiába kerestük az érdeklődők sorában. Azok felelték, hogy éppen az ilyen ünnepségek alkalmával (aminőket az önértzetfejlesztés céljából minden évben kétszer, háromszor is kellene rendezni) gyakorolhatnának igen üdvös erkölcsi hatást az iparos-osztály jövő nemzedékére tettel is. Ilyen alkalmakkor kellene az iparos tanuló fejlesztése és nevesítése érdekében a tettekre hivatott tényezőknek teljes odaadással, buzditó részvétellel érvényesülniök. Sokkal többet érne ez a temérdek írott malasztnál, az olcsón elhangzó frázisoknál.

Hogy ennek teljes tudatára a törvény szelleme szerint hivatott és kötelezett té-

nyezőik sem ébredtek még mind: nem bizonyít más, mint azt, hogy nincsenek minden vonalon tisztában: mily nagy erkölcsi és anyagi értéket képviselnek az iparos-osztályra nézve az eddig valóságra vált óhajások.

Ez a gyenge érdeklődés azonban az iparos-iskola tanítótestületét ne csüggeszse! Láthatták az ünnepségnek nagy erkölcsi hatását a tanulók arcáról lesugárzani. Ez megnyugtathatja, buzdíthatja is őket

Majd lassan-lassan elrepeg ez a hatás azoknak lelkéig is, akik most még talán értéktelen, hászontalan komédiának tartják az olyan mozzanatokot, amikből a jövő iparos-nemzedék öntudata, nemesítő önértete, hazaszeretete, munkára buzditó ambíciója sarjadzik föl.

Politikai szemle.

Országgyűlés.

A kongrujajavaslatok felett általános vita hétfőn széles mederben folytatódott.

A vita első szónoka Sima Ferenc volt. A *Tiszdelek* nagy befolyásáról beszélt. Mikor kifogyott az érveléseiből, a gorombaságok ismert mezejére lépett, a mely neki mindig gazdagabb termést kínál.

Utána *Fábiny* Teofil, az egykori igazságügy-miniszter következett. Tiltakozott az ellen, hogy a javaslat mintegy jutalmazása volna protestáns felekezetnek azért a magatartásért, melyet az egyházipolitikai javaslatokkal szemben tanúsított.

A szavak részéről *Meltz* Oszkár támada a javaslatot.

A szünet után *Csáky* Albin gróf következett. Bevezető részében a b-szédének keveset szól a javaslatról, de annál többet az — egyházipolitikáról. Felzúg minduntalan a helyeslés és tetszés zaja nemcsak a jobboldalon, hanem még a szélsőbalon is. — Csak a néppárt ideges.

— Ne mondják azt — hangsúlyozza a beszédben *Csáky* gróf — hogy az egyházipolitika törvények ellentéteket támasztottak, hiszen világos dolog, hogy ennek éppen a megfordítottja áll. Az egyházipolitikai törvények megszüntettek egy csomó ellentétet, a melyek az állam és a katolikus egyház között támasztottak. Ellentéteket az egyházipolitikai törvények nem támasztottak...

— Törvénybe iktatták a vallástalanságot! — sivitja *Lepényi*.

— A ki a felekezeteken kívül állósságot össze-téveszt a vallástalansággal, az nincsen tisztában vagy az egyikkel, vagy a másikkal. A felekezeteken kívül állósság nem vallástalanság.

— Majd kimutatom! Harson fel Polónyi, a ki tudvalevőleg me-szavazta az egyházipolitikai javaslatokat.

Sűrűn felzúgott a tetszés hangja, a mikor *Csáky* gróf áttérve a javaslatra, sorra vette a felhozott ellenvetéseket és rendre cáfolta őket. — Egyébként az a véleménye, hogy azoknak az egyházaknak, melyek félnek a kormány befolyásától, nem kell igénybe venni az állam segélyezését.

A javaslat ellen szólott még *Polónyi* Géza, ki az ülés végén került szóhoz és éppen azért kérte, tokiattól a mutatkozó türelmeltenségre, hogy beszédét kedden mondhatta el. A Ház többsége azonban halani akarta Polónyit, a ki azután másfélórás beszédben a *legalapossabban megkritizálta* a javaslat »sérlemes« intézkedéseit. Kijelentette, hogy az a javaslat megteremtí az *eccelesia epikuláns*. Eleinte a néppárt lelkes helyesléssel asszisztált neki, sikerült azonban itt is elhallgatnia a tetszést, a mikor *Polónyi* — a *szekularizáció* kérdést kezdte fejtegetni, erősen sürgetve a *vagyoni kérdés* megoldását. *Vegye vissza az állam a katolikus papság kezéből azokat a birtokokat, a melyeket védelmi és oktatási szolgálmányok teljesítése végett adott át neki.* *Sima* Ferenc után tehát *Polónyi* Géza is a szekularizációt követelte. A néppárti papok odébb húzódtak és *Rakovszky* is fürgén menekült el *Polónyi* szomszédaságából.

— Apage... Apage...

Nagyon kevesen voltak már a teremben, mikor *Polónyi* háromnegyed három táján befejezte beszédét. Természetesen nem fogadta el a javaslatot, de határozati javaslatot nyújtott be.

A nem katolikus lelkészek kongruja foglalkoztatta kedden a képviselőházat és a vita ismét új anyaggal szaporodott, ny hogy hamarosan véget szakítani alig lehet.

A szónokok sorát *Györy* Elek nyitotta meg. Utána nyomban *Wlassics* Gyula állt föl, hogy második beszédét mondja el a vitában. Bevezetésében nagy elismeréssel nyilatkozott a vita magas nivójáról és annak tárgyilagos voltáról, azután sorra vette az eddig benyújtott határozati javaslatokat, melyeknek meggyőztetére a javaslat intézkedéseit védelmezte. Főleg *Apponyi* javaslatával foglalkozott, melyet — ép úgy, mint a többi — nem tart elfogadhatónak, mivel azok sem az államra is, sem a felekezetek érdekeinek nem tehetnek meg. Igen részletesen foglalkozott a létminimum elvével, a kvalifikáció kérdésével, a segélyezés arányának kérdésével, védelmébe vette az erdélyi püspököt, *Bethlen* Andrást gróffal

Ez után *Gizella* beleesett a legelkerülhetlenebb szerelmi betegsébe: a világfájdalomba.

A papa, mama már igen jól tudták, hogy ez olyan betegség, a mit nem szabad azonnal gyógyítani. Felesztendeig nem is történt semmi. Mikor észre vették, hogy a leány sóhajai egyre ritkulnak, akkor egész észrevétel nélkül vendégek érkeztek a házba. *Ercsy* Károly báró jött az apjával.

No és minek babráljunk ezzel a dooggal? Mindenki tudhatja, hogy *Gizellának* *Ercsy* báró lett a férje.

A papa és a mama teljes komolysággal azt mondták, hogy a fiatal báró keze az a kéz, melylyel azt a kedves, meleg lészket meg kell raknia. A leány ugyan mondta, hogy ő ezt nem érzi; de a papa és a mama azt mondták, hogy majd az után fogja érezni. A papáknak és mamáknak pedig — amint tudjuk, — mindig igazuk van.

Egybekeltek. Megtették a szokásos nászutazást. Bejárták Franciaországot, Hevliáciát és Olaszországot, azután visszaérkeztek Mátra aljába, *Ercsy* báró ősi kastélyába.

Eddig nagyon szépen ment minden. Az utazás ezer változatosságával egy időre feledtette a fiatal asszonykával azt a nagy nagy úrt, a mit szívében érezett.

Hanem azután a kastély magányában a jogot követelő emberi vágyaknak mélyszegs bányájában meggyülemlett a bányalég és néha néha szinte megrepesztéssel fenyegette azt a szegény szen-

vedő szívet. Veszedelemesen nagy arányokban szaporodtak a sóhajok.

A fiatal lélek abban a szép, fényes lészekben úgy fázott, úgy didergett, mintha valami grönlandi hómezőben élt volna. Azt a delejes melegét, ami a lészekrakásban az igazi bűvös erő, nem érezte egy pillanatra sem.

De azt már mégis tudta, hogy neki többé arra gondolni sem szabad, hogy ezt a hideg lészket egy más kéz erejével melegé varázsolhassa. Akkor már a legdelejesebb, a legmelegebb kéz is idegen volt, annak kellett lennie ő előtte. Azért mikor férjétől megtudta, hogy *Vöröss* Géza, X... gróf titkára, látogatást fog tenni náluk, minden idegszála megreszketett, mérhetetlen nagy félelmet érzett.

Nem bizott magában. Úgy gondolta, hogy ha az a fiatal ember, akihez szíve legyőzhetetlen erejével ragaszkodott, megien előtte, elveszti önmuralmát és megszegi neki kötelességét.

A látogatás napján kijelentette, hogy neki halaszthatatlan dolgan néhány órára távoznia kell. Megragadja férje kezét és kérte, hogy nem menjen el! neki olyan rossz sejtelve van.

A férj mosolyogva nézett a sápadt asszonykára és meg akarta nyugtatni.

Szegény asszonyka reszketett és félenken sutogta: — Ugy é majd hazá sietsz?

Aztán, hogy egyedül maradt, izgatottan járt föl, alá szobájában, valami titkos sejtelen sugta neki, érezte, hogy ez a találkozás döntő befolyással lesz egész életére.

Ha reá gondol, minden vére agyába toltul.

Megkuszálódtak gondolatai. A szív egész hatalmával leigazta lényét. Hiába emelte föl tiltó szavát az ész, hiába állította eléje rideg szigorával a női kötelességet: valami lélekvesztő szédület érzett, mint aki örvény fölött áll. Nem volt sehol egy mentő szál, amit megragadhatott volna.

Mas nőnek a legnagyobb kisértés pillanatában is van egy menedéke; a kölcsönös szerelmmel megrakott lészek az ő édes, mindennél boldogtóbbs melegevel. Neki ez sem volt.

Az ő lészke hideg volt, fázott, didergett benne. Nem a szerelme minden idegszálat átható ereje, hanem csak a kötelesség tudata fűtötte őt ahhoz a lészekhez. Milyen gyöngye kötelek ez magában véve! A valódi szerelmmel egyetlen szikrája olyan könnyen szétperzseli azt a köteleket.

Ercsny félig önfelieden dönt pamiagára és lángoló fejtét tenyerébe hajította. Gondolat gondolatot kergetett agyában.

Vajon ki és minő joggal szab rideg kötelességeket, korlátokat a szerető szív elő. Ki szentesítette ezeket az ugynevezett erkölcsi törvényeket, mik ellen minden lépten, nyomom-felzárad a szív?

Mit vétene ő-azzal, ha *Vöröss* Gézának megmondaná, hogy boldogtalan, hogy idő előtt megfagy ebben a hideg lészekben. És mit vétene az-zal, ha az a férfi az ő megértett elhagyottságában oda nyujtana kezét, a ő ezt a delejes, boldogító kezet magához szorítaná, elfogadná, hogy legalább egy-egy pillanatra kiemelje a hideg lészek legázstó világából?

A vármegye házából.

szemben. A javaslatot a nemzetiségi politika szempontjából is üdvösnök állította oda, mert — úgy mondá — ha a nemzetiségek látják, hogy az ő papjaikkal szemben a kormány ily humanusán bánik, nem fognak a magyar állam ellen izgatni.

Mikor Zichy János gróf beszédjére tér: át: egyszerre ideges mozgás támadt a néppártion.

— Szükségesnek látom igenis, hogy a kormány intézményes garanciákkal láttassék el, — mondotta a miniszter.

— Miért? — kíváncsiaskodik Páder.

— Azért, hogy legyenek akkorra, — mondotta a miniszter — a mikor majd önök ülnek a kormányon: a amitől az isten bírja meg ezt az országot.

— Ezt az isten nevében mondja? csattant fel Buzáth.

— Hát talán már az istent is kiszajátították? — vág vissza Papp Géza.

Hatalmas vágásokat mért a miniszter a néppártira.

— Zichy János gróf attól tart, hogy a protestáns paróciák kortestanyakká lesznek — mondotta — nos hát én itt nyíltan kérdezem önöket az ország színe előtt, igaz-e, hogy önök a katolikus plébániákon pártirákéleket tartotok?

— Beismerik tehát! konstatálta hatalmas mozgás közt a miniszter. Rakossky István pedig tehetetlen dühében egy olyan gorombaságot szajajtott ki a száján, hogy az elnök a többség viharos helyeslése köztöt utasította tüstént rendre.

Hosszasan szünet a taps a miniszter beszéde után, úgy, hogy Rakossky, a ki személyes kérdésben kért szót, alig tudott szóhoz jutni.

— Az előbb elkeseredésben olyan szót mondtam, a melyért most bocsánatot kérek... mondotta a néppárti kamarás, de egyúttal, hogy a tájadalomdíjat! szerezzen magának, azt szeretne volna a miniszterre ráigazolni, hogy az egyházakat támada.

Tüstént és óriási hatással röpösztírozott a miniszter, felvilágosítván Rakossky urat, hogy a néppárt és a katolikus egyház teljességgel nem ugyanaz. Ne tévesselek össze magukat a néppárti urak a katolikus egyházzal.

A nagy hatást kellett szónoklat után nem kevésbé érdekes beszéd következett. A Werner Gyuláé. Ez a beszéd személyes kérdésben való felszólalásra bírta Maltai Ozkárt, ki tiltakozott a hasznatlanság vádjá ellen és kijelentette, hogy ő mindenkor össze tudta egyezni régi magyar nemességét száz nemzetiségével.

Az utolsó szónok Szentiványi Árpád volt, ki az ellenség zajos helyeslése között azt fejtette, hogy a javaslat csak pártpolitikai előnyököt biztosít.

Egy édes, bizalmas szó; egy mindent kifejező kézzorítás: hát még ez is bűn volna?

Nem, az lehetetlen!

Főtáncos és a határozottság ereje rajzoltott arcára. Szeme lángolt. Előbb még reszkettelt, felélelt érezet. Most az a dacos vagy támadt lelkeben; bárcsak egyedül találna őt Vörös Géza, hogy kitárhata előtte szívet; hogy megmondhatná: milyen értékesen semmi ő előtte ez a tündöklő hideg világ; hogy megmondhatná neki: „Nézd, egyetlen kézzorításodban több üdvösség van, mint ennek a hideg fészeknek egész mindenségében!”

Az ajtó fölnyílt. Az inas ezüst-tálcán hozta be Vörös Géza látogatójegyet.

A szép asszony igatottan simította végig homlokát és reszkető hangon mondta: „Várom.”

Néhány pillanat múlva szemközt álltak egymással.

Ercsy báróné némán mutatott helyet Vörös Gézának.

Vörös Géza némi zavarral kérdézősködött a báró ur helyléte felől.

— Ah, ő nagyon jól van! — mondta a szép asszony; az „ő-t” erősen hang súlyozva.

— És bizonyos méltóságod is nagyon boldog ebben a kedves új fészekben?

A báróné maga elé merengett. Iszonyú harcdulhatott belsőjében. Majdnem véresen harapta ajkait. ... Aztán egyszerre fölkapta fejét.

— Ah, én is nagyon boldog vagyok!

Ránézett a fiatal emberre. Szemben megingett ott csillogott a mindent meghazudoló könyecsepp.

A megyei közigazgatási bizottság április havi ülését dr. Jankovich László gróf főispán elnökleste alatt f. hó 14-én tartotta a vármegyeház gyűlés termében.

Az alispáni havi jelentés a közigazgatás egyes ágaiban március hóban előfordult eseményekről felolvastatván, helyeslőleg tudomásul véteteit.

Novakovec községben a Murán egy komp felállítása tárgyában elsőfokulag hozott határozat meglebbeztetvén, a közigazgatási bizottság második fokulag a komp felállítását kizárólag a község gazdasági céljaira engedélyezte a vámszedési jog gyakorolhatása nélkül.

Nagy-Lengyel község képviselőtestületének választását — a beadott felebbezés alapján a közigazgatási bizottság megemmisítette.

Az alsó-bagodi templom építési költségeinek fedezése tárgyában másodikfokulag hozott az a határozatot, hogy a költségeket a plébániához tartozó községek róm. kath. vallású lakosai állam adójuk arányában tartoznak fedezni, a közigazgatási bizottság — a felebbezés elutasítása mellett — jóváhagyta.

A novai járásához tartozó lentii anyakönyvvezetői helyettesnek 150 forint javadalmazása tárgyában, valamint Sormás községnek az anyakönyvvezetői székely megváltoztatása tárgyában beadott kérvényt véleményel jelentéstételt végelt a közigazgatási bizottság az állami anyakönyvvezető felügyelőnek adta ki.

A novai járásban Imreh Antal és Tuboly Zsigmondot, a szent-gróti járásban Réthy Gyulát, és Pál Vikort, a pacsai járásban Tancos Lajost és Clement Lipót a közigazgatási bizottság járási utbizottsági tagoknak kinevezte.

Zala-Egerszeg rend. tanácsú város képviselőtestületének határozatát, amelylyel az 1898 ik évre a közmunka felének megváltoztatás elhatározta a két fogatú igás napszám árát 2 forint, az egy fogatúét 1 forint és a kézi huzásárát 40 krajcárban állapította meg, a közigazgatási bizottság jóváhagyta.

A tapolcai vasúti állomáshoz vezető utszakasz kiépítési és fenntartási költségeinek felosztása tárgyában a megtartott tárgyalás alapján elsőfokulag hozott azt a határozatot, hogy a költséget 1/2 részben a törvényhatóság, 1/2 részben a Dunántúli h. é. vasút és 1/2 részben Tapolca város tartozik fedezni, — a beadott felebbezés elutasítása mellett — a közigazgatási bizottság jóváhagyta.

Zechmeister Viktor náprattai bérlőnek a Dunántúli h. é. vasút mentén a 690—693 szelvények között két áeresz létesítése tárgyában beadott kérvényt érdemleges határozati-hozatal előtt véleményes jelentéstételt végelt a közigazgatási bizottság kiadja a Dunántúli h. é. vasút igazgatóságának.

A pécsi posta- és táviratigazgatóság értesítést, mely szerint a kereskedelemügyi miniszter rendeletére a kereskedelmi postahivatal bezárított lett s e helyett naponként kézbesítő- és gyűjtő postajárat léptették életbe, a közigazgatási bizottság tudomásul vette.

A kereskedelemügyi miniszter leirát, mely szerint a májusi vasúti menetrendnek akként való módosítását rendelte el, hogy az 5816. számú vonat Csáktornyára reggel 8 óra 33 perckor és az 5700/5804. számú vonatok Sümegyre reggel 8 óra 30 perckor érkezzenek, a közigazgatási bizottság tudomásul vette s egyúttal felíratilag újból megkeresi a kereskedelemügyi minisztert az iránt, hogy a Csáktornyáról este 8 óra 30 perckor Zala-Egerszre érkező vonat innen Szent-Ivánra indítására olyképp, hogy a déli vasúton Nagy-Kanizsára lehessen utazni, egyúttal az ezen vonattal Szombathely felől Zala-Egerszre utazó közönséget a helyi érdekű vonat Szent-Ivánról beállítsa.

A kereskedelemügyi miniszter rendeletében értesíti a közigazgatási bizottságot, hogy a langvizi postahivatal újból felállítására vonatkozó kérelmét nem teljesítheti; ha azonban Langviz s az érdekelte községek hajlandók tíz éven át évi 130 forint fenntartási költséget viselni, akkor megfontolás tárgyává teszi az újból való felállítás kérdését. A miniszter rendelte másoliban a járási szolgabíró-ság utján érdekelt községeknek kiadatik.

A magyar államvasutak szombathelyi üzletvezetője a Pallós János és Lagler Gottlieb zalaegerszegi lakosok tüztávtáti ügyében hozott kereskedelemügyi miniszteri rendeletek végrehajtását kéri. A közigazgatási bizottság Zala-Egerszeg

rendeztet tanácsú város tanácsát fel hívja, hogy a miniszteri rendeletek haladéktalanul fogantossítsa.

Olvastatott a járási főszolgabírók jelentése a közhasználatu törvényhatóságai távbeszélő létesítése tárgyában a közigazgatási bizottság részéről a járási főszolgabírókhoz, valamint Zala-Egerszre és Nagy-Kanizsára rendeztet tanácsú városokhoz intézett megkeresésére. A közigazgatási bizottság a beérkezett jelentések tudomásul vétele után felhívja a vármegye alispánját, hogy a közhasználatu törvényhatóságai távbeszélő hálózat létesítése tárgyában késs tervet és költségvetést terjeszzen elő, kijelölve egyúttal a felmerülő költségek fedezetének módosait is.

A közigazgatási bizottság felhívja az állami építészeti hivatalt, hogy a badacsonyi kikötő melletti használatu állapotba való hozatala iránt a szükséges intézkedéseket tegye meg.

A kir. tanfelügyelő havi jelentése szerint a miniszter elrendelte, hogy a csabrendeki állami elemi iskola részére építendő iskolához céljaira a község által átengedett teleknek helyszínrajza a lejtéresi adatokkal együtt záros határidő alatt felterjesztessék. — Ezen időszakban volt Alsó-Domorún az ottani községi iskolából fejlesztett állami iskolai épület ügyében. — Meglátogatta a felső páhoki, szent-andrási, egregyi, nemesbükki, szent-györgyvári, alsó-páhoki és sármellői, r. k. iskolákat. — Az állami tanítóképző ügyében volt Csáktornyan. — Meglátogatta a perlaki kisdodovodát, iparos tanoncoiskolát, tájékozást szerzett a gazdasági ismételő-iskola szervezéséről. — Személyesen érkezett Perlakon a járási főszolgabíróval, a perlaki járásban fenforög államintézetek és új állami iskolák szervezésének összes viszonyairól. — Tárgyalta Nagy-Kanizsán a községi iskolákkal az ottani községi polgári és polgári leányiskola, valamint a községi elemi iskola államintézetének a miniszter által kitűzött feltételeiről.

A miniszter ez időszakban országos körreldelettel elrendelte, hogy a tanfelügyelői iskolalátogatások szeptember 1-jei napidíjak és kilométer felzámitások szerint történjenek olyképp, hogy az összes iskolák évenként, a nagyobb tankerletekben pedig két évenként meglátogatandók lesznek. — Végül jelenti, hogy a miniszter a magyar nyelv oktatásában tanusított kitűnő buzalmuk elismeréséül Tóth Sándor perlaki áll. elemi iskola és Brauer Lajos hodosáni áll. elemi iskolai igazgató-tanítókat, valamint Menco-y Károly csáktornyai községi népiiskolai tanító 50—50 forint jutóban rés estette, ami a miniszter által meghagyott ún. pétyes módon fog az illetőknek átadatik.

Az összes járási községei a járási főszolgabírók utján felhívattak, hogy kisdodovodai és népiiskolai építkezésnél a miniszter által szerkesztett „Kisdodovodai és népiiskolai építkezési mintatervek, építkezési utasítások” című munkát megszerezésék s annak utasítása szerint járjanak el.

Kir. tanfelügyelő jelentése, melylyel bemutatja az 1891. évi 43. t. c. 10. §-ában megállapított 15 kros nyugdíj járulmányról készített s 1892-től 1896/7. évig bezárólag terjedő munkalatt, melynek egy példányát az érdekelt m. kir. adóhivatalokhoz, a másik példányát pedig a miniszteri számvevőseghhez terjesztette be, tudomásul vétetelt.

Zalavármegye kisdodovodalmének tervezete az 1898-ik évre az összes érdekeltnek megküldetik. Egyidejűleg jelentés tétetik a miniszterhez, hogy a csáktornyai és perlaki járás több nagy fontosságú községében állami kisdodovodak illetve állandó gyermekmenedékházak állítani sziveskedjék, így egyelőre Mura-Csány, Szobotica, Belica, Mura Szedahely községekben és a csáktornyai köllárában.

A szent-andrási r. k. iskola részére 168, a szalpai r. k. iskola részére 147 forint államsegély folyóvá tétetvén, érdekelt községek erről értesítetnek.

A dóbrétei r. k. iskola államsegély ügyében beérkezett okmányok, a völgyfalusi és bánok-szent-györgyi iskolák államsegélye ügyében a beérkezett javadalmi jegyzőkönyvek, a karmacsai segély kérvény a második tanítói állás szervezés ügyében, a csébi r. k. iskola okmányai államsegély ügyében, a balatonhenyeyi r. k. tanító államsegélyének folyóvá tétele tárgyában az egyházmegyei hatóság megkeresése, a káptalan-tóti, pölöskei és polai iskolák kérvényei államsegély elnyerése tárgyában pártolólag felterjesztetnek.

A járási főszolgabíró jelentése, hogy Bocsföld hitközség tárgyalásokat folytat új iskola építése,

szemben. A javaslatot a nemzetiségi politika szempontjából is üdvösnök állította oda, mert — úgy mondá — ha a nemzetiségek látják, hogy az ő papiakkal szemben a kormány ily humanusan bánik, nem fognak a magyar állam ellen izgatni.

Mikor Zichy János gróf beszédjére tért át: egyszerre ideges mozgás támadt a néppártan.

— Szükségesnek látom igenis, hogy a kormány intézményes garanciákkal láttassék el, — mondotta a miniszter.

— Miért? — kíváncsiaskodik Páder.

— Azért, hogy legyenek akkorra, — mondotta a miniszter — a mikor majd önök ülnek a kormányon: amitől az isten óvja meg ezt az országot.

— Ezt az isten nevében mondja? csattant fel Buzáth.

— Hát talán már az istent is kisajátították?

— Vág vissza Papp Géza.

Hatalmas vágásokat mért a miniszter a néppártira.

— Zichy János gróf attól tart, hogy a protestáns paróchiák keresztanyakká lesznek — mondotta — nos hát én itt nyíltan kérdezem önököt az ország színe előtt, igaz-e, hogy önök a katolikus plébániákon pártértekezletet tartottak?

— Beismerik tehát! konstátálta hatalmas mozgás kőst a miniszter. Rakovszky István pedig tehetetlen dühében egy olyan gorombáságot szalajtott ki a száján, hogy az elnök a többség viharos helyeslése kösött utasította tüstént rendre.

Hosszasan zugott a taps a miniszter beszéde után, úgy, hogy Rakovszky, a ki személyes kérdésben kért szót, alig tudott szóhoz jutni.

— Az előbb elkeseredésemben olyan szót mondtam, a melyért most bocsánatot kérek... mondotta a néppárti kamarás, de egyáltalán, hogy a fájdalomdíjat szerezen magának, azt szeretete volna a miniszterre ráigazolni, hogy az egyházakat támáda.

Tüstént és óriási hatással riposztirozott a miniszter, felvilágosítván Rakovszky urat, hogy a néppárt és a katolikus egyház teljességgel nem ugyanaz. Ne tévesszék össze magukat a néppárti urak a katolikus egyházzal.

A nagy hatást keltett szónoklat után nem kevésbé érdekes beszéd következett. A Werner Gyuláé. Ez a beszéd személyes kérdésben való felszólalásra bírta Mészároskát, ki tiltakozott a hazafiatlanság vádjá ellen és kijelentette, hogy ő mindenkor össze tudta egyezni régi magyar nemességét száraz nemzetiségével.

Az utolsó szónok Szentiványi Árpád volt, ki az ellenzék zajos helyeslése között azt fejtette, hogy a javaslat csak pártpolitikai előnyököt biztosít.

Egy édes, bizalmas szó; egy mindent kifejező kézzorítás: hát még ez is bűn volna?

Nem, az lehetetlen!

Főltört és a határozottság ereje rajzoldott arcára. Szeme lángolt. Előbb még reszkett, féltelmet érzett. Most az a dacos vagy támadt lelkeben; bárcsak egyedül találná őt Vörös Géza, hogy kitárhátna előtte szívet; hogy megmondhatná: milyen értékelten semmi ő előtte ez a tándókló hideg világ; hogy megmondhatná neki: „Néz, egyetlen kézzorításodban több üdvösség van, mint ennek a hideg fészeknek egész mindenségében!”

Az ajtó fölnyílt. Az inas ezüst-falcán hozta be Vörös Géza látogatójegyét.

A szép asszony izgatottan simította végig homlokát és reszkelt hangon mondta: „Várom.”

Néhány pillanat múlva szemközt álltak egymással.

Ercay báróné némán mutatott helyet Vörös Gézának.

Vörös Géza némi zavarral kérdezősködött a báró ur helyéte felől.

— Ah, ő nagyon jól van! — mondta a szép asszony; az „ő”-t erősen hang súlyozva.

— És bizonyára méltóságod is nagyon boldog ebben a kedves új fészekben?

A báróné maga elé merengett. Iszonyú harc dulhatott belsejében. Majdnem véresre harapta ajkait. ... Aztán egyszerre fölkapta fejét.

— Ah, én is nagyon boldog vagyok!

Ránézett a fiatal emberre. Szemben megint ott csillogott a mind-új meghazudtoló könyecsepp.

— y.

A vármegye házából.

A megyei közigazgatási bizottság április havi ülését dr. Jankovich László gróf főispán előklete alatt t. hó 14-én tartotta a vármegyeház gyűlés terében.

Az alispáni havi je'entés a közigazgatás egyes ágaiban március hóban előfordult eseményekről felolvastatván, helyesíleg tudomásul vételét.

Novakovec községben a Murán egy komp felállítására tárgyában elsőfokulag hozott határozat meglebezettvén, a közigazgatási bizottság másodfokulag a komp felállítását kizárólag a község gazdasági céljaira engedélyezte a vámszedési jog gyakorolhatása nélkül.

Nagy-Lengyel község képviselőtestületének választását — a beadott felebezés alapján a közigazgatási bizottság megemissitette.

Az alsó-bagodi templom építési költségeinek fedezése tárgyában másodfokulag hozott az a határozat, hogy a költségek a plebaniához tartozó községek róm. kath. vallású lakosai állam adójuk arányában tartoznak fedezni, a közigazgatási bizottság — a felebezés elutasítása mellett — jóváhagyta.

A novai járáshoz tartozó lentii anyakönyvezetői helyettesnek 150 frt javadalmaszása tárgyában, valamint Sormás községnek az anyakönyvezetői szék-ly megváltoztatása tárgyában beadott kérvényét véleményel jelentéstétel végett a közigazgatási bizottság az állami anyakönyvezetői felügyelőnek adta ki.

A novai járásban Imreh Antal és Tuboly Zsigmondot, a szent-gróli járásban Réthy Gyulát, és Paál Viktort, a pacsai járásban Tancos Lajost és Clement Lipót a közigazgatási bizottság járási utbizottsági tagoknak kinevezte.

Zala-Egerszeg rend. tanácsú város képviselőtestületének határozatát, amelyvel az 1898 ik évre a közmunika felének megváltását elhatározta s a két fogatú igás napszám árát 2 frban, az egy fogatú 1 frban s a kézi napszám árát 40 krajcárban állapította meg, a közigazgatási bizottság jóváhagyta.

A tapolcai vasuti állomáshoz vezető utszakasz kiépítési és fentartási költségeinek felosztása tárgyában a megtörtött tárgyalás alapján elsőfokulag hozott azt a határozatot, hogy a költségek $\frac{1}{2}$ részben a törvényhatóság, $\frac{1}{4}$ részben a Dunántuli h. é. vasut és $\frac{1}{4}$ részben Tapolca város tartozik fedezni, — a beadott felebezés elutasítása mellett — a közigazgatási bizottság jóváhagyta.

Zechmeister Viktor nápráfai bérlőnek a Dunántuli h. é. vasut mentén a 660—663 szelvények között két átérés létesítése tárgyában beadott kérvényét érdemleges határozat-hozatal előtt véleményes jelentéstétel végett a közigazgatási bizottság kiadja a Dunántuli h. é. vasut igazgató-ságának.

A pécsi posta-és távirtd igazgatóság értesítését, mely szerint a kereskedelemügyi miniszter rendelkezésére a kérka-rémfalusi postahivatali beszűntetett s e helyett naponként kézbesítő- és gyűjtő postajárat léptetik életbe, a közigazgatási bizottság tudomásul vette.

A kereskedelemügyi miniszter leirát, mely szerint a májusi vasuti menetrendnek akként való módosítását rendelte el, hogy az 5816. számú vonat Csáktornyrára reggel 8 óra 33 perckor és az 5700/5804. számú vonat Sümegyre reggel 8 óra 30 perckor érkezzenek, a közigazgatási bizottság tudomásul vette s egyuttal feliratilag újból megkeresi a kereskedelemügyi minisztert az iránt, hogy a Csáktornyról este 8 óra 30 perckor Zala-Egerszegre érkező vonat innen Szent-Ivánra indíttassék olyké, hogy a déli vasuton Nagy-Kanizsára lehessen utazni, egyuttal az ezen vonattal Szombathely felől Zala-Egerszegre utazó közönséget a helyi érdekű vonat Szent-Ivánról beszállítsa.

A kereskedelemügyi miniszter rendelkezésben értesíti a közigazgatási bizottságot, hogy a langvizi postahivatali újból felállítására vonatkozó kérelmét nem teljesítheti; ha azonban Langviz s az érdekelt községek hajlandók tíz éven át évi 130 frt fentartási költséget viselni, akkor megfontolás tárgyává teszi az újból való felállítás kérdését. A miniszter rendelete másolatban a járási szolgabíró-ság útján érdekelt községeknek kiadatik.

A magyar államvasutak szombathelyi feltevezetősége a Pallós János és Lágler Gollieb zalaegerszegi lakosok tüztávtali ügyében hozott kereskedelemügyi miniszteri rendeletek végrehajtását kéri. A közigazgatási bizottság Zala-Egerszeg

rendezett tanácsú város tanácsát fel hívja, hogy a miniszteri rendeletet haladéktalanul fogantossítsa.

Olvasatott a járási fözsolgabírák jelentése a közhazsnálatu törvényhatósági távbeszélő létesítése tárgyában a közigazgatási bizottság részéről a járási fözsolgabírákhoz, valamint Zala-Egerszeg és Nagy-Kanizsa rendezett tanácsú városokhoz intézett megkeresésére. A közigazgatási bizottság a beérkezett jelentések tudomásul vétele után fel hívja a vármegye alispánját, hogy a közhazsnálatu törvényhatósági távbeszélő hálózat létesítése tárgyában kész tervet és költségvetést terjeszsen elő, kijelölve egyuttal a felmerülő költségek fedezetének módoszatát is.

A közigazgatási bizottság fel hívja az állami építészeti hivatalt, hogy a badacsonyi kikötő mielőbbi használható állapotba való hozatala iránt a szükséges intézkedéseket tegye meg.

A kir. tanfelügyelő havi jelentése szerint a miniszter elrendelte, hogy a csabrendeki állami elemi iskola részére építendő iskolaház céljaira a község által átengedett teleknek helyszínrája a lejtmerési adatokkal együtt záros határidő alatt felterjesztessék. — Ezen időkzabban volt Alsó-Domerúrú az ottani községi iskolából feljesztett állami iskolai épület ügyében. — Meglátogatta a felső páhoki, szent-andrási, egregyi, nemes búkai, szent-györgyvári, alsó-páhoki és sármelléki, r. k. iskolákat. — Az állami tanítóképző ügyében volt Csáktornyan. — Meglátogatta a perlaki kisedodati, iparos tanonciskolát, tájékozást szerzett a gazdasági ismételő-iskola szervezéséről. — Személyesen értekezett Perlakon a járási fözsolgabíró-val, a perlaki járásban fenforgó államosítások és új állami iskolák szervezésének összes viszonyairól. — Tárgyalta Nagy-Kanizsán a községi iskolaszékkel az ottani községi polgári fiú- és polgári leányiskola, valamint a községi elemi iskola államosításának a miniszter által kitűzött feltételeiről. A miniszter ez időkzabban országos körre-delelt elrendelte, hogy a tanfelügyelői iskolalátogatások szeptember 1-jei napidíjak és kilométer felszámítások szerint történjenek olyké, hogy az összes iskolák évenként, a nagyobb tankerületekben pedig két évenként meglátogandók lesznek. — Végül jelenti, hogy a miniszter a magyaryelv oktatásában tanusított külön buzgalmak elismeréséről Tóth Sándor perlaki áll. elemi isk. és Brauer Lajos hodosáni áll. elemi iskolai igazgató-tanítókat, valamint Menc-ey Károly csáktornyai községi népiskolai tanító 50—50 frt jutáomban rés esítette, ami a miniszter által meghagyott ún. pályés módon fog az illetőknek átadani.

Az összes járásk községei a járási fözsolgabírák útján felhivatnak, hogy kisedodovai és népiskolai építkezésnél a miniszter által szerkesztett „Kisedodovai és népiskolai építkezési mintaterv, építkezési utasítások” című munkát megszerezessék s annak utasítása szerint járjanak el. Kir. tanfelügyelő jelentése, amelyvel bemutatja az 1891. évi 43. t. c. 10. §-ban megállapított 15 kron nyugdíj járalmányról készített s 1892/3-tól 1896/7. évig bezárólag terjedő munkálatot, melynek egy példányát az érdekelt m. kir. adóhivatalokhoz, a másik példányát pedig a miniszteri számvevőséghez terjesztette be, tudomásul vételét.

Zalavármegye kisedvédelmének tervezete az 1898-ik évre az összes érdekeltnek megküldeték. Egyidejűleg jelentés tette ik a miniszterhez, hogy a csáktornyai és perlaki járás több nagylontosság községében állami kisedodovák illetve állandó gyermekmenedékházak állítani sziveskedjék, így egyelőre Mura-Csány, Szobotica, Belica, Mura Sersdahely községekben és a csáktornyai kultárban.

A szent-andrási r. k. iskola részére 168, a szalpai r. k. iskola részére 147 frt államsegély folyóvá tételén, érdekelt községek erről értesítetnek,

A dóbrétei r. k. iskola államsegély ügyében beérkezett okmányok, a völgyfalusi és bánok-szent-györgyi iskolák államsegélye ügyében a beérkezett javadalmi jegyzőkönyvek, a karmacsi segély-kérvény a második tanítói állás szervezése ügyében, a csébi r. k. iskola okmányai államsegély ügyében, a balaton-henyeyi r. k. tanító államsegélyének folyóvá tételé tárgyában az egyházmegyei hatóság megkeresése, a káptalan-tóti, pótsokai és polai iskolák kérvényei államsegély elnyerése tárgyában pártolólág felterjesztetnek.

A járási fözsolgabíró jelentése, hogy Bocsföld hitközség tárgyalásokat folytat új iskola építésé,

esetleg megfelelő új háznak megvétele ügyében, tudomásul vétetett; a kávési r. k. iskola ügyében az iskolát (fentartó) község felhívta, hogy az új iskolaház felépítésére nézve jegyzőkönyvben foglalt kötelezettségének sürgősen eleget tegyen; a sárosi iskola építése ügyében hozott végzését a közigazgatási bizottság fenntartja s felhívja az iskolát fentartó községet, hogy az építkezést felelősség terhe mellett haladéktalanul indítsa meg, mivel ellenkező esetben iskolája bezáratik; a tagyoni r. k. iskola ügyében az iskolát fentartó község felhívta, hogy a törvénynek megfelelő iskola és tanító lakás felépítése iránt a szükséges intézkedéseket haladéktalanul tegye.

Az árvászeki h. elnök jelentése szerint a fogalmazói karnál február végén hátralekban volt 18.177, március hóban beérkezett 4.289 s így elintézés alá került 20.466 ügydarab, amelyből március hóban elintézték 3.452 darabot s így március végén hátralekban maradt 17.014 ügydarab. Az írodában február végét hátralekban volt 1.106, március hóban leírás végeztől kiadott 3.450, összesen 4.554 ügydarab, amelyből március hóban leírtak és expedáltak 4.024 db-t s így március hóban hátralekban maradt 530 db.

A kir. pénzügyigazgató jelentése szerint március hóban a vármegye területén befolyt állami adóban 101.982 forint 80 kr. A folyó év első negyedében összesen befolyt 514.690 forint 21 kr., mely a múlt év hasonló szakában befolyt 520.738 forint 38 krral szemben 6.068 forint 17 krral kevesebb. Március végén hátralekban maradt: 1.282,89 forint 31½ kr. egyenes adóban, 94.505 forint 66¼ kr. hadmentességi díjban, 1.086.097 forint 52¼ kr. szőlődezmavaltságban, 394.355 forint 53 kr. illeték egyebekben, 57.117 forint 58¼ kr. fogyasztási-és italdókban, 8.095 forint 06¼ kr. ita-merési illetékben, vagyis összesen 2.778.488 forint 03¼ kr. Leírásba hozott a folyó év első negyedében: a) egyenes adóban 17.976 forint 29 kr., b) hadmentességi díjban 771 forint 79 kr., c) szőlődezmavaltságban 35.991 forint 69¼ kr. Fizetés halasztás esetében engedélyezett 1.853 forint 72¼ kr. adótartozásra. Ideiglenes házádo mentesség 15 épületre engedélyezett.

A munkás-törvény végrehajtása.

Hazánkban minden dolog, a mi a mezőgazdaságot fenyegeti, a nemzet létérdekeit fenyegeti. Földmívelő állam vagyunk; legfőbb jövedelmi forrásunk a földben van. Ennek a jövedelmi forrásnak épségét természetes kötelességünk minden erővel megvédeni.

Tulajdonképpen csak most látjuk, a midőn az 1898. II. t.-c. végrehajtása megindult, hogy mily fontos missziót van hivatva betölteni közigazgatásunk a mezőgazdaság érdekeinek a paraszti-szociálisztikus eszmék és mozgalmak elleni védelmében. Csak most látjuk, hogy mennyire nagy szükség volt ezen védelemnek rendelkezésre bocsátani hatóságainknak, az eddig nélkülözött hatóabb eszközöket s a törvény és a társadalom különös gondozásába venni azt a népréteget, a melynek keze munkája nélkül nincs mezőgazdaság s a melylyel eddig vajmi keveset törődünk.

Most, a midőn a munkás-igazolványok kivétele és a nyári munkás-erődések kötése van folyamatban, sok helyütt tapasztalhatjuk, hogy az izgatás mérge mily erősen elterjedt. Sok helyen vonakodtak a munkások igazolványt váltani, szerződéseket kötni. Nem ismerve az új törvényt, vonakodtak annak oltalmát igénybe venni, sőt nyíltan fenyegetőztek a törvény végrehajtása ellen való szegüléssel.

A munkás-törvény — ezt a közlorgalmu nevei kapták az 1898. évi II. t.-cikk — végrehajtása folyamán, ezek a bajok nem csak általában felszínre kerültek, de legnagyobb részükben már is orvosásra találtak. A félrevezetett munkásnépre meg volt a maga morális hatása a hatóság apparatus munkabájlésának, a törvény megismerésének. Az eleinte hol passzív, hol lármásan vonakodó tömegek fokozatosan hajolnak meg az 1898. évi II. t.-c. intenciói előt, kéri az igazolványait s kötik a törvényadat aszisztencia mellett a szerződéseket. A paraszti-szociálisztikus, a mely a múlt éven az egész országot befogta, egységes óriási hálónak látszott, szét lett bontva a törvény, a jog, méltányosság és a humanizmus erejével.

Nem általhatjuk azonban magunkat azzal, hogy már a törvény végrehajtásának első évében tul esünk minden bajon. Tudomásunk van arról,

hogy az ország egyes községeiben még nem bomlott föl az izgatók által csinált paraszti-szociálisztikus-erület; még sokan vannak, a kik nem fogadnak el semmiféle batósági tekintélyt, törvényparancsot s vakon bíznak a munkások összerattartása által kivandó új rendben, a midőn a szociáliszták lesznek a föld urai. Ezek az elemek azonban már is el vannak szigetelve s az igazolványos és szerződéses, tehát a törvényes rend korlátaiba tért munkásokat nehéz lesz ismét elvtársakul megnyerniök.

Az eddigi tapasztalatok alapján két szempontteljesen tisztá, a melyet a hatóságoknak a parasztszociálisztikus bajok ellenében követelni kell.

Az első az, hogy most, a törvény életbe lépése első idejében, törhetlen erélyvel, ellentmondást nem tűrő szigorral kell határozományainak érvényt szerezni. Ha az első időben látja a nép, hogy a törvény parancsait nem lehet tréfára venni, s hogy a magyar állam elég hatalmas akaratának érvényt szerezni, később nagyon megkönnyebbül, igazolván magától fog menni a végrehajtás munkájára. Az erélyes föllépésnek számos kitűnő hatását láttuk eddig is és látjuk most is, a midőn a pörbe fogott izgatók részint megszöknek, részint gyáván tagadnak. A félrevezetelt nép látja a hitványosságát azoknak, a kiket előbb vezéreikül fogadott s látja a komonyosságát a jogszabályoknak, a társadalmi rend fenntartására szolgáló erőnek.

A másik szempont az, hogy minden erővel azon kell lennünk, mikép a munkás nép, a mely bizalommal nézi az új rendet, sorsának javulását várja a törvény méltányos és humánus intézkedéseitől, a hatóságok közremunkálásától: ne csalódjék várakozásában. Természetes, hogy ezzel nem azt értjük, mintha az új törvény minden baját megszüntetné a munkásnépnek s mintha helyes és jogos dolog volna ily várakozásokat táplálni. Mert az emberi intézménynek egyike sem tökéletes; a gyakorlati élet fog tehát bizonyára elég esetet fölvetni, a melyet a törvényhozás nem látottat előre, tehát nem is tehetett megfelelő intézkedéseket. Mi csak azt véljük jogosan megkövetelhetőknek, hogy tulterheltséget írodában szorított adminisztráción általános bajait ne mutatkozzanak a törvény végrehajtásának első idejében. Nem szabad heverni hagyni a munkásügyeket; nem szabad takarékoskodni a helyszini eljárással; nem szabad megijedni, ha valahonnan zavargás híre hallatszik. Ha az ügymenet nem lesz elég gyors, s a helyszini eljárás azonnali, ha a törvény végrehajtására hivatott tisztviselők nagyon óriási foglalkozású biztosságokat: a munkás nem fog kapni hamar és olcsón igazolványt, szabadjára lesz hagyva az izgatás, a már lecsendesedett elemekből is kivész a hatóságok iránt való bizalom s a törvény elveszti hatóságának legfontosabb, tudniillik morális részét. Ha valaha, úgy most kell éreznünk, hogy a midőn a közigazgatás szolgálatába léptünk, a félét cselekedtünk, mint a katona, a ki háborus időre az életét is lekötötte. Most pedig igazán háborus időket élünk, a melynek vége: a béke helyreállítása, a magyar mezőgazdaság háborítatlan fejlődésének megvédése kell, hogy legyen.

Ilyen próbára téve, mint most, még sohasem volt közigazgatásunk. Örökké dicsegetésre lesz, ha a rossz rendszert az egyéni kiválóság annyira ellensúlyozni tudja, hogy a próbát siker el kiállja.

Egyébként örömet ke' konstatálnunk, hogy az új törvények életbelépténél nálunk rendszerint előjövő félreértések, téves magyarázatok igen kevés bajt okoznak. E tekintetben igen sokat köszönhetni a törvény és a végrehajtási rendelkezések világos és határozott intézkedéseinek. Már ma konstatálhatjuk, hogy a törvény és a rendelkezések alapján határozott csepásokat törhet a közigazgatási praxis és a törvény végrehajtásának egységes, a törvényhozás intenciói által vezetelt menete biztosítva van.

A fölmerült kételemek nem olyanok, hogy miattuk a törvény végrehajtása fennakadást szenvedne és hamar el is voltak oszlatathók, részint a földmívelési miniszter határozatait, részint a törvény behatóbb megismerése, illetve magyarázata által. Azon kérdések, hogy a törvény hatálya alá esnek-e a kubikosok, a szőlőmunkások, az erdei munkások, a dohányosok; hogy micsoda díjak és mikor szedhetők az igazolványok és szerződéses kötésénél stb., nem akasztották meg a munkásügyek intézését. Reméljük, hogy a törvény és az életbeléptetési rendelkezések

peressé vált kérdések elintézésének is biztos alapot fognak nyújtani. Minthogy pedig közigazgatásunkra nézve ez a tér a legújabb, szükségesnek véljük, hogy hatóságaink már jó eleve behatólag ismerkedjenek meg a törvény vonatkozó intézkedéseivel s az azok hátterét képező magánjogi elvekkel, mert itt a törvény végrehajtása az elején sem lehet bizonytalan a kísérletezés a határozatokkal és indokkal, a melyet a felsőbb hatóságok kritikája kell, hogy határozott és helyes irányba tereljen. A gyors és igazságos, tehát a törvény intencióinak megfelelő eljárás, csakis a törvény beható és részletes ismerete alapján lehetséges.

Nem hallgathatjuk el azon észrevételünket, hogy a törvény végrehajtása igen meg lett volna könnyítve egy a közpntban kidolgozott szerződési minta által. Ez a földadat most a törvényhatóságokra van bízva, a melyek sokkal nehezebben felelhetnek meg annak, mint a mindentelére szakérőkkel rendelkező kormányhatóság. A törvény határozományainak megfelelő munkás-szerződés lényeges tartalma az egész országban egy kell, hogy legyen. A mi a feleknek a kölömbözött viszonyokhoz mért szabad egyezkedésére van bízva, az maradhatott volna őresen a mintában. Elég lett volna a mintának csak arra utalni, hogy minek kell a szerződésben föltétlenül benne lenni s azt hisszük, hogy a legfőbb garanciája a minta jóségának az lett volna, hogy ha a törvényvel egy műhelyben készült. E tekintetben különben azt hisszük, aligha lesz lehet mellőzni a kormányhatóságai intézkedést.

A viszonyok sulya régóta nem követelte oly föltétlenül egy törvénynek gondos és az önfelelődozásig menő munkával járó végrehajtását, mint a munkás törvényé. Minden jelenség arra mutat, hogy adminisztrációnk munkásai föl fogták ezt a körülményt. A neuzezt hálaja nem fogja figyelmen kívül hagyhatni érdemeiket, ha a hazánk, a gazdasági fejlődését zavaró kóros társadalmi jelenségeket, a törvény, igazság és méltányosság szereivel a kezükben, mentül előbb teljesen eloszlattak s ezzel lehetővé teszik a munkásnép érdekében kifejtendő közigazdasági tevékenység hatóabb megindítását.

(M—r. K—s.)

Hirdetmény.

A helyben állomásozó magyar királyi 20. honvéd gyalogezred póttaralékos legénység folyó évi ápril hó 26. reggel 5 óráig kezdve Kis-Kanizsa, Bajcsa, szepetniki major és a principális kanalis által határolt lőterem harcoszertű céllövészetet tart. Erről a közönség oly figyelemzetéssel értesítettik, hogy a jelzett lőterületől 6000 lépésnél közelebb ne közeledjék és ne tartózkodjék.

Kelt Nagy Kanizsán, 1898. ápril hó 20-án.

A rendőrkapitányok.

H I R E K.

Színház.

Ugy esik ma már, hogy a gyéren összeverődő közönség nem a színpad felé fordul, hanem egymás arcát vizsgáljuk.

A hosszú felvonás-közökben, hogy szomszédunk elkényeszeredett sőtét ábrázata ne meredjen oly szoborszerűen a villámos körték sápadt fényében, erőszakosan éleket gyártunk, némileg helyettesíteni ügyekezünk a kedélyes spák szerepét. A hölgyek a közélő furdó-szezon toaletti kérdéseiről folytatnak hosszas élénk eszmecserét, a ki pedig a sok fosztékú szini világ álmaid kergeti, az az emlékeken rágódik és szörnyen bosszankodik a jelenen.

Kár minden szóért: keressük a régiéket, azok közből felszalad a függöny meg le is hull és a közönség lefelé haladva a léposkón nevetek emleget — a régiéket küzl.

Gratulálunk a főkapitány urnak! Az a kár, hogy a társulatot nem évtizedekre kötötte hozzászok, az őzi évad nagyon rövid, Kanizsának kevés lesz ebből.

Vasárnap: „Rocombold”, hétfőn a „Galeji kis király” került színpad.

Kedden Boritsky Ilona jutalomjátékával a „Tilen”-t adták elő.

Szerdán: „A császár erődese”-t mutatják be először.

— **A megyés püspök köszönete.**
 A veszprémi egyházmegye püspökéhez: **Hornig Károly** báróhoz, a nagykanizsai rom. kath. templomépítő bizottság üdvözlő feliratot küldött abból az alkalomból, hogy őt a király v. b. t. tanácsossá nevezte ki. Erre a megyés püspök a következő levélben válaszolt:

Nagyságos Mikos Géza, kir. táblabíró ur-nak, mint a templomépítő bizottság elnökének

Nagy-Kanizsán.

Nagyságos kir. Táblabíró Ur!

Nagyságod f. évi március 31. éni kelet becses soraiban ama legmagasabb kitüntetés alkalmából, melyben Ő cs. és ap. kir. Felsője engem az által, hogy v. b. t. tanácsossá kinevezni kegyeskedett, részesíteni méltóztatott, kifejezést adott ama megtisztelő érzelmeknek, a melyekkel irántam a nagykanizsai templomépítő bizottság és a nagykanizsai rom. kath. hívek viseltetnek. Ezen kedves figyelemért és megemlékezésért midőn Nagyságodnak meleg köszönetet mondani kötelességemnek tartom, egyuttal kérem Nagyságodat, hogy ezt a rom. kath. hívek köztönsége előtt is tolmácsolni sziveskedjék.

Egyébként magamat buzgó imáikba ajánlván püspöki áldással maradok

Veszprémben, 1898. április hó 14-én.

Nagyságodnak

alázatos szolgálja

B. Hornig Károly s. k.

veszprémi püspök.

— **1848. ünnepi beszéd az Ipariskolában.**
 A helybeli ipariskola f. hó 17-én vasárnap délelőtt ünnepelt meg hazánk újjászülésétől jubileárius évfordulóját. Délelőtt 9 órakor zárt sorokban, zászló alatt vonultak a növendékek a ferenciek templomába ünnepi misére. Tíz órakor a polgári iskola rajstermében kieszám közönség jelenlétében tartották az ünnepséget, mely a „Szózat”-tal vette kezdetét. **Vencel** Reszó ipariskolai igazgató rövid megnyitő-beszédében találón, szépen magyaráta a nap jelentőségét. Utána **Hoffmann Aladár** (betűszedő) III. oszt. tanuló lépett a dobogóra és névvel szavalta el Petőfi „Nemzeti dal”-át. **Porodus** Antal ipariskolai tanító lendületes szép ünnepi beszédet tartott, mely dicszárta a hazafiát, lelkesítő eszméket. A tartalmas, nagy szónoklatot ritka finom előadói képességgel mondta el. **Zalai Károly** (betűszedő) III. oszt. tan. „Ötven év” című költeményt szavalta el szépen, hatáson. **Bartoss Gyula** (betűszedő) III. oszt. tan. tüzelt szavalta a „Szent Pálfi napja” című költeményt. Hangja erősen, tisztán csengett, és a mi felette szembetűnő az összes szavalók a legkorrektebb hangszólással adták elő. Erről néha az önképzőkörökben is megtekinthetnek. **Belső Béla** (cipész) I. oszt. tan. a honfoglalás eseményeit adta elő szépen a térkép előtt. A „Himnusz”-szal ért véget az igazán szép és megható ünnepség. Az összes növendékek ünnepi énekben, kicsi nemzeti színi kőkörével jelennek meg. A veselőtanárok, az ünnepség rendezéséi első sorban a siker érdeme, meri fáradszó, nehéz munka eredménye ez. Közönség csekély számban volt jelen, és a meghívott egyesületek nagyobbára távolmaradtak. A városi hatóságot **Nagy Dezso** v. tanácsos képviselte. A „Nagy-Kanizsa” általános munkásképző-egyesület” képviselőiben ott voltak: **Fischer** Lajos elnök, **Záles** János alelnök és **Salgó** Sándor titkár.

— **Anyakönyvi kinevezések.** A belügy-miniszter Zala vármegyében a zala-apáti anyakönyvi kerületbe anyakönyvvizetővé **Takács** Imre b. kőregyzt, az andrásházi anyakönyvi kerületbe anyakönyvvizetővé **Hordás** Jenő kőregyzt, az alsó-páthoki anyakönyvi kerületbe anyakönyvvizető helyettesé **Fülöp** Viktor jegyző-egyet a végre az **V. hegykerületi** anyakönyvi kerületbe anyakönyvvizető helyettesé **Boszonyi**

Antal jegyzőegyet nevezte ki és valamennyit a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbísta.

— **Szabadalvú szeszzenkedés Vármegyében.** Szombathelyről írják, hogy Vasvármegye közönségének különféle pártállású, de liberális elveket valló közönségeiből mintegy háromszázan gyűltek össze és megalakították Vasvármegyeben a liberális szeszzenkedés. A jelen volt közel 300 törvényhatósági bizottsági tag **Ernusz Kele** men főrendiházi tagot pártelnökévé kiáltotta ki. Alelnökké **Bárdoss** István királyi tanácsost, **Kiss Gyulát**, **Békássy** Istvánt, **Ernusz Józsefet**; a párt ónziárossá **dr. Németh Gyula ügyvédet**; titkárokká: **dr. Szabó** Lászlót, **Jánosgy** Gabort, **dr. Grün** Károlyt és **Freyler** Lajos választották. Az ügyvezető központi választmány következőleg alakult meg: **Ebergényi** István nagybírókos, **Szabó** László királyi tanácsos, **Eben** Gyula polgármester, **Wálder** Alajos mépítész, **Nagy Jenő** tisztifüggész, **szen**tmártoni Radó Kálmán váloságos belső titkos tanácsos, országgyűlési képviselő, **Krossecker** József ügyvéd, **Deutsch** J. M. nagykereskedő, **Károlyi** Antal alispán, **Weiner** Károly nagykereskedő, **Bezerédy** István megyei főjegyző, **Gafr** Frigyes királyi községgyz, **Kováry** Kaffer Béla lapszerkesztő, **Borsics** Béla nagybírókos, **Rosenberg** Gyula országgyűlési képviselő, **Sényi** Béla nagybírókos, **Horráth** Lajos nagybírókos, **Golhard** Sándor nagybírókos, **Reisng** Alajos nagybírókos, **dr. Edelmann** Sebő premontrai kanonok, főgimnáziumi igazgató és **Geizl** Lajos nagykereskedő. Ezek után a tíz választókörtől bízottságot alakítottak meg és végül **Ernusz Kele** men pártelnök lelkes beszédben utalt arra, hogy a liberális elvek erőlyes megvédése ez időszakban parancsoló szükség és ő meg van győződve arról, hogy a mai hatalmas liberális szervezet legyőzhetetlen hatalomként sűrűl el ebben a vármegyében mindent, ami a társadalmi és felekezeti türelmetlenség felidézésével akarja megbontani az ország közbejéit.

— **Művevésés.** A pénzügyminiszter a szeszszeszpi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevő-séghez **Nasinszky** József állami végrehajtó ideiglenes minőségben pénzügyi számtisztót nevezte ki.

— **Deák Ferenc egy ismeretlen levele.** A haza bölcsé 1848. június 22. Debrecen város közönségéhez országgyűlési képviselővel egyhangulag és köztelkiáltással történt választása alkalmából, mikor már igazságügyminiszter s 1835. május 19. óta Debrecen város diszpolgára volt, levelet intézett. Deák nem fogadta el a debreceni mandátumot, de a következő magasztos megokollással: „Igen tisztelt sz. k. városi község! Mennyivel élelőbb örömet gerjesztett bennem a magyar Állóid ősi, fősgyökere fővárosának, a romlatlan magyar nemzetségtől tárhelyének. Debrecennek, azon kitűnő és megtisztelő figyelem, miszerint engemet országgyűlési képviselőjévé választván, a bizodalomnak azon legbecselesebb nemével ajándékozott meg, mely szabad alkotmányos országban minden alkotmányosan érző polgárra nézve a legszebb megbecsülés: annyival inkább járjalom, hogy a kitűnő bizodalom fölhhívatást elfogadnom nem lehet. Kedves szülőföldem, Zala, melyet már más alkalommal is képviselni szerencsem volt, — azon vidék, melyben életem legnagyobb részét töltöttem, mely látta bölcsönné ringását, melyhez a legszorosabb, legszentebb láncok kapcsolnak. — parancsolt újra velem s követérvé választott a kegyelet ezen érzelmének, gyermekkor óta szakadatlanul esdődött szoros baráti sarokon kapcsolati ezen szent kötelességének tulajdonítsa a tisztelt választó közég, hogy nagyrabecsült felhívásának nem engedhetek, s arra lörrő köszönetem kijelentésén kívül csak azon ígérettel válaszolhatok, hogy legyek bár Zala vagy Debrecen követe, minden esetre szeretett hazánk követe leszek s ennek javára körömböz s töhetségemhez képest munkálni, meg élek és mozok, soha meg nem szűnöm. Amit a közös haza érdekében jót és üdvöt. szóval és tettel eszközölnöm sikerül, az egyformán szolgál a Duna és Tisza, a Mura és Hortobágy vidékének hasznára, mert egy hazában csak egy közérdek, egy végele lehet.”

— **A megyei Állandó választmány f. hó 15-én dr. Jankovich** László gróf főispán elnöklele alatt ülést tartott, amelyben a vármegye 1897-ik évi házispénzári, továbbá a vármegyei valamint Nagy-Kanizsa és Zala-Egerszeg rendezett tanácsú városok 1897-ik évi áraszámadásait és nemkülönben a vármegyei pénztár által kezelt összes alapok 1897-ik évi számadásait tüzetesen

megvizsgálván, azokat a vármegyei számvevőegyet jelentése alapján elfogadta és a vármegyei törvényhatósági közgyűlésnek elfogadására ajánlja. A szóban forgó számadások a törvény értelmében megtehető felszámások eszközölhetése végett a vármegyei első aljegyzői irodában közönségre kitértettek, s ott a hivatatos órak alatti betekinthető.

— **A 48-iki törvények ünnepe.** **Ponlós** György ságrábi érsek elrendelte az egyházmegyéjéhez tartozó Muraközben, hogy az 1848-iki törvények szentesítésének tiszteletére évfordulóját ápril 16. és 17-én ünnepeljék.

— **Házasság.** Alsó-Domborui **Hirschler** Miksa, a Ferenc-József rend lovagja, egybekelt özv. **Hirschler** Jakabné srül. **Pressburger Adél** urnóval.

— **Újítások a járásbírósegoknál.** Majus elején lép életbe a járásbírósegoknál az úgynevezett „revoles eljárás”, amely az iktató hivatalokat, kivéve a telekügyi osztályt, megszünteti. Az új eljárások szerint a bírósági beadványok vagy posta útján, vagy a bírósági épületben alkalmazott gyűjtőszekrények útján jutnak az előadó bírósák.

— **Ügyilkosság.** **Benedek** János, hetvenkét éves, negyvennyolcas hónap borszató módon velett véget éltének. Vasnap délelőtt kertjének egyik félreeső zugában borotválás közben a **Aszt** az **Aszt** agyastán régtóta gyógyíthatatlan gyomorbetegséggel szenvedett, és kezéte őt a halálba. Végtelen töltések elkövetése után, még egy óráig élt, vérszövevel szaladgált fel-alá a kertu otán, hogy a oxizmált is le akarta húzni, de alig ált le, eszméletlenül összeesett és rövid szenvedés után meghalt.

— **Sport-egyesületi közgyűlés.** A „Hungaria” Nagy-Kanizsai Kerékprósi Sport-Egyesület folyó hó 16-án tartotta tisztújító évi rendező közgyűlést. Megválasztottak: **dr. Siposgy** Károly th. elnöknek, **Deák** Péter rendőrkapitány elnöknek, **Gartner** Károly és **Irmay** József alelnököknek, **Tivoli** János igazgatóknak, **Rosenfeld** Lajos titkárnak, **Hochjuzs** Soma másodtitkárnak, **Köhler** Antal pénztárosnak, **l. Janda** Károly és **Weiss** Bódó menetparancsnokoknak, **Sáni** Lajos szertárnoknak. A közgyűlés a felvételi díjat töröltte és az évi tagsági díjat 4 koronában állapította meg. A „Hungaria” bizalommal néz a jövőbe, mert közvetlen a közgyűlés után számosan jelentkeztek felvétele és így biztosra vehető, hogy az egyesületi élet az új vezetése alatt nem lesz meddő és gyakran fogunk nemcsak kirándulásokon, hanem a versenypályákon is a Hungaria szürke dresszevel találkozni.

— **A nemzeti pénztári választmány** érvényes gyűlését **Inkey** László elnök elnöklele alatt f. hó 13-án tartotta. A megüresedett választmányi tagsági állásra **Békay** Kálmán főbírókosat választotta. A választáson kívül a gyűlés tárgyalt folyó ügyek elintézését, segélykézések megszavazása képezte.

— **Az új levélbélyegek.** Nem sokára új levélbélyegek kerülnek forgalomba. A kereskedelmi minisztérium abból az alkalomból, hogy a koronazérték életbe léptek, új postahelyre hirdett pályázatot. A pályázati fölhívásban azt hangsúlyozta különösen a miniszter, hogy az új postabélyegek rajzban oly művészi sajátosság nyilváníuljon meg, a melyekről a magyar képművészet fejlettségi fokára a postajegyek világtorgalmában is kedvező következtetéseket lehessen levonni. Erre a pályázatra, melynek határideje március 15-én jár le, 56 pályázóval 166 rajz érkezett be. A kiküldött széri március 30-án döntött a pályamunkák sorsa fölött és megjelölte a jutalmazandó rajzokat, de határozatlan eddig nem hirdette ki, meri a régérőnyes döntés jogát a kereskedelmi minisztérium magának tartotta lón. Az pedig eddig nem tudatta meg elhatározását a szérirel. A döntés azonban minden percben várható és így, hogy milyen lesz jövődében a magyar postaforgalom bélyege, legkezőbb egy hét alatt tudhatjuk meg. A pályázatra beérkezett 166 bélyeg mintarajz április 8-ika óta az országos iparművészeteti múzeumban van kiállítva. Sok nézője van ennek az érdekes csoportnak, melyben mindenki vágyódva keresi, hogy melyik is lesz ezek közül a magyar postaforgalom jövődő bélyege. A rajzok mindegyikének megvan az a nagyon is helyes közös vonás, hogy azok mindegyiket **Szent** István koronája ékesíti.

— **Vásár Athelyezés.** A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy Somogyvármegye

területéhez tartozó *Felső Segesd* községben a szeptember hó 8-ára engedélyezett országos vásár *esetül állandóan* szeptember hó 8-át megelőző *hétfőn* tartassék meg.

— **Véres boszú.** Borényből írják: Két évvel ezelőtt történt, hogy *Mester Péter* jómódu gazdaember felesége véletlenségből egy kövel agyondobta ifj. *Denke János* napszakos embernek egyetlen, két éves gyermekét. Minthogy *Mester Péter*nek emiatt baja nem esett, ifj. *Denke János* halálos boszút esküdött a *Mester* családnak. Többek előtt több ízben kijelentette, hogy addig nem nyugszik, míg gyermeke halálát *Mester*ekén meg nem boszulja. Fenyegetését f. hó 10-én be is váltotta. Ifj. *Denke János* a jelzett napon minden ok nélkül belekötött a nálnál sokkal öregebb és gyöngébb *Mester Péter*be. Megrohanta, földre teperte és addig ütötte verte, míg a szegény öreg mestert félholtan nem vette ki kezei közül.

A kezét és lábát eltörte. A szegény ember a halállal vívódik.

— **Eligazolás.** A 19-es számú bérkocsai tegnap délelőtt *Kondes Erzsébet* nevű hat éves kis leánykát elgázolta. A kocsi alá került leánykának nem történt súlyosabb baja, de a kocsist azonnal letartóztatta a rendőrség.

— **Elcsorélt oryag.** Vasárnap délelőtt a felső-templomban a 11 órai misénél *Hugonai (Huckstedt) Irén* énekesnő fekete selyemernyőjét tévedésből elcsorélték. Kéri az illetőt, sziveskedjék ezt sajátjáért visszacserezni.

— **Nemzetközi lóvásár.** A nyírármegyei gazdasági egyesület által minden évben május hó első hétfőjén s az előttevaló vasárnap d. u. rendezni szokott nemzetközi nagy lóvásár *Érsekújvárott* (budapesti-bécsi vasúti útvonal) a folyó 1898. évben május hó 1-én d. u. és 2-án tartatik meg. Az érsekújvári vásárok Magyarország legkeresettebb lóvásárjai. A legkitűzőbb hazai

tenyésztők itt szokták eladni lovaikat. A vásárra hozott lovak száma rendszeren meghaladja a 3000 darabot. Kapkátok itt betanított négyes és kettős uri fogatok, hátsó lovak, igás lovak és különböző kora csikók. Lakások és istállók az érsekújvári rendőrkapitányt hivatalnál rendelkezhetők.

— **Magyar osztálysorsjáték sorsjegyeket** eredeti áron ad el a Pesti magyar kereskedelmi bank váltóüzlete, Budapesten. Az itt vásárolt sorsjegyekre eseti a legtöbb fő- és melléknyeremény. Ezen intézet csak a tőle vett és a cégével ellátott nyerősorsjegyeket váltja be. A sorsjegyeket utánvétellel is küldik. Mielőbbi megrendelés már azért is ajánlatos, mert a kereslet rendkívül nagy.

Laptulajdonos és kiadó:
FISCHEL FÜLÖP.

Gara és Társa

a m. k. szab. osztálysorsjáték főelárusító
Bpest, Károly körút II.

A nagy m. kir. osztálysorsjáték első osztályának húzása május hó 11. és 12-én lesz. Ezen hat osztályból álló sorsjátéknál ismét több milliót fognak nyerni. Az első osztályú törzszerű betét

egy egész sorsjegyet 6 frt — —
egy fél sorsjegyet 3 frt — —
egy negyed sorsjegyet 1 frt 50 kr.
egy nyolcad sorsjegyet — 75 kr.

Rendelményeket azonnal eszközölünk.

Gara és Társa

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusító
BUDAPEST, Károly körút II.

Gyári bádogos

keresztény, egyszersmind mint portás, ki a magyar és német nyelvet bírja, a nagykanizsai gőzmalomban felvétetik. Napibér 1 frt 20 kr., esetleg szabad lakás a gyárépületben. Használhatóság esetén állandó állást nyerhet.

Hirdetések

felvétetnek e lap kiadóhivatalában.

Nagy-Kanizsán.

Legkedvezőbb esetben

egy sorsjeggyel

1,000,000 korona nyerhető.

Nemcsakára ismét kezdetét vesz a II-ik magy. kir. szab. osztálysorsjáték és az alkalommal a kibocsátott 100,000 sorsjegyre 50,000 nyeremény esik, mely keszértékben 12,100,000 koronát képvisel. Az eldalt feltételeit nyeremény-táblázat szerint a sorsjegyek felső feltételénél nyer. Ezen osztálysorsjáték, mint általában ismeretes, még soha nem létesített nyereményesélyekkel bír. A törzsérti ára az eredeti sorsjegyeknek egy egész az első osztályba 6.— frt

egy fél " " " 3.—
egy negyed " " " 1.50—
egy nyolcad " " " —.75—

melyeket a pénz előzetes beiktatása vagy utánvétel mellett küldünk meg. A hivatalos sorsolási jegyzéket a vezérnöknek a megírt határidő után minden felajánlás nélkül megküldjük, míg hivatalos tervszettel hivatalra bárkinek díjtalanul szolgálunk. Tudvalevőleg az összes huszónak a magas magy. kir. ellenőrsége mellett az egy kir. közzegzés jelenlétében eljuthatnak és azoknál mindegyikük jelen lehet. Látni k. hogy az első osztály-sorsjátéknál mily órási volt az érdeklődés, olyannyira, hogy hivatalosul a husza előtt teljességgel lehetetlen volt sorsjegyet kapni. Az első sorsjáték legtöbb játékosja a játékok a második sorsjátékban tovább folytatja s így az új verők részére csak csekély a késlet. Nagyon ajánlatos tehát a II-ik magy. kir. szabadalmazott osztály-sorsjáték első húzásához a megrendeléseket minél előbb hozzánk juttatni, minden esetre azonban legkésőbb

április 22-éig

hogy azoknak biztosan elég legyen. Nyeremények minden nagyságban készpénzben eszétetnek ki nálam.

Pethes R. és Tsa

a magy. kir. szabadalmazott osztálysorsjáték főelárusítója

BUDAPEST, V. Nádor-utca. 6.

Jegyzéke a második m.

kir. osztálysorsjáték
reményének.

A legnagyobb nyeremény a leggyorsabb esetben a törzsérti 9 §. szerint,

1,000,000 KORONA.

1	Jutalom	600,000
1	nyer. á	400,000
1	"	200,000
2	"	100,000
1	"	90,000
1	"	80,000
1	"	70,000
2	"	60,000
4	"	40,000
5	"	30,000
1	"	25,000
7	"	20,000
8	"	15,000
31	"	10,000
67	"	5,000
3	"	3,000
482	"	2,000
763	"	1,000
1238	"	500
31790	"	200
3900	"	170
4900	"	130
3950	"	80
2900	"	40
50000	nyeremény és 1. jutalom	12,100,000

Szerkesztőség:
Városház-épület, Fischel Fülöp
könyvkereskedésben.

A szerkesztővel ártakanni lehet napen-
ként d. u. 4—5 óra közt.

de intéendő a lap szellemi részére
vonatkod minden közlemény.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik N-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:
Városház-épület: Fischel Fülöp
könyvkereskedésben.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — fr)
Félévre 6 korona (3 frt — fr)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr)

Hirdetések jutányosra számíttatnak

Bérmatlan levelet csak ismert kassából fogadunk el.
Készítet nem adunk vissza.

Felelős szerkesztő:

Nyitótér postizsora 10 hr.

SZALAY SÁNDOR.

Előfizetők, valamint a hirdetések a vonatkozó Fischel Fülöp
könyvkereskedésbe intéendőek.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

Részleges kulturharc.

Az egyházpolitikai küzdelmek izgalmai közben nem egyszer hallottuk hangoztatni azok részéről, — akik a reformoknak ellenségei voltak — hogy az egyházpolitikai törvények majd rettenetes kulturharcot fognak eredményezni. Az ezzel fenyegetőző reverendás és reverenda nélküli politikuskok azt hitték, hogy a magyar nemzet nagy zömének józanságát majd néhány, gyűlöltre tüzelő ígérel könnyű szerrel el lehet söpörni és utat lehet nyitani a borzalmas emléktű középkori szellemnek. De nem lehetett.

Hogy ő rajtuk nem mulott, azt mindenki nagyon jól tudja. Kézbe ragadtak és felhasználták minden izgató, gyűlöletsztító eszközt a kulturharc rémének fölédzésére; de — hála legyen a magyarok nemzetörző Istenének! — ez uttal a középkori boszorkánykonyhák szakácskönyve után készült ételeket nem vette be a magyar nemzet nagy többségének egészséges gyomra: a kulturharc nemzetpusztító izgalmai nagyon kis térre szorultak és száználmas handabandázással zsugorodtak össze. A felekezeti türelmetlenség nem verhetett nagyobb hul-

lámoikat s legfőlebb annyi eredménye lett, hogy egy-egy fanatikus munka-adó a pályázati hirdetményben kikötötte, hogy csak keresztényt alkalmaz. És ez magában véve nagyon ártatlan kedvtelés, a mit a nem-keresztény munkaadók legfőlebb megmosolyognak, de a vice versa elvét ebben alkalmazni semmiesetre sem fogják.

Tehát künn a nemzet egyetemében nem sikerült a nagy kulturharc. Ami volt és ami van: az nagyon-nagyon részleges, és a magyar nép egészséges, helyes gondolkozásában és nemes érzésében bizva, talán nem alaptalanul reméljük, hogy még ezek a részlegesen kiélesített ellentétek is mihamarabb el fognak simulni.

Ennek a részleges kulturharcnak — Istennek hála — nem valami nagyon veszélyes méretű hullámai benyomultak kissé legutóbb a magyar képviselőházba is.

Igen!

A képviselőházban, hol vallási tekinteteknek nem lenne szabad érvényesülniök s hol a képviselőknek nem kellene sem nemzetiség, sem vallás, hanem kizárólag politikai pártállás szerint csoportosulniok, —

egy szelid és részleges kulturharc ütött ki, melyben egyik másik szónok felekezeti álláspontját hangoztatta.

Evangelikusok és reformátusok állottak szemben egymással és a katolikusok a zsidókat hívták fel, hogy vegyenek részt a táncban.

Csak Wlassics Gyula miniszter mentesítette magát a felekezeti velleitásoktól és vezette vissza indokait magasabb államraisonra. Wlassics a kongrua-törvényjavaslat alkotásakor s annak parlamenti védelmezésekor tényleg minden felekezeti telett állt.

Ez a mutatkozó részleges kulturharc nem is a küzdők, hanem a majdnem teljesen nem érdekelt szemlélok közt dühöng és bajos ts lesz, sőt határozottan lehetetlen a katolikus egyházra kulturharcot tukmálni mindaddig, a míg a legfőbb lelkipásztor, Magyarország hercegprímása, a »béke« jelszóval tartja erősen primási trónusán a pásztorbotot.

Az egyház és állam közt való viszony rendezésében, mely az elkeresztelési rendelet folytán az egyházpolitikai törvényekhez vezetett, Vaszary Kolos hercegprímás a

TÁRCA.

Amerikai párbaj.

Irta: Köznas.

Elbeszélésemnek ugyan szomorú a vége, mindazonáltal én vigan kezdem. Beleképezem magam ama kedélyes mulatságba, hol mindannyian kicsapongó jókedűnk által vontuk magunkra a figyelmet és többszöri intés dacára oly zabolátlan vigággal folytattuk a dévajkodást, hogy öregeink mintegy közös megbeszélés folytán fölkeltek az asztaloktól és nekünk követni kellett őket. De mindnyájunk között a legpajzánabb volt a kis Ilon. Vidám, dévaj kacagása, nyugvólódó szavai, melyekkel bennünket illetett, midőn még mi kissé visszatartottuk magunkat, belerántott mindnyájunkat a hinar és csakis neki köszönhetők, hogy olyan hamar vége szakadt a mulatságnak. Jól mondja közmondás, hogy »sok a jóból is megárt,« de hát mi fiatalok ezt elhinni nem akarjuk, és csakis saját elménk és belátásunk szerint szeretünk cselekedni, mely a legtöbb esetben hamis és helytelen. A mamak megbotránkozva bontolták asztalt, elképedve azon, hogy mi, kik máskor olyan engedelmese, olyan bárányszelidek voltunk, most nem hallgatunk intésre, nem fenyegetésre. Megvöltünk mindnyájan babonázva, Ilon végtelen pajzansága magával ragadott bennünket és mi szivesen hagyjuk magunkat befolyásolni. Ó volt a házi kisasszony, mi voltunk

a vendégei, kik előjtünk őt születésnapján üdvözölni.

Volt Ilonnak egy kis unokanővére, végtelen kedves teremtes, kit Ilon szülői mint kis gyermeket magukhoz vettek és felneveltek. Dicséretükre legyen mondva, hogy a leánya sohasem érezte hiányát semminek, de különösen az igaz, őszinte szeretetnek nem. Oly gondval ápolták, nevelték mint saját gyermeküket és az árva sohasem panaszkodott semmiért. Majdnem egyidős volt Ilonnal. A vendégseregnek feltűnt, hogy Mici nincs jelen az ünnepélyen és midőn néhányan kérdést intéztek ez iránt, megtudták, hogy Mici látogatni utazott egy néni, hova Ilon is pár nap múlva közeletni fogja.

A leánya hirtelen elutazásának pedig ez volt az oka. Az ünnepély előtt nyolc nappal könyves szemekkel lép Ilon e' és kezében egy remek himzett kötővel azt mondja:

— Édesem, én megelőzők mindenkit, egy héttel születésnapja előtt adom át ajándékomat és hozzáátzöm a legjobb kívánatokat és egy kérésemet, oh, kérlek, könyörgöm, ne tagadd meg.

— Ugyan Mici, micsoda gerekség ez már, hisz jól tudod, hogy én soha semmi kérésedet teljesítenem nem hagytam. Megrémítesz. Mire valók ezek a könyvek? mit jelentisen magaviseleled és mi a kérésed?

— Eszközöld ki szüleidnél, hogy én elutazhassam, hogy ne legyenek kénytelen megjelenni az ünnepélyen..... oh ne nézz úgy reám, hisz tudod, nem irigység, nem rosszakarat tartana távol.....

— Ne zokogj kedvesem, mondd el csak nyugodtan érveidet, én meghallgatom, és orvosolni fogom bajodat. Nos...

— Te meghívtál valakit, a kit én nem tudok látni anélkül...

— Ki az? és én azonnal visszavonom a meghívást.

— Azt nem teszed és nem teheted, nem szabad tenned, mert különben megtudná, hogy én elarultam, azt pedig nem akarom. Nem akarom, hogy tudja, miszerint én győzve voltam érzelmeimet elpalástolni és..... és.....

— Ne kinoz, oh ne kinoz, édes jó Miciem, mondd ki, kiről van szó. Esküszöm, nem tudatom veled, de megboszulom magam.

Ilon sejtett most már valamit. Zokogva vetette magát Mici vállára és elfúló hangon, halkán susogá:

— Manci?

— Ó.

— Mit vételt neked?

— Egy évvel ezelőtt esküdött, hogy szeret, és most közel sem jön hozzám. Én sem akarom őt látni, kerülni akarom, éreztemni akarom veled, hogy mennyire megvetem. Becsületszavát adta, hogy elvess és most kerül. Visszadobom neki becsületszavát, feloldom esküje és ígéréte alól, mindent megteszek, hogy boldog legyen, mert én még most is örültem szeretem, de talá kozni veled, nincs erőm! Oh, a nyomorult.....

— Ne bántsd édesem. Kivánságod teljesülni fog, utaz el, vagy tedd magad beteggé és én

Levelezőlapok

Nagy-Kanizsa látképével különböző kivitelben és összeállításban kaphatók Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

Ara darabonként 5 krajczár.

legkeményebb ellentállást fejtette ki és mint egyházának hű öre, a lehetőség legszélső határáig védte annak érdekeit.

Ez a határ ott volt, ahol az állam vitális érdeke kezdődött, melynek tontossága elől a hercegprimás, mint jó magyar, nem zárkozhatott el, nem is akart elzárkózni.

A fenkölt lelkű egyházfejedelem a katolikus egyház érdekeiért folytatott küzdelemben azon szilárd meggyőződésre jutott, hogy Magyarország életerdekeit egy kulturharc jóvá nem tehető módon veszélyeztetné és szeretett hazája meg lett mentve a kulturharcról.

Az egyházpolitikai törvények, a kötelező polgári házasság, az állami anyakönyvek életbeléptetése nyugodtan, békében, rázkódás és nagyobb mozgalom nélkül megtörtént, amit az állam kizárólag, a mindenkor hazafias katolikus egyházak és a primási székben ülő hazafias főpásztorok köszönhet.

A katolikus autonomia kérdése, mely valamivel később tüzetett napirendre, a hercegprimás vezetése alatt álló magyar püspöki kar türelmessége folytán alkalmasint kielégítő megoldást nyer, ép úgy a kongrua sem fog erről az oldalról nehézségekbe ütközni.

A magyar állam és a katolikus egyház közt való viszonyok ezért a békés rendezésért a főérdemet a békeszerető egyházfejedelemnek kell odaitélni és nincs senki ez országban, aki ezt az örök érdemet el akarná tőle vitatni. Saját hazafias öntudata dusan jutalmazza őt, és kortársai elismerése, a vallás és politikai pártállás különbsége nélkül.

Magyarország történetében pedig aranybetűkkel lesz feljegyezve, az idézett okoknál fogva, ennek a főpásztornak a vezetése, mely az ellentétes felekezeti érdekek egymásra pattanását a magyar képviselőházban egy részleges kulturharc üres árnyékára szállította le.

A magyar katolikusok nagy és tekintélyes többsége az eddigiekből ítélve bizonyára folyton fokozódó mértékben szívja lelkébe főpásztorának békés szellemét; föl fogja akaratában ismerni az igazán fölkeant apostol és a hazája, nemzete sorsán szeretettel csüngő nagy hazafi akaratát, melynek érvényesülése csak áldás lehet az egyháza és a hazára egyaránt.

Politikai szemle.

Országgyűlés.

— Olay Lajosnak szerdán benyújtott két névszerű indítványa körül csütörtökön csak az egyik került lezavazásra, — a kereskedelmi miniszter javaslatának kinyomtatására vonatkozó — a másikat visszavonta, miután az elsőnél a szavazatok aránya ez volt: 155 nem, 22 igen.

Erre aztán új indítvánnyal állott elő, hogy t. i. a javaslatok az osztályokhoz utasítsassanak, mely indítványt a miniszterelnök ellenzett, Pichler Győző pártfogolt. A kérdésben felszólalt Polónyi Géza is, ki azt az álláspontot foglalta el, hogy az ország veszélyeztetett gazdasági és kereskedelmi viszonyai azt követelik, hogy a javaslatok, ha azoknak letárgyalása egyáltalán komolyan tervezetik, minél hamarabb vétesessen elő és azért minden késedelem mellőzhető. Ezért ő azt kéri, hogy bármely bizottsághoz kerüljenek is a javaslatok, az illető bizottság feladatává tétessék, hogy azokat gyorsan tárgyalja.

Nagy derűség közt jelentette ki erre a miniszterelnök, hogy ő fel ugyan mindig attól, ha Polónyi vele egyetért, de azért ő is a javaslatok minél hamarabb való letárgyalását óhajtja.

Erre a ház többsége a pénzügyi, illetve a közgazdasági bizottsághoz utasította a kiegyezési javaslatokat és folytatta a kongrua-javaslat tárgyalását, melynek vitájában ma ismét csak két szónok jutott szóhoz.

Rakovszky István azon kezdte, hogy tiltakozott a „melyen tisztelt zsidóság melyen tisztelt rabbinusai” számára andódo segély ellen. Ő nem bíz a melyen tisztelt zsidóság hazafiaságában, akármint is mond melyen tisztelt Mezei Mór képviselő ur.

Nem igen hallgatta a melyen tisztelt kamarás urat a saját pártján kívül senki. Csak mikor azután a melyen tisztelt protestánsokra tért át, csapott feleje egy-egy ingerül közbeszólas a szélsőbalról. Azután magára hagyták és Lepényi ostanlatlanul gyönyörködhetett benne.

A szónoklata végén kijelentette Rakovszky, hogy Werner Gyula beszédével is kívánna foglalkozni, de erre gyengének érzi magát.

— Szellemesség ez, vagy beismerés? — kérkdi jobbról.

— Ez szellemesség! — válaszolnak a néppárt felől.

— Nem látszik meg rajta! — vágják vissza felejük. — Inkább beismerés.

Szűnet után Pulszky Ágoston tartott nagyhatású beszédet. Kemény polemiaja élet első sorban Molnár apát ellen fordította, a kire rabizonyította, hogy az egyházpolitikai törvényeket, amelyeknek revízióját olyan hevesen sürgeti — nem is ismeri. Erős lendülettel, igen szépen, nagy figyelem és sűrű tetszésraj között beszélt, rendre lerombolva a pápai prelátus érveit.

A képviselő ur filozofiai munkákból oktát ki bennünket a vallásszabadság nemes fogalmáról. Ez a lecké egy kissé felesleges. Lehet hogy ő maga rászorult e munkákra; a magyar nemzet megtanulta a vallásszabadság fogalmát törtéreljéből, e irodia tanulásából, szenvedéseiből, küzdelemből és szentesítette meggyőződése erejével.

Hatalmas megsemmisítő erővel kritizálta esután Pulszky a néppárti vezér logikáját. Válaszálával annak a szalmaszalm, ellentmondásokkal telt magyarizgatásnak, amelyet az apát ur tegnap a Ház előtt elkövetett, sűrű tetszésre gyújtotta a jobboldalt és ideges mozgást támasztott a néppárton. Ez az igaztolt, ingerült fényelődés bizonyosságot tett róla, hogy a vágásai elevenre találtak. Lepényi sikoltozott, Kálmán Károly amugy is vörös, csupasz tete pirosa hevült. A székuli ösztönzőnek különben nem sokáig gyönyörködhetett a saját ötleteiben, mert az elnök hamarosan rácsöngtetett.

— Kálmán Károly képviselő urat rendre utasítom!

„Az ország első népszóka” felpattan és kihorant a teremből. Pulszky Ágoston pedig a néppárt nemzetiségi szenvedelmére tért át.

Miután a néppárttal alaposan végzett — Pulszky Ágoston a székükre tért át.

Sajátos dolog, hogy — még ez is a néppártnak lajt. Beszéde befejező részében Apponyi gróf javaslatának keresztülvihetlenséget bizonyította Pulszky Ágoston.

A nem katolikus lelkesek jóvödelmeinek kiegyensúlyozási szöve javaslat vitában pénteken öt ellenzék szónok veit részt.

A néppárt részéről az ülés elején Páder Rezső támada a javaslatot és a katolikus kongrua rendezését sürgette. Utána Marjay Péter szólt a javaslatához, melyet egyik felekezetre nézve sem talált kielégítőnek.

Lakatos Miklós rövid beszédben elleneste a javaslatot, melyet még általánosságban sem fogad el, mert az nem tekinthető a 48-as alkotások folyamánának.

Kálmán Károly egy rapozdisztikus beszédben támada a liberalizmust, a Bánffy-korszakot és a

majd vele végezni fogok és esküszöm neked, hogy többé hozzánk nem fog jönni.

Tetetelt nyugodtsággal hagyta el a szobát és egy arczona sem árulta el, hogy az a „nyomorult,” akit Mici látni nem akar, a kien ő boszút állani megakadótt, az az ő legillettebb, legszebb álmának első alakja, az az ő képzelt jóvöndő boldogsága, az ő bálvány.

Bement szüleikhez és kérte őket, hogy egyezzenek bele Mici látogatásába és hosszas rábeszélés után sikerült is neki. Mosolygott, enyegelt szülőivel, míg belsejében emészto vihar dult.

Nagykőre megnyugodott és azon fölpenkedett, mikép boszulja meg magát a csalán, ki neki is, Micien is felajánlotta szerelmét és szívét.

Terve készen volt.

Elerkezett születésnapja és a meghívott vendégek közül mindenki megjelent, és midőn már a szj és vigasg átéléte a határt, és mindenki megütöde e itélet Ion magaviseletét, ki a féltő csinos és elegáns Zöménd Marci nem bocsájtotta oldalá mellől, lassanként felemelkedtek a vendégek és elhagyták az ünnepélyt, Ion odasugja Marcinak:

— Holnap elvárom; beszélni óhajtok Onnel.

A fiatal ember udvariasan meghajlotta magát és ő is távozott. Másnap megjelent Ionnál, ki egyszerű fehér ruhában, féltő halványan várta az újut. Szemeit fekete karikák vetéék körül és a könyek eltörölhetetlen nyomai ott voltak halvány arcan.

Marci megdöbbenve nézte a leányt, kinek

nyugodt arcaó az elfojtott kesery tökrözödék vissza.

— Önnek valami baja van tán? kérde agdóva

— Faradt vagyok, felelé közönyösen a leány, és kimerült, de nem baj. Találkámát be akartam tartani, mert szeretek szavamnak ura is lenni — levé hangsúlyljal utána.

— Erről meg is vagyok győződve és higgye el: ez a legszebb tulajdonság. Az adott szót meg nem tartani...

— Beostelenség.

— Az!

— Na! nőknél nem veszik azt olyan szigoruan.

— Ez a baj. Pedig higgye el, hogy mi nők inkább megtartjuk szavunkat, mint a férfak. Mert ha a férfi nem tartja meg szavát, megérkít, akkor kard vagy piztoly helyre üti az adott és be nem váltott szót. De mi nők nem folyamodhatunk ilyen módszerhez, és azért mondhatom, hogy mi sokkal jobban vigyázunk: hol adjuk és kinek adjuk szavunkat, azt azután be is tartjuk.

Az ifju bálmulva hallgatt a leány szavait és agdóva figyelté vonásait, melyek mindinkább élénkebbek lettek és arczára visszatért az élet színe.

— Mondja csak, mit tenne Ön, ha én megsérténém?

— Mit vétettem én Önnek Ion kisasszony? Semmit — felelé kacagva a leány, épen semmit, de tudja — levé most már pakosan utána — én úgy szeretnék férfi lenni, párbajt vinni és

megölni az olyan embert, aki nem tartja meg szavát.

— És ha nem tudna vinni?

— Akkor amerikai párbajt kérnek!

— Tudja milyen az?

— Tudom. Azaz, hogy még sem tudom.

Annyi bizonyos, hogy nem kell Amerikába menni az illetőknek és csak azt tudom meg, hogy annak egy különös módszere van. Mondja el kérem.

— Nem merem, felelé tréfás komolysággal az ifju, nem merem, félek...

— Hogy megpróbálom? Tudja mit? próbáljuk meg ketten, hisz időöltésből is megtehetjük. Ugy hiszem papir és irón kell hozzá; ugy-e bár?

— Tegyük ugy. Felirjuk mindketőnk nevet, összegyöngyölítjük a cedulákat és beledobjuk az én káispomba. Ön kihuzza egyiket és mi lesz a büntetése a kihuzottnak? Egy évi időt engedünk neki.

— Ha az Ön nevet húzom ki, akkor Önnek egy év alatt meg kell nőlni és azt kell elvennie, akit én mondok, felelé kedvesen csövegve Ion. Ha valaki látta volna őket, senkikem gondolta volna, hogy ennek a kacagó leánynak a legbizarrabb gondolatok foglalkozásaitják agyát. — És ha az én nevemet húzom ki, akkor?

— On egy év alatt férhez fog menni ahhoz, kit én mondok, mondá és szavait jelentőségteljes pillantásokkal kísérté az ifju.

— Nem, akkor én egy év mulva agyonlövöm magam. Ezen aztán olyan édsen kacagott, hogy szép szeméből csakugy patakzott a könny.

javaslatot, mely megfosztja a lelkészeget a szabad gondolkodástól.

Végül a szászok is küldtek egy újabb szónokot a vitába, Trauschenfels Emil, ki Pulszky Agostall szemben védelmezte a szászok autonómiáját és tiltakozott az ellen, hogy a szászok államellenes tendenciákkal gyanasítsák.

Az ülés végén a kereskedelmi miniszter Olay Lajosnak egy a villamos vasútra vonatkozó interpellációjára felelt. Válaszat a Ház, Olay felszólalása után, tudomásul vette.

Megint Fiume!

Az ország törvényeinek, melyek alkotmányos uton jöttek létre, minden körülmény közt engedelmessé kell; a kormány gondoskodni köteles, hogy a törvényeknek érvényt szerezzen az országban, míg a törvényhozást az ellenőrzés joga illeti meg. A magyar országgyűlés, magától értendőleg, mint egy ember áll a törvény alapján s e tekintetben nincs párt, nincs véleménykülönbség az országgyűlésben. Fiume azonban a magyar országgyűlés által alkotott törvények érvényre emelésének, alaki tekintetéből, a dolog lényegével nem törődve, az ő veto-jával ellene akar szegülni: nem mintha a törvény ellen akarna tüntetni, hanem azért, mert autonóm testületet nem kerdeztek meg: vajjon beleegyeznek-e a törvények életbe léptetésébe. Ez az ellenszegülés következménye kell, hogy legyen, hogy a magyar országgyűlés egy emberként fogja a kormányt rendszabályaiban támogatni, melyeket Fiumével szemben alkalmazni jónak lát, hogy az ország törvényeinek érvényt és tiszteletet szerezzen.

Az előbbi engedellen reprezentantia feloszlátása után néhány hét előtt volt az új városi képviselőtestület választása. A többi pártok, szabadelvűek és mérsékelték, az autonomistáknak engedték át a tétet s nem vettek részt a választásban. Az reprezentantia egybehívása előtt gróf Szapáry László kormányzó jónak találta az új képviselőket a kormányzó palotába egyelőzetes tanácskozásra meghívni, hol azonban csak a legkevésbében nyilatkoztak a megegyezés mellett. A kormányzó kijelentette, hogy ha olyan podesziát választanának, a ki tovább

Az ifju megdermedve nézte a leányt.

— Lassa, monda ez, milyen bohó vagyok, pedig magamra nem is gondoltam, én csak a maga nevet akarom kihuzni, nem az enyémet, mert én nem akarok egy évig várni, én előbb ohajtot férjhez menni. És nem ahhoz, akit maga mond, hanem akit én választok magamnak. Tudja Isten tán még valami köszvényes aglegényt, vagy selypítő divatbát ajánlana nekem. Hogy is ne, még csak az kellene. De hadt lásuk csak: melyikünk jut előbb a házasság révébe?

— És ez? hogy bizarr ölettel végre is hajtsa, belenyúl a kalapba és az egyik összehajtott cédulát kivette, gyermekes kíváncsisággal gyorsan kibontá és nevetve kiálta:

— Ön megszabadult, én vagyok a rab. Legyen úgy mint ön mondá azzal az eltéréssel, hogy magam választhassam ferjemet. Jó, nem bánom, várok egy évig, ma van január harmadika tehát mához egy évre én önkényt választott vőlegényem karjaiba velem magam.

Öröme kimondhatatlan volt, hogy tréfája sikerült.

Egy évre rá, január harmadikán bucsut mondott a földi létnek. Caupán egy kis cédulát hagyott hátra Zöménd Marcinak, a melyre ezt írta:

— Olyan vőlegényt választottam magamnak, aki hű lesz hozzám örökre.

Most aztán Zöménd Marci is megtudta, hogy miért utazott el Mici, hon születésnapja előtt.

is opponál, a kormány azt nem fogja megerősíteni, mire az értekezlet eredménytelenül feloszlott. Távország előtt gr Szapáry még egyszer intette az autonomistákat, hogy ne élésítsék ki a fenforgó differenciákat és a közigazgatási bizottság behozatalának kérdését ne állítsák elére, mert ez eselben a kormány kénytelen lenne a reprezentantát újra feloszlítani. De az urak nem hallgattak a kormányzó intéseire és a remélt békés eredmény elmaradt.

Ami most következik, programszerűleg fog történni. A legközelebbi napok egyikére értekezletet hívnak össze az autonomisták, amelyben hevesen megtagadják a mérsékelt képviselőket, hogy a békés kibontakozásra hajlandó tagokat megfélemlítsék. Azután az alakuló gyűlés lesz, melynek alkalmával a karzatokat nagy száju néptömeggel töltik meg, hogy a megfélemlítést és utca segédkezése mellett folytassák és ily körülmények közt fogják megválasztani podesziának dr. Mayándert.

A kormány ezt a választást természetesen nem fogja megerősíteni és újra feloszlítja a képviselőtestületet, hogy aztán Fiumében olyan közigazgatást létesítsen, amely képes az ország törvényeinek tiszteletét és érvényt szerezni.

A kormány e tekintetben számíthat az összes pártok támogatására és csak azért nem nyult már korábban az ultima ratiohoz, mert előbb a célnak megfelelő eszközt nem akart próbálni.

Ezekre az észrevételekre alkalmul a következő tudósítás szolgált, mely Fiuméből megbízható kézből érkezett:

A kormányzó, telve azon kívánattal, hogy békés megoldást létesítsen, az új képviselőket értekezletre hívta meg a kormányzó palotába. Az eredmény abszolúte negatív.

Ketten Smoqunia és dr. Grossich, a megegyezést javasolták. Ku-cher, mint rendesen, a magyarok ellen mennydörgött, ragaszkodva az életbe léptetett törvények visszavonásához. Mayländer ugyanazt követelte.

A kormányzó azon nyilatkozatára, hogy a kormány kénytelen lenne a reprezentantát újból feloszlítani, ha megint ellenzékét választanának polgármesterré, kijelentette dr. Vio, hogy ő eddig a megegyezés híve volt ugyan, de most már feltétlenül ellene lesz.

Miaka fejedelmek, amint itt az alközsegi képviselők vezéréll közönségesen nevezik, a kormányzónál járt, kivél "fiumei jogokról" akart beszélni. A kormányzó azonban kijelentette neki, hogy ő jogokról csak jogtúsokkal beszél.

Nem autonomista magyarbarát körökben itt általánosan azt tartják, hogy az értekezlet összehívása elhibázott lépés volt, mert az értekezlet előtt dr. Mayländer kisebbségben volt, utána pedig erősebb lett, mint bármikor volt.

A város házából.

8377/898.

Hirdetmény.

A III. osztályu keteseti adóra vonatkozó kiszámítási javaslatokat tartalmazó lejtromok közzététele és az adókievétel körüli eljárás tárgyában az adókievető-bizottság előtérjesztendő adókiszámítás javaslatokat kitüntető lejtrom 8 napra a városaházánál kitetve, azokat mindenki megtekintheti, s az őt vagy másokat illető adójavas-

latokra nézve észrevételeit megteheti; ezen észrevételek a fenti határi idő alatt írásban az adókievető-bizottságnál — melynek tárgyalásairól az adószók külön hirdetmény útján tudósítanak — terjeszthetők elő.

A városi adóhivatal

Nagy-Kanizsán, 1898. évi április hó 22-én

NEU ALBERT, VÉCSEY ZSIGMOND,
ellenőr. polgármester

H I R E K.

— **Személyi hírek.** Csandó Arthur ezredes, a cs. és kir. 48. gyalogezred parancsnoka, hétfőn és kedden városunkban időzött, szemlélt tartott a március 1-én bevonult pottaralékosok felett. — Dr. Jankovich László gróf főispán pénteken este néhány órán át Kanizsán volt. — Hét órákor este érkezett, az éjjeli vónattal már visszautazott székhelyére.

— **Eszküvő.** Szalay Ertsi kisasszonyt, Szalay Lajos ügyvéd kedves leányát szombaton vezette oltárhoz Nyul Béla földbíró. A polgári házasságkötésnél tanuk voltak Csaszák Miklós kir. törvénzi bíró és Knortzer György, a „Zalamegyei gazdasági takarékpénztár" vezetőikára.

— **Katonai szemle.** A m. kir. honvédszázad dandár parancsnoka dembei Csik Arnold báró, a dandár kötelekbe tartozó honvédszázad ezredes felett szemlélt tart. Csütörtökön Pécseről Keszthelyre érkezett és másnap szemlélt tartott a pécsi 8. honvédszázadhoz ott állomáson osztálya felett. Keszthelyről tegnap Zala-Egervárra utazott, a honán Verőcebe megy szüriere.

— **Városi közgyűlés.** A városi képviselőtestület tegnap délután 3 órákor a városban nagyeremben közgyűlést tartott a következő tárgysorozattal: 1.) Tanácsai javaslat Weisz Henrik volt városi pénztárnok tiszti biztosítéka tárgyában. 2.) Tanácsai előterjesztés az I.—V. és VI.—VII. kerületi temetők megnagyobbításához szükséges területeknek kisajátítás útján leendő megszerzéséhez a szükséges eljárás folyamatba tétele tárgyában. 3.) Tanácsai javaslat a községi elemi népiskolákban államosítás tárgyában. — Részletes tudósítást lapunk legközelebbi számában fogunk hozni.

— **Hidvéghy Ernő jutalomjátéka.** Hidvéghy Ernő, a Szalkai színtársulat fiatal, tehetséges hőszerelemesét már első este megszerette közönségünk. A március 15. éji hatáson szavaltata pedig feledhetetlen marad örökre azok előtt, kik hallották. Azóta, a mit tőle láttunk, mind csak erős, izmos tehetséget dicseri, s ha van egy jó kívánságunk, az nem egyéb, minthogy kerüljön ő mielőbb olyan helyre, hol az ő talentumának tere nyílik nagy alakítások bemutatására. Hidvéghy Ernő kedden este jutalomjátéka alkalmából „Othello" fogja játszani, mely egyik legjobb szerepe. Főelőjegyesnek tartjuk a színház járó közönség figyelmét erre felhívni.

— **Hol lehetek a rendőrök?** A Deák-ter lakói aszerdán este 6 órákor épület utcai verekedésnek voltak tanui. Két nő viaskodott egymással. A törvényes híves a férj szertőjével. A támadó a legális alapon álló híves volt, a ki „már megint lassú a ferjem" csatlaklással rontott a gyantalanul sétáló varróleányra. Agyba-főbe verte a szegény leányt, a ki véresen maradt a csatáért. A győztes híves a kíváncsiak sorfala előtt távozott büszkén, önelégülten. A küzdelem felőránál tovább tartott. Rendőrök nem zavarták. Hol lehetek a rendőrök?

— **Ernekben vezényelt huszárhadmegy.** Katonáknál soha sem unhatja meg magát az ember. A felsőbb katonai parancsnokság minduntalan gondosodik arról, hogy az egyes csapatokhoz beosztott tisztek a helyő módon gondoskodhassanak a maguk szórakozásáról. Athelyezik, elvezénylik, beosztják más és más helyre. Vezényelni azonban rendszeren csak a tehetségesebb, különös szorgalmat tanúsító tiszteket szokták. Ha valaki feltűnő ügyességgel bír, elküldik Bécs-Ujhelyre a vívó tanfolyamra, hogy ott az illető tovább képezvén magát, dísz-re váljék egykor ne csak a csapatmentés, hanem az egész hadseregnek. A m. kir. p. csi 8. honvédszázad ezred egy igen rokonszenves hadnagyát

Színház.

érte most az a kitüntetés, hogy elvezényelték hosszabb időtartamra Pécsről a brucki lövésziskolába. Az elvezényelt honvéd huszárhadnagy egyik igen rokonszenves földink: *Schmidt Fügves*. Különös, ügyelmerelemű jártasságot árult el azok iránt a dolgok iránt, amelyek a fegyverekkel és az azok működésével van egybekötve. Ezért vezényelték el aztán Bruckba.

— **Malinai hírv. Hugonai (Huckstedt)** Irén szerdán este vendégszerepelt fog Szalkánál. „*Sép Galathaa*“ kerül színe, vele a címszerpeben. A mi szép hangu földinket Szalkai az ősi szeszora szerződette.

— **Vihar.** Pénteken éjjel rettenetes vihar vonult el városunk felett, Dörgött, villámlott és a zuhogó esőcseppek vegyest mogoró nagysága jég-szemekkel irtozatos lármával csapódtak a házak ablakait. Az orkán valahonnan messziről jött felénk és jó részt kidühögte magát, mire feánk jutott. Több helyen mégis megrongálta a háztetőket és ablakokat betört nagy számmal.

— **Szerelemből.** *Végh* Ferenc kiskomáromi cipészlegény szemei megakadtak a mesterné szép arcán. A fiatal mesterné előbb elfordult, e'pirult, de végre engedett mégis a legény ostromló, tüzes beszédének és a karjaiba dőlt. Mindennapi történet, egészen sablonos. Hosszu ideig háborítatlanul élvezték a tiltott szerelem gyönyűreit, de a mesterben a héten gyanu támadt. A szerelmesek neszt veték ennek. *Végh* Ferenc megszeppeit egy kissé és borzasztó gondolata támadt. Csütörtökön este lopózva odahúzódott mesterének ablaka alá és egy revolverből kétszer belőtt. Az asszonyt is meg akarta ölni. A golyók célú tévesztettek, nem talált egyik sem. Ekkor maga ellen fogta a fegyvert, de nem sikerült szándéka, csak a bórét borzolta egy kissé a golyó. A zajra öszszeladtak a szomszédok, a szerelmes legény eldobta a revolvert és futásban keresett szabadulást. Csak hogy félelem nem hagyta nyugodni. Pénteken hajnalban Komárvárosnál a robogó vonat kerékei elé lektűt, csak hogy a várt halál itt is elkerült. A kerékek elkilapok mindkét lába és kesse fejt. Így vérbe fagyva, eszméletlenül találták meg őt a síneken. Tegnapelőtt délelőtt be szállították a helybeli kórházba, de a földi bírák aligha fognak törvényt írni felette. — **Fityházán** ugyancsak szerelem miatt akart egy fiatal huszonhárom éves menyecske gyilkosságot és öngyilkosságot elkövetni. *Takács* Rozsi a gyerekaszonny neve, ki beleszeretett egy suhancho. Az asszony szülei kipirongatták e miatt és azazal fogyógték, ha fel nem hagy ezzel a gyalázzal elárulják az urának. A menyecske erőszakoskodott előbb, de később félelmében egy nagy könyhappással hasba szurta ömagát. Mikor négy hónapos kis leánykájához rohan, hogy azt meggyilkolja, kiszakították kezéből a kést. Sebe életveszélyes, felgyógyulásához nincs remény.

— **Értelevél Pécs vidékén.** Pécsen és környékén az utóbbi időben nagyon sok utonállást és rablást követtek el. de a tetteseknek nem tudtak nyomára jönni. Hosszu kutatás után a csendőrség tegnap Pellérd községben a garázdalkodokat fölledezte s egy nyolc tagból álló cigány karavánt fogott el. A kocsiokon hosszú löfegyverek voltak elrejtve. Lopott tárgyak egész garmadába voltak felhalmozva.

— **Talált női gallér.** A rendőrségi hivatalnál egy két szövetből készült fekete sujtásokkal kivarri női gallér van elhelyezve, melyet állítólag a felső templom körül találtak, de nincs kizárva azon lehetőség sem, hogy azt úgy lopták el. Felhívjuk a tulajdonost, hogy ennek átvételé végett jelentkezzen a rendőrségnek.

— **Pécs kormányozza a világot!** Könnyű és biztos módot nyújt az együttkormányozáshoz a m. kir. szab. osztá ysorsjátékban való részvétel, melynek főelárutói Fehér Lajos és Társa Budapest, Gizellátér 5. szerencsesorsjegyek legpontosabb szállítáásról biztosítanak. A Fehér Lajos és Társa cég a legjobb hírnének örvend, ennél fogva ajánlatos, hogy a most kezdődő új sorsjátékokhoz a megrendelésekről ezen cégnél idejekorán gondoskodjunk, miután a sorsjegykészlet a nagymérvű érdeklődés folytán spad. Egyebekben felhívjuk olvasóink figyelmét Fehér Lajos és Társa lapunkban foglalt mai hírdetésére.

Ha a *cadász* szerkesztője nem a francia Ohnet volna, hanem valamelyik magyar író, előjöhetne megköszönni *Hidvéghy* Ernőnek, hogy az ő szép előadása némileg elfeledtette a darab örösségét.

Nincs a darabnak egyetlen új érdekfeszítő helye, az alakok ismeretek. Ohnet, vasbaöntött régi karaktereiből egy kis fényt lopott el, de Roquebruneben inkább Suderman, Ipanov Lorizára, Emilienneben pedig Fedorára ismerünk. Halványok egy kissé, olyanok mint az elmosódott, bizonytalan emlékek. A darab meséje majdnem ugyanegy Fedorájával, annak az érdekessége nélkül. Unalmas lapos epizódok itt is ott megakasztják az «mügy is tartalom nélküli cselekvényt. Roquebrune ezredes alakja az egyedüli, mely teljes, a többiek csak olyan rajzváslatok, kifejezés és tartalom nélkül, néhány könnyvedén odavetett vonás.

Hidvéghy Ernő (Roquebrune) nagy, erőteljes temperamentummal, lángoló, elragadó szenvedéllyel játszott, partnerei azonban többször a leg-hatásosabb jeleneteket lerontották, nem kis bosszúságára a közönségnek. Elismeréssel adóztak szép játékaért, többször nyílt színen is megtapsolták, a felvonások után pedig háromszor, négyszer hívták zajosan a lámpák elé. *Holcsey* Ilona (Emilienne) nagyon is öntudatosan játszik, de néha mégis azt a látszatot kelti, mintha ingadozónék, mintha keresné, nem azt, hogy mit kellene lennie, de hogy miként fogja azt megtenni, és ezzel önmaga lépi szét a karakter egységét, azért nem alakít teljeset, egészet. A szívet pedig elrejtji, valósággal hideg acélpáncél zománcosza be, még csak sejtetni sem engedi. Szép volt ez este is, fényes toaletteljeivel tündökölt; hallottunk tőle azonban néhány igaz megyőző hangot, nem a szenvedélyek regiszteréből, inkább az érzelmes, gyengédebb hurokból pattant ez ki és ez bizonyítja, hogy *Holcsey* turaléris játékaival eltagadja a szívet. Nagy kar érte. A többi szereplő eléggé vonatlatlan játszottak, és a szerepemtudás ismét nagyon észrevettük, de itt segített a *sugó*; ő egyébként *nyájasza* minden este az összes szerepeket, néha még a színészek is megbotránkozhatnak ezen Jók voltak: *Sághy*, *Beckó* és *Csillag*. *Rédei* ismét beugratták.

Kedden egy rossz darabot játszottak fél sikerrel, szerdán egy jó darabot történt hasonlóké, a két fél tehát nem egy egész. *Tűbőri* Frida jutalomjátékul a „*Suhanc*“ került színe. Színe léptekor zajos tapasal fogadták Táborit. Az orkeszterből két nagy virágcsokrot és két izléses babérokoszort nyújtottak fel neki. *Tűbőri* igen ügyes volt, meglátszik minden mozdulatán, hogy igazi színészvér. Az ő *Józsi*ja, szeretetreméltó, kedves élénk volt, pajkosságtól duzzad a temperamentuma, ha kell komoly egész a hangulatkeltség, gracióz, naiv egész a mosolygóság és vidám, ötletes a kacajig, egy tehetséges szubrett minden kellette *összegezódik* benne, de csak addig, míg nem énekel. Ezt mondtuk leg először róla, és ezt mondjuk is. *Rédei* (Emil) végre egy neki illő szerepben láttuk és aratot is olyan sikert a minővel nem sok énekes dicsekedhetik. Hangjáról már többször elmondtuk, hogy érces, csengő, erőteljes, az énekeibe tud kifejezést, színt önteni, változatos és hajlékony, a magasabb fekvésben tisztán cseng mint az ezüstharang, az első regiszter egy kissé magasban, de nem sötét. Minden egyes számával sikert aratot, a harmadik felvonás románcával pedig annyira elragadta a közönséget, hogy négyszer meg kellett ismételnie és utána is nehezen csillapult a tüntető tapsvihar. *Szebeni* (Bi-ott) szintén elemében volt és diszkrét komikuma igen sokször hangos derűséget keltett. *Beckó* (Durand) eléggé sikerült alakítást mutatott be, az ő kupéit szintén kellő mértékben méltányolták. *Erokkó* ki újabbán alig jut ki a *tűbőri* urak szerepéből szintén jó volt. Mo-et báróné rossz énekes primadonna lenne, nem igen szerződötték őt a vidéki direktorok, ha valaha eszébe jutna színészönök menni. A többi szereplőkről nem mondhatunk semmi jót, az első felvonásban az énekkar nagyon ingadozott, annál precízebben játszott a zene.

Meglehetősen buzásokkal került színe pénteken „*II. Rákóczy Ferenc fogdája.*“ Az előadás eléggé jó volt. *Hidvéghy* Ernőt (Rákóczy Ferenc) illeti

az est sikerének oroszánrésze. Minden jelenésben igen jó volt. *Holcsey* Ilona (Amália) a második felvonásban kedvesen játszotta a naiv, piruló szerelmes leányt, de a továbbiakban már elejtette szerepét. Jók voltak: *Sághy*, *Beckó*, *Fabian* és *Csillag*.

Szombaton Konti *Talmi hercegnő*-je került először színe.

—Igd.

A gabonaüzletről.

Nagy-Kanizsa, 1898. apr. 23-án.

E héten nagy hausse uralkodott a gabonaüzletben. A spanyol-amerikai háborus hírek, másodsorban pedig a földművelésügyi miniszter úmtól megjelent referéda a gabonák nem a legjobb állásrólól következtében a gabonákra rohamosan emelkedtek. Különösen buza és zab nagy keresletnek örvendtek.

Piaci árak:

Buza	frt 13. ⁰⁰ / ₁₀₀
Rozs	9. ⁵⁰ / ₁₀₀
Zab	7. ¹⁰ / ₁₀₀
Bükköny	6. ¹⁰ / ₁₀₀
Árpa	8.50-9.50

métermázsánként a helybeli állomásra szállítva.

Közgazdaság.

Az állatforgalom szabályozása.

(M. U.) A legújabbban beterjesztett, ugynevezett kiegyezési törvényjavaslatok keretében a monarchia két állama közötti állatforgalom kérdését szabályozó megállapodások némely rendelkezéseit óhajtuk az alábbiakban a maguk értéke szerint méltatni.

Az idézett törvényjavaslatnak új XXI. cikkéhez tartozó végrehajlási módoszatokban többek közt ki van mondva az, hogy nagy kiterjedésű kőszágész önálló egészségügyi körzetei lesznek felszámoltak. Nem végtünk tán fölösleges munkát, ha az érdekeltekkel az alábbiakban pár szóval megismertetjük ezen intézkedés okát, célját, jelentőségét és kivételének módoszatait.

Tudvalevő, hogy állategészségügyi törvényünk (1888. VII. t. c.) rendelkezései szerint: abban az esetben, ha valamely akár aránylag kicsiny, akár pedig bármió nagy határral bíró község területén, bármely félreesső tanyán vagy udvarban az idézett törvény szerint járványosnak tekintendő jelleggel lép föl valamely ragadó állati betegség: fennálló állategészségrendőri szabályaink szerint az illetékes hatóság a községnek egész határárt, tehát főleg az Alföldön néha igen nagy kiterjedésű területet, sárlat alá veszi, a mely sárlat értelmében — a dög, míg az fennáll — az illető betegség iránt fogékony állatokat a sár alá vett egész területről elhajtatni vagy elszállítatni tilos.

A sárlati intézkedések ehhez képest az állatok szabad forgalmát és értékesítését, némely betegségnél csak néhány állaton vagy csak két három udvarban konstánál betegedési esetből kifolyólag nem ritkán több száz négyzet kilométernyi területen teljesen megakadályoznak vagy legalább is megnehezítik. Ilyen esetekben tehát közgazdasági tekintetben az illető község vagy vidék igen súlyos helyzetbe kerül, a nélkül, hogy ez által az állategészségügy érdekei minden esetben tényleg megóvataának vagy előmozdítatának, a mely célból pedig azok tulajdonképen alkalmaztattak.

Különösen három irányban öltik szembe ezen korlátozásoknak sokszor káros hatása és a célon túlnemő alkalmazása.

1. Epen azon vidék közönségét sujtják leginkább, a mely vidék természeti és gazdasági viszonyainál fogya előszeretettel és nagy arányokban ulti az állattenyésztést, mely gazdasági ág az illető vidék lakosságának egyik fő jövedelmi forrását képezi.

Hogy a gazdaságosságok gyakran milyen súlyos anyagi károsodással jár aj mennyire viszszahat közgazdaságunk minden irányában, ha a szabad forgalom és értékesítés lehetősége egy nagy vidéknek épen egyik fő kereseti cikkétől vonatik meg: arra bővebben kiterjeszködni nem szükséges.

2. Tekintettel az ország egyéb vidékeinek speciális viszonyaira: méltánytalannak és igazságtalannak látszik a nagy kiterjedésű határral bíró községekben a tetemesen kisebb határokkal egérszen azonos, t. i. szintén a közeg egész határára kiterjedő zárlatok alkalmazása. Mert ezek a zárlatok a nagy terjedelmű határoknak nem egyszer indokolatlanul érintenek olyan területeket is, melyek az állati betegség elfojtására irányuló küzdelem szempontjából a tulajdonképen fertőzött helyektől való nagy térbeli távolságuknál fogva — teljesen közbülsőknek voltak tekinthetők.

Egy példa legjobban megvilágítja, azt, hogy a zárlati intézkedéseknek így nagy mértékben eltérő helyi viszonyok közt egyforma merevséggel való alkalmazása milyen súlyos helyzetek teremtésére lehet alkalmas. A sertésvész föllépetése esetén a jelenleg érvényben levő rendelet életbelépése, tehát f. é. február hó 8-ika előtt, nemcsak maga az illető község egész határa végett zár alá, hanem ezenkívül zárlat alá helyeztetik a fertőzött községgel közvetlenül szomszédos községek határai is. Ezerint például ha Szabadka város 954 km. kiterjedésű határának valamelyik félreszó tanfolyán sertésvész lépett föl: emiatt nemcsak Szabadka város egész területe, hanem a vele közvetlenül szomszédos tizenhat községnek önmagában mintegy 2860 négyzet kilométernyi területe is zárlat alá vétehető, úgy, hogy ezen egy esetben, mintegy 86 négyzet mértékhány terület került forgalmi korlátozás alá, — tehát egy egész ország egész tenyészői öngyógyításán kívül és ezért méltánytalanul megakadályoztatnak az értékesítési viszonyok szabad kihasználásában, holott például a felső vidéken ugyanazon betegség felforgása esetén az említett területek néhol alig egy század része került volna csak hasonló forgalmi korlátozás alá.

Nemcsak méltánytalanok, de a felvidéki községek viszonyait szembe állítva, igazságtalannak is látszik a szabad forgalomnak ilyen nagy arányú korlátozása. Nagy kiterjedésű határral bíró községeinkben többnyire a tanyarendszer van elterjedve. A lakott helyek egymástól távolabb fekszenek, a népesség viszonylag gyéresebb: mind olyan körülmények, melyek a betegség elterjedésének re-zólyát csökkentik és e tekintetben mindenestre nagyobb biztonságot nyújtanak, mint a szorosan egymás mellett levő, sűrűbben benépesített és egymással élénk közlekedést fenntartó, de mindezek dacára a korlátozások enyhébb mérvében részvétel felvidéki községek.

3. A tulajdonképeni cél: az állategészségügy védelme sem igényelt ilyen nagymérvű korlátozásokat — nemcsak azért, mert azok a betegség kívánatos gyors elfojtását elő nem segítették, de azt ellenkezéleg sok esetben a betegségnek hosszabb időn át való fentartását okozították elő. Kétértelmű ugyanis, hogy állati betegségek ellen foganatosított óvó- és elfojtó intézkedések sokkal hatékonyabbak, mert az ellenőrzés és kivétel eredményesebb, ha azok nem túlnagy, hanem pontosabban körülírt kisebb terület egysége kiterjedő hatályal alkalmazhatók.

Az ellenőrzésnek nagy területe megozáló és ezért lassabb teljesítése, alkalmat nyújt a csempezésre; — a mivel aztán annak a bajnak korlátozása a helyesbítés helyett ezzel ellenkezéleg nem egyszer épen a továbbterjedését okozították elő, a mely baj leküzdése céljából az ilyen aránytalannak nagy kiterjedésű területek leküzdésével sokszor oly súlyos áldozatokat hoztak.

(Vége következik.)

IRODALOM.

— A „Magyar Kőnyvtár”-ról, melynek tárgyának fennmaradása az egész országban ismerik, és kedvelik is: ezt is csak jelszó mag. csak is, mint az odigiek, értékesnek. A 35. sz. Bulgariá-hoz tartó hírvizsgálata tartalmaz a kiváló francia író legjobb gyűjteményéből, a „Romanomanentia” című kötetből. A fordítás Halmi György tollal díszíti. A 34. számmal új téren monográfia a Kőnyvtár kiadta; a jelmondat magyar líra egyik legkiválóbb képviselőjének, Szabolcska Mihályának válogatott verseit adták tízesed kiadású kiadású kötetül. A 35. sz. Bulgariá-hoz tartó hírvizsgálata tartalmaz a kiváló francia író legjobb gyűjteményéből, a „Romanomanentia” című kötetből. A fordítás Halmi György tollal díszíti. A 34. számmal új téren monográfia a Kőnyvtár kiadta; a jelmondat magyar líra egyik legkiválóbb képviselőjének, Szabolcska Mihályának válogatott verseit adták tízesed kiadású kiadású kötetül. A 35. sz. Bulgariá-hoz tartó hírvizsgálata tartalmaz a kiváló francia író legjobb gyűjteményéből, a „Romanomanentia” című kötetből. A fordítás Halmi György tollal díszíti. A 34. számmal új téren monográfia a Kőnyvtár kiadta; a jelmondat magyar líra egyik legkiválóbb képviselőjének, Szabolcska Mihályának válogatott verseit adták tízesed kiadású kiadású kötetül.

néhány rendkívül érdekes asztromonál csak két fordította le az erre aanyra hivatalos Tóth Béla. Valóban az az őt fűszet újra bizonyítja, hogy a kiadók nem pusztá iránálálálál, ha azt írják, hogy vállalatokat minden magyar hában örömmel fogják látni és ki fogják moortani vele a hasonló német vállalatokat, melyek ma is milliónyi példányukban terjednek el Magyarországon. — Egy-egy fűszet ára 15 kr.
Az e rovatában megemlítteték má megneddelheté és kapható Fischei Pálóp könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

C S A R N O K

Az asszony verve jé.

Írta: BARKAS BÉRO.

Én igen fura természetű ember vagyok. De ezt nem azért mondom, mintha nálamnál (urább természetű emberek nem volnának! Már hogya ne volnának! Ha tekintetbe vesszük, hogy én — ha Noe venyigijén termelt szőlőnedvből — néha-néha egygyel tőbbet hőrpintek — mi rikkán történik meg velem, de mégis megtőrőnik; — akkor a hetedik dedapamtól reám maradt, megmaradt a lucat számra üszekötözött akták bőngészése a legkedvesebb foglalkozásom egyike. — És ami fő — hallgatok ilyenkor, mint az erki pap a ládában.

Kérdem kedves Olvasóm! nem fura természet ez? Persze, ha megfontoljuk, hogy ilyen állapotban a legtöbb halandó nem így tesz, hanem: egyik lármák, a másik körömbösködik, sőt nem ritkán akad olyan is, ki karombkodik, verekedik stb. stb. s én ezek közül egyiket sem teszem, hanem hallgok és — böngözök.

Ha jól emlékszem — ez levutóbb akkor történt meg velem, mikor a — nem bolondok is — meg bolondulak, már t. i. hamvazó szerda előtt való napon este.

... Gyerek idő volt, mikor a „Saa”-ból hazamentem; tehát elég időm volt a huszonnyolc lucat acta körül — folytatálagosan — azokat abőngészni, melyek köztöm, — nem tudom én hányadik (dedapám által megirt: „Az asszony verve jé” címl), mesét — nagyító üveg segítségével — sikerült kibetűzöm. Éz ez annál könnyebben ment, mert minden befűt kétöltötve láttam.

A tavasz anybe szelloje végig futott már a határon, midőn a Lithy uraság juhászra először hajtott ki a hosszú tél után. Az erdőszéli oldalon megszólalt a mélabus lilinkó hangja, mint a napnyugati hegyoldalon olyan gyönyörű visszahanggal adott vissza, mintha csak égi Szerafof hangjai lettek volna.

Es mégis elémúlt a tilinkó, mert a juhász más mulatságot vett elő, s hosszú ideig játszadozott avval a koszarvölvi faragott gyufatartóval, melyet még tavai őszszel faragott a legkedvesebb állásjának szarvából, mint egy emlékl, hogy mindig vele legyen emléke annak a hü állatnak, melylyel tavaly ilyenkor olyan sok délutánt játszva töltött a legelőn.

A gyufatartó vélelőseül kinyitott; a piros fejű gyufaszálak a vékony zöld fűre hullottak s a juhász örömmel személt: a piros, fehér, zöld színeket. Sokáig nem szedi fel a gyufaszálakat — hiszen olyan szép a magyar embernek e három szín együtt!

Az ám! de ha megnedvesednek, mivel gyullad meg a vörösmakrában a cserébi? E gondolatra egyenkint rakogatja vissza a gyufaszálakat s a töbölt — próbaképen — végig húzza gyufatartó rendes oldalán s az meggyuladt.

— Ne vessezen kárba! — a közeli leveles bokor alá tartja és az pitegye-pattogva kezd égni. De allig ég néhány percig — emberi hanghoz hasonló hallatszik a tűzből:

— „Segítség, segítség! halás leztek érie.”
— „Kisegítsétek — de hogyan?”
— „Nyujtat tőbbs a botodat s én rákapaszodom.”

A juhász enged a kéresemk — botját a tűzbe nyujti s arra csakhamar egy kis kigyó tekeredett.

— „Közösöm juhász, hogy életemet megmentetted. Kivánj bármit, atyam mindent megad s sziveségéért. Atyám a kigyók fejedelme.”

— Atyád a kigyók fejedelme? Éz mit kívánhatnék-e csekélyégéért — atyádtól?

— Éz mondok egyet, ha megelégetzel vele — boldog lezess! Kivánd atyámtól az állatok nyelvéül! Ugyan atyám ezt nem akarja megadni mindjárt; ígér mindent, de te ne fogadj a szex-

mit, csupán ez egyet — érted? — Most pedig jer utánam! Atyám nem messze, ott az erdő középeben lakik. Ígaz, ott még ember nem volt soha, mert — lakasa körül van kerítve eszr, meg ezer kisebb-nagyobb kigyóval; de ne félj, mert azok téged nem fognak bántani, légy férd és — kövesz!”

... Emberi szem ilyen még nem látott. Ember-derek vastagabb kigyók a öltők s ezek közé, mint a söténykerítés vesszője, fonyódova, vékonyabb-vastagabb, rövidebb-hosszabb kigyók s valamennyi nyelvét öltögeti az árkosok fele, mit megátva a juhász — szól: „Nem kell jutalom! én visszamegyek.”

— „Ne félj! szól a kis kigyó — ezek atyám aláítottól. Légy férd és kövesz! A mondott kértet ne teledd!”

— A kis kigyó előtt a kerítésen egy rés támadt, meyen a kis kigyó átcsuszik, mit látva a juhász — remegyé bár, de ő is gyorsan keresztőlmeleg s néhány lépést téve — a szávakat hallják:

— „Egyetlen gyermekem megjöttél? atyá szivemenk szomorúságot előszádni. De ki az a halandó, ki elég bátor volt téged ide követni?”

— Atyám! — szól a kis kigyó — ez a fiad életének megmentője.” És még beszélt valamit; de ezt a juhász már nem érti.

— „Halandó! kívánj bármit — egy kívánságot teljesíteni fogom. — Szólj! mit kívánsz?”

— Kigyók fejedelme! — szól a juhász — én az állatok nyelvét kívánom.

— Ígaz, hogy egyetlen fiaid életét mentetted meg; de ez mégis sok... Kivánj más egyebet — mindent szivesen adok! — Nézd, lit van egy kád gyémánt, egy kád arany, kivánd bármelyiket, odaadom.

— Kigyók fejedelme! nem kell nekem sem gyémántod, sem aranyad; csak az állatok nyelve.

— Jól van! legyen meg akaratod; de azon feltétel mellett, hogy soha senkinek sem szabad ezt megmondanom, mert ha megmond valakinek, azonnal meghalasz, az pedig nem használhatja, mert egyedül csak neked adom.

— Közösöm, kigyók fejedelme! — Éz is közösöm s a fiam megmentését — a jutalmazást okosan használd.

Ezek után a juhász a kigyó-fejedelemtől elbucosozva, megy a kigyók által kerített kertben, s midőn közeledik oda, hol a kis kigyóval bejött — már messziről hallja, hogy a kigyók mondogatják: ne félj fejedelmeitk főnaak megmentője; bátran jöhetasz, mehetasz közöttünk — nem bántunk.

A juhász megérte, mit a kigyók beszédnek, minden lélelem nélkül megy keresztül a kerítésen s iparkodik vissza nyájához; de a mint az erdőben megy, hallja, hogy egy harkály egy odvas, korhárti la oldalát vadgalja segyre mondogatja: ha te szegény juhász tudnád, a mit én, mennyi pénzt rejt ez odvas la magában — de gazdag lehetél. — Odább pedig egy varjú kiabálja: hár kar, hogy nem tudod amit én; mennyi pénz van itten, a hol én állok.

A juhásznak megáll szemé-szája ezek hallására — és néhány hónap múlva annyí pénzzel rendelkezett, hogy nemcsak uraságának ingó és ingatlan vagyonát vette meg, hanem két határában volt birtokos.

...Sokan keresték-kutattak, hogy hol szerzi a sok pénzt; de egyebet nem tudtak ráírni, mint azt, hogy az ördöggel cimboral s már némelyek azt is látták, hogy miként vitték el az ördögök tüzes csészá.

— Node ez még hagyján volna! — soktis mondani az öreg juhász — csak az asszony ne zaklatna mindig azért, hogy mondja meg neki mert hét ördög csabításának könnyebb a tűkör, ellentétlenül, mint egy asszony kíváncsiságának.

Az öreg juhász pedig már megmondta az asszonynak, hogy ha ő ezt megmondja: azonnal meg kell halnia — ne legyen kíváncsi! És az asszony mégis kíváncsi.

— Nem bánom halj meg, de akarom tudni! Persze, ritka asszony hisz férjének és csak közé tartozott a juhászé is, mert így gondolkodott: „ugy sem kell férjének meghalnia, ha megmondja... Vagy talán mást gondolt (?) Lohet, mert az asszonyok mindig számtalanak.”

— Teljesüljön kívánságod, — megmondom. A juhász — azaz pardon! nevezésük tekintetben urnak*, mert nagyonis úna mindeki így titulálja — megkésztette koporsóját s sífénybójában

fel is állította ravatalát, — de erről a belső családneven kívül senki sem tudott.

— Készen a ravatalom. Ez utolsó ebéd elfogyasztása után kivánságotat teljesítem és — szűlőn meghalok.

Az asszony nem szól semmit — várja az eredményt. És a férj kész meghalni, mert ott fekszik a ravatalon. Nincs mellette senki, olyan kísérteties a ravatalon lennie. Talán még kísértetesebb lenne, ha a ravatal alsó végén nem fekődne ott a hü Sajó, aki néha-néha szomoruan tekint fel urára.

Lépések zaja hallatszik — jön az asszony.

— Anyjuk! — szól a férj — nézd Sajó milyen szomorú, bizonyosan nem kapott még ma enni, adj neki valamit!

— Ugyan ne gondoldj Sajóval, lesz annak mit ennie.

— Adj neki valamit — ha mondom — ez utolsó kívánságom!

S az asszony egy darab kenyert dobott a kutyának a folyósóra, de az meg se mozdult helyéből, mire odagrik a kakas és a darab kenyeret vagdalni kezdi — hívja tyukjait.

Látva ezt a kutyát, elkezdte a kakast pironogni: „Nem szégyenled magadat?!” mikor a gazdánk meghalni készül, ilyen lármát csinál.”

— Nem bizony! a gazdánk miért olyan együgyű, — egy felesége van és annak sem tud parancsolni. Látni nekem huszonnégy van a mégszem csinálnak bejöletem olyan bolondot, mint abból az az egy. Vagdálja meg jól, mint én „mindjárt nem kell meghalnia az asszony kedvéért.

— Némileg igazad van — válaszolt rá a kiszolgált Sajó.

És a ravatal üres lett, mert a férj leugrott a az asszonyt jobbról-balról vagdalni kezdte, perzse nem a csőrével, mint a kakas, hanem a tenyerével és az tartott mi-édáig, míg az asszony megfogadta, hogy többé nem lesz kíváncsi.

Az öreg juhász pedig sok-szor mondta, hogy az állatok többet tudnak, mint az emberek.

Szerkesztői Hírek.

„Ugy óhajtottam.“ Est a költeményt nem köszölk, de azért ne csüggedjen. Megyüsdöttünk belőle, hogy van forma érteke, verselési egyessége és hangulata. Csak írjon, valahányozon inspirációt és az kiadja be költeményét. A most kiadott éppen azért nem köszölk, mert azt látjuk belőle, hogy óntól még jobb is fog kerülni. Majd azt a jobbot köszölk fogjuk. Az első fellépés sikerétől nagyon sok függ minden téren. Nem szabad azt kockára tenni.

H. G. Nagyon rossz meggyűlö, ha tiz évi távollét után csak a-nyiről tud beszámolni. Köszönjük, de nem használhatjuk, mert nincs benne semmi. Egyben miéban perze kétkedünk.

J. K. Az illetőnek kötelessége visszamenni az ívet, ha pedig ténytől elvárt, hirtétense a rendőrség útján, talán megkerül.

G. K. Veszprém. Irj, mielőtt jön. A visszontátára!

NYILTTÉR.

(Az a rovatanb kömlötte ért nem vállal felelősséget a szerk.)

Henneberg selyem 75 krtól

4 ft 65 krig méterenkent — csak akkor valódi, ha kővellen gyármból rendeltetnek. — fekete, fehér és színes, — a legdrágább szőve, szin és mintázásban. **Príva-fogyasztéknak postabé és vármestere, valamint háson szállítva, — mintáknak pedig postafordultával kldesek.**

HENNEBERG G. selyemgyárai

(az. és kir. udvari szállító) **Bérbizben.** (1)

Magyarország és Svájcba kétszeres levéltélyragasztandó.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Fontos házi asszonyok részére.

VALÓDI BOROSTYÁN-KŐ PADLÓ-FÉNYMÁZ

puha padlózatnak tartós befényezésére különböző színekben, mely 2-3 óra alatt tökéletesen száraz továbbá gyorsan száradó Spiritus padlófénymáz

4 színben puha padlózatnak azonnali száradás melletti befényezésére.

SCHRAMM KRISTOF

lakk- és fénymáz gyáraiból

Bécs (Simmering), Offenbach a Majna m. Berlin.

Alapították 1887.

Továbbá mosható rozánok festékek elegáns színárnyalatban mindennemű házi szerek befényezésére, melyet bárki szakudomány hiányában maga dolgozhat fel, alkalmas mosó szerekények, ajtók, ablakok, valamint falak beománcosására konyhákban és fűdő szobákban.

Copall butorlakk, Copallak belső használatra Damarlakk, bőrlakk, Száritófirniz, Polturlakk, Vaslakk és Brunolin, mely utóbbi homályos butorokhoz használatok, ugyszinten a többi lakk-lélek valamennyi iparágak részére.

Különlegesség: kocsigyárosok, kocsi-fényezőők részére. **Kutschenlakk, Präparationslakk, Gestelllakk, Schleif- és Lackurialakk** eredeti 1 kg-mos dobozokban. 108—5

Kapható: **Fesselhofer József, Neu és Klein fúszerekészledeknél Nagy-Kanizsán, Laskay Ernő, Marton Móríz kereskedésükben Keszthelyen és Strahia testvéreknél Csáktornyán.**

Kérem Kristóf Schramm-féle fellírásra Egyelőni.

Kérem Kristóf Schramm-féle fellírásra Egyelőni.

1,000,000 Korona

Egy millió nyerhető.

A 2-ik magy. kir. szab. osztályosorsjáték.

50.000 nyereeménynek jegyzéke.

A játéktér 9 § szorint a legnagyobb nyereemény

1.000.000 Korona. Egy millió

A nyereemények követokezőleg vannak bocsátva.

Nyereemények:	Korona:
1 á	600,000
1 *	400,000
1 *	200,000
2 *	100,000
1 *	90,000
1 *	80,000
1 *	70,000
2 *	60,000
1 *	40,000
5 *	30,000
1 *	25,000
7 *	20,000
8 *	15,000
31 *	10,000
67 *	5,000
3 *	3,000
432 *	2,000
763 *	1,000
1228 *	500
90 *	300
47350 *	200, 170, 130
	100, 80, 40 korona.

50,000 nyer. és 13,160,000 kor. jutalom ért. melyek hat osztályban kiroszoltatnak.

A 2-ik magy. kir. szab. osztályosorsjáték

A sorozatok program szerinti egy millió koronát, tehát hatalmas összegű készpénzt nyer a legnagyobb nyereemény a játéktér 9. § szerinti osztályos sorozatoknak nagyon előnyös nyerevényeket nyújt, és pedig **100.000 50.000** eredeti sorozaty pénzyerevény

A sorozatok felének nyerevé kell. Az összes 50.000 nyerevény a mellétek álló jegyekben fel van sorolva és a kormány ellenőrzése mellett hat egymásután követendő rövid időközben kiroszoltatik, midén is a nyert összeg a szerződés nyerevények készpénzben kiroszoltatik.

Eredeti sorozatyok követokezőleg eredeti áron adnak el:

Egész eredeti sorozaty 6 ft — kr.
Fél " " 3 " " "
Negyed " " 1 50 " " "
Nyolcad " " 0 75 " " "

Az összegnek postaszal-nyerés való vételen után azonnali megküldjük a rendes eredeti sorozatyot az első használatértányval. Kiárasza utánválttal is küldjük a sorozatyokat.

Minden sorozatykiroszatyban az eredeti használat programot le megküldjük és minden használat után verőnk azonnali megküldjük az eredeti használatértányval. Gyakran sorozatokat kockáztatnak mérten vállalatokba, a midén a kiállítás helyen nyerevény nagyon háróless. Későlyve készpénzünk egy sorozaty vételével aránylag oly csokly összeg, a mely által hirtelen vagy több nyerhetünk.

Sorozatykiroszotyok nagyon méltó és gyorsan elfogyhat, tehát ajánljuk, hogy a rendes nyerevénytel ne követsünk és körük azokat, lehetőleg azonnali, azonban mindenesetre legkésőbb **1. 4. május 11-ig** hoznak beiktadón.

Fehér Lajos és társa

am. k. szab. osztályosorsjáték felárasztói: **Hudáspont,** Génelő-tér 8. szám.

Árverési hirdetés.

Lenti Kápolna község volt urbéréseinek alulírott megbizottjai részéről, ezennel közhirre tetetik, hogy a volt urbérek tulajdonát tevő **616 darab** főálló **tűzifa**, mely a szakértői becsú szerint 2397 köbméter müfa (14 382 trt becsúértékben) és 1160 köbméter tűzifából (580 trt értékben) áll, Lenti Kápolnán, a község házánál **1898. május 3-án délelőtt 9 órakor** tartandó nyilvános árverésen a lgtöbbet ígérőnek eladatni fog.

Miről a venni szándékozók arról értesittetnek, hogy az árverési feltételek Lenti Kápolnán, a község bíró házánál, ugy a baksai körjegyzői irodában megtekinthetők.

— Lenti Kápolnán, 1898. ápril hó 19-en.

Keller Nándor s. k. Tóth József s. k.
körjegyző. bíró.

Hirdetések

felvétetnek e lap kiadóhivatalában.

Nagy-Kanizsán.

**Ezen sorsjáték 6 osztályba osztott
összgyereménye a következő:**

100.000 sorsjegy, 50.000 nyeremény.

	Korona		Korona
1 jutalom nyeremény	600.000	1 nyeremény	25.000
1 nyeremény	400.000	7 á	20.000
1 á	200.000	3 á	15.000
2 á	100.000	31 á	10.000
1 á	90.000	67 á	5000
1 á	80.000	3 á	3000
1 á	70.000	432 á	2000
2 á	60.000	768 á	1000
1 á	40.000	1238 á	500
5 á	30.000	90 á	300

31700 nyeremény a 200 kor. 3900 nyeremény a 170 kor. 4900 nyeremény a 130 kor. 50 nyeremény a 100 kor. 3900 nyeremény a 80 kor. 2900 nyeremény a 40 kor. összegben.

50.000 nyeremény
13.100.000 korona összegben.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

EGY MILLIO KORONA.

BIHARI EDE

Magy. Kir. szabadalmazott

**osztálysorsjáték
főelárusító helye**

Elküldök utánvétellel vagy a betétösszeg előleges beklüldése ellen (postai utalvánnyal vagy ajánlott levélben)

I. osztályu eredeti sorsjegyet

egy egész egy fél egy negyed egy nyolczad
6.- frt 3.- frt 1 1/2 frt — 7/8 kr.

A hivatalos terv minden megrendelőnek ingyen mellékeltek. A buszajegyket mindjárt a busz után felszállás nélkül beklüldöm.

Megrendeléseket kérem minél előbb a sorsjegyek eladásával megbízott főelárusítóknak

BIHARI EDE Budapest, Kerepesi-ut 20.
káldeat.

Csak fiatal embereket érdekelhet tudni, hogy a párisi Dr. BOITON Injeccio Oriental már néhány napi használat után simulatesza meg a legregebb bánatalkmat is, fölösleges tehát szantol elaj vagy oepalva balzsammal kísértezeni, mert csak csak a gyomrot rontják és a bajt nem gyógyítják meg.

1 üveg Boiton injeccio ára 1 forint.
Magyarországi főraktár:

Zoltán Béla gyógyszerész Budapest, V. Nagyharsa-utca 23. (Szechenyi-tér sarkán.)
Kapható minden nagyobb gyógyszerésztárban.
124/225 Postal megrendelések címe:
Zoltán gyógyszerész Budapest Főraktár Nag-Kanizsán:
Práger Béla gyógyszerésztárban.

Ifj. Kotzó Pál
Budapest., V. ker. Lipót-körut 18.

A t. c. revőközönységnek szives tudomására hozza, hogy nagyobb kenyelmükre irodáját V. ker. Lipót-körut 18. sz. (Vigszínház mellett, a nyugoti pályaudvar Margit-híd közelébe helyezte át.

Fentartotta azonban a VIII. ker. Szentkivály-utca 49. sz. műhelyt és az V. ker., Lipót körut 8-10. sz. alatti raktárbelyiségeit.

A közönységnek további pártfogását kérve ajánlja Garrett legújabb szerkezetű compound gőzmozdonyait, féltáblái és stabil alakban, a melyek 40% tüzelőanyag megtakarítással dolgoznak.

Gőzmozdonyokat és gőzszéplőket négyszer fordítható soeli dobsínekkel, toldást nem igénylő szalmazárókkal a nagy szita felülettel, minden nagyságban.

Minden fajta lovas cséplőkészleteket, arató- és vetőgépeket, szecskavágókat, répvágókat és minden más gazdasági gépeket.

Vidéken lakós szolid ügynőkök kerestetnek.

A világhírű Steyeri

WAFFENFABRIK

HEGYVERGYÁR KÉREKPARJAINAK

képviselete és raktára
Nagy-Kanizsa, Csáktornya és Zala Egerszeg területére:

Unger Ullmann Eleknél N.-Kanizsán.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát kerékpárnikkekben.

Az amerikai pneumatik védőanyag „WENDELIN” raktárán. Nélkülözhetetlen minden kerékpárnál, miután szegek által támadt lyukakat azonnal beragasztja.

Kerékpár-árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Alapítva 1841. évben.

A pesti magyar kereskedelmi bank váltó-üzlete.

Alapitka: 15 millió forint. BUDAPEST V. Dorothea-utca 1. Tartalék: 14 millió forint.

elad a II. k. sorsjáték I. s. osztályára érvényes

Magy. osztálysorsjegyet

1/2, 6 frt, 1/2, 3 frt, 1/4, frt 1.50, 1/8, 75 kr.
a pénz beklüldése, vagy utánvétellel.

Minden vásárló megkapja a hivatalos tervezetet.

As ezen intésteteli vándorolt sorsjegyet a bank bélyegzőjével vannak ellátva.

A megrendelések postafordulattal érkeznek, mert a kácsiát már meggyűző van. 128 1-5

Kétszámok, hogy az első sorsjátékna a legelsőbb fő- és melléknyeremény az ezen intéstetnél vándorolt sorsjegyekre esett.

közölje velünk becses czimét.

Sabaria Halbátszok
es delikatessek.

LEVELEZŐ-LAP
s mi azonnal küldjük Önnek
húsaraink, füstölhúsaink és
mindennemű halbász-félék árjegyzékét
franco díjmentesen!

Sabaria-sonka
és disznosir.

**ELSŐ SZOMBATHELYI
SERTÉSHIZLALDA és HUSFÜSTÖLŐGYÁR
SZOMBATHELY.**

Legnagyobb nyeremény

legszerencésebb esetben

1.000,000 korona

Az összes 50,000 nyeremény
jegyzéke.

A legnagyobb nyeremény legszerencésebb
esetben

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő	Korona
1 jutalom	600000
1 nyér. á	400000
1 ..	200000
3 ..	100000
1 ..	90000
1 ..	80000
1 ..	70000
3 ..	60000
1 ..	40000
3 ..	30000
1 ..	25000
7 ..	20000
3 ..	15000
31 ..	10000
67 ..	5000
3 ..	3000
432 ..	2000
763 ..	1000
1238 ..	500
90 ..	300
31700 ..	200
3900 ..	170
4900 ..	130
50 ..	100
3900 ..	80
2900 ..	40
50,000 nyér. és jut. összegben	13.160.000

A második nagy magy. kir. osztálysorjáték
nemsokára ismét megkezdődik és

100.000 újból 50.000
sorjegyre nyeremény

jut, vagyis az oldalt levő nyereményjegyek szeri-
ni az összes sorjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A nyereményesélyek tehát, amint már általá-
san ismeretes, óriásiak.

Számos megelőző megrendelésnél eredeti sor-
jegyek a tervezett eredeti árban és pedig:

egy egész 1-ső oszt. eredeti sorjegyet 6.- irt
" fél " " " " " 3.-
" negyed " " " " " 1.50 "
" nyolczad " " " " " 75 "

küldünk az utánvétellel, vagy a pénz előlege be-
küldésénél.

A húszok után megküldjük tisztelt vevőinknek
a hivatalos húszai jegyzéket, hivatalos terveknek
pedig díjtalanul állanak előre is rendelkezésre.
Amint ismeretes, a húszok a magy. kir. kormány
ellenőrzése mellett nyilvánosak és azoknál min-
denki megjelenhetik.

Kiváló szerencse

kedvezett főuradánknak az I. magy. kir. osztály-
sorjátékban, a mennyiben már az előző osztá-
lyokban (az első öt osztályban) 100,000, 30,000,
5000, valamint számos 2000, 1000, 500 és 300
koronás nyereményt nyertek főuradánknak, melyeket a szerencsés nyertőknak ki is fizettünk.

Ajánlatos sunidifogva a II-ik magy. kir. osztály-
sorjáték 1-ső húszához a megrendeléseket megelőző
hezzánk juttatni. Emelkezeltünk az első sorjáték-
nál hangsúlyozott azon többszöri figyelmeztetésünkre,
hogy röviddel az első osztály húszán előtt az első
osztályú sorjegyek elkészültek; és igazunk is volt,
mert még közvetlen az első osztály húszán előtt a bel-
és külföldi elárasztott bennünket rendelvények-
kel olyannyira, hogy a később érkezéssel legnagyobb
sajnálatunkra már nem csakosíthatták.

Kérjük tehát a rendelvényeket az első osztályban
melőbb, mindenesetre azonban legkésőbb

április hó 29-éig

hozzánk b küldeni, mert csak ez esetben ígérhet-
jük csak biztos esztőléséért.

Török A. és T^{SA}

a magy. kir. szab. osztálysorjáték

főelárusítói

BUDAPEST, V., Váci-körút 4/A.

Gutori Földes Kelemen

aradi gyógyszerész

Margit Crèmeje.

Margit-Crème legjobb arccrème
rövid idő alatt
újítja és szépíti az arcot.

Margit-Crème egyedüli szer
szepítő, májfoltok,
pattanások, bőrtarka (Mitesser) ellen.

Margit-Crème egyedüli szer bőr
pattanások, arc-
és kézvörösség, napbarnítás ellen.

Margit-Crème bámulatos hatása
abban rejlik, hogy
bőrre kenve ez által rögtön főtvetetik és
ez okozza azon csodás átalakulást, hogy a
a szepítővel vagy májfoltokkal fedett arc
3-4 nap alatt alabástromfehérré lesz.

Margit-Crème teljesen ártalmatlan,
miután nem
zsíros, hanem igen finom, hamar felszívó
hatással bír. Az arc nem lesz olyan fényes
mint más Crémétől, ezért nappal is hasz-
nálható.

Margit-Crème nagy légey 1
irt, kicsi 50 kr.

Margit-hölgypor fehér rózsás és
crème 60 kr.

Margit-szappan 1 doboz 35 kr.

Margit-fogpép 1 doboz 35 kr.

Onakik akkor valódi, ha minden
doboz gutori Földes Kelemen GYÓGY-
szerész Aradon (óhírtattal és címerrel van
ellátva).

Hamisításoktól óvakodjunk.

Főraktár Nagy Kanizsán:

REIKGYULA

gyógyszertárban

A megváltóhoz

!! Elismert legjobb mosószer!

Lessive Phénix

PICOT J. szab. Páris 55 éremmel kitüntetve.

Fehérnemű mosására, egymagában szappan
nélkül, szóda, hamu és chlor nélkül LESSIVE
PHENIX, mindent legjobban mos.

KEZESSÉGI CHLOR NÉLKÜLI

LESSIVE PHENIX

kapható Magyarország minden fűszerkereskedé-
sében és droguistájánál és eredeti csomagokban
árusítatik.

KAPHATÓ:

Strem & Kleim útnál N.-Kanizsán
Gyár Osztrák-Magyar Monarchia részére: Vác.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírnemes házaszer ellentáll az idő megpróbáltatás-
nak, mert már több mint 27 év óta megbízható, tájé-
lomcsillapító bedörzöléséket alkalmazták kőszényedé,
csúszni, tagzaggatásnál és meghűléséknél és az orvosok
által bedörzölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A
valódi Horgony-Pain-Expeller, gyarkorta Horgony-Liniment
alvevés alatt, nem tilkos szer, hanem igazi népszerű ház-
szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni.
40 kr., 70 kr. és 1 iri üvegekben árban majdnem minden
gyógyszertárban készletben van; főraktár:
Török József gyógyszerésznél Budapeston. Be-
vásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert
több kisebbbirtokú utasát van forgalomban. Ki
nem akar megkárosodni, az minden egyes
üveget „Horgony” védjegy és Richter családjegy-
zés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.
RICHTER F. AD. és társai, ut. és k. útv. útnál, BUDAPEST.

Szerkesztőség:
Városház-épület, Finkel Fülöp
könyvtárában.

A szerkesztővel értekezni lehet nap-
kint d. n. 4-5 óra közt.

Idő intézendő a lap szellemi részére
vontakodó minden külföldes.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik N-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:
Városház-épület, Finkel Fülöp
könyvtárában.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Éves árra 12 korona (4 fert - 12)
Féléves 6 korona (8 fert - 12)
Negyedéves 3 korona (1 fert 80 ft)

Hirdetések jutányosk mántitással

Bérmegyei levelet csak ismert keszkből fogadtak el.
Készítet nem adnak vissza.

Felelős szerkesztő:

SZALAY SÁNDOR.

NYITÓTÁR PÉNZTÁRA 10 KR.

Előfizetők, valamint a hirdetőkre vonatkozó Finkel Fülöp
könyvtárában intézkedések.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

A nagyreményű ifjúság.

Végigtekintve a mai »nagyreményű«
fiataliságon, csakugyan méllő aggódással
kiálthatunk fel nagy Petőfinkkel, hogy:
»lesz-e gyümölcs a fán?« Satnya, vézna,
sápadt, élettelen-arcu, fénytelen, réveteg-
tekintetű egyénekből áll legnagyobb részt
az a fiatal sereg, melyre büszkén, önértel-
tel, reményvel kellene nézni az apáknak,
eltelve attól a lélekemelő gondolatól, hogy:
»csak sást nemzenek a sasok.« Mindennapi
jelenség az, hogy a párdúcnak magzata
gyáva nyullá lesz. Azért mondjuk, hogy
»lesz«, mert az most sem igaz, hogy a
párdúc gyáva nyulat szülne; hanem azzá
lesz, azzá teszik a későbbi nevelési be-
folyások. Ezzel azután rámutattunk, hogy
miben keresendő a mai fiataliság elszomorító
fejletlensége, éretlensége, satnyasága.
A nevelési rendszerben!

Már igen sokat írtak arról, hogy a mai
fiataliság igen korán kivieszi a részt az
élvezetekből. Ennek tulajdonították és tu-
lajdonítják a mai fiatal nemzedék satnya-
ságát. Hát az igaz, hogy a közvetlenül
előtűnk álló ok: ez. De az élvezeteknek ez
a korai hajhászása, az azokra való beteges
inger tulajdonképen már csak okozata a
valódi oknak.

Azt kell tehát kutatnunk, hogy mért
hajhászta mai fiataliságunk az élvezeteket?
A felelet erre az, hogy: mert testi nevelése
el van hanyagolva; erkölcsi nevelése pedig
nem emelkedik az idealismusi, sőt mate-
rialistikus.

Midőn erről röviden akarunk szólni, oly
irányban és oly szellemben tesszük azt,
hogy belőle szakértők és nem szakértők
(tehát a szülők és azok helyettesei is)
egyaránt okulhassanak.

Rége óta a szülői házban már nagy súlyt
fektettek a gyermekek testi nevelésére, ed-
zésére. Mihelyt a gyermek kisse nőtt, a
szülőnek (különösen az értelmes apának)
gondja volt rá, hogy oly foglalkozásokat
végezzon, melyek a testi erőt, egészséget
fejlesztik, fentartják, edzettel teszik s elejét
veszik az elpuhultságnak. Ma-napság erre
súlyt a szülői ház egyáltalán nem is fektet.
Sokkal büszkébbek a szülők arra, ha gyer-
mekük oly dolgok megértésébe hatolt,
melyek érejt elmét, érejt szívet kívánnak,
hogy romboló hatással ne legyenek.

Az iskolai nevelésben van ugyan gon-

dokodva arról, hogy a növendékek testileg
is kellő fejlesztésben részesüljenek; de mit
tapasztalunk? Azt, hogy a testképzésre
fektetett súly a szellemképzéssel, helyeseb-
ben mondva: az ismeretekkel való tulhal-
mozással szemben szőba sem jöhet. A
tornászatra mind az elemi, mind a közép-
iskolában szánalmasan csekély idő van
fordítva. És azután ehhez járul, hogy az
elméleti tárgyak előadói a tornászatot egy-
általán nem respectálják; azt csak aféle
bukfencmesterségnek tekintik s arról nem
egyszer az ifjak előtt is kicsinylőleg, vagy
gunynyal szólnak. Így azután a fiataliság
sem fektet arra súlyt, kicsinyléssel veszi s
ha megjelen is a gyakorlati órákon, a
(különben testedző) gyakorlatokat, csak
immé-ámmal végezi, — jól tudván és
ismervén más oldalról azt is, hogy a
tornászot nem »rendes« tantárgy s a
belőle nyerendő érdemjegy »általános
osztályzata« miődségére befolyással, (még
ha elégtelen kap) sem lesz.

Így azután (semmi fárasztó gyakorlatot
nem végezvén), teste elpuhul, s az egyéb-
ként igénybe nem vett és jól táplált,
fiatal testben uralomra jutnak az érzéki
ingerek. És az elpuhult, a testi kényelem-
nek átadott fiatal ember lelke csakhamar
elkalandoz oly vágyak után, mikre ha
teste kellőkép edzve, fárasztva volna és
ekettől az érzéki ingerek ébredésre nem
juthatnának — egyáltalán nem gondolhatna;
még ha gondolna is, edzett idegeit azok a
megszédülésig sohasem ingerelhetnék.

A testi edzés teljes és elszomorító igno-
rálása a fiataliság részéről abból is kitűnik,
hogy ma már felnőttebb fiatal embert
valami testedző és fárasztó társasjátékok-
ban, p. lapdázásban résztvenni senki sem
láthat. Ha van is rá eset, csak kivétel-
képen. Ez előtt néhány évtizeddel pedig
szakállas, bajuszos jogászok is nagy él-
vezettel vettek részt a társasjátékokban.

Most a pelyhes állu diák sem igen akar
már tudni az ilylajta »gyerekes« dolgok-
ról; mert az edzetlenül maradt, elpuhult
test érzéki vágyai oly utra vezették,
melynek szomorú, de biztos eredménye a
szív és lélek naivitásának elvesztése, a
testi és lelki bágyadság, petyhüdség s
majd később a korai komorság. Előtűnk
állanak, lépten nyomon találkozunk az ily
blazirt, életunt alakokkal.

Vajh mi melegitené töl őket?!

Másik okul a »nagyreményű« ifjúság el-
sátnyulását illetőleg a materialisztikus irányu
erkölcsi nevelést emlitettük.

Ez is nagyon fontos ok; mert ha a testi
nevelésre nincs fektetve oly súly, hogy az
a fiataliság testét a kísértekekkel való küz-
delemre megedzené, akkor okvetlenül kel-
lene gondolni oly erkölcsi tényezőre, oly
lelki erőre, mely amannak jó hatását leg-
alább jó részben pótolná. És ez az ide-
alistikus irányu nevelési rendszer érvényre
juttatása volna.

Korunkban az elemi-iskolától kezdve
(még talán az ovodákat is belevehetjük)
egész a legmagasabb szakiskoláig minde-
nütt az a törekvés; az az olv, hogy a
növendék tudjon. Ezt sürgetik, ily irányban
ügyekeznek tapasztalatot szerezni az is-
kolai felsőbbsegek; ez boldogítja és elégti
ki a szülőket is. Mintha annak a szegény
fiataliságnak csak feje volna s csupán azt
kellene teletönni! A szívre senki nem
gondol. Az üresen is maradhat. Fajdalom,
hogy ifjaink legtöbbjének üresen is marad,
különösen magasabb és magasabb érte-
lemben. Ifjaink elhagyják az iskolát, tele
vannak ismeretekkel, tele tudománnyal,
de maguknak eszményt alkotni nem képe-
sek. Megtanulnak élni, (sokszor nagyon is
megtanulnak) hogy a föld göröngyein el-
vevessenek. Ott is maradt a legtöbbje;
lelkük az eszményiség tisztult, szennytelen
rög nélküli magasába emelkedni nem bír;
szívüket semmi, a göröngyök közül kiemelő
eszmény nem lelkesíti, annak eléré-
seért nem dobogtatja. Megtanulta mester-
ségét; azt is, hogy miként kell azt a száj
javára felhasználni, esetleg kiaknázni s az-
zal vége. A nagy eszmék, a közös szent
ügyek aludhatnak, csak legyen jólét, legyen
mindennapi kenyér.

Ime: ide jutottunk. Itt van a magyará-
zatja annak is, hogy mért oly kevés ma-
napság a közönséges küzdelmekből kima-
gasló alak s hogy a »nagyreményű« fiataliság
legnagyobb része mért marad meg
nagyreményűnek egész sirjáig anélkül, hogy
titulusából csak valamicskét is beváltott
volna. Élmi élni minden áron élni: ez a
jelszó. Eredménye a materialisztikus irányu
nevelési rendszernek. Mert a legtöbb szülő
s legtöbb tanító a korszellem hatalma alatt
a gyakorlatias, az életnek való nevelést úgy

közölje velünk becses crimét.

Sabaria Halbásrok
és delikatessek.

LEVELEZŐ-LAP
saját

*s mi azonnal küldjük Önnek
husáraink, füstölhusaink és
mindennemű halbászfélek árjegyzékét
franco díjmentesen!*

Sabaria-sonka
és diónoxir.

**ELSŐ SZOMBATHELYI
SERTÉSHIZLÁLDA és HUSFÜSTÖLŐGYÁR
SZOMBATHELY.**

Legnagyobb nyeresemény

legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona

Az összesen 50,000 nyeresemény
jegyzéke.

A legnagyobb nyeresemény legszerencsésebb
esetben

1.000,000 korona

A nyeresemények részletes beosztása a következő:

Középszenben szelendő	Korona
1 jutalom	600000
1 ny. á	400000
1 „ „	200000
3 „ „	100000
1 „ „	90000
1 „ „	80000
1 „ „	70000
3 „ „	60000
1 „ „	40000
5 „ „	30000
1 „ „	25000
7 „ „	20000
3 „ „	15000
31 „ „	10000
67 „ „	5000
3 „ „	3000
432 „ „	2000
763 „ „	1000
1238 „ „	500
90 „ „	300
31700 „ „	200
3900 „ „	170
4900 „ „	130
50 „ „	100
3900 „ „	80
2900 „ „	40

50,000 ny. á jut. közepben 13.160.000

A második nagy magy. kir. osztálysorajáték
nemsokára ismét megkezdődik és

**100,000 újbel 50,000
sorajegyre nyeresemény**

jut, vagyis az oldalt levő nyereseményjegyek sze-
rint az összes sorajegyek fele feltétlenül nyerni
fog.

A nyereseményestélyek tehát, amint már általáno-
san ismeretes, örökösök.
Számos mielőbbi megrendeléseknél eredeti sora-
jegyek a törzseről eredeti árban és pedig:

egy egész 1-60 cent. eredeti sorajegyet 6.— írt
" fél " " " " " 3.—
" negyed " " " " " 1.50 "
" nyolcad " " " " " 75 "

küldünk szét utánvétellel, vagy a pénz előleges be-
küldés ellenében.

A huszadok után megküldjük tisztelt vevőinknek
a hivatalos huszái jegyzéket, hivatalos törzseről
pedig díjtalanul állanak előre is rendelkezésre.
Amint ismeretes, a huszái a magy. kir. kormány
ellenőrzése mellett nyilvánosak és azoknál min-
denki megjelenhetik.

Kiváló szerencse

kedvezett főuradánknak az I. magy. kir. osztály-
sorajátékban, a mennyiben már az előző osztá-
lyokban (az első öt osztályban) 100,000, 30,000,
5000, valamint számos 2000, 1000, 500 és 300
koronás nyereseményt nyertek főuradánknak, me-
lyeket a szerencsés nyelőknak ki is fizettünk.

Ajánlatos emlékeztetve a II-ik magy. kir. osztály-
sorajáték 1-60 huszáinak a megrendeléseket mielőbb
hazánk juttatni. Emlékeztetünk az első sorajáték-
nál hangosított azon többszöri figyelmeztetésünkre,
hogy röviddel az első osztály huszái előtt az első
osztály sorajegyek elkészültek; és igazunk is volt,
mert még közvetlen az első osztály huszái előtt a
bel- és külföldi elárasztott bennünket rendelvények-
kel ollyannyira, hogy a később érkezőket legnagyobb
sajnálattalunkra már nem eszközölhetők.

Kérjük tehát a rendelvényeket az első osztályban
mielőbb, mindenesetre azonban legkésőbb

április hó 29-éig

hozzánk b. küldeni, mert csak ez esetben ígérhet-
jük ezek biztos elkészülését.

Török A. és T^{SA}

a magy. kir. szab. osztálysorajáték

főcélrústóái

BUDAPEST, V., Váci-körút 4/A.

Gutori Földes Kelemen

aradi gyógyszerész

Margit Crémeje.

Margit-Crème legjobb arc krémé
rövid idő alatt
újítja és szépíti az arcot.

Margit-Crème egyedüli szer
szepítő, májfoltok,
pattanások, bőrtarka (Mitesser) ellen.

Margit-Crème egyedüli szer bőr
pattanások, arc-
és kézvrórosodás, napbarnítás ellen.

Margit-Crème bámulatos hatása
abban rejlik, hogy
bőrrre kenve ez által rögtön fölvetetik és
ez okozza azon csodás átalakulást, hogy a
a szeplővel vagy májfoltokkal fedett arc
3-4 nap alatt alábbstromfehérré lesz.

Margit-Crème teljesen ártalmat-
lan, miután nem
vairoz, hanem igen finom, hamar felszívó
hatással bír. Az arc nem lesz olyan fényes
mint más Crémétől, azért nappal is hasz-
nálható.

Margit-Crème nagy tégely 1
írt, kicsi 50 kr.

Margit-hölgypor fehér rózsá és
crème 60 kr.

Margit-szappan 1 doboz 35 kr.

Margit-fogpép 1 doboz 35 kr.

Enakik akkor valódi, ha minden
doboz gutori Földes Kelemen gyógy-
szerész Aradon (őirattal és címerrel van
ellátva.

Hamisításoktól óvakodjunk.

Főraktár Nagy Kanizsán:

BEIKGYULA
gyógyszertárban

A megváltóhoz

!! Elismert legjobb mosószer!

Lessive Phénix

PICOT J. szab. Páris 56 éremmel kitüntetve.

Fehérnemű mosására, egymagában szappan
nélkül, szóda, hamu és chlor nélkül LESSIVE
PHÉNIX, mindent legjobban mos.

KEZESSÉG! CHLOR NÉLKÜL!

LESSIVE PHÉNIX

kapható Magyarországon minden fűszerkereskedé-
sében és droguistánál és eredeti csomagokban
árusítatik.

KAPHATÓ:

Strem & Klein utjánál N.-Kanizsán
Gyár Osztrák-Magyar Monarchia részére: Vác.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házi szer allottal az 185 megpróbálás-
nak, mert már több mint 27 év óta megbízható, Njé-
lencsillapító bedőléstőléséket alkalmazzák kizsíványok,
csúszni, tagazagotásnál és meghűlésnél és az orvosok
által bedőlésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A
valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment
elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi sépszertü házi-
szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni.
60 kr., 70 kr. és 1 írt üvegkénti árban majdnem minden
gyógyszertárban készen van; főraktár:
Türk József gyógyszerésznél Budapeston. Be-
vásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert
több kisebbbirtéki utánzat van forgalomban. El
nem akar megkérődni, és minden egyes
üveget „Horgony” védjegy és Richter családgye-
ze nélkül mint sem valódi utazás vissza.
RICHTER F. AR. és társa, os. és kir. városi szűkítő. HUNGARIUM.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik N.-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fichel Fülöp,
könyvkereskedésben.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — vt)
Félévre 6 korona (3 frt — vt)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 lt)

Hirdetések jutányosra számíttatnak.

Szerkesztőség:
Városház-épület, Fichel Fülöp
könyvkereskedésben.

A szerkesztővel értekezni lehet naponta
kint d. u. 4—5 óra közt.

ide intézendő a lap szellemi részére
vonatkos minden közlemény.

Bérmegtelen levelet csak ismert emberekől fogadunk el.
Késiratot nem adunk vissza.

Felelős szerkesztő:

SZALAY SÁNDOR.

Hivattér postiszára 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetőkre vonatkozó Fichel Fülöp
könyvkereskedésbe intézendők.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

A nagyreményű ifjuság.

Végigtekintve a mai nagyreményű fiataliságon, csakugyan méltó aggodással kiálthatunk fel nagy Petőfinkkel, hogy: »lesz-e gyümölcs a fán?« Satnya, vézna, sápadt, élettelen-arcu, fénytelen, réveteg-tekintetű egyénekből áll legnagyobb részt az a fiatal sereg, melyre büszkén, önértettel, reménnyel kellene nézni az apáknak, elítelve attól a lélekemelő gondolattól, hogy: »csak sást nem zenek a sasok.« Mindennapi jelenség az, hogy a párducnak magzata gyáva nyullá lesz. Azért mondjuk, hogy »lesz«, mert az most sem igaz, hogy a párduc gyáva nyulat szülne; hanem azzá lesz, azzá teszik a későbbi nevelési befolyások. Ezzel azután rámutattunk, hogy miben keresendő a mai fiataliság elszomorító fejlettsége, értelensége, satnyasága A nevelési rendszerben!

Már igen sokat írtak arról, hogy a mai fiataliság igen korán kiveszi a részt az élvezetekből. Ennek tulajdonították és tulajdonítják a mai fiatal nemzedék satnyaságát. Hát az igaz, hogy a közvetlenül előttünk álló ok: ez. De az élvezeteknek ez a korai hajhászása, az azokra való beteges inger tulajdonképen már csak okozata a valódi oknak.

Azt kell tehát kutatnunk, hogy mért hajhászta mai fiataliságunk az élvezeteket? A felelet erre az, hogy: mert testi nevelése el van hanyagolva; erkölcsi nevelése pedig nem emelkedik az idealismuszig, sőt materialistikus.

Midőn erről röviden akarunk szólni, oly irányban és oly szellemben teszszük azt, hogy belőle szakértők és nem szakértők (lehát a szülők és azok helyettesei is) egyaránt okulhassanak.

Rége óta a szülői házban már nagy súlyt fektettek a gyermekek testi nevelésére, edzésére. Mihelyt a gyermek kissé nőtt, a szülőnek (különösen az értelmes apának) gondja volt rá, hogy oly foglalkozásokat végezzen, melyek a testi erőt, egészséget fejlesztik, fentartják, edzetté teszik s elejét veszik az elpuhultságnak. Ma-napság erre súlyt a szülői ház egyáltalán nem is fektet. Sokkal büszkébbek a szülők arra, ha gyermekük oly dolgok megértésébe hatolt, melyek érett elmét, érett szívet kívánnak, hogy romboló hatással ne legyenek.

Az iskolai nevelésben van ugyan gon-

doskodva arról, hogy a növendékek testileg is kellő fejlesztésben részesüljenek; de mit tapasztalunk? Azt, hogy a testképzésre fektetett súly a szellemképzéssel, helyesebben mondva: az ismeretekkel való tulhalmozással szemben szóba sem jöhet. A tornászatra mind az elemi, mind a középiskolában szánalmasan csekély idő van fordítva. És azután ehhez járul, hogy az elméleti tárgyak előadói a tornászatot egyáltalán nem respectálják; azt csak aféle bukfencmesterségnek tekintik s arról nem egyszer az ifjak előtt is kicsinylöleg, vagy gunnyal szólnak. Így azután a fiataliság sem fektet arra súlyt, kicsinyléssel veszi s ha megjelen is a gyakorlati órákon, a (különben testedző) gyakorlatokat, csak immel-ámmal végezi, — jól tudván és ismervén más oldalról azt is, hogy a tornászat nem »rendes« tantárgy s a belőle nyerendő érdemjegy »általános osztályzata« minőségére befolyással, (még ha elégtelent kap) sem lesz.

Igy azután (semmi fárasztó gyakorlatot nem végezvén), teste elpuhul, s az egyébként igénybe nem vett és jól táplált, fiatal testben uralomra jutnak az érzéki ingerek. És az elpuhult, a testi kényelemnek átadott fiatal ember lelke csak »mar elkalandoz oly vágyak után, mikre ha teste kellőképp edzve, fárasztva volna és ekként az érzéki ingerek ébredésre nem juthatnának — egyáltalán nem gondolhatna; meg ha gondolna is, edzett idegeit azok a megszédültség sohasem ingerelhetnék.)

A testi edzés teljes és elszomorító ignorálása a fiataliság részéről abból is kitűnik, hogy — ma már felnöttebb fiatal embert valami testedző és fárasztó társasjátékokban, p. lapdázásban résztvenni senki sem láthat. Ha van is rá eset, csak kivételképen. Ez előtt néhány évtizeddel pedig szakállas, bajszos jogászok is nagy élvezettel vettek részt a társasjátékokban.

Most a pelyhes állu diák sem igen akar már tudni az ilylajta »gyerekes« dolgokról; mert az edzetlenül maradt, elpuhult testi érzéki vágyai oly utra vezették, melynek szomorú, de biztos eredménye a szív és lélek naivitásának elvesztése, a testi és lelki bágyadság, petyhüdség s majd később a korai komorság. Előttünk állanak, lépten nyomon találkozzunk az ily blazirt, életunt alakokkal.

Vajh mi melegiténéőlől őket?!

Másik okul a »nagyreményű« ifjuság elsatnyulását illetőleg a materialisztikus irányu erkölcsi nevelést emilitették.

Ez is nagyon fontos ok; mert ha a testi nevelésre nincs fektetve oly súly, hogy az a fiataliság testét a kísértésekkel való küzdelemre megedzené, akkor okvetlenül kellemes gondolni oly erkölcsi tényezőre, oly lelki erőre, mely amannak jó hatását legalább jó részben pótolná. És ez az idealisztikus irányu nevelési rendszer érvényre juttatása volna.

Korunkban az elemi-iskolától kezdve (még talán az ovodákat is belevehetjük) egész a legmagasabb szakiskoláig mindezt az a törekvés, az az elv, hogy a növendék tudjon. Ezt sürgetik, ily irányban ügyekeznek tapasztalatot szerezni az iskolai felsőbbsegek; ez boldogítja és elégti ki a szülőket is. Mintha annak a szegény fiataliságnak csak feje volna s csupán azt kellene teletönni! A szívre senki sem gondol. Az üresen is maradhat. Fajdalom, hogy ifjaink legtöbbjének üresen is marad, különösen magasabb és magasztosabb értelembe. Ifjaink elhagyják az iskolát, tele vannak ismeretekkel, tele tudományval, de maguknak eszményt alkotni nem képesek. Megtanulnak élni, (sokszor nagyon is megtanulnak) hogy a föld göröngyein elvezhessenek. Ott is marad a legtöbbje; lelkök az eszményiség tisztult, szennytelen rög nélküli magasába emelkedni nem bír; szívüket semmi, a göröngyök közül kiemelő eszmény nem lelkesíti, annak eléréséért nem dobogtatja. Megtanulta mesteriségét; azt is, hogy miként kell azt a saját javára felhasználni, esetleg kiaknázni s azzal vége. A nagy eszmék, a közös szent ügyek aludhatnak, csak legyen jólét, legyen mindennapi kenyér.

Ime: ide jutottunk. Itt van a magyarázata annak is, hogy mért oly kevés manapság a közönséges küzdelmekből kimagasló alak s hogy a »nagyreményű« fiataliság legnagyobb része mért marad meg nagyreményűnek egész sirjáig anélkül, hogy titulusából csak valamicskét is beváltott volna. Élni! Élni! minden áron élni: ez a jelszó. Eredménye a materialisztikus irányu nevelési rendszernek. Mert a legtöbb szülő s legtöbb tanító a korszellem hatalma alatt a gyakorlatias, az életnek való nevelést ugy

fogja föl, hogy a fiatalság első sorban és kizárólag elöl tanuljon. A lelkesedés, a lélekemelés és szívtisztító eszményiség nem e világnak való.

Igen sok irányban és sok helyen rá lehetne mutatnunk azon szomorú következtetésekre, melyek a testi nevelés elhanyagolása s a materialisztikus irány túlsúlyra vergődése miatt jöttek létre. De ez fölösleges. A mélyen gondolkodó olvasó meg fogja találni és látni azokat az életben mindentűt. Mi csupán azon óhajunkat fejezzük ki (mert iljúságunk ereje az édes haza ereje is), hogy minden hazáját szerető szülő és tanító ügyekedezék lehetőleg nagy súlyt fektetni a testi fejlesztésére, edzésére; ügyekedezék a már arra érett növendék lelkét az eszményiség világába emelni; mert az edzett test alva tartja az ifju testet megromboló vágyakat; az eszményiség széplőtelen magasába emelkedni tudó lélek pedig — ha talán a csábok körültrajognak is — undorral fordul el mindentől, a mi az örök szépről alkotott ideálját sértené. Jó volna mindezt a nevelést magasabb helyről intézőknek is tudomásul venni a jövő nemzedék és édes hazánk érdekében

A vármegye hazából.

Zalavármegye törvényhatósági bizottságának 1898. évi május hó 2-án és folytatva tartandó közgyűlésén felveendő tárgyak sorozata:

1. A spanyol jelentés a törvényhatóság állapotáról.
2. A nyugdíjazás által őrésedése jött árvaszéki elnöki, egy újonnan rendszeresített árvaszéki elnöki és jegyzői, továbbá egy árvaszéki aljegyzői és a vármegyei III-ad aljegyzői, esetleg más őrésedése jövő állásoknak választás utján betöltése.
3. A vármegyei számvétség a vármegyei házipénztár 1897. évi zárszámát bemutatja.
4. Ugyanaz a betegápolási, katonaszállásolási és vasúti pótdadó-alapokról együttesen kezelt 1897. évi zárszámát bemutatja.
5. Ugyanaz a meteralapról 1897. évre szerkesztett zárszámát bemutatja.
6. Ugyan a közig. logház alap 1897. évi zárszámát bemutatja.
7. Ugyanaz az erdőzeti alap 1897. évi zárszámát bemutatja.
8. Ugyanaz az állategészségügyi alap 1897. évi zárszámát bemutatja.
9. Ugyanaz a törzsvagyon, kézi-zálog és hajóalmi alapok 1897. évi zárszámát bemutatja.
10. Ugyanaz a tartalék alap 1897. évi zárszámát bemutatja.
11. Ugyanaz az állattenyésztési alap 1897. évi zárszámát bemutatja.
12. Ugyanaz az ebadó alap 1897. évi zárszámát bemutatja.
13. Ugyanaz a monografiai alap 1897. évi zárszámát bemutatja.
14. A vármegyei utadó alpról 1897. évre szerkesztett zárszámát bemutatja.
15. A vármegyei pénztárban kezelt "Gyalóky Rozália" ösztöndíj 1897. évi zárszámát bemutatja.
16. A zalamegyei tisztisegéd-kezelő és szolgáloményi nyugdíj alapjának 1897. évről vezetett zárszámát bemutatja.
17. A községi és körjegyzői nyugdíj alapnak 1897. évről vezetett zárszámát bemutatja.
18. A vármegyei tisztisegéd-kezelő választmányának előterjesztése a nyugdíjalap rendezése iránt.
19. A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter leirata a vármegyei pénztárban kiflón kezelt közigazgatási logház alapnak a házipénztárba leendő beolvastása tárgyában.
20. A nagym. m. kir. honvédelmi miniszter le-

irata a lovatási bizottságoknak 1898. évre leendő újra alakítása tárgyában.

21. A vármegyei vasúti bizottság újból alakítása.
22. A vármegye monografija tárgyában kiküldött bizottság kiegészítése.
23. A zalavölgyi h. é. vasút részvény-társaság igazgatóságának megkeresése a vasúti részvénytársaság igazgatóságában a vármegye részére fenntartott két tagsági helynek betöltése iránt.
24. Az országos magyar gazdasági egyesület megkeresése a keszthelyi Georgikon megalapítójának Festetics György gróf emlékének megörökítésére alakulandó szoborbizottságba tagok iránt.
25. Körjegyzői ügyvitel megvizsgálására kiküldött bizottság kiegészítése.
26. A járási mezőgazdasági bizottsági tagok felerészének kisorsolása, a kisorsolt, valamint a pacsai, zala-szent-gróthi és novai járásban időnként megüresedett tagsági helyeknek választás utján leendő betöltése.
27. A törvényhatóság felügyelete alatt álló pénztárak megvizsgálására bizottság kirendelése.
28. Dr. Gosztony Mihály, mint az alsó-lendva-muraszombat-regedei h. é. vasút előmunkálati engedélyének újabb kérvénye 63.000 ft. megyei törzsrészvény jegyzés iránt.
29. Tuszkaú Valdémár és társai előengedélyesek újabb kérvénye, a törje-rum-sárvár-német-ösvöl. h. é. vasútak segélyezése iránt.
30. A balatoni gőzhajózási részvénytársaság kérvénye a közte és a vármegye között fennálló, a gőzhajózási vállalat segélyezésére vonatkozó szerződésnek 1899. év utáni időkre leendő meghosszabbítása iránt.
31. A pacsai járás főszolgabírójának előterjesztése díjnoki állás rendezésére iránt.
32. A nagym. m. kir. belügyminiszterium leirata négy ideiglenes díjok fellegadása tárgyában.
33. A vármegye főszolgabírójának kérvénye javadalmozások felemelése iránt.
34. Fitos Márton megyei levéltárnok kérvénye javadalmozásának felemelése iránt.
35. Bodiczky Lajos nagykanizsai utbiztos kérvénye lakbéreinek felemelése iránt.
36. A munkaadók és mezőgazdasági munkások jogviszonyának szabályozásáról szóló 1998. 2. t. cikk a végrehajtási rendellekkel és a sümegvidéki gazdakör választmányának azon indítványával, hogy intézkedés tétessék az iránt, hogy a gazdasági munka-szerződésekre néve csak a láttamozás legyen kötelező, intézkedés végett beterveztetnek.
37. A zalaegerszegi járás főszolgabírójának 3191/kg. 897. sz. jelentése a járása területén fekvő Andrásné és Apátka. — Vorhota és Teskánd. — Kis- és Nagy-Páli. — Döbréte, Rám és Kök-Mindszent, Gébárt, Neszele és Kaszaha. — Alibánfa és Lukafa községek egyesítése tárgyában.
38. A sümegi járás főszolgabírójának a Gyepű-Kaján egyesített község elkülönítésére vonatkozó iratokat 4097/kg. 808. sz. a. betervezteti.
39. A tisztviselői nyugdíjintézet választmány Kasza István hivatalozója nyugdíjaztatására vonatkozó iratokat, a nyugdíjszabályok 19. §-a értelmében teendő intézkedés végett bemutatja.
40. A vármegyei tisztviselői nyugdíjintézet választmány Klucsek Imre hivatalozója nyugdíjaztatására vonatkozó iratokat, a nyugdíjszabályok 19. §-a értelmében teendő intézkedés végett bemutatja.
41. A vármegyei tisztviselői nyugdíjintézet választmány Klucsek Imre hivatalozója nyugdíjaztatására vonatkozó iratokat, a nyugdíjszabályok 19. §-a értelmében teendő intézkedés végett bemutatja.
42. A perlaki csendőr-őrs laktanyára vonatkozó bérleti szerződés jóváhagyása végett bemutatja.
43. A vármegyei szolgáloményi ruházathoz szükséges pótlók szállítása iránt a gácsi postotőgyárral kötött szerződés megújítása.
44. Szabó Gyula z. szent-gróthi és Kardos Sámuel sümegi járási irnok kérvénye átköltözési atányi megalapítása iránt.
45. Ozv. Tahy Rozália nyomdatulajdonosnó kérvénye évi járuléknak felemelése iránt.
46. Ehrenreich János megyei irnok kérvénye évi járuléknak felemelése iránt.
47. Orvényes község képviselőtestületének közési ingatlan eladása tárgyában hozott határozata
50. Kővágó-Eőrs község képviselőtestületének

határozata husvágási szabályrendelet módosítása tárgyában.

51. Réd és község határához tartozó lendva-kecskéshegyi lakosok kérvénye szárnyas állattal szabadon bocsájtathatása iránt.
52. Szobotica község képviselőtestületének határozata behajthatlan községi pótdadó törlése tárgyában.
53. Perlak község képviselőtestületének határozata behajthatlan községi pótdadó tárgyában.
54. A perlaki járás főszolgabírójának Szent-Mária község képviselőtestületének 1898. évi március hó 11-én hozott határozatát Eisler Zsigmond mura-szombati lakos felebbezése folytán betervezteti.
55. A nagykanizsai járás főszolgabírójának Galambok község képviselőtestületének ingatlan vétele tárgyában hozott határozatát törvényhatósági jóváhagyás végett bemutatja.
46. A megyei számvétség Tapolca nagyközségnek községi pótdadó törlése tárgyában hozott képviselőtestületi határozatát törvényhatósági jóváhagyás végett bemutatja.
57. Palovecz község képviselőtestülete a közlegelőn készített téglá eladása tárgyában a közbirtokossággal egyetemben hozott határozatát törvényhatósági jóváhagyás végett betervezteti.
58. Zalavármegye árvaszékekének kérelme Zipser és König budapesti cég által az árvaszék részére teljesített munkálatait járó összegnek a tartalékalapból leendő kiutalása iránt.
55. Zalavármegye árvaszékekének előterjesztése irógép beszerzése iránt.
60. A kereskedelemügyi magy. kir. miniszteriumnak 5866/898. sz. a. kelt leirata, a Budapest—Fiume között létesítendő telefonhálózat tárgyában a törvényhatósági bizottságnak 32723/897. sz. a. kelt leirata.
61. Komárom község képviselőtestületének, a község javára tévesen kiállított 2900 ftos regale váltásági kötvények a község volt urbészei javára történendő átirása tárgyában hozott határozata.
62. Alsó Lendva község képviselőtestületének községi ingatlan szerzése tárgyában hozott határozata.
63. Dötk község képviselőtestületének községi ingatlan telekönnyvi kiigazítása tárgyában hozott határozata.
64. Kristóffalva és Jánosfalva községek képviselőtestületének az állami iskola felépítéséhez a hozzájárulási arány megállapítása tárgyában hozott határozata.
65. Zala-Egerszeg város tanácsa által a város-ház földszintjén levő három bolt helyiségnek szabad kézből történt bérbeadására vonatkozó iratok a bérleti szerződéskezelő egyült törvényhatósági jóváhagyás végett bemutatattak.
66. Hemusovecz község képviselőtestületének a község tulajdonát képező 400 ftos regale váltásági kötvényeinek beváltása tárgyában hozott határozata.
67. Keszthely polgárváros község képviselőtestületének községi ingatlan szerzése és törlesztetés községi kölcsön felvétele tárgyában hozott határozata.
68. Zala-Szent-Iván község képviselőtestületének a helyszínelés alkalkalmával a község nevére tévesen felvett ingatlanoknak telekönnyvi kiigazítása tárgyában hozott határozata.
69. Dr. Czindor István és neje Egervary Mariaka, Justus Izidor és Zala-Lővő község adózó polgárainak felebbezése Zala-Lővő község képviselőtestületének a községi pótdadó tartozások törlése tárgyában hozott határozata ellen.
71. A megyei számvétség Csabrendek községnek községi pótdadó törlése tárgyában hozott képviselőtestületi határozatát törvényhatósági jóváhagyás végett bemutatja.
72. Keszthely polgárváros és Derzsimorecz község képviselőtestületének a község tulajdonát képező 2500 ft. illetve 750 ft. névértékű kisorolt regale kártalanítási tőkék hovatartozása tárgyában hozott határozatait törvényhatósági jóváhagyás végett bemutatja.
73. Galambok község képviselőtestületének a volt urbészek által szerzett s a községnek átengedett kovácslak megszerzése tárgyában hozott határozata törvényhatósági jóváhagyás végett bemutatattak.
74. Zalavármegye számvétségének előterjesztése Neubrun Gábor zalaegerszegi könyvkötő által az árvaszék részére teljesített munkálatait járó összegnek kiutalása iránt.

75. Csáktornya község eljárási módjának kérvénye, melyben a város által felépítendő közközház építési költségeihez a törvényhatóság segélyezését kéri.

76. A vármezei számvétség által megvizsgált községbírói számadások és költségérvek törvényhatósági jóváhagyás végett bemutattnak.

77. Ungvármegye törvényhatósági bizottságának átirata a törvényhatósági tisztviselők utadó-mentesége tárgyában.

78. Hajdu-Szabolcs-Gömör-Kisbont és Hevesvármegye közönségének átirata a szocializmus terjedésének megállítására a törvényhatóságok részéről intézendő felirat tárgyában.

79. A „Mensa Academica” elnökségének kérelme a törvényhatóságnak az egyesület alapító tagjai sorába leendő belépése tárgyában.

80. Kaffner Béla kérelme, a törvényhatóságnak a „Vidéki hírlapírók országos szövetsége” alapító tagjai sorába való belépése tárgyában.

81. Gróf Kreith Béla ajánlata és kérelme a törvényhatósághoz, a Kossuth-múzeumban festett életnagyságú Kossuth-kép megrendelése, s ezzel a 48-49-iki Ersklye múzeum támogatása tárgyában.

82. A „Kisdednevelők országos egyesületének” kérelme az egyesület támogatása és az alapító tagok sorába való belépése iránt.

83. Az „Iparos ifjak országos egyesületének” kérelme az egyesület támogatása s némi anyagi segélyben részesítése iránt.

84. A „Kézimunkára nevelő országos egyesület” kérelme a törvényhatósághoz, az egyesület támogatása és az alapító tagok sorába való belépése iránt.

85. Novák Mihály kérelme a törvényhatósághoz, „Zalavármegye, az 1848-49. évi szabadságharcban” című új kiadás alá kerülő műnek anyagi támogatása iránt.

86. Torontálmezei községi és körjegyzői szaktanfolyam igazgatójának kérvénye, az intézet segélyezése iránt.

87. Dr. Háy István megyei tisztifőorvos, dr. Csillag Dezsdő stridói lakos körorvosnak orvostudori oklevélét kihirdetés végett bemutatja.

88. Dr. Háy István megyei tisztifőorvos dr. Thassy Gábor z.-egerszegi lakosnak orvostudori oklevélét kihirdetés végett bemutatja.

89. Dr. Háy István megyei tisztifőorvos dr. Grosz Vilmos légrádi lakos községi orvosnak orvostudori oklevélét kihirdetés végett bemutatja.

90. Dobrik Lajos ker. állami állatorvos Frankel Vilmos letenyei járási állatorvos állatorvosi oklevélét kihirdetés végett bemutatja.

91. Dobrik Lajos ker. állami állatorvos Kondor Géza n.-kanizsai lakos állatorvosi oklevélét kihirdetés végett bemutatja.

92. Dobrik Lajos ker. állami állatorvos Lacher József tapolcai járási állatorvos állatorvosi oklevélét kihirdetés végett bemutatja.

93. Dobrik Lajos ker. állami állatorvos Lövy Mór a paláni m. kir. állami méntelephöz beosztott állatorvos állatorvosi oklevélét kihirdetés végett bemutatja.

Az alispáni jelentésből.

Az 1886. évi XXI-ik t.-c. 68. §. a) pontja, valamint az eddigi gyakorlatnak megfelelően, van szerencsém vármegyénk közigazgatásának és az ezzel összefüggő ügyeknek állapotáról jelentésem — mely a múlt évi szeptember hó 1-től — ezen évi március hó végéig terjedő időszakot foglalja magában, — a következőkben tisztelettel előterjeszteni:

A felnőttek közegészségi állapota, a tapasztalt száraz és enyhe időjárás mellett a lefolyt egész időszak alatt igen jó volt nemcsak azért, mert a megbetegedések száma folyton kevesebbet, hanem azért is, mivel azok, amelyek előfordultak, lefolyásokban nagyon enyhe tüneteket mutáltak ugyanarra, hogy ezen általános osztályzatot, a perliki és csáktornyai járásokban a múlt szeptemberben előfordult több váltóház, tödő, gtyomor, és béhurut, valamint Alsó-Lendván novemberben fellépett alhasi-hagymáz járvány, s általában a február és március hónapokban észlelt gége-hurut sem voltak képesek lerontani.

A gyermekek közegészségi állapota nem volt teljesen kielégítő, mert ezeknél a légző szervek hurutos és lobos állapota jóval nagyobb számban és leletett mint a felnőtteknél, s ezek lefolyásában egyes szövődmények sem tartoztak a ritkaságok közé, melyek mellett a roncsoló toroklob,

vörheny kanyaró, hökhurut is több esetben fordult elő és nagyobb áldozatot követeltek.

A bejelentésre kötelezett helyben fertőző betegségek közül szórányosan s részben járványzerűleg roncsoló toroklobbal megbetegült 238; ezek közül gyógyult 146, meghalt 88, ápolás alatt maradt 4; — kanyaró miatt beteg volt 188, ebből gyógyult 184, meghalt 1, kezelés alatt maradt 3; — vörheny előfordult 219 esettel, ebből gyógyult 154, meghalt 34, további ápolás alatt maradt 31; — hökhurut észleltetett 160-szor, amelyből gyógyult 157, meghalt 2, beteg maradt március hó végéig 1; — járványos agy- és gerinc gy-hártalobnak 1 esete mutatkozott, mely halállal végződött. — Vérház találtatott 3-szor, mely 2 esetben gyógyult, egy esetben pedig halállal végződött. Hashagymáz 70 esetben képezte megfigyelt tárgyat s ebből 62 gyógyult, 6 meghalt, 2 pedig további gondozás alatt maradt. — Gyermekegyi lázzal találtatott 2 beteg, ezek felgyógyultak. — Baránymű 21 esetben fordult elő, ebből gyógyult 20, beteg maradt 1. — Fülű mirigylob 2-szer észleltetett, az egyik gyógyult, a másik pedig további kezelés alatt maradt. — Trachoma mely különben az alsó-lendvai, csáktornyai és perliki járásokban már régóta mint tájkor uralkodik, a legutóbbi általános szemvizsgálat szerinti kimutatásokban még mindig 2129 esettel szerepel.

A gyógykezelés eredménye általában kielégítő. A fertőző betegségeknek a célirányos orvosrendőri intézkedések és pedig a betegek lehető elköltöztetése, azok látogatásának, valamint a hozzá tartozók elvároszásának megtiltása, felgyógyulás vagy halál után a pontos fertőtlenítés és kitisztogatás végrehajtásának kell tulajdonítani amaz eredményt, hogy igen sokszor sikerült azok továbbterjedését megakadályozni, habár mindezeknél még előtétellel kell is megküzd-nünk.

Az 1897. évi védőhímlő oltás október 1-én lezárult s az összes jegyzőkönyvek a nagyméltóságú magyar kir. belügyminiszteriumhoz felterjesztettek, melyek szerint beoltatott először 13273, újraoltatott 13842 egyén, — s ezek közül eredménytelen volt az oltás csak 163 esetben.

Boncvizsgálat rendőri tekintetből 18 esetben teljesített, ezeknél a halál legközelebbi okát 4 esetben a szívszélhűdés, 1 mellhártalob, 2 alhártalob gége lob, 1 vele szétvetett gyengesség, 1 fulladás, 1 belcsavarodás, 1 megégés, 2 vízbe fulladás, 1 tödőlob, 2 agyszélhűdés és 2 elvzés találtatott.

Külső hullá szemle rendőri szempontból 45-ször ejtetett meg, súlyos sertes bejelentetett 20-szor.

Öngyilkosságot 21 egyén követett el, kik közül 12 akasztással, 4 lövéssel, 3 vízbe ugrással, 2 pedig nyakának elvágásával vetett véget életének.

Véletlen szerencsétlenség általi halálnak 43 egyén esett áldozatává, és pedig: vízbe fullott 8, magáról-, szekeréről-, fáról leesett 11, megégett 13, vonat által elgázolta 2, lövés 1, beomló föld által agyonnyomva 1, szénélegmérgezés 4, meggyás 2, a légszöbe jutott hab folytán fulladás 1 esetben.

Szerencsétlen szülés előfordult 7 esetben. Elmekórnak 9 esete lett hivatalos eljárás tárgya, 7 beteg a kórházba szállítottatott megfigyelés végett 2 pedig, mint csendes elmebeteg, házi ápolás alatt hagyatott.

Jelentésemnek a közegészségügyet tárgyazó része kiegészítésül van szerencsém a vármezei népesedési mozaalom adatait a múlt évi szeptember hó 1-től — folyó évi március hó végéig terjedő időszakra az anyakönyvvezetők által elkészített kimutatások alapján a következőkben bemutatni:

Született összesen: 9443. Meghalt: 5998. Szaporodás: 3445

A hasznos háziállatok egészségi állapota — a sertéseket kivéve — minden fertőző betegségtől ment s teljesen kielégítő volt; a sertésvész még mindig uralkodik, s jelenleg a vármege 5 községre van zárlat alatt.

Ezen és más szórányosan előfordult állati betegüléseknél a szabályszerü gyógy és óvintézkedések fogatosítva lettek.

A fennálló szabályrendelet értelmében az apaállatok megvizsgáltatnak.

A vármege területén 39 fedezettési állomáson 114 állami mén van elhelyezve.

Az 1898. évi ledzésre bejelentett magán-mének megvizsgáltatván, a tapolcai járásban 3, a szent-

gróthiban 1, a keszthelyiben 1, a kanizsaiiban 2, a pacsaiban 8, a zala-egerszegiben 4, a novaiiban 1 az alsó-lendvaiban 6, a letenyeiben 16, a perlakiban 11 és a csáktornyai járásban 6 lett tenyésztés-ig-olvánnyal ellátva.

A hasznos háziállatok járlati- és kerekedelmi forgalmát illetőleg tisztelettel jelentem, hogy a múlt évi szeptember hó 1-től folyó évi március hó végéig a központból kiadott 121.761 darab 5 krajcáros-, 46.209 darab 3 krajcáros marhajáratási úriap, melyekért összesen 7624 frt 32 kr. bélyegilleték szolgáltatott át a magyar kir. adóhivatalnak.

A múlt évi szeptember hó 1-től folyó évi március hó végéig a vármege területén előfordult tüzesetek száma 343 volt, melyeknél az összes elhamvasztott érték a hivatalos kárelveteli jegyzőkönyvek szerint 127 525 frt 20 kr. tett ki; biztosítás által megterült 84,262 frt 29 kr., s így a biztosítatlanul szenvedett kár 43,262 frt 91 kr. A tűz keletkezésének oka a teljesített vizsgálatok szerint 22 esetben gondatlanság, 13 esetben gyújtogatás, 1 esetben villámcsapás és 307 esetben kideríthetetlen volt.

A vármege népoktatásügyének állapotáról a következőket vagyok bátór előterjeszteni: Zalavármegyében a legutolsó összeírás szerint 78.810 tanköteles volt.

Vallásra nézve:

Rom. kath.	72.128
Görög kath.	12
Görög keleti	3
Evang. ref.	2.418
Ágost. evang.	1.493
Unitárius	3
Izraelita	2.753

Nyelv szerinti viszonya:

Magyar	58.504
Német	757
Horvát	4.426
Vend	5.028

Van a tankötelesek közt:

6—12 éves fiú	27.747
6—12 éves leány	28.988
13—15 éves fiú	10.456
13—15 éves leány	11.619

A közigazgatási bizottság, valamint 1897. évi 344. számú, ugy 1899. évi 511. számú végzésével is rámutatott az országos és helyi összeírások jelentékeny különbségeire, nemkülönben a kiadódóakra utalt tankötelesek összeírása körül, a gondozásra, felügyeltségre utalásnak szoros meghatározására.

Nem mulaszthatom el ezen alkalomból is jelezni, hogy ezen kétféle összeírás különbségének százelekai csakis az iskolázott nem járóknál lévő betudhatók, az iskolázók és nem iskolázók arányait a való állapot rovására teszik kevesötlenebbé.

A vármege népoktatási tanintézetei 64.584 tanköteles látogatta.

Az intézetek szerint:

Elemi iskolába járt	24.766 fiú 22879 leány
Az ált. ism. iskolába	7.520 „ 7080 „
Iparos tanonciskolába	374 „ — „
Kéresk. tanonciskolába	70 „ — „
Felső népiskolába	4 „ 22 „
Polgári iskolába	553 „ 480 „
Felső kéresk. iskolába	37 „ — „
Középiskolába	699 „ — „

Összesen: 64.584.

Tanköteles koron felül járt:	
Iparos tanonciskolába	839 fiú
Az alsófokú kereskedelmi iskolába	63 „
A polgári iskolába	141 „ 49 leány
Felső kereskedelmi iskolába	181 „ — „

Összesen: 1273

Ezekkel együtt az iskolázók száma 65 857, Mivel azonban ezek a tankötelesek korán kívüli esnek, a tényleg iskolázó tankötelesek száma: 64.584.

A közigazgatási bizottság 1897. évi 2263. sz. végzésével újabb is intézkedett az 1896. évi 1757. és 1897. évi 114. számú végzések hatálya iránt, hogy az eljáróságok az iskola mulasztások megtorlása ügyében nemcsak minden hó 15-éig, a megelőző hóra vonatkozó eljárásokról tegyenek jelentést, de ha az előjáróságokhoz

az iskolamulástok jegyzéke kellő időben át nem tételt, ezen körülményről is mindenkor értesítések a királyi tanfelügyelőséget, hogy ez a jegyzék ki nem szolgáltatása okát megállapíthassa általában az iskolamulástások központi nyilvántartása a királyi tanfelügyelőség által, a pontos iskolázást előmozdító, szigorú ellenőrzéssel eszközöltesse.

A vármegyében van jelenleg tizenegy polgári iskola. Ezek közül a zala-egerszei fiúiskola a jelen tanévben már csak egy osztálya van.

Van a vármegyében három felső-népiiskola s negyszázötvennégy elemi iskola.

Az utolsó tanévi statisztikai adatok zárlata óta részint megnyitják, részint a következő szervezési folyamatban vannak: Völgyfalva, Hosszúfalva, Táskeszer, Szt.-András, Kis-Palinya Göntérháza.

A vármegye hét iparos-tanonciskoláját 1213, a három alsólóku kereskedelmi iskolát pedig 133 tanonc látogatja.

Az iparos-tanonciskolák évi fenntartása 7778 forintot igényel.

Az iparossegédek részére Zala-Egersezegen szakrajztanfolyam van szervezve.

Ugyancsa Zala-Egersezegen nyitott 1897/8. tanévre kereskedelmi iskolai női tanfolyam is.

Az iskoláknak az 1893. évi XXVI. t. c. alapján államsegéllyel fejlesztése, és pedig részint a tanítói fizetéseknek 400 forint kiegészítése, részint második tanítói állások szervezése által — szakadályban folyamatban van, úgy hogy eddig már 10 községi, s 50 felkezesi iskolának van az említett törvényi cikk alapján államsegély engedélyezve. Mintegy 10 iskola segélyügye elintézés alatt áll. A tanintézetek körében telmerült nagyobb fontosságú mozzanatokot van szerencsém a következőkben felüntetni:

A balaton-fürdői Erzsébet szeretetház kórháza és melléképülete (lépült).

Tető alá kerül a csáktornyai állami polgári fiú- és leányiskolák új épülete is, mely az ősszel már teljesen átadható lesz rendeltetésének.

Miniszter ur megoldását várja a kesztelyi állami polgári leányiskola új helyiségének felépítése.

Átadottt rendeltetésének a nagykanizsai polgári leányiskola új épülete.

Teljesen végrehajtott a zala-szent-gróthi összes iskolák államosítása olyképen, hogy az új állami iskola 1899. év elején kezdi meg működését.

A zánkai községi és ág. ev. iskolák államosítása is tényre vált.

Minister ur elfogadta Alsó Domboru, Szobotica, Dráva-Vásárhely községek ajánlatát községi iskolájuk államosítása ügyében.

Tapolcán az állami polgári fiúiskola további fejlesztésével az intézet megfelelő új helyiségbe kerül.

Orehovican Vulláriával, nemkülönbén Podbrézát községben egy-egy állami iskola öszkor nyílik meg.

Nagyfalva, Szászok, Óhid, Édeskut, Nyírvölgy, Szent-Ilona, Dráva-Szt.-Mihály, Kristófalva, Jánosfalva állami iskolák részben újabb tárgyalásoknak tesznek szükségessé, részben a vármegyei törvényhatóság jóváhagyását igénylik.

Megindítottak a nagykanizsai községi polgári fiú- és leányiskolák, nemkülönbén a községi elemi iskolák államosítása. Mindkettőre névbe Miniszter ur a feltevéseket már kiittizta, s a városi hatósággal megejtett tárgyalás után, a további szervezés érdekében foglalkozni meg kellene tétetni. Minister ur eldöntését várja a zala-lövői községi és izr. iskolák államosításának ügye.

Csábréndek község telket, hétezer forintot és 33 óvodai adót ajánlván meg az állami iskola és állami kisdövodava épületéhez, Miniszter ur legújabbán mondotta ki az amortizáció eszközzésére vonatkozó feltételeket.

A baksi községi elemi iskola államosítása 1898. év szeptemberében hóban lép érvénybe.

A szent-adorjánai iskola telekre vonatkozó adószedési szerződés és tehermentességi nyilatkozat már Miniszter urhoz felterjesztetett lévén, a tulajdonjogi nehézségek miatt késleltetett építkezés eszközöltetett.

A közel múltban új iskolaházakat, tanítóházakat vagy második tantermet épített, illetve jelentősebb átalakításokat eszközölt: Kis-Rada rk. (2500 ft), Bak községi (2500 ft), Dobronak rk. (1500 ft), Egyházasszábk rk. (2600 ft), Hahágy rk. (3700 ft), Gyülevezs rk. (2800 ft), Dizsel rk. (5600 ft), Bal-Füred izr. (200 ft), Kopolcs ág. ev. (980 ft), Magyar-Szerdahely közs. (1270 ft), Millej rk. (2950 ft), Mura-Keresztur rk. (200 ft), Pakod közs. (2250 ft), Pálóskéfél közs. (700 ft),

Ságod rk. (1824 ft) Sénye r. k. (1700 ft), Zala-Szt.-Gróth izr. (1200 ft), Tót-Szt Márton rk. (1005 ft), Talián-Dörög rk. (800 ft). A közvelel multban épült új iskolaházakat az 1897/8. tanévi statisztikai adatok nyomán az 1899. évi jelentésben leznek méltathatók.

Több község e tavaszon, záros határidő mellett van kötelezve építkezésre.

Az iskolaeépületeknek oktatásügyi és egészségügyi felbírálása céljából Minister ur 72.370. sz. körrendeletét adta ki, mellékelvén hozzá kisdövodai és népiszkolai építkezési terveket s építkezési utasításokat, melyek az építkezési tervek elkészítésénél, az iskolaeépület elhelyezésére és besztására nézve teljes tájékozást nyújtanak arra, hogy a sokszor nagy pénzáldozattal létesített épületek a törvényes követelményeknek megfelelőek legyenek.

Zalavármegye tanítóinak száma 686.

Ezek közül 654 képesített, 32 nem képesített, 612 rendes, 74 segéd, 589 férfi, 97 nő. A nem képesítettek közt vannak a képezdét végzett, de még oklevelet nem nyert jelöltek is.

Dacára az okleveles övönöknök az elemi iskolában engedélyezett feltételes alkalmaztatásának, az államsegéllyel szervezett új állásoknál, de egyáltalában a második tanítói állásoknál a mind-nyakább érezhető tanítóhiány folytán sok üresedés mutatkozik, úgy hogy egyes iskolafentartók is méltelen is eredmény nélkül írják ki a pályázókat.

A tanítókat az 1893. évi XXVI. t. c. értelmében megillető évvétődös korpótték, illetve annak esetleg államsegéllyel fedezése ügyében, az összes iskolafentartók felhívták; hogy ez érdemben az iskolaszékekkel és előjárósággal az összes iskolafentartás viszonyait tüzetesen megállapító tárgyalást tartssanak. Egyidejűleg tudomásukra hozott az államsegély igénybevétele esetében követendő eljárás.

A tanítói fődék jövedelmének új megállapítás tárgyozó jegyzőkönyvek már jó részben beérkezvén, a közigazgatási bizottság elbírálása után feltognak terjesztetni.

A megyei kisdövédelm a lapotáról van szerencsém a következőket jelenteni:

A legutolsó statisztikai adatok szerint Zalavármegyében 17 kisdövodava, hat állandó és 37 nyári gyermekmenedékház 4585 kisdöved gondozott. Vagyis 847-tel többet, mint az elmúlt tanévben. A kisdövodok ingatlanainak és alapítványainak értéke 158.684 ft. Évi fenntartásuk 14.215 forintba került. A gyermekmenedékházak évi fenntartása 3.887 forintot vett igénybe.

Ezenkívül Perlakon 1898. év elején állami kisdövodava szerveztetett.

A közigazgatási bizottság a nemzeti és vidékek népesebb községeiben felállítandó állami gyermekmenedékházak ügyében apríl havi üléséből tesz jelentést Miniszter urnak.

A kisdövodai építkezési mintatervekre a fennebb érintett népiszkolai építkezési mintatervek és utasítások kapcsán hivatik fel az összes községek figyelmére.

A kisdövodó intézetek törzskönyvéhez szükséges adatok Miniszter urhoz felterjesztettek.

A gazdasági ismételi iskolák ügyében a 60.764. számú ministeri rendelettel kiadott „Szervezet és Tanterv” megkülönbözésével az összes községek meghallgatván, az egyes vidékek viszonyait feltüntetvén, erre vonatkozó munkáját Miniszter urhoz felterjesztetett.

A részletes feldolgozás csoportonként méltatja a gazdasági ismételi iskola felállítására önkényi ajánlkozott községeket, az így iskolákra törvényileg kötelezett, továbbá a helyi viszonyoknál fogva gazdaságilag fontos községeket s az államsegéllyre utalt eseteket.

A gazdasági, gyümölcsészeti s szőlőszeti tanfolyamokon már e megyéből részt vett tanítók igénybevételevel foglalkozni a kivétel részletei megállapításai s a már működő ilyenmű ismételi iskolák fejlesztetnie. Minister urnak 1897. évi 74400. számú újabb rendelete értelmében.

A törvényhatóságok közutakra vonatkozólag a következőket vagyok bster előadni:

Az 1897. évre előirányozva volt építések és szállások befejeztetése és egynek kivételével szabályszerűen felülvizsgáltattak.

Ezek közül említést érdemelnek különösen:

A Csesztreg — ramocsai tvh. között levő 5. számú hid újrapépítése; — az alsó-leudvai és novai járásban 12 drb. fahidak gyökeres helyreállítása; — a Kámános — Hahót — sójtőri tvh. között az 1. sz. csatornahid és a 25. számú

fahid újrapépítése; — a Dobronhegy — cuppi tvh. között az 2. számú boltozott hid újrapépítése; — a Csesztreg — az-szigeti tvh. között az 7-9. km. között 800. fmtr. utkiépítés; — a Mura-Szerdahely — ráckanizsai tvh. között az 1. sz. fahid alapos helyreállítása; — a Nagy-Kanizsa — pacssai-tvh. között 26-29. km. között 708. fmtr. ut kiépítése; — a Zala-Egerszeg — zalabéri tvh. között 0-1. km. között 500. fmtr. macadam ut kiépítése; — a Zala-Egerszeg — zalabéri uton levő 2. sz. zalahid javítása; — Az Alsó-páhok — hévizi és Kesztely-sümegei tvh. között 1200. fmtr. macadam-ut kiépítése; — a Zala-Egerszeg — zala-lövői tvh. között 0-4. km. között 2800. fmtr. macadam-ut kiépítése; — a gyülevezs — galamboki tvh. között 25-27. km. és 27-30. km. között folytatódagos kiépítése; — az Alsó-páhok — hévizi tvh. között a 3-4. km. között a 10. sz. hid újrapépítése az egész vármegyében 52 drb. betoncsövezés előállítás; — a zala-szent-gróthi járásban az összes és a többi járásban egyes téglahidak javítása; — A Miksa-vár — stridói tvh. között 2. km. ho-szu hegyi szakaszának átelyezéséről tervművet készült.

— A törvényhatóság területén levő vicinális és közúti közúti utak megállapítottak, és a kimutatás és térkép a kereskedelmiügyi min. kir. Miniszter urhoz felterjesztett. Vicinális ut kiépítéséről szóló tervművet készült: 1) a Valicska — pusztai-ederics — szompási és a Nagykapornak — Almás — kehaidai utról.

Vasut-, pósta- és távirda ügyek terén külön megemlítést érdemlő mozzanat nem fordult elő.

Közgazdasági viszonyainkat illetőleg a következőket van szerencsém jelenteni:

Az őszi vetések és termények, különösen a lőherések a mult év őszen felszapordott egerek által okozta nagymérvű pusztítások következtében behozagosak, sőt a lőherések több helyeken lisztanyira is lettek, minél fogva ezeknek termése, kedvező időjárás mellett is közepesen alul leend;

— a korábban fejlődő gyümölcsfák elég sok termő bimbót hoznak, s ha a kedvező időjárás lesz, jó gyümölcsstermes várható.

A tavaszi gazdasági munkák nagyon előrehaladtak, sok vidéken befejezve is vannak; a kapás növények elrakása most van folyamatban.

A bortermés, mely az előbbi években a lakosság egyik kiváló jövedelmi forrását képezte, — a szőlőket ért jégverés, szőlőpenész, egyik másik vidéken a phylloxera pusztítása miatt kedvezőtlen, sőt némely helyeken oly annyira rossz volt, hogy meg a termelési költséget sem fedezte.

A földművés jelenlegi szükségletét a haszonállatok eladásából fedezi, mely elég szép keresletnek örvend.

A lakosság kereseti forrását a tél folyamán az erdei famunka és ennek fuvarozása, részben pedig az állattenyésztés képezte, jelenlegi földjövödelmét azonban a napszámbér szolgáltatja, mely jövedelmek, együltve, a megélhetési viszonyokat általában ha kiegitőnek nem is, de minden esetre törhetőnek jelmezhetem.

A személy- és vagyonbiztonság a lefolyt időszakt alatt a vármegye egész területén teljesen megnyugtató, mert az apróbb lopásokat és reándóri kihágásokat kivéve, — melyek tetességi csendőrség részéről legnagyobb részben kinyomozva és a bíróságnak átadva lettek, — nagyobb bűnmerénylet nem fordult elő.

A m. kir. csendőri orjáratok által letartóztatva lett: gyilkosságért 2, gyilkosság kísérletért 3, emberölésért 2, mehmagzat elhajtásért 2, halált okozó súlyos testi sértesért 1, súlyos sértesért 10, rablásért 8, rablási kísérletért 1, gyujtogatásért 4, gyujtogatás gyanujáért 2, lopásért 138, betöréses lopásért 1, lopás gyanuért 6, okirat hamisításért 7, sikkasztásért 3, csalásért 8, vesztélyes fenyegetésért 3. hatósági közeg elleni erőszakért 2, igazolvány nélküli elutazásért 17 egyén-, továbbá egy katoná s 1 rabzókevény és 5 lőöröztött egyen fogatott el, s szolgáltatott át az illetékes hatóságoknak.

A vármegyei törzsvagyou áll 750 ft 01 kr. tükpári betét, és 500 ft magánkötvényből, cselekvő hátraléka 2782 ft 22 kr. vagyis összesen 4032 ft 23 kr. ebből levonva a szenvedő hátralékok 853 ft 06 kr. az összes cselekvő vagyon lesz 3179 ft 18 kr.

Kelt Zala-Egersezegen, 1898. április 17-én.

CSERTÁN KÁROLY s. k., Zalavármegye alispánja.

Zalavármegye
törvényhatósági bizottsági tagjainak
névsora az 1898-ik évre.

Virtültek:

Gróf Festetics Tassiló, gróf Festetics Jenő, Ebenspanger Lipót ikt., Rozmanich Richard lelk., gróf Zichy Agoston, Halbik Cyprán lelkész, báró Harkányi Károly, Inkey László, Tarányi Ferenc, Kohn Gáspár, Koller István u. o., Baronyi Edé g. o., Baronyi Benedek m. o., Linzer Béla, dr. Vizlendvay József u. o., Péller Pál lelkész, Takács Jenő u. o., Klein Lipót, gróf Batthyány Ernő, Bogyay Máté u. o., Oroszy József, gróf Batthyány Ervin, Bogyai István, Töreky Aladár u. o., Freistädter Jenő, Somogyi Gyula, gróf Batthyány József, Tamás Ádám, Vizlendvay Sándor, Frankl Samu, Malatinéky Ferenc g. o., Clement Lipót, dr. Cinder István u. o., Weiser József, Balaton József lelkész, Landau Horác, Szentmihályi Dezső, Csaszák József u. o., Szommer Ignác, Lyka Sándor, Lázár József, dr. Háy István o. o., Honerla Herman, Szily Dezső, Hertelendy József, gróf Hugonay Béla, Hertelendy Ferenc, Barca László u. o., Dervarics Imre, Bozsay Pál, Gutmann Vilmos, Gutmann László, Gutmann Aladár, Gutmann Ödön, Oltag Guidó, Berg Bódog lelkész, Csértán Károly u. o., Musset-Ferenc, dr. Szukics Nándor o. o., báró Puteáni Géza, Schwarc Gusztáv, Dobrin Benő, dr. Gyömörey Vince u. o., dr. Krasovetz Ignác o. o., Zichy István, Bogenrieder József, Knorcer Frigyes, Skublics Imre u. o., Hirschl Edé, Eperjesy Sándor u. o., Jusztuz Ivó, Kemény Antal, Rapoch Gyula u. o., Lengyel Sándor, Hirschl Armin, Gräner Géza, Pihál Ferenc u. o., Fábiansits Károly, id. Hácky Kálmán, Fürst Benedek, Fischer László ikt., Szűcs Dezső, dr. Arányi Gusztáv t. o., Matizs Lajos g. o., Dervarics János, Babóchay György u. o., Pecek György lelkész, Reichl Vencel, Neumann Miksa, Csértán László, Nagy Károly u. o., Csendes József u. o., Löwinger Ignác, Inkey József, Talabér Kálmán, Csutor János, Vágner Károly m. o., dr. Tuboly Gyula u. o., dr. Schwarc Adolf u. o., Königsmayer János, Heteyk Károly, Nagy László, Neumann Mór, Gadó Mátyás lelkész, Rosenfeld Alajos, gróf Batthyány Pál, dr. Kaiser Emil jt. o., Breuer Bernát, Thassy Imre, Bezerédy Lajos, Gréz-Lajos, Makray Sándor, Táncos Lajos g. o., Oszterhuber Lajos, Skublics Jenő, Ziegler László u. o., Leszner Ferenc, Steiner Ferenc, dr. Hauser János u. o., Leszner Samu, Szabó Imre, Skublics Zsigmond, Erenyi Ignác, Hajós Mihály u. o., Lichtenstein Jenő, Botka János Gräner Béla, Oroszvári Gyula u. o., Vurglics Gusztáv lelkész, Gyömörey Gáspár, dr. Isóó Ferenc u. o., Fisohl Pál u. o., Szabó Lajos, Külley József, Schlesinger Sándor, Unger Ullmann Elek, Bogyay Jenő, Szakmáry József, Rosenfeld Adolf, Skublics István, Amou Jakab, Skublics Gyula, Fesselhoffer József ikt., Pollák József, Sebestyén Lajos u. o., Lichtenstein Sándor, Hirsch Lipót, Berger Jakob, Kauter József, Sebestyén József, ifj. Hácky Kálmán, Zerkovitz Albert, Zerkovitz Lajos, Ivanics György, Belus Lajos gyógyszer o., Stern J Mór, Stern Sándor, Wollák Rezső u. o., Baka Boldizsár u. o., dr. Szekeres József o. o., Szanveber József g. o., Thassy Kristóf u. o., Vidó Samu, Pollák László, Haba József, Schmidt Emi, Bachrach Gyula, Berényi Jenő, Scherz Richard, Mataszovich István lelkész, Szűcs Zsigmond, dr. Kele Antal u. o., Militényi Sándor ikt., Semetke József g. o., Mild Mihály lelkész, Prager Béla gyógyszer o., Strem Vilmos, Strem Tódor, dr. Dunetz Ferenc lelk., Neumark Ignác, Hertelendy Béla u. o., dr. Berger Ignác lelk., Nunkovics Vilmos, Bössanyi Eerec lelk., Riedl Ferenc, dr. Hoffmann László u. o., Kis Pál lelkész, Kaszter Sándor gy. o., Deák Mihály, Schütz Sándor, Blau Lajos, Weiszbákker János, Neubauer András, Krosetz János u. o., Veltner Adolf, Bezerédy László, Eitner Zsigmond, Ley József lelkész, Zainurecky Márton, Juk József lelkész, Botka László, Heoc Antal, Leszner József, Fridrich Márkus, Eitner Sándor, Varga János lelkész, Ebenspanger Leó, Banelly Sándor, Varga Lajos u. o., Imreh Antal, Grünbaum Ferenc, Stadel János gazd o., Friesch Lipót, Benedikt Edé, Mayer Salamon, Ruzsits Károly, Farkas Gábor, Kis Sándor, Hajik István u. o., Hajba Mihály, dr. Hannay Ödön o. o., Horváth Károly,

Handler István, Thomka Endre, Számek Adolf, dr. Bárdó György u. o., Somogyi Elek, dr. Huray István o. o., Bogyay János, Presburger Aladár, Szommer Sándor, Tavaasz István, Militényi József, Stefanec József, Deutch Ferenc, Baranyay Ödön, Eisinger Henrich, Molnár Elek u. o., Lóvy Adolf, Bubb Károly, Hegedűs Béla, dr. Isóó János o. o., hg. Szukovszky Viktor, Rosenberg Mór, Búchler Jakob, Hirschfeld Samuel, Gaál Odón, Boschan Gyula u. o., Beck Gyula, Morandini Román, Rosenberg Zsigmond, Plosszer Ignác, m. o., Hoffman Béla, Eöry Miklós, Mojzer Ferenc, Laubhaymer Oszkár u. o., Grünhu Fülöp, Grünhut Alfréd, Grünhut Henrich, Hajmási Ferenc, dr. Bencik Ferenc u. o., Krausz Lajos, Imrei V. lelkész, Osvád József, Steiner Simon, Farkas József, dr. Hajós Ignác u. o., Berger Adolf, Mellner Manó, Nusal János, dr. Dick József u. o., Györfly János u. o., Gayer Lajos, Blau László, Blau Mór, Súlyomy Lipót, Tolnay, Tivadar, Buchwald Lipót, Vogler József, Nusi Mátvás, Kondor Ferenc lelkész, Forintos Kálmán, Baboss Árpád, Nagy József, Fusa Nándor gy. o., Lázár Ignác, Simon Gábor u. o., Mészes Kálmán lelkész, Nagy Sándor, Ke ler Ignác, Fischer Pál, Marton József, Paschkesz Miksa, Vértessy Iván u. o., Sélley Pál, Dannenberg Jakob, Weisz Adolf, Reichenfeld Gyula, Abelesz Ignác, Geischlager Józ s.

Választottak:

Köves Ede, Vurglics József, Tálos Dániel, Kabdebó István, Hamar Lőrinc, Csabi Sándor, Hardi Géza, Bajomy Gábor, Pokorny Frigyes, Páilly Gábor, Bedegi Gábor, Szabó Károly, Fehér Sándor, Györfly Pongrác, Papp Lajos, Csekő Kálmán, Németh Ignác, Csemz Elek, Szollár István, Csomez Pál, Bakacs Imre, Kolconay Antal, Paulics János, Szentmiklóssy Gyula, Nagy Sándor, Tóth Lajos, Eöry Béla, Lóke István, Tormásy József, Bognár Károly, Neusidler József, Horváth József, Müller Károly, Arvay Lajos, Dávid János, Gáber János, Handleri Gusztáv, Glazer Sándor, Vastag János, Acs Sándor, Schreimer Dénes, Illés Mihály, Kovács János, Bogyay Aurél, Barkócy Károly, dr. Lukonits Gábor, Pozsonyi József, Epstein Vilmos, dr. Fischer Ignác, Badios István, Szűts Ferenc, Linter Gyula, Holub János, Fizik Gyula, Semetke József, Lohonyai Elek, Dezsényi Ferenc, Hajden Sándor, Kardos László, Sélley Boldizsár, Réthy Gyula, Veledits Lajos, Präcsér János, Szabó Károly, Koller Ignác, Berényi Géza, Varga Károly, Scholtz Károly, Kovács József, Rimmer Lajos, Botka Ferenc, Forster Ferenc, Kintli György, Domokos György, Barna György, Fekete Gergely, Götz Ferenc, dr. Dezsényi Árpád, Holli János, Bochr Antal, Kránitz Kálmán, Kemendy József, Botfy Lajos, Angyán János, Hertelendy István, Virnusz Vince, Németh Dezső, Beck Sándor, Lenárd Ernő, dr. Burányi Gergely, dr. Csanády Gusztáv, Major Vendel, Gyűrűs Anaklet, Grunner Károly, dr. Haudek Agoston, Volf József, Sziadovits Sándor, Ferency János, Káfká László, Kálócy János, Merei József, Starzsinszky György, Mészáros Antal, Tompos Gábor, Bekó Gyula, Súlyomy Tivadar, Gerath József, Remete Géza, id. Rojky Lajos, Illés István, Modrovits János, dr. Viola Ignác, Dervarics Akos, Halász István, Keresztury György, Kugler Sándor, Perkö István, Tóth Antal, Knortzer György, Nith István, Oszterhuber László, Merkly Antal, Grünfeld József, Bokán Péter, Pálffy László, Ciklin Ferenc, Svastits Benő, Szűcs Mór, Fábiansics Gyula, Botfy Péter, Rády István, Szel János, Peresztegi Sándor, Varga Kristóf, Molnár István, Acél János, Bolla Ádám, Simon Imre, Vajda János, Brieglevics Károly, Arvay Gábor, Molnár István, Bonc Imre, Ebenspanger Ernő, ifj. Fesselhoffer József, dr. Rotschild Samu, Saller Lajos, Faics Lajos, dr. Bencik Ferenc, Tripammer Gyula, Juhász György, Neu Albert, Lengyel Lajos, Szedelmayr László, ifj. Hegedűs László, Kaiser Vilmos, Thassy Lajos, Pajthy Elek, Marton György, Schmidt István, Duzár István, Németh Gábor, Bonc András, Krosetz Gyula, Udvardy Ignác, Rigó Ferenc, Kovács Károly, Németh Elek, dr. Gräner Adolf, dr. Szigethy Elemér, Obersohn Mór, Thassy Miklós, Mayer István, Vutskits Ignác, Thassy Ferenc, Harli János, Thassy Mihály, Tóth Gyula, Farkas Péter, Németh Ferenc, Csillagh Gyula, Tamás József, Udvardy Vince, Gaál Ferenc, Malatinéky Lajos, Strausz Sándor,

Viosz Ferenc, Persay Gyula, Tornycs Gábor, Kovács Bezaó, Bezerédy István, Puly Gábor, Koutnyek Ferenc, Arvay Lajos, Petrich Gyula, Dancsecs János, Fülöp József, Szalmay József, dr. Csempesz Kálmán, Filippits János Tamás Sándor, Zakál Gyula, Tóth Sándor, Tamas Gyula, Hajgató Lajos, Erkinger István, dr. Fábian Zsigmond, Farkás Sándor, Takács Lajos, Baboss Armin, dr. Wlassics Gyula, Orbán Áron, Saly János, Kóna János, Saly Sándor, Gálcs Pál, Török József, Koller Nándor, Hosián György, Balogh Emil, Zaiga Gyula, Babolcsy Pál, Antal Dénes, Hajós Iszó, dr. Mangin Károly, Gal István, Dany József, Horváth Gyözö, Nusser János, Hoffmann János, Cséke Imre, Bartal György, Víz Gyula, Varga Boldizsár, dr. Hajós Kálmán, Karabélyos Elek, Magetti Géza, Lendvay Mátvás, dr. Józsa Fabian, Baranyay Kálmán, Alszeghy József, Forintos Titusz, Hirschmann Leó, Strausz Flórisa, Török Kálmán, Németh János, Vugrinovics Boldizsár, dr. Hajós Ferenc, Szomodis Viktor, Szalay István, Németh Ferenc, Májcsary János, Tóth László, Viasita Nándor, Kájdós Károly, Simon Lajos, Krauthacker József, Kozma Marton, Kecskés Ferenc, Kotier Marton, Kollarics Imre, Kolbenschlag Béla, Margitay József, dr. Böhm Szidney, Herboly Alajos, Mikos Géza, Draakovic Lajos, Kovács Gyula, Sallvágyi Gyula, Vranitsa Károly, Kornsteind Nándor, Ungár Adolf, Bernayk Károly, Szilágyi Gyula, Rosenberger Lajos, Prusácz Alajos, Tóth István, dr. Ruzsicska Kálmán, Kollay Lajos, Varga Lajos, dr. Fárnek László, Muray Róbert, Zakál Henrik, Sipos Károly, Krampác József, Glavina András, Verly Ernő, Spitzer József, Kisfaludy Gyula, Viamathy Sándor, Tivadar Ferenc, Grész Alajos, Stefics István, Kmetykó Gyula, Tóth László, Horváth Csongor János, Kele György, Vogrin János, dr. Lóke Emil.

A város házából.

Képviselőtestületi közgyűlés.

Nagy-Kanizsa város képviselőtestülete, április hó 28-án Vécsey Zsigmond polgármester elnökléte mellett közgyűlést tartott, a melyen a következő tárgyak kerültek elintézésre:

1) *Tandcsi javaslat Weisz Henrik volt városi pénztárnok tisztii biztosítéka tárgyában.* A közgyűlés egyhangulag hozzájárult a városi tanács abbeli javaslatához, hogy az 1000 frt tisztii biztosítékot képező zálogjog iránti törvényi nyilatkozat, tekintettel arra, hogy az elhunyt pénztárnok számadásai teljesen rendben találattak, az örökösök kérelméhez képest, kiadassék.

2) *Tandcsi előterjesztés az I-V. és VI-VII. kerületi temetők megnagyobbításához szükséges eljárás folyamata tétel tárgyában.* A tanács jelenti, hogy a temetők megnagyobbítására szükséges területek már kiszemelteték és a tulajdonosokkal az alkudoások folyamata tételtek. Az ezen ügyvel foglalkozó bizottságok, valamint a városi tanács azonban arról a meggyőződésre jutottak, hogy a költségek megegyezése teljesen ki van zárva, minthogy a tulajdonosok horribilis árakat követelnek; így Nagy-Kanizsán nem kevesebb mint 3 forintot, Kis-Kanizsán 1 forintot követelnek a tulajdonosok négyzetölenként. Ezen árak mellett egy hold (16/0 □ 51) 4900, — illetve 1600 frtba kerülne a városnak. A pénzügyi bizottság 35, illetve 25 krajcárt javasol négyzetölenként, a mező és legelő bizottság azonban magasabb árakat is lenne hajlandó megadni, még pedig 1 forintot Nagy-Kanizsán és 75 krajcárt Kis-Kanizsán. Minthogy egyezség-egyedül a szentferenczrendi társházzal, mint a birtokosok egyikével jöhetett létre, a városi tanács azon előterjesztést teszi, hogy a kiszájtási eljárás tétessék folyamatba. A tárgyhoz első sorban is Pihál Ferenc szólott, ki elfogadja a városi tanács javaslatát, de ügyembe vétele ajánlja azt, hogy akkora terület szajátításának ki, mekkora elegendő, hogy a temető végre valahára rendezhető legyen. *Hegedűs László* a birtokosok követeléseit ugyan szintén tulajmagaának tartja, de nézte szerint a mező- és legelő-bizottság által javasolt ár megadható lenne, hogy a kiszájtási eljárás felesleges váljék; hasonló véleményben van *Remete Géza* is. *Vécsey Zsigmond* polgármester felszólalásában kijelenti, hogy a költségek érdekében leginkább

megfelel a kisajátítási eljárás, miért is a tanács javaslatát elfogadára ajánlja. Mielőtt szavazásra kerül volna a dolog, *Sponner Náthán, Remete Géza, Faics Lajos és Tripammer Gyula* városi képviselők a temetők általános, illetve az oda vezető utak rendezését tétik felszólalásuk tárgyává, mely azonban a napirendre kitűzve nem léven, tanulmányozás végett a városi tanácsoshoz utasították. — Ezek után a közgyűlés a temetők megnagyobbításához szükséges területek kisajátítását a városi tanács javaslata szerint elhatárosta.

3) *Tanácsai javaslat a közéleti elemi népiszkolák államosítása tárgyában.* *Lengyel Lajos* városi főjegyző általános ismereti ezen ügy előzményeit, felolvassa a vallás- és közoktatásügyi miniszter leiratát a kir. tanfelügyelőhöz, melyben ajánlatot adja a miniszter a tanfelügyelő tudására, hogy a város építkezési segélyezés iránti kérvényét nincs módjában teljesíteni, de egyuttal felsorolja az azon feltételeket és módosításokat, melyek mellett a közéleti elemi iskolák állami kezelés alá vételét megfontolásra venni hajlandó. A miniszter ezen leírata alapján az iskolások a polgármester közbejöttével tárgyalt a kir. tanfelügyelővel; a polgármester a továbbiiban részletes memorandumot dolgozott ki, melynek alapján a városi tanács javaslatát kidolgozta, mely javaslat oda kerül, hogy a képviselőtestület első sorban is fejjeze ki hálás köszönetét miniszter ur 5 nagyméltóságának azon jóakarátáért, melyet tanúsít akkor, midőn az elemi iskolákat állami gondoskás alá venni hajlandó; másodsorban javasolja a városi tanács, hogy a képviselőtestület mondja ki, miszerint a város hajlandó az elemi iskolákat állami kezelésbe bocsátani, egyuttal ismertetvén az átadás feltételeit is. Ezek szerint a város hajlandó a magas kormányunk évi 18.000 forintot fizetni és az iskolák fejlesztéséhez időről időre szükséges helyiségekről gondoskodni. — Végül azt javasolja a városi tanács, hogy a miniszter megkezdésének, miszerint tekintettel a város mostoha anyagi viszonyaira és a tanügyi előlekre szentelt nagy anyagi áldozatokra, — a folyó évi 4000 forint segélyösszeget 9000, de legalább is 8000 forintra felemelni kegyeskedjék. — *Pihál Ferenc* többrendbeli felvilágosítást kért, melyeket *Vécsey polgármester* meg is adott. — *Lébenspanger Lipót* a tanács javaslatát főleg az iskola fejlesztése érdekében ajánlja elfogadásra; *dr. Rothechild Jakab* a polgármester memorandumát, mely a tanács javaslatának alapját képező — szeretett volna egész terjedelmében hallani, de ennek felolvadása helyett *Vécsey polgármester* elő szóval adta meg a kívánt információkat. *Dr. Schwarz Adolf* feleslegesnek tartja a részletek minden ízében ismertetését, s úgy elvi mint pusztylyi szempontból az államosítás híve. — *Mikoss Géza* ideálja a felekezeti iskola, de ennek hiányában örömmel üdvözi az államosítás eszméjét is, mert leginkább idegenkedik a közéleti iskolától. — *Remete Géza* nem szivesen látja, hogy a közéleti autonóm jogát iskolája fenntartását illetőleg feladni hajlandó; s jobb szeretné, ha a miniszter megadná a magasabb segélyt és a város az elemi iskolákat megórtaná, de azért hozzájárul a városi tanács javaslatához is, főleg azon szempontból, mert azon véleményben van, hogy az iskola államosítása által az izr. polgártársak meg lesznek mentve a kétszeres megadóztatás terhétől, mert feltételezi, hogy az állami iskolához nagyobb bizalommal lesznek, mint a közéletihez és a saját felekezeti iskolájukat, melyet oly nagy áldozatok árán tartanak fenn, idővel be fogják szüntetni. *Dr. Fried Odón* a tanács javaslatát pártolja, minden fenntartás nélkül, *Dr. Dick József*nek nincs igénye a kormányhatalomnak minden irányban terjedése, de elismeri, hogy az iskola erősebb kezébe kerülne, mint a mielőben jelenleg van és azért hozzájárul a városi tanács javaslatához. Minian még a szavazás mikéjánt kellett egy kis vitát a városi tanács javaslata egyhangúlag elfogadottat. *Mikoss Géza* indítványával, hogy ez egyben bizottság menesztessék a vallás- és közoktatásügyi miniszter 5 nagyméltóságához.

Hirdetmény.

A helyben állomásozó m. kir. 20. honvéd gy. ezred pórtartálcok legénysége folyó évi április hó 30-án reggel 6 óratól kezdve K.-Kanizsa, Bajnosa, szepetneki major és a Principális kúria által határolt lőterem barcaszerű céllovászatot tart.

Erről a közönség oly figyelemmel kísérel értesültek, hogy a jelzett lőterületről 6000 lépésnél közelebb ne közeledjék és ne tartózkodjék.

Nagy-Kanizsa, 1898. ápril hó 24.

A rendőrkapitányodg.

H I R E K.

— **Halálhírek.** Megyei és városi közéletünk egyik kiváló vezérférfiát: *Eperjesy Sándor* ügyvédet s annak nagytiszteletben álló, kiterjedt családját súlyos veszteség érte. Apr. 25-ikén éjjel *Eperjesy Sándorné*, a páratlanjöllelűrnő, jobblétre szenderült. Míg élt, valóságos angyala volt a jótékonyágnak; egy igazán nemes szív, aki mindig titokban tette a jót, s mindig azt akarta, hogy még azok se ismerjék a jötevő kezét, akik jótéteményben részesültek. Így gyakorolni a jót: ez a valódi erény. Ezek a csendben segített szegények zokogva kísérték az áldott lelkű jó urnó koporsóját az ápril 27-ikén d. u. 5 óraker végbement temetés alkalmával, melyen a család iránti részvét páratlanul impozáns módon nyilatkozott meg. Már a szomorú halálhír elterjedése után azonnal egymásután érkeztek a részvétiratok a családhoz és a koszoruk az elhunyt ravatalára, kit (bár nagy jótékonyágát csak kevesen tudták) mindenki rendkívül tisztelt, mint az igazi antik matrónák példányképét, akinek lényét a családi szentélyben magasztosan betöltött női hivatás nimbusza körítette. A hitvesi hűség és anyai szeretet ragyogó minta képe volt. Halála pótolhatatlan őrnt hagyott szeretettjeinek szívében. A gyászjelentés így hangzik

„Eperjesy Sándor ügyvéd, a saját, valamint az alul felsorolt laszarosok és legközelebbi rokonok nevében is megtört szívvel jelentik páratlan hűségnek nevének, a legfeljaldozott anyának, leányának testvér- és rokonak *Eperjesy Sándorné*, szül. *Sóhr Róza* urnónek élete 58-ik, — boldog házasságának 36-ik évében homokszervenés és a halotti szentségek átjatos feltétele után 1898. évi ápril hó 25-én éjjeli 11 óraker bekövetkezett halálát. A boldogulinnak hűlt tetemei f. hó 27-én délutáni 5 óraker fog. nak a római katolikus hitvallás szeritartása szerint *Telek utcai 434. sz.* házában történendő beza telés után a római kath. temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra elhelyeztetni. Az engedélyt azent-mise áldozat pedig a helybeli városi Szent-János egyház templomában f. hó 27-én reggeli 8 óraker fog az Úrnak bemutatni. Rendkívüi jószágának a tulvilági örök élet leend jutalma, a mikor s telámdás után ismét és és elválaszthatlanul egyesülendünk. Nagy-Kanizsa, 1898. ápril hó 26-án. Aida és béke posaira! *Eperjesy Dezső*, *dr. Eperjesy Béla*, *Eperjesy Gizella*, férj. *dr. Benczik Ferencné*, *Eperjesy Géza*, *Eperjesy Gábor*, *Eperjesy Jolán*, férj. *Stocker Antalné*, *Eperjesy Imre*, *Eperjesy Róza*, férj. *Savveber Józsefné* gyermekei. *Pap Tekla*, férj. *Eperjesy Dezsóné*, *Szőcs Adrien*, férj. *Eperjesy Béláné* menyel. *Dr. Benczik Ferenc*, *dr. Hauser János*, *Savveber József*, *Stocker Antal* vőjei. *Eperjesy Margit*, *Eperjesy Jolán*, *Eperjesy Dezső* *Eperjesy Mariska*, *Eperjesy László*, *Eperjesy Sándor*, *Eperjesy Adorján*, *Eperjesy Zoltán*, *Benczik Ferenc*, *Benczik József*, *Benczik Lajos*, *Benczik Mihály*, *Benczik Sándor*, *Benczik Gizella*, *Benczik Imre*, *Hauser János*, *Hauser László*, *Savveber József*, *Savveber Ilona* unokái. *Ozv. Söhr Józsefné* született *Wissinger Maria* edes anyja. *Horráth Antalné*, *Söhr Maria*, *dr. Söhr József*, *Söhr Manó*, *Ivov Sándorné*, *Söhr Ottó*, testvérei.”

A temetésen testületileg vagy külön Nagy-Kanizsa egész intelligenciája megjelent; kivonult zászlóval az ipartestület és a tűzoltóság is. A vidék előkelősége szintén nagy számban vettek részt. A megye székhelyéről leérkeztek többek között *Csertán*

Károly alispán és *dr. Ruszicska Kálmán*, kir. tanácsos tanfelügyelő is. — A koszorukat külön temetési díszkocsi vitte s azon kívül még a koporsót szállító kocsit is gyönyörű koszoruk ékesítették. A temérdek koszoruból a következőket jegyezhetjük föl: *Hű élettársának — gyászoló férje, Auf Widersehen — Deine Mutter, Felejthetetlen anyáknak — Ferenc és Gizella,*

Szerető gyermekeid — Róza és Józsa, Felejthetetlen jó anyáknak — Antal és Jolán,

A legjobb anyának és nagyanyának — *Béla és Andrien, Sándor, Adorján és Zoltán,*

Szeretett jó nagyanyáknak — Margit, Jolán, Dezső, Mariska és László,

Szeretett jó anyának — Dezső, Tekla, Szeretett nagyanyáknak — Ferenc,

József, Lajos, Mihály, Sándor, Ella, Imre, Felejthetetlen anyósának — dr. Hauser János,

Szeretett nagyanyáknak — Jancsi és Laci,

Letzter Gruss — der theueren Schwester, Letzter Gruss — Von deiner Schwester Marie,

Isten veled — Manó, Mari, Hálás szeretettel drága keresztanyának

— *Simon György, Letzter Gruss — Papi und Paula,*

Tiszteletünk-és mély részvétünk jeléül — Hirschel Ede és fiai,

A legjobb barátónak — Virava József és neje,

Tiszteletük jeléül — Somogyi Gyula és neje,

Utolsó üdvözet — Irmától, Részvétük jeléül — Gutmann Vilmos és neje,

Öszinte részvét és tisztelet jeléül — Knortzer György és családja,

Öszinte részvétük jeléül — Szalay család,

Részvéte jeléül — Unger Ullmann Elek, Tisztelete jeléül — Tuboly Gyula és neje,

Tisztelete jeléül — Strom Vilmos és családja,

Részvéte jeléül — a nagykanizsai közs. népiskola tanítótestülete,

Mély részvéte jeléül — a dél-zalai takarékpénztár igazgatósága,

Öszinte részvétük jeléül — a dél-zalai takarékpénztár tisztviselői,

Részvéte jeléül — Nagykanizsai Sörgyár, Mély részvétük jeléül — a sörgyár hivatalnokai,

Mély tisztelete jeléül — a Kereskedelmi és Iparbank tisztviselői,

Mély részvét jeléül — Nagy-Kanizsai Kereskedelmi és Iparbank,

Mély részvét jeléül — a dél-zalai önszolgálynak szövetkezet igazgatósága.

— **Virághullás.** Csak tiszteleg tavaszt élt. A tisztelegdiken már lehullott. Mikor az edes apai szív legelőbb reményével csüngött rajta és boldog szeretettel gyönyörködött: mikéni fejlődik, mikéni lakka szelid, szép virága: akkor egyszerre jött a szeszszállongó onyázelet és egyetlen perzselő lehetete elég volt a gyöngy virágnak. Mint a fák tavaszi virágai a déli szél meleg áramától: úgy fonnnyadt el, úgy hullott le csendes hervadással, észrevétlen virághullással. Elszállott lelke örök-életkére a már évek előtt boldogabb világba költözött edes-anya váró szelleméhez. Ápril 26-án délután 4 óraker tették örök nyugalomra *Magasi József* pallini tanító leányát: *Mariskát*, ki most élete volna meg csak élete tisztelegdiken tavaszát. Ravatalat sok koszorú díszítette. Nagy-Kanizsáról a vidékérről

sokan megjelentek a szelid, kedves lányka temetésére, ki a polgári leányiskola 4-ik osztályának magántanulója volt. A haláláról szóló gyászjelentés ez: „Magasi József mint apa, gyermekei Magasi Katalin, Magasi Ilona mint testvérek, Horváth János mint nagyapja és az összes rokonság nevében mélyen megsomorodott szívvel jelentik leányának, illetve testvérléknek és unokájának Magasi Máriaának folyó évi április hó 25-én reggel 4 órakor hosszas szenvedés és a halotti szentlégek általános felvétele után, életének 15-ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogútnak húlt teteme 1898. évi április hó 26-án d. é. 4 órakor foguak a palini gyászházban a római kath. hitvallás szertartásai szerinti beemelési és az ottani sírkövek örök nyugalomra helyezésére. — A szent mise áldozat szerdán, folyó hó 27-én délelőtt 10 órakor fog a nagykanissai szentferenczrendiek plebánia templomában a Mindenhatónak bemutatni. Palin, 1898. április hó 25-én. Áldás és béke leugjen a drága halvak felett!

— **Előléptetések.** A nagykanissai kirtszék a területén az 1898. IV. t. c. 5. és 13. §-ai értelmében jelen állásuknak megfelelően a következő előléptetések történtek: Váber Károly, Kovács Károly, dr. Kiss István, Csesznák Miklós kir. tiszti bírák, továbbá Simon Lajos csáktornyai s Csongor János perlaki kir. bíró a VIII. fizetési osztály 1-ső fokozatába. Görömbei Balázs keszthelyi kir. járásbíróági albíró a IX. fizetési osztály 2-ik fokozatába; Rhenes Elek nagykanissai kir. tiszti és Csolosz Jenő nkanissai kir. bíróági, továbbá Medves Mihály letenyei kir. bíróági a'jegyző, — valamint Grunner Armin, Hückstädt Gothárd, Vörös József nkanissai kir. bíróági, Kapossy Antal a Füzik László letenyei kir. bíróági, Megyeresz Géza perlaki, végül Kiss Károly keszthelyi kir. bíróági irnokok a XI. fizetési osztály 1-ső fokozatába; — Vadlya István, Horváth Ferenc nagykanissai kir. törvényszéki, — Kercsár Dénes nagykanissai kir. bíróági, — Vajda Adolf letenyei, Stegmüller János keszthelyi, Kovács Gyula és Kovács József csáktornyai kir. bíróági irnokok pedig a XI. fizetési osztály 2-ik fokozatába léptek elő.

— **Eljegyzés.** Büchler Sándor dr. keszthelyi (őzábbi folyó hó 17-én eljegyzte Gilék Aranka kisaszonny, Goldzieher Ignác dr. egyetemi tanár, akadémiai tag, nevelt leányát.

— **Katonai hírek.** Áthelyezések és előléptetések a cs. és kir. 48-ik gyalogezredben: Bulla ezredes, a 19. vadászszázaló parancsnoka, a 48-ik gyalogezredhez helyezték át Pozsonyba. Jemrick István örnagyot alezredessé léptették elő. Lovag Koritko 68. ezredbeli főhadnagyt, mint kapitányt a 48-ik gyalogezredhez vezényelték Nagy-Kanissára. — Petrovics Miklós hadnagyt, főhadnaggyá nevezték ki és áthelyezték a 44-ik ezredhez Pécsre. Horváth Adolf, Lügner Oszkár, Scherbitz József hadnagykot főhadnaggyokká léptették elő. — A 20. honvéd gyalogezrednél Farkas István II. osztályú századosot I. osztályú századosná. — Biltza János, Vermes Gyula, Jerfy Antal, Sonnecker Sándor, Binder Mihály, Schranz Odön, Kereszty Sándor, Soosics Elemér és Ledermayr Dániel hadnagykot főhadnaggyokká nevezték ki.

— **Tanítók közgyűlése.** A „Zala-megyei ált. tanítótestület“ nagykanissai járásköre ez évi rendes (tavaszi) közgyűlését 1898. május hó 12-én (csütörtök) d. e. 9 órakor, (iskolaépítés miatt Sormás helyett) Kis-Kanissán, a központi elemi iskola helyiségében fogja megtartani, melyre a járáskör tagjai és mindazokat, kik a tanügy iránt érdeklődnek, tisztelettel meghívja a járásköri elnök. A közgyűlés tárgyai. 1. Mult gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitel-sítése. 2. Az 1848-iki korszakalkotó események méltatása. Ünnepi beszéd; — tartja: Banekovich János, rendes tag. 3. Gyakorlati előadás (a számtan köréből). Tartja: Orbán István, rendes tag. 4. Minő eszközök állanak a tanító rendelkezésére, a socializmus téves eszméinek ellensúlyozására? — Ertekezés Poredus Antal rendes tagtól. 5. Az állami szakszerű tanfelügyelet. — Ertekezés Altmann Mór rendes tag-

tól. 6. A „Magyarországi Tanítók Országos Bizottságának“ alakuló közgyűléséről, Hoffmann Mór — kiküldött képviselő jelentése. 7. Folyó ügyek s netáni indítványok.

— **Gady Aranka sikere.** A fiatal, rokonszenves művésznő kicsi számu, de annál nagyobb, zajosabb sikereit kedves, szép emlékei közé fogja még sokáig sorozni a mi közönségünk. Gady Aranka egymástán hódítja meg mindenütt maga részére a közönséget. Kanissáról Satoralja-Ujhelyre ment, Tiszay Dezős kitűnő társulatához. Első fellépéskor felismerték benne azonnal az igazi tehetséget, a közönség zajosan megtapsolta, az ottani sajtó pedig az elismerés leg-szebb hangján emlékezett meg róla. Niobejéről a „Zemlén“ a többek között ezeket írja: „Gady Aranka aranyos egy tüdőri jelenség volt, akár márványzerű nemes plasztikájá, akár művészeti öntudattal interpretált jambusait vetjük testi és szellemi szemügyre. Nem jóslunk, csak konstata-lunk jellek, hogy a kedves diva, Gady Aranka, a magyar tragikák olimposzi magaslatára vágta a fog fölérni.“ — Trilby-jéről így ír: „Gady Aranka újabb bizonyítékok szolgáltatott arról, hogy értelesen gondolkodó fő, hogy érzelmesen eszmélkedő kedély. Mint hipnotizált médium minden hatásvadászat nélkül, mintegy erő és akarat nélküli eszköz a pszichologia és biologia igazetés szugesztiónak, de azért mégsem tedd-ide, tedd-oda Trilby-alak. Halovány, szinte halott sápadt arcán ott dereng elemenszerű fényekkel az emberi ráhatásokon diadalmaskodó érzelem, az istenadta szerelem glóriája. Látnuk Trilbyket „fent és lent“ való-ságos hősnőt a dramatómániának, de Gady Aranka Trilbyje valami különös, egyszerű, diszkrét, kedves; egyéniségével a nézőt a legteljesebb rokonszenvre hipnotizálja.“

— **Áthelyezés.** Dr. Marusin Károly, a 48-ik gyalogezred helyben állomásozó zászló-aljának ezredorvosát a VI. hadtesti tüzérséghez helyezték át, Kassára. A távozó ezredorvos nemcsak a helyőrség tisztikarának egyik leg-szimpatikusabb alakja; de társaséletünk egyik kiváló gondolkodó-u, közszeretnek örvendő tagját veszté benne el. Dr. Marusin morva származású, de idehelyezés alkalmával mindjárt nagy rokonszenvet és érdeklődést tanusított a magyarok iránt, és annyira megtunulta nyelvünket, hogy ma tökéletesen bírja. Nagylelkűségéről a kezei alati felgyógyult katonák igen szép részleteket adnak szájról szájra. Sajnákozással veszik mindenütt a távozás híreit, de ez az áthelyezés egyúttal öröme is lehet mindazoknak, mert ez az avaszmát jelenti.

— **Magyar név. Goldarbeiter.** Emil kir. adóhivatali ellenőr, valamint kiskoru Gabriella gyermeke „Otrócsra“ — Sattler Jenő biztosítási tisztviselő „Surdányi“-ra változtatták át vezetéknévüket a helygymnázium engedelmével.

— **Tanítók a vincellériskolában.** A tapolcai vincellériskolánál szervezendő borgazdasági tanfolyamra a következő tanítókat vették fel: György Ignác [B.-Ederics], Matincsevics Ferenc (Nova), Boldizsár Sándor (Zalabér) Wölter Gyula (Szepetnek), Kövér Dénes (Paloz-nak), Szűcs József (B.-Füred), Csimermann Gusztáv (Gy. Keszi), Soós Lajos (Sz. Antalfa), Sebestén Gyula, Sebestén József (Tapolca), Kemény Gyula (N.-Pécsely), Pesti Lajos (N.Récs), Fodor István (Pakod), Kardos Pál (Vászoly), Szűcs László (Vállus).

— **Uj gazdasági tudósító.** A földmivelő-sügyi miniszter Benedekovics István keszthelyi lakost Zalavármegye keszthelyi járásra állandó gazdasági tudósítót tisztelettel bízza meg.

— **Méhészeti oktatás.** A földmivelő-sügyi miniszter a csáktornyai állami tanítóképző intézetnek tíz méhészlátót ajándékozott. Egyúttal kiküldte Abajy József méhészeti vándortanárt, hogy a méheket az intézetnél betelepje. A kiküldött tanár több napot töltött Csáktornyan és a növendékeknek elméletileg és gyakorlatilag oktatást adott a méhészetből.

— **Jótekönyvelni tavaszi vizgatom.** A keresztény jótekönyv négyelet május hó 18-ikán tavaszi vizgalmat rendez. A mulatságot műkedvelői előadással köik össze, melyre sikerült a négyeletnek ugy helyben, mint a vidéken kitűnő műkedvelő erőket megnyerni. A négyelet választmánya már serényen munkálkodik, hogy a vizgalom minél fényesebben sikerüljön. A meghívókat legközelebb szétküldik.

— **Helyszelgáltás.** Lapunk mult számának „Szinház“ rovatában Fedora szerzője, Sardon helyett tévesen Sudermannt szedtek.

— **Szinház.** Az aprilis 28-iki előadásban a szinátársulat egyik tagja lapunkkal szemben olyan improvizációkat használt, a minőt a jó-módorú közönség nem szokott meg. Ezzel az új viszony, a mely egyébként a sajtó valamely közege és a szinhatársulatok közt fenállani szokott, köztünk és az itt működő Szináz-féle szinátársulat közt tarthatatlanná vált és így sziniferendáinkat beszűntették.

— **Kereskedelmi iskolai tanárok oktatása.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter elhatározta, hogy a sávjai szüneti tanfolyam mintájára Készmárkon az ottani felső kereskedelmi iskolában július 4-től augusztus 13-ig tartó tanfolyamot rendez a kereskedelmi számvitel, levelezés és könyvvitel tanfolyaiból, vidéken működő tanárok részére, a kik egyenkint 100 forintnyi ösztöndíjat kapnak. A tanfolyam vezetője Schak Béla dr. budapesti kereskedelmi akadémiai tanár lesz.

— **Fapapucs és szöröcsuka.** Megemlékeztünk róla annak idején mi is, hogy a pápa reformálni akarja a Ferenc-rendi szerzeteket. A reformtervezet azonban nagy visszataszítást keltett a magyarországi rendházakban. A növendékek nagyrésze elhagyta a rendet s a felszentelt papok közül igen sokan a világi papok sorába léptek. A római generális most követe újan iparkodik rábíri a rend tagjait a reformok elfogadására. P. Fleming Dávid, a rend központi kormányának a tanácsosa e ciből már egy hónapja jár Magyarországon és sorra látogatja a franciskánusokat; eddig azonban eredménytelenül. P. Fleming Dávid először a pozsonyi Ferenc-rendieknel volt és innen Szokolcsán-at a felvidéki zárdák látogatására indult. Az egyes zárdákban csak rövid ideig időzött. Róma követét díszes ünnepi fogadtatás illéi meg. A kolostorok egyházi ünnepeivel, harrngszugás között fogadják, a rendiagok a zárdá templomának ajtajában egyházi ruhában várják s az orgona hangjai mellett vonulnak be a templomba, a honnan a lakoztályába kísérik. Itt a rend tagjai egyenkint kihallgatásra jelentkeznek és a római generális helyőnke mindenkitől megkérdesi, hajlandó-e alávetni magát a tervezett reformoknak? Minden egyes rendtag óhaját kolostorunkint jegyzőkönyvbe veszi, hogy arról Rómában kimorított jelentést tessen. Érdekes, hogy eddig csak hat magyarországi ferenc-rendi szerzetest tudott rávenni arra, hogy a reformokat elfogadják. Ezek tehát fapapucsban, borotvált fejjel, fehér-ruha nélkül járnak ezután és örökös szegénységben élnek. A többiek a kik a reform ellen nyilatkoztak a régi rendszer szerint élhetnek. Az új növendékek azonban már egészen Róma kívánsága szerint fognak élni. Erről gondoskodik majd Róma. P. Fleming Dávid ugyas már tudatta a rend előjáróival, hogy a rendbe ezentul belépő növendékek Rómában nevelik és a jövőben csak az ott kiképzett növendékeket szenteltetik fel Magyarországon. — A ferenc-rendiek helybeli szerzetéből eddig Takács Menyhért konzervátor lépett ki, kit a csandói egyházmegye kötelelébe vettek fel és állították már Brailába (Románia) magyar-plebá-nonnak nevezték ki. — Mintek Melchidesz csáktornyai adminisztrátor és Matyi Márk hittanár az esztergomi hercegprímás által saját kérdésükre szekularizáltatván, a szent-ferenc-rendi szerzet köteleléből kilépnék. Mintek Duna-Szent-Pálra, Matyi Somorjára diszponáltatott segédlelkészek.

— **Adakozás.** A keszthelyi iaz. hitközség orgona alapjáva Welner Adolf galúcsi földbirto-kos 2000 ferintot ajánlékozott.

— **A szerelem.** Németh Adolf nagykanissai szülte-lés műszekitéves cipész kedden este Buda-Penten a Vas-utca 19. szám alatt lakó menyasszonyát kereste fel, de ez kiutasította. Es annyira kétségbeesztette a szerencsétlen szerelmet, hogy a nála levő forgópisztolylyal hasba lötte magát. A mentők a Rókus-kórházba szállították.

— **Megütötte a szél.** Vasárnap delután Wollschák Ferenc szinházi zenészt azivászélhűdés érte az utcán. A szerencsétlen öreg embert a mentők szállították a kórházba. Felgyógyulasa-hoz kevés reményül fűznek.

— **Talált csipkekendő.** Folyó hó 22-én este a szinház nézőterén egy csipkekendő találtak, mely a karsztról hullt alá. A tulajdonosa kellő igazolás mellett átvetheti azt a rendőrségi hivatalban.

Gyilkosság. Vasárnap éjjel Pacsán kegyetlen módon ölte meg egy fiatal péklegény *Spiegl* Herman pékmestert, kinél szolgálatban volt. Aznap valami kellemetlenség támadt a mester és legénye között, minek vége az lett, hogy a legényt kifizették és elbocsátották. Az elszámolásnál azonban harminc krajcárt követelt még a legény, de nem kaptameg. Reggel akarta elhagyni aházat, ez azonban csak ürügy volt. *Spiegl* még az éjszaka munkájában megölte és hogy elhárítson magáról minden gyanút, maga lármázta fel a fiatal mestertől, hogy megölték az urát a műhelyben. A csendőrség azonnal letartóztatta a gyilkost és ideszállították hozzánk Kanizsára.

Zab	7.30—40
Bab fehér	6.80
„ tarka	6.—
Új busa	11.—
„ rozs	8.—
„ repce	11.—

métermázsánként kanizsai paritásai.

Szerkesztői üzenetek.

Dudukám, édes. Ez nem jó. Az „Uram bédym“ a heti számanak címlapján sokkal találóbban megírták az így „hagymakoszorú“ történetét, az illusztrációja is kitűnő. Ajánljuk, hogy olvassa el.
Házasságkötvetők. Nem sikerült, bizony baj. Rossz „collagok“ járnak az égen. Csak próbálkozzék tovább.

Menjen a táborokhoz. Legközelebb hozzá. A másik karcolat nem sikerült.

K. S. Székelyföldvár. Ugyanaz, kit az említett. Borult, sőt felbök torzysulnak a feje fölött.

Szombathely. A legmúltabb jutalomban ohajtották részesíteni.

U. L. Sopron. Részeseit és a sok jóban. Gratulálunk hozzá!

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

A gabonázletről.

Nagy-Kanizsa, 1898. apr. 27-én.

A spanyol—amerikai háború kitörése és az amerikai kormány rendelete, a melyben gabona és az összes élelmi cikkek kivételét tiltja, óriási árcmelkedést idézett elő. A busa ára három nap alatt 1 frt 20, rozs 50, zab 50—60 tengeri 70—80 krajcárral emelkedett; más gabonaneműekben gyenge volt a forgalom, de mindvégig a legszilárdabb hangulat uralkodott.

Piaci árak:

Busa	frt 14.50—60
Ros	9.78—10
Tengeri	6.35—45
Árpa	8.50—9.50
Bükköny	6.10—20

Egy doboz ára: 1 forint 20 krajcár.

Utánvétellel vagy az országok előleges beküldése után küldeték.

KLYTHIA a bőr ápolására
szépitésére és
finomítására **Puder**

Legelőkelőbb bitőzéki, bal és társalgó PUDER.
— Fehér, rózsaszín és sárga —
vegyileg analízált és ajánlja Dr. Fohl J. J. Cs. Kir. tanár által Bécsben.
Eltámasztó levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve vannak. 6

TAUSSIG GOTTIEB

aktír. udvari tollító—szappan és illatszeregyár Bécsben.
Főraktár: BÉCS, I. Wollzeile 2.
Kapható a legelőbb illatszeregyeszerkereskedésben és gyógyszerárban. N.—Kanizsán: Alt és Böhm, Keleti M. Mór és Kreiner Gyula cégeknel.

Igen alkalmas az utazásokon. — Rövid használat után nélkülözhetlen.

Egészségügyi hatóságtól megvizsgálva.

(Bizonyítvány kelt Bécsben, 1887. jul. 3-án)

Szajg's Kalodont ja

legjobb és legolcsóbb

Fogtisztító-szer

A száj kiöblítése csupán fog vagy szájvizzel nem elégséges a fogak tisztítására. Ehhez felette szükséges valamiféle fogtisztító-szer használata.

Mindenütt kapható.

Gara és Társa

a m. k. szab. osztálysorsjáték főelárusító

Bpest, Károly-körut II.

A nagy m. kir. osztálysorsjáték első osztályának húzása május hó 11. és 12. én lesz. Ezen hat osztályból álló sorsjátéknál ismét több milliót fognak nyerni. Az első osztályu tervszerű betét

egy egész sorsjegyet	6 frt —.—
egy fél sorsjegyet	3 frt —.—
egy negyed sorsjegyet	1 frt 50 kr.
egy nyolcad sorsjegyet	— 75 kr.

Rendelvényeket azonnal eszközölünk.

Gara és Társa

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusító

BUDAPEST, Károly-körut II.

Hirdetések

felvételnek e lap kiadóhivatalában.

Nagy-Kanizsán.

Mily eikerülhetetlenül szükséges a szőlők permetezése az elmúlt évadban bizonyult be midőn csakis a permetezett szőlők nem mentek tönkre. Ennek elérhető-re legjobbnak bizonyult **Mayfarth Ph. és társa** —**oszabadalmazott**—
—**önműködő**—
„SYPHONIA” szőlővessző és növénypermetezője, mely az oldatot szivattyúzás nélkül ön működően a növényekre permetezi.

Ezen permetezőkből már sok ezer van használatban és számos dícsérő bizonyítvány mutatja kiűnőd voltát valamennyi egyéb
362 rendszerrel szemben. 1—10

Ábra és leírás rendelkezésre áll

MAYFARTH PH. és társánál mezőgazdasági gépgyárak, különlegességi gyár borsajtók és gyümölcs-értékesítési gépek részére.
Bécs, H/1, Taborstrasse 76. szám.
Kérjétek és számos elismerő levél ingyen. — Képviselek és ismételadók kívánatosak.